

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдары

ҚОЛДАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Технические средства регулирования дорожного движения

ПРАВИЛА ПРИМЕНЕНИЯ

ҚР СТ 1412-2017

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ

Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдары

ҚОЛДАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

ҚР СТ 1412-2017

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

Алғысөз

1 Инвестициялар және даму министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің «Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты» ШЖҚ республикалық мемлекеттік кәсіпорны **ӘЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ**

2 Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитеті Төрағасының 2017 жылғы 10 қазан № 274-од бұйрығымен **БЕКІТІЛІП, ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

3 Осы стандартта Қазақстан Республикасының «Техникалық реттеу туралы» 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603 Заңының, «Жол қозғалысы туралы» 2014 жылғы 17 сәуірдегі № 194 –V ҚРЗ, «Автомобиль жолдары туралы» 2001 жылғы 17 шілдедегі № 245 Заңының, «Автомобиль көлігі туралы» 2003 жылғы 4шілдедегі № 476 Заңының, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 13 қарашадағы № 1196 қаулысымен бекітілген Жол жүрісі қағидаларының, Көлік құралдарын пайдалануға рұқсат беру жөніндегі негізгі ережелердің, көлігі арнайы жарық және дыбыс сигналдарымен жабдықталуға және арнайы түсті-графикалық схемалар бойынша боялуға тиіс жедел және арнайы қызметтер тізбесінің және Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 17 сәуірдегі №460 бұйрығымен бекітілген Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелерінің және Қазақстан Республикасының аумағында автокөлік құралдарымен тасымалдауға рұқсат етілетін қауіпті жүктердің тізбесінің нормалары іске асырылған.

**4 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

**2023 жыл
5 жыл**

5 ҚР СТ 1412-2010 ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ

Осы стандартқа енгізілген өзгерістер туралы ақпарат жыл сайын басып шығарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемесінде, ал өзгерістер мен түзетулердің мәтіні ай сайын басып шығарылатын «Ұлттық стандарттар» ақпараттық сілтемесінде жарияланады. Осы стандарт қайта қаралған (ауыстырылған) немесе жойылған жағдайда, тиісті хабарлама ай сайын басып шығарылатын «Ұлттық стандарттар» ақпараттық сілтемесінде жарияланады

Осы стандарт Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толықтай немесе бөлшектеліп басылып шығарыла, көбейтіле және таратыла алмайды

Мазмұны

1 Қолданылу саласы	1
2 Нормативтік сілтемелер	1
3 Терминдер және анықтамалар	2
4 Жалпы ережелер	3
5 Жол белгілерін қолдану ережелері	4
6 Жол таңбасын қолдану ережесі	31
7 Жол бағдаршамдарын қолдану ережесі	38
8 Жол қоршауларын және бағыттауыш құрылғыларды қолдану ережесі	50
9 Жиынтық жасанды кедір-бұдырларды және шу жолақтарын қолдану ережесі	51
А қосымшасы (ақпараттық) Қозғалысты реттеудің техникалық құралдарын қолдану ережелеріне арналған суреттер	53
Б қосымшасы (ақпараттық) ҚР СТ 1125 бойынша жол белгілері	84
В қосымшасы (ақпараттық) Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарының шартты белгіленулері	101
Г қосымшасы (ақпараттық) ҚР СТ 1124 және ГОСТ 32953 бойынша жол таңбасы	103
Д қосымшасы (ақпараттық) Бағдаршамдар	109
Библиография	111

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ**Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдары****ҚОЛДАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Енгізілген күні 2018-02-01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарына таратылады: барлық имараттанатын және пайдаланылатын жолдардағы, қалалар мен ауылдардың көшелеріндегі, темір жол өткелдеріндегі (бұдан әрі жолдар) жол белгілеріне, жол таңбасына, бағдаршамдарға, жол қоршауларына, бағыттау құрылғыларына, жиынтық жасанды кедір-бұдырларға және шуларға және оларды қолдану ережелерін белгілейді.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартты қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

ҚР СТ 1124-2003 Жол қозғалысын ұйымдастырудың техникалық құралдары. Жолдар таңбалары. Техникалық талаптар

ҚР СТ 1125-2002 Жол белгілері. Жалпы техникалық шарттар

ҚР СТ 1278-2004 Жол шектеулерінің жүйелері. Металл қауіпсіздігі кедергілері. Техникалық шарттар

ҚР СТ 1409-2005 Жол темір-бетон белгілерінің тіректері. Техникалық шарттар

ҚР СТ 1633-2015 Автомобиль жолдарындағы және елдімекен пункттеріндегі сыртқы жарнама құралдары. Жалпы техникалық талаптар және орналастыру ережелері

ҚР СТ 2607-2015 Жол жұмыстары өндірісі орындарындағы қоғалысты ұйымдастырудың техникалық құралдары. Негізгі материалдар. Қолдану ережелері

ГОСТ 19433.1-2010 Қауіпті жүктер. Жіктеме

ГОСТ 32843-2014 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Сигнальды жол бөренелері. Техникалық талаптар

ГОСТ 32944-2014 Жалпы пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жаяу жүргін жолдары. Жіктеме. Жалпы талаптар

ГОСТ 32945-2014 Жалпы пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол белгілері. Техникалық талаптар

ГОСТ 32953-2014 Жалпы пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жол таңбалары. Техникалық талаптар.

ГОСТ 32964-2014 Жалпы пайдаланылатын автомобиль жолдары. Жасанды жиынтық кедір-бұдырлар. Техникалық талаптар. Бақылау әдістері

ГОСТ 33025-2014 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Полосы шумовые. Технические условия

ГОСТ 33027-2014 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Сыртқы жарнама құралдарын орналастыруға қойылатын талаптар

ГОСТ 33127-2014 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Жол шектеулері. Жіктеме

ГОСТ 33128-2014 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Жол шектеулері. Техникалық талаптар

ҚР СТ 1412-2017

ГОСТ 33151-2014 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Орналастыру элементтері. Техникалық талаптар. Қолдану ережелері

ГОСТ 33385-2015 Автомобиль жалпы пайдалану жолдары. Жол бағдаршамдары. Техникалық талаптар

Ескертпе - Осы стандартты пайдалану кезінде ағымдағы жылғы жағдай бойынша «Стандарттау бойынша нормативтік құжаттар» жыл сайын басылып шығарылатын ақпараттық көрсеткіш және ағымдағы жылы жарияланған сәйкесті ай сайын басылып шығатын ақпараттық көрсеткіш бойынша сілтеме стандарттары мен таптамаларының әрекетін тексеру орынды. Егер сілтеме құжаты ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы стандартты пайдалану кезінде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алу керек. Егер сілтеме құжаты ауыстырылмай алып тасталған болса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлікте қолданылады.

3 Терминдер және анықтамалар

Осы стандартта [1] - [4], ГОСТ 32944, ГОСТ 32945, ГОСТ 32953, ГОСТ 32964, ГОСТ 33025 және ГОСТ 33127 бойынша терминдер, сондай-ақ сәйкесті анықтамалары бар терминдер қолданылады:

3.1 **Себу бермасы:** жырту бетіне орнатылатын аудан немесе жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орналастыруға арналған шұңқырлар.

3.2 **Жаяу жүргін шақыру құрылғысы:** Бағдаршамның негізгі сигналын қолмен іске қосуды қамтамасыз ететін жаяу жүргін бағдаршамы объектісін басқару жүйесінің элементі.

3.3 **Қауіпсіздік аралы:** Жол арқылы өтуді аяқтау мүмкіндігін күтетін жаяу жүргіншілер үшін бөлінген жолдың жүру бөлігі шегіндегі арал

3.4 **Негізгі белгі:** Қондырғының қажеттілігі осы стандарттың талаптарына сәйкес жол шарттарымен анықталатын белгі.

3.5 **Қайталау белгісі:** Жолдың көлденең қиылысына орналасқан белгі және қозғалысқа қатысушылар ақпаратты сенімді қабылдауын арттыруы үшін қызмет ететін негізгі белгі

3.6 **Алдын ала белгі:** Қозғалыс режимінің алдағы өзгерісі немес ақпараты негізгі белгіде қамтылған объекті туралы негізгі белгіге дейін орнатылған және жүргізушілерді ескертетін белгі.

3.7 **Қайта белгі:** Негізгі белгінің артында орнатылған және оның ақпаратын растайтын белгі.

3.8 **Қосымша ақпарат белгісі (кесте):** Олармен бірге қолданылған басқа белгілердің әрекетін нақтылайтын немесе шектейтін белгі.

3.9 **Жол бағдаршамы (бұдан әрі – бағдаршам):** Қозғалысты реттеуге арналған бағдар сигналды құрылғы.

3.10 **Бағдаршам объектісі:** көше-жол желісі учаскесінде орнатылған, көлік ағымдарының немесе көлік және жаяу жүргін ағымдарының даулары бойынша қозғалыс кезектілігі бағдаршам сигнализациясымен реттелетін бағдаршамдар тобы.

3.11 **Бағыттайтын құрылғы:** Көру бағыттарына арналған қауіпсіздік аралдарын, аралдарды бағыттайтын сигнал бағаны, тумба

4 Жалпы ережелер

4.1 ҚР СТ 1125 және ГОСТ 32945 бойынша жол белгілері, ҚР СТ 1124 және ГОСТ 32953 бойынша жол таңбалары, ГОСТ 33385 бойынша бағдаршамдар, ГОСТ 33128 бойынша жол қоршаулары бағыттау құрылғылары, ГОСТ 32964 бойынша жиынтық жасанды кедір-бұдырлар және ГОСТ 33025 шулар күндіз де тәуліктің түнгі мезгілінде де

жол қозғалысына қатысушыларға олардың жақсы көрінуі, пайдалану және қызмет ету ыңғайлылығы, сондай-ақ олардың мүмкін болатын зақымдануын болдырмауды есепке ала отырып орындалуы тиіс. Бұл ретте олар қандай да бір кедергілермен жол қозғалысын қатысушылардан жаппауы (жасыл екпелермен, сыртқы жарықтандыру тіректерімен және т.б.) тиіс.

Жол белгілерін және бағдаршамдарды орналастыру кезінде олардың беретін ақпараты сол ақпарат арналған қатысушыларға ғана бағытталуы қамтамасыз етілуі тиіс.

Қозғалыс режимін анықтайтын жол таңбаларын ажырату қиын (қар, лас және т.б.) немесе қалпына келтіру мүмкін емес жолдардың учасклерінде мәні бойынша сәйкесті жол белгілері орнатылуы тиіс.

4.2 Плакаттарды, афишаларды орналастыруға, жол жиегі жолағында заттарды орнатуға, сондай-ақ жол белгісі деп қабылдану мүмкін белгілерді немесе жол қозғалысы үшін қауіп төндіретін, қозғалысқа қатысушылардың көзін шағылыстыратын немесе назарын аударатын, олардың көрінуін немесе тиімділігін төмендетуі мүмкін жол қозғалысын реттеудің басқа да техникалық құралдарын жүргізуге рұқсат етілмейді.

Жол қозғалысын реттеуге қатысы жоқ плакаттар, транспаранттар орналасқан белгілерге, олардың кері беттеріне, бағдаршамдарға және тіректерге рұқсат етілмейді.

4.3 Белгілер және бағдаршамдар (шартты белгілер – В қосымшасының В.1-кестесі бойынша) олар арналған қозғалысқа қатысушылар ғана қабылдайтындай және қандай да бір кедергілермен жабылмайтындай (жарнама, жасыл екпелер, сыртқы жарықтандыру тіректері және т.б.), пайдалану ыңғайлылығын қамтамасыз ететіндей және олардың зақымдалуын азайтатындай орналастырылады.

4.4 Сыртқы жарнамаларды орналастыру кезінде ГОСТ 33027 және ҚР СТ 1633 талаптары орындалуы тиіс.

4.5 Қолданылуы уақытша сипаттағы себептерден болған жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдары (жол-жөндеу жұмыстары, қозғалыстың маусымдық ерекшеліктері және т.б.) көрсетілген себептер жойылғаннан кейін дереу бөлшектелуі тиіс. Бұл ретте білгілер мен бағдаршамдарды тыстармен жабуға жол беріледі.

4.6 Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын егер оларды қолдану қажеттілігі жол қозғалысының нақты шарттарына негізделген болса, онда осы стандартта көзделмеген жағдайларда да қолдануға жол беріледі.

4.7 Оларды қолдану шарттары осы стандарттың талаптарына сәйкес болуы тиіс өзгертін ақпараты бар көп позиялы басқарылатын жол белгілерін (табло) қолдануға жол беріледі.

4.8 Экспериментальдық мақсаттарда қолданыстағы мемлекетаралық және (немесе) ұлттық стандарттармен регламентелмеген жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын белгіленген тәртіппен қолдануға жол беріледі. Бұл ретте, қажетті жағдайларда қозғалысқа қатысушылар үшін осы техникалық құралдың мақсатын түсіндетін ақпарат берілуі тиіс.

4.9 Мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерде жақын орналасқан жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары А.35-А.42 суреттерінде келтірілген. Жол қозғалыстарын ұйымдастырудың нақты сызбасын таңдау білім беру, оқу орындарының (ұйымдар, мекемелер) орналасқан жеріне байланысты іске асырылуға тиіс. Бұл ретте жергілікті жағдайларды, қажет болған жағдайда өзгерістерді енгізу бойынша шараларды қабылдау керек.

4.10 Теміржол өтпелерінің реттелетін және реттелмейтін жол қозғалыстарын реттеу техникалық құралдары [6] талаптарына сәйкес іске асырылуға тиіс. Теміржол өтпелерін жол қозғалысының реттеу құрылғыларын орнатудың типтік сызбалары А.44 – А.49 суреттерінде келтірілген.

5 Жол белгілерін қолдану ережелері

5.1 Жалпы талаптар

5.1.1 Жол белгілерінің нөмірі, атауы және бейнесі Б-қосымшасында келтірілген

5.1.2 Белгілердің әрекеті жүру бөлігіне, трамвай жолдарына, велосипед немесе жаяу жүргін жолға немесе олардың үстіне қолданылады.

5.1.3 Жарықты қайтаратын беткейі бар белгілер стационарлық жарықтандырусыз жол учаскелерінде, ішкі және сыртқы жарықтандыруымен белгілер – стационарлық жарықтандыруымен жол учаскелерінде қолданылуы тиіс.

Жарық қайтаратын беткейі бар белгілер егер белгілер кемінде 100 м қашықтықтан көрінуді қамтамасыз ететін болса, стационарлық жарықтандыруымен жол учаскелерінде қолдануға жол беріледі.

5.1.4 Жолдың бір көлденең қиылысында қайталанбайтын белгілерді және қосымша ақпарат белгілерін (кестелер) есепке алмағана үш белгіден асырмай орнатуға жол беріледі.

Басымдық белгілері, ұсыным беретін және тыйым салатын жол белгілері ең маңызды болып табылады. Бір тіректегі (тірек, кронштейн және т.б.) әртүрлі топтардың белгілері мынадай тәртіппен орналасуы тиіс: сол жақта көлденең бойынша немесе жоғарыдан төмен бойынша – басымдылық белгілері; ескерту белгілері; ұйғарым белгілері; тыйым салу белгілері; ақпараттық-көрсеткіш белгілері; сервис белгілері.

Бір топтың белгілері топтағы нөмірдің реті бойынша бір тіректе орналасуы тиіс.

2.1, 2.4, 2.5 жол белгілерінің көлденең басқа белгілермен үйлесі кезінде олар басқа белгілерден сол жаққа, ал тік үйлесу кезінде – басқа белгілерден жоғары орналасуы тиіс.

5.1.5 Қиылыста орналасқан белгілерді қоспағанда жолда дәйекті түрде орнатылған белгілер елдімекендерден тыс кемінде 50 м қашықтықта, ал елдімекендерде – бір бірінен кемінде 25 м қашықтықта орналасуы тиіс.

5.1.6 Осы стандартпен арнайы келісілген жағдайлардан басқа жол белгілері жүру бөлігінен тыс және жол бойында жолдың оң жағында орнатылуы тиіс. Ондағы ақпараттың және жергілікті жағдайдың сипатын есепке ала отырып, белгілердің бір бағыттағы қозғалысы үшін екі және одан да астам жолағы бар жолдарда егер, олар жүргу бөлігінің оң жолағы бойынша қозғалатын үлкен габаритті көлік құралдарының себебінен жүргізушілерге уақтылы көрінбейтін болса қайталануы тиіс.

Қайталанатын белгілер егер, қарама-қарсы бағыттағы қозғалыс үшін немесе жолдың жүру жағының үстінде екеуден аспайтын жолақ, сондай-ақ егер қарама-қарсы бағыттағы қозғалыс үшін 3 және одан артық жолақ болса бөлу жолағында, ал ол болмағанда – жолдың сол жағында орнатылуы тиіс.

5.1.7 Жүру бөлігінің екі жағынан, ал жол бойы бар болған кезде – жүру бөлігінен бүйір орналасқан белгінің жиегіне жақындағанға дейін жер бедерінен қашықтық 0,5 м-ден 2,0 м дейін (А,29 а және б суретін қараңыз), ал 5.20.1, 5.21.1-5.27, 5.31 ақпараттық-көрсеткіш белгілерінің жиегіне дейін – 0,5 м-ден 5,0 м-ге дейін.

5.1.8 Қысылған жағдайларда (үзіліс, жартастардың кедір-бұдырлары, парапеттер және т.б.) жол бойында белгілерді орнатуға рұқсат етілмейді. Бұл ретте жүру бөлігінің екі жағы мен оған жақын жиектегі белгінің арасындағы қашықтық кемінде 1 м, ал орнату биіктігі – кемінде 2 м құрауы тиіс (А29 в суретін қараңыз).

5.1.9 Қоршау болмаған жағдайда жол бойында, сондай-ақ бөлу жолағында орналасқан белгілер ҚР СТ 1409 бойынша қауіпсіз тіректерде орнатылуы тиіс.

Белгі тірегі іргетасының жоғары бөлігі жол бойы, бөлу жолағының немесе ұнтақ берманың беткейімен ауыстырылып орнатылуы тиіс.

5.1.10 Жүру бөлігіндегі жұмыстарды жүргізу орындарында және ұйым жүйелеріндегі оперативтік өзгерістер кезінде ауыспалы тіректердегі белгілерді жүру бөлігінде орнатуға

жол беріледі. Уақытша белгілердің тіректері ені 0,20 м сары және қара түстермен кезектесетін көлденең жолақтармен боялуы тиіс. Бұл ретте, жолдардағы және (немесе) көшелердегі жол-жөндеу жұмыстарын ҚР СТ 2607 талаптарына сәйкес жүргізу керек.

Жол жұмыстарының өндірісі және қозғалыс бағытының уақытша өзгеруі орындарында қолданылатын уақытша жол белгілері ГОСТ 32945 бойынша флуоресценциямен III сыныптағы жарық қайтаратын материалды пайдаланумен сары фонда орындалады.

5.1.11 Осы стандартпен арнайы келісілмеген жағдайлардан басқа жол жабыны беткейіне (орнату биіктігі) дейін белгінің төменгі жағынан қашықтық (1.4.1 - 1.4.6 ескерту белгілерін және кестелерді есепке алмағанда):

- жолдан елдімекен пункттерінен тыс жиынды орнату кезінде – 1,5 м-ден 2,2 м-ге дейін, елдімекендерде - 2,0 м-ден 4,0 м-ге дейін;

- қауіпсіздік аралдарында және жолдың жүру бөлігінде – кемінде 0,6 м;

- әртүрлі көлемдегі көлік құралдарының көп қатарлы қозғалысы кезінде белгілердің тиісті көрінуін және электр көлігінің байланыс желісі мен жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдары арасындағы қауіпсіздік аймағын (1,5 м) құруды қамтамасыз ету қажеттілігімен байланысты жүру бөлігінің үстінде орналастыру кезінде 5,0 м-ден 10,0 м дейін; жасанды имараттардың өту ғимараттарында белгілерді орналастыру кезінде, жол жабыны беткейінен имараттың өту ғимаратының төменіне дейін кемінде 5 м қашықтық кезінде олардың төменгі жиегінен шығып тұрмауы тиіс.

Жолдан бүйір орналасқан белгілерді орнату биіктігі жүру бөлігінің жиегінде жол жабынының бетімен анықталады.

Бір бірінң үстіне белгілерді орнату кезінде орнату биіктіні төменгі белгі бойынша анықталады.

Бір жол биіктігі бойында белгілерді орнату мүмкіндігінше бірдей болуы тиіс.

5.1.12 Бір корпуста орындалған белгілерді қоспағанда сол бір жүру бөлігінде өз әрекетін қолданатын және бір тіректе орнатылған көршілес белгілер арасындағы қашықтық 50 м-ден 200 м-ге дейінгіні құрауы тиіс.

5.1.13 Белгілер жоғары кернеу желісінің сымдарынан кемінде 1 қашықтықта орнатылмауы тиіс. Жоғары вольттық сызықтың бір аймағы шегінде сымдарда-созылударда белгілерді ілуге тыйым салынады.

5.1.14 Белгілер бейнелерінің типтік өлшемдері (3-кесте) ГОСТ 32945 сәйкес оларды қолдану жағдайларына байланысты таңдап алынуы тиіс. Егер қозғалыстың осы жағдайы үшін белгінің типтік өлшемі келісілмеген болса, жақын типтік өлшемнің белгілері қолданылуы тиіс.

Жеке жобалаудың ақпараттық белгілерінде жазылып берілген h_n биіктігін ҚР СТ 1125 немесе 1-кестеге сәйкес таңдап алады.

5.1.15 Жол жолағы 6 және одан астам елдімекендердің жолдарында, сондай-ақ жол жолағы 4 және одан астам автомагистральдарда және елдімекендерден тыс жол учаскелерінде ҚР СТ 1125 және ГОСТ 32945 бойынша дайындалған белгілер қолданылады.

Оларды қолдану жағдайларына байланысты белгілерді дайындау кезінде пайдаланылатын жарық қайтаратын материалдардың сипаттамалары ГОСТ 32945 (5-кесте) сәйкес болуы тиіс.

1-кесте. Жеке жобалау белгілерінде жазып берілген әріптердің биіктігі

Жазып берілген әріптің биіктігі h_n , мм	Белгіленген 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.20.1, 5.20.2, 5.21.1, 5.21.2, 5.26, 5.27 белгілер	
	Елдімекендерден тыс	елдімекендерде
75, 100 немесе 150	бір жолақты жолдар	жергілікті мәндегі жолдар және көшелер, өту жолдары ауылдық жерлердегі жолдар және көшелер
150, 200 немесе 250	-	жүрдектерден басқа магистраль жолдар, магистраль көшелер
200, 250 немесе 300	екі немесе үш жолақты жолдар	жүрдек қозғалыстағы магистраль жолдары
300 немесе 400	төрт немесе одан көп жолақты жолдар	-
400 немесе 500	автомагистральдар	-

5.16 Сары-жасыл түсті жарық қайтаратын флуоресцентті үлбірі бар қалқандарда 1.20, 1.21, 5.16.1 және 5.16.2. белгілері қолданылады. Жол-көлік оқиғалары концентрациясы орындарындағы және қауіпті учаскелерде олардың туындауының алдын алу үшін, жаппай қиын орындарда, осы жолға және (немесе) көшеге тікелей жақын білім беру және балабақша ұйымдары (мекемелері) ауданындағы осындай қалқандарға басқа да белгілерді қолдануға жол беріледі.

5.2 Ескерту белгілері

5.2.1 Ескерту белгілерін қозғалысы сәйкесті жағдайға шараларды қабылдауды қажет ететін жолдың қауіпті учаскенің орналасуы және қауіптілік сипаты туралы қозғалысқа қатысушыларды ақпараттандыру үшін қолданылады.

5.2.2 Елдімекендерден тыс 3.1 - 1.4.6, 1.31.1 - 1.31.5, 1.32.1 - 1.32.3 белгілерінен басқа ескерту белгілері 150 м-ден 300 м-ге дейінгі қашықтықта, ал елдімекендерде қауіпті учаскенің басталуынан 50-ден 100 м-ге дейінгі қашықтықта орнатылуы тиіс.

Қажет болғанда (күрделі бұрылумен, бойлық жағынан бейіннің сынуымен, ғимаратпен және т.б. жүргізуден жасрын тұрған қауіпті учаскенің басталуы) осы жағдайда 7.1.1-кестесінде көрсетілетін өзге қашықтықтағы ескерту белгілерін орнатуға жол беріледі.

5.2.3 Егер ескерту белгісі мен қауіпті учаскені басталуы арасында қиылыс болса, осықиылыстың артында 7.1.1-кестесімен қайта ескерту белгісін орнатуға жол беріледі. Егер қауіпті учаскенің басталуы мен қиылыстың арасындағы қашықтық кемінде 20 м болса, онда қиылысатын жолда 7.1.3-кестесімен немесе 7.1.4 кестесімен қиылыстан 50 м қашықтықта сәйкесті белгіні орнатуға жол беріледі (А30 а және б- суретін қараңыз).

5.2.4 1.1, 1.2, 1.9, 1.10, 1.21 және 1.23 белгілері елдімекендерден тыс, ал 1.21, 1.23 – елдімекендерде қайталануы тиіс. Екінші белгі қауіпті белгі басталғаннан кемінде 50 м қашықтықта орнатылуы тиіс.

5.2.5 1.1. «Шлагбаумы бар темір жол өту жолы» және «Шлагбаумы жоқ теміржол өту жолы» белгісі сәйкесінше шлагбауммен жабдықталған немесе жабдықталмаған барлық теміржол өту жолдарының алдына орнатылады. Белгілер бір бағыттағы қозғалыс үшін екі және одан астам жолағы бар жолдарда, егер елдімекендерден тыс пункттерде өту жолының көріну қашықтығы кемінде 300 м, ал елдімекендерде кемінде 100 м босла бір жолақты жолдарда қайталануы тиіс. Теміржол өту жолдары арасындағы қашықтық 50 м және одан кем кезінде белгілер бірінші өту жолынла, ал қашықтық 50 м астам болса әрбір өту жолында орнатылады.

5.2.6 1.3.1 «Бір жолды темір жол» және 1.3.2 «Көп жолды темір жол» бір немесе екі және одан да астам жолдары бар темір жол арқылы сәйкесінше шлагбаумсыз барлық теміржол өту жолдарының алдына орнатылуы тиіс. Өту жолында бағдаршам

сигнализациясы болған кезде 1.3.1 және 1.3.2 белгілері бағдаршамы бар бір тірекке, ал ол болмаған жағдайда жақын рельстен кемінде 20 м қашықтықта орнатылуы тиіс.

5.2.7 1.4.1 - 1.4.6 «Темір жол өту жолдарына жақындау» белгілері әрбір өту жолының алдында жалпы пайдалану жолдарында елдімекендерден тыс, ал басқа жолдарда – өту жолының көріну қашықтығы кемінде 300 м кезінде орнатылуы тиіс.

1.4.1 - 1.4.3 белгілері жолдың оң жағына, ал 1.4.4 - 1.4.6 белгілері сол жағына орнатылуы тиіс. 1.4.1 және 1.4.4 белгілері 1.1 немесе 1.2 қозғалыс белгісінің барысы бойынша бірінші (негізгі және қайталанатын), 1.4.3 және 1.4.6 белгісі 1.1 немесе 1.2 екінші белгісімен, ал 1.4.2 және 1.4.5 белгісі өздігінен, 1.1 және 1.2 бірінші және екінші белгі арасындағы тең қашықтықта орнатылуы тиіс (А.31-суретін қараңыз).

1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 және 1.4.6 белгілер 5.1.11-ға сәйкес биіктікте белгіленген 1.1 немесе 1.2 белгісімен орналасуы тиіс. 1.4.2 және 1.4.5 белгілері 1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 және 1.4.6 белгілерін орнатудың тең биіктігіндегі биіктікте орнатылуы тиіс.

5.2.8 1.5 «Трамвай жолымен қиылысу» белгісі қиылыстан тыс трамвай жолдарымен жолдардың қиылысуы алдында, сондай-ақ жолдардың көріну қашықтығы кемінде 50 м кезінде трамвай жолдары өтуі арқылы қиылыстардың (аудандар) алдында орнатылуы тиіс.

Егер жол кемінде 20 м қашықтықта трамвай жолдарына параллель өтетін болса, онда 7.1.3 немесе 7.4-кестесімен 1.5 белгісі қиылыстан 50 м қашықтықта трамвай жолдарының жағына алып келетін жолмен қиылысу алдына орналасуы тиіс.

5.2.9 1.6 «Тең мәнді жолдардың қиылысуы» белгісі қиылыстың көріну елдімекен пункттерінен тыс кемінде 150 м, ал елдімекендерде кемінде 50 м қашықтағы кірулерде жолдардың мәндері бойынша тең қиылысу алдында орнатылуы тиіс.

1.6 белгісі сондай-ақ басымдылық белгілерінің көмегімен бұрын орнатылған жүру кезектілігі алып тасталған қиылысудың алдында орнатылуы тиіс.

5.2.10 1.7 «Дөңгелек қозғалыспен қиылыс» белгісі 4.3-белгісі орнатылған әрбір қиылыстың алдында елдімекеннен пункттерінен тыс, елдімекендерде көрінуі кемінде 50 м қашықтықтағы қиылыс алдында, сондай-ақ стационарлық жарықтануы жоқ әрбір қиылыс алдында орнатылуы тиіс.

5.2.11 1.8 «Бағдаршамдық реттеу» қозғалысы бағдаршаммен реттелетін әрбір қиылыс, жаяу жүргін немесе жол учаскесінің алдында, елдімекендерде бағдаршамның көрінуі кемінде 100 м қашықтық кезінде елдімекендерде, сондай-ақ бағдаршаммен реттелетін жаяу жүргінде немесе елдімекен қиылысында бірінші кіруден кейін алдында орнатылуы тиіс.

5.2.12 1.9 «Ажырату көпірі немесе бу өткелдері» белгісі барлық ажырау, ронтон (балқытылған) көпірлердің және бу өткелдерінің алдында орнатылуы тиіс.

5.2.13 1.10 «Жағалауға шығу» жағалауға немесе қандай да бір су қоймасының жағасына шығатын жолдардың учаскелері алдында орнатылуы тиіс. 1.10 белгісі жол қоршауының болуына тәуелсіз орнатылуы тиіс.

5.2.14 1.11.1 және 1.11.2 «Қауіпті бұрылыс» белгісі егер, жоспарда алдағы учаске (қауіпсіздік коэффициенті) үшін сипатқа ие жылдамдыққа қауіпті учаске бойынша өту кезінде жылдамдықтың қатынасы кемінде 0,6 болса, қисықтың алдына, сондай-ақ жоспарда қозғалыстың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көрінудің ең аз қашықтығынан аз жол учаскесінің алдағы қисығы үшін сипатқа ие жылдамдық кезінде қарама-қарсы автомобильдің көріну қашықтығындағы қисықтардың алдына орналасуы тиіс (2-кестені қараңыз).

ҚР СТ 1412-2017

2-кесте. Осы жылдамдық кезінде қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көрінудің ең аз қашықтығы

Қозғалыс жылдамдығы, км/сағ.	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
Көрінудің ең аз қашықтығы, м: - карама-қарсы автомобильдің;	90	110	130	170	200	250	300	350	400	450
- кедергілер алдында тоқтау үшін	45	55	75	85	125	150	175	200	225	250

Ескертпе:
1 Салынып жатқан жолдар үшін сәйкесті 70 % есептік жылдамдығының жылдамдығы, ал пайдалану жолдары үшін – осы учаскеде көлік құралдарының 85 % аспайтын жылдамдық қабылданады.
2 Карама-қарсы автомобильдің көріну қашықтығы деп 1,2 м биіктікте (жеңіл автомобиль жүргізушісінің көз деңгейі) жүру бөлігі деңгейінің үстінен 1,2 м биіктіктегі затты көруге болатын қашықтық саналуы керек.
3 Тоқтау үшін көріну қашықтығы деп 1,2 м биіктікте (жеңіл автомобиль жүргізушісінің көз деңгейі) қозғалыстың жолағы ортасындағы кемінде 0,2 м биіктікте кез келген заттардың көрінуін қамтамасыз ететін қашықтық саналуы керек.

5.2.15 1.12.1 және 1.12.2 «Қауіпті бұрылыс» белгілері егер, 5.2.14-талаптарына сәйкес олардың ішінен біріншісінің алдына сәйкесінше 1.11.1 немесе 1.11.2 белгісі және көршілес қисықтар арасында кемінде 300 м қашықтық орнатылуы тиіс болса, жоспарда екі және одан астам бір бірін ілестіретін қисықтардың алдына орнатылуы тиіс.

Жоспарда көршілес қисықтар арасындағы қашықтық бір бірін ілестіретін қисықтардың соңы мен басталуы арасында – дөңгелек немесе өтпелі анықталады.

Үш және одан да астам бір бірін ілестіретін қисықтар кезінде жоспарда 1.12.1 және 1.12.2 белгілерімен 7.2.1-кестесін қабылдау керек.

5.2.16 1.13 «Күрделі төмен түсу» және 1.14 «Күрделі жоғары көтерілу» белгілері егер еңістің сәйкесті шамасы кезінде еңісте жол учаскесінің ұзындығы 3-кестеде көрсетілгеннен артық болса, сәйкесінше түсу немесе көтерілу алдында орнатылуы тиіс.

3-кесте. Еңістің шамасына байланысты 1. 13 және 1. 14 белгілерін орнату кезінде еңістегі жол учаскесінің ең аз ұзындығы

Еңіс, %	Еңістің ұзындығы, м	Еңіс, %	Еңістің ұзындығы, м
40	600	70	300
50	450	80 және одан астам	270
60	350		

Егер, түсулер мен көтерілулер бір бірінен кейін болса, 1.13 және 1.14 (7.1.1-кестесінсіз) түсу немесе көтерілу басталуы алдында тікелей жақын орнатуға жол беріледі.

Егер түсу немесе көтерілу учаскесі оның ұзындығы бойы қаралмайтын болса немесе оның ұзындығы 0,5 км артық болса, 1.13 немесе 1. 14 белгілерімен 7. 2. 1-кестесін қабылдау керек.

5.2.17 1.15 «Тайғақ жол» ылғалды жағдайда жабумен шиналарды біріктіру коэффициенті кемінде 0,3 жол учаскелерінің алдына орнатылуы тиіс.

5.2.18 1.16 «Тегіс емес жол» белгісі Жылдамдық бойынша жол қозғалысы ережелерімен [4] рұқсат етілген көлік құралдары қозғалысын қиындататын жабындары (шұңқырлар,көпір имараттарымен өтудің теңгерімсіз ұштасуы, толқындылық және т.б.) зақымдалған жолдардың учаскелері алдына орнатылады.

1.16.1 «Жасанды кедір-бұдыр» белгісі жылдамдықты мәжбүрлеп төмендету үшін жасанды кедір-бұдыр алдында орнатылады (А17-суретті қараңыз).

Егер тізбекті орналасқан кедір-бұдырлар арасындағы қашықтық кемінде 100 м құрайтын болса, белгі бірінші жасанды кедір-бұдырдың алдында орнатылады.

5.2.19 1.17 «Қиыршық тастарды шығару» белгісі көлік құралдары дөңгелектерінен қиыршық тастардың, тастардың шығарылуы мүмкін жетілдірілген жабынымен жолдардың учаскелері алдына орнатылуы тиіс.

5.2.20 1.18.1 - 1.18.3 «Жолдардың қысқаруы» белгісі өту бөлігінің ені 0,5 м асырмай кішірейетін жол учаскелерінің алдына елдімекендер пункттерінен тыс, ал елдімекендерде – өту бөлігінің ені бір немесе одан астам жолаққа кішірейетін жол учаскелерінің алдына орнатылуы тиіс.

Елдімекендерден тыс белгі егер, өту бөлігінің ені оған қолданылатын тәсілдерге қарағанда жасанды имарат шегінде тең немесе аз болса, ал елдімекендерде егер, өту бөлігінің ені оған қолданылатын тәсілдерге қарағанда жасанды имараттың шегінде аз болса көпірлердің, жол өткелдерінің, эстакадтардың және тоннельдердің алдына орнатылуы тиіс.

1.18.2 белгісі көтерілуде екпіндеу жолағының және қосымша жолақтың аяқталу орындарында орнатылуы тиіс.

5.2.21 1.19 «Екіжақты қозғалыс» белгісі егер оларға бір жақты қозғалыс учаскесі кездескен болса, екі жақты қозғалыспен жолдың учаскелері алдында (өту бөлігі) орнатылуы тиіс. 1.19 белгі 5.6 белгісін қолдануға тәуелсіз қолданылуы тиіс.

1.19 белгісі, егер 5.5-белгісімен белгіленген жол Т-тәрізді қиылыста, дөңгелек қозғалысымен немесе ауданымен қиылыста аяқталса, қолданылмауы тиіс. Екіжақты қозғалысымен жолдарға олардың жалғасуы кезінде әртүрлі деңгейлерде көлік тораптарымен сьездерде 1.19-белгісі қолданылмайды.

5.2.22 1.20 «Жаяу жүргін жолы» елді мекендер пункттерінен тыс реттелмейтін жаяу жүргін жолдарымен 1.14 белгінің және (немесе) барлық белгіленген 5.16.1, 5.16.2-белгілерінің алдына, ал елдімекендерде көріну қашықтығы кемінде 50 м қашықтықтағы өту жолдарының алдына орнатылуы тиіс.

1.20-белгісі қиылыстарда орналасқан жаяу жүргін жолдарының алдына орнатпайға жол беріледі.

5.2.23 1.21 «Балалар» белгісі осы жолға тікелей жақын балалар мекемелерінің (мектеп, сауықтыру лагерьлері және т.б.) аумақтарынан шығу жолы бар жолдар учаскелерінің алдына орнатылуы тиіс.

1.21-белгі қайталануы тиіс. Бірінші белгі қауіпті учаске басталғаннан 100 м қашықтықта, ал екіншісі – кемінде 50 м қашықтықта орнатылуы тиіс. Қайталау белгісімен балалар мекемесінің аумағына тікелей жақын жолдар учаскесінің ұзақтығын көрсететін 7. 2. 1-кестесі қолданылуы тиіс.

5.2.24 1.22 «Велосипед жолымен қиылыс» белгісі егер олар қиылыстардан тыс орналасқан болса, жолмен 4. 5-белгісімен белгіленген велосипед жолымен қиылыстарының алдына орнатылуы тиіс.

5.2.25 1.23 «Жол жұмыстары» белгісі егер жаяу жүргіншілер бұл ретте жүру бөлігіне шығатын болса, жүру бөлігіндегі, жол бойындағы немесе жолдың ажырату жолағындағы жұмыстардың кез келген түрлерін жүргізу орындарының алдына орнатылуы тиіс. Қысылған жағдайларда, сондай-ақ елдімекендерде 1.23-екінші белгі жұмыстарды жүргізу учаскесінің басталуына тікелей орнатуға жол беріледі, бұл ретте учаске басталуы деп бағыттталатын немесе қоршайтын құрылғыны бірінші қозғалыс саналуы керек.жерасты инженерлік желілердің профилактикалық қарау құдықтарымен немесе өту бөлігінің жиналуымен байланысты қысқамерзімді жұмыстарды өткізу кезінде жұмыстарды жүргізу орнынан 10 м-ден 15 м-ге дейінгі қашықтықта өткізілген тіректе 1.23- бір белгісінің қондырғысына жол беріледі.

Егер жол жұмыстары жүргізілетін жол учаскелерінің алдында басқа да белгілер қолданылатын болса, онда 1.23-белгісі елдімекендер пункттерінен тыс 5.34.1-белгісін қолданылған жағдайдан басқа қозғалыс бірінші орнатылуы тиіс.

ҚР СТ 1412-2017

5.2.26 1.24 «Малдарды айдау» белгісі мал аулаларына жақын өтетін жолдардың учаскелері, фермалары алдына және жолдың өту бөлігі арқылы малды ұйымдасқан айдау орындарында орнатылуы тиіс.

5.2.27 1.25 «Жабайы хайуанаттар» белгісі егер оларда жабайы жануарлардың пайда болуы мүмкін және 7.2.1- кестесі қолданылатын болса, қорықтар, аң шаруашылығы, орман массивтері және т.б. жол учаскелері аумағы бойынша өтетіндердің алдына орнатылуы тиіс.

5.2.28 1.26 «Тастардың түсуі» белгісі түсу, көшкін, қар тасқыны және тас тасқыны болуы мүмкін жолдардың учаскелері алдына орнатылуы тиіс.

5.2.29 1.27 «Бүйір жел» белгісі қатты бүйір жел соғуы мүмкін тау өту жолы, жоғары жағалау, көпірлер, жолөткелдері, шатқал маңы және өзен және т.б. бойынша өтетін жолдар учаскелерінің алдына орнатылуы тиіс.

5.2.30 1.28 «Төмен ұшатын ұшақтар» белгісі ұшақтар немесе тікұшақтар ұшатын кіші биіктіктік үстіндегі жолдар учаскелерінің әуежайларына жақын өтетіндердің алдына орнатылуы тиіс.

5.2.31 1.29 «Тоннель» белгісі жасанды жарығы жоқ тоннельдердің алдына, сондай-ақ кіру порталы жергілікті кедір-бұдыр себебінен кемінде 150 м қашықтықта көрінетін туннельдердің алдына орнатылуы тиіс.

Егер тоннельге кіру жолында қарама-қарсы соңы көрінбесе, 1.29-белгісімен 7.2.1-кестесін қолдану керек.

5.2.32 1.30 «Басқа да қауіптер» белгісі қауіптілік түрі ҚР СТ 1125 бойынша ескерту белгілері көрсетілмеген жолдардың қауіпті учаскелерінің алдына орнатылуы тиіс.

5.2.33 1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 «Бұрылыс бағыты» белгілері егер қисыққа жақындаған кезде бұрылыс бағытын анықтау қиын болса, көрінуі шектеулі кіші радиустың жоспарында қисықтарға бұрылыс бағытын көрсету үшін қолданылуы және бұрылысқа қозғалысты жүзеге асыру бойынша жолақтар (жолақ) осының жалғасында қисықтың сыртқы жағына орнатылуы тиіс.

Дөңгелек қозғалыспен қиылыста 1.31.1-белгісі сәйкесті кіру жолына қарама-қарсы орталық аралға орнатылуы тиіс. Қиылыстың стационарлық жарықтануы болған кезде белгінің орнатпауға рұқсат етеледі.

1.31.1,1.31.2, 1.31.4, 1.31.5-белгілері 1 м-ден 1,5 м-ге дейінгі биіктікте орнатылуы тиіс.

5.2.34 1.31.3 «Бұрылыстың бағыты» белгісі егер тік бағытта өту жолында қауіптілік болса, Т-тәрізді қиылыстарда және айрықты жолдарда орнатылуы тиіс.

Т-тәрізді қиылыстарда 1.31.3-белгісі жалғасы жоқ өту жолына қарама-қарсы орнатылуы, айрықты жолдарда жолдардың өту бөлігі айрықталатын орынның асып тікелей орнатылуы тиіс.

1.31.3 белгісі 1 м-ден 1,5 м-ге дейінгі биіктікте орнатылуы тиіс.

5.2.35 1.31.1 - 1.31.3-белгілері жол жұмыстарын жүргізу орындарында қоршалған учаскені айналып өту бағытын қосымша көрсету үшін қолдануға жол беріледі.

5.2.36 1.31.4 және 1.31.5 «Бұрылыс бағыты» белгілері сақина диаметріне және қисық радиусқа байланысты бір біріне,, 4-кестеде көрсетілген қашықтықта жоспарда сыртқы жақтан қисықтарда және ішкі жақтан айналмалы жолдың барлық периметрі бойынша орнатылуы тиіс. 1.31.1 және 1.31.2-белгілерінің орнына 1.31.4 және 1.31.5-белгілерін қолдануға жол беріледі (А.1 және А.2-суреттерін қараңыз).

4-кесте. Екі белгінің арасындағы қашықтық

Радиус қисықтығы, м	Екі белгі арасындағы қашықтық, м
кемінде 60	5-8
60	8-15
150	15-25
300	25
600	25

1.31.4 және 1.31.5-белгілері барлық кезде топтарға қойылады – көлік құралдарының қозғалысының перпендикуляр бағытына бағытталған ең аз дегенде үш белгі.

1.31.4 және 1.31.5-белгілер сондай-ақ жолдардың қысқару аймақтарында, жөндеу жұмыстарын жүргізу орындарында және жолдардың бағыты туралы қосымша ақпарат беру қажет басқа да орындарда қозғалысты басқару үшін де пайдалануға болады.

5.2.37 1.32.1 - 1.32.3 «Кедергілерді айналып өту» жол қозғалысына қатысушыларға олардың көрінуін арттыру мақсатында тірек элементтерін, көпірлерді, жол өткелдерін, қоршауларды, өту бөлігінің жиегін және басқа да жол имараттарын және жол элементтерін белгілеу үшін қолданылады (А.19-суретті қараңыз).

1.32.1 -1.32.3-белгілері өту бөлігіндегі әртүрлі қауіптерді және қауіпсіздік аралдарын айналып өтуді белгілеу үшін қолданылады.

1.32.1 - 1.32.3-жол белгілерін 4.2.1 - 4.2.3-белгілерімен біріктіруге жол беріледі (А.22-суретті қараңыз).

5.2.38 1.33 «Қауіпті жол бойы» белгісі жол бойына шығу қауіпті екені туралы ескертеді. Елдімекен пункттерінен тыс қауіпті учаске басталғанға дейін 150 м-ден 300 м-ге дейінгі қашықтықта, елдімекендерде және тұрғын үй аймақтарында 50 м-ден 100 м-ге дейінгі қашықтықта орнатылады. Қажет болғанда осы жағдайда 7.1.1-кестесінде көрсететін өзге де қашықтықтағы белгіні орнатуға жол беріледі.

5.2.39 1.34 «Кептеліс» белгісі өтетін бөлікте кептелу болуы мүмкіндігі туралы ескертеді. Барлық елдімекен пункттері 150 м-ден 300 м-ге дейін қашықтықта, ал елдімекендерде қауіпті учаске басталғанға дейін немесе оған жетпей жүргізуші кептіліс жерді айналып өте алатындай етіп өту алдында 50 м-ден 100 м-ге дейінгі қашықтықта орнатылады. Қажет болғанда осы жағдайда 7.1.1-кестеде, сондай-ақ 7.5.3-7.5.7 кестелерінде үйлестіріп көрсетілетін өзге де қашықтықта белгіні орнатуға жол беріледі.

5.3 Басымдылық белгілері

5.3.1 Басымдылық белгілері қиылыстардың реттелмейтін өту кезектілігін, жекелеген өтетін бөліктердің қиылысын, сондай-ақ жолдардың тар учаскелерін көрсету үшін қолданылады.

5.3.2 2.1 «Басты жол» белгісі жолдың реттелмейтін қиылыстардан өтетін басым құқығын белгілеу үшін қолданылуға және жолдың бағында орнатылуға тиіс. Елді мекендерде 2.1 белгісі әрбір қиылыстың алдында қайталануға тиіс. Басты жол тура бағытта өтетін, ал қиылысатын жолда төртеуден артық жолақ болатын болса, қиылыстар алдынан өлшемі 350*350 мм 2.1 белгісін орнатуға жол беріледі.

Әртүрлі деңгейдегі қиылысуларға кіретін жерлер алдынан 2.1 белгісін қайталамауға жол беріледі.

Басты жол бағытын өзгертетін қиылыстар, сондай-ақ жоспарлануы қиын қиылыстар алдынан 2.1 белгісі 7.13 кестелігімен елді мекендерден тыс 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде қиылыстан 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс (А.34 а суреті).

5.3.3 2.2 «Басты жолдың шеті» белгісі 2.1 белгімен белгіленген жолдың шетін

ҚР СТ 1412-2017

белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Егер 2.1 белгісімен белгіленген жол аталған қиылыстан өтетін жолдың басым құқығы берілетін жолмен қиылыстың алдынан аяқталатын болса, онда 2.2 белгісі елді мекендерден тыс алдын ала 7.1.1 немесе 7.1.2 кестелігімен орнатылған 2.4 белгісімен үйлестірілуге, елді мекендерде - 2.4 немесе 2.5 белгісімен бірге үйлестірілуге тиіс. Елді мекендерден тыс 2.2 белгісін 2.4 немесе 2.5 белгісімен бірге қайта орнатуға, ал елді мекендерде - 7.1.1 кестелігімен алдын ала орнатуға жол беріледі (А.34 б сурет).

5.3.4 2.3.1 «Жанама жолмен қиылысу», 2.3.2 - 2.3.7 «Жанама жолмен жанасу» белгілері жүргізушілердің басым өтетін жер құқығы болатын қиылыстарды белгілеу үшін 2.1 белгісімен белгіленетін жолдарда елді мекендерден тыс қолданылуға тиіс.

2.3.4 - 2.3.7 белгілері егер басты ось пен екінші дәрежелі жолдар арасындағы бұрыш кемінде 60° кем болса, орнатылуға тиіс.

Өртүрлі деңгейдегі жолдар қиылысына кіретін жерлердің алдынан 2.3.2 - 2.3.7 белгілерін орнатуға рұқсат етіледі. 2.3.1-2.3.7 белгілері қиылыстан 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс.

Қажет болған кезде 2.3.1 - 2.3.7 белгілерін осындай жағдайда 7.1.1 кестелігінде көрсетілетін өзге арақашықтықтан орнатуға жол беріледі.

5.3.5 2.4 «Жол беріңіз» белгісі жүргізушіге қиылысатын жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдарына, ал 7.13 кестелігі болған кезде - басты жолда келе жатқан көлік құралдарына жол беруге тиіс екендігін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

2.4 белгісі 2.1 немесе 2.3.1-2.3.3 белгілерімен аталған қиылыстан басым өту құқығы ұсынылатын жолға шығар алдында, сондай-ақ автомагистральға шығулар алдында тікелей орнатылуға тиіс. Егер көлік құралдары қиылыстан басым өту құқығын пайдаланылатын жолдың оған шығатын жерлерде екпіндеу жолағы болатын болса, онда 2.4 белгісі осы жолақтың басында орнатылуға тиіс.

Басты жол бағытын өзгертетін қиылыстар, сондай-ақ күрделі жоспарланатын қиылыстар алдында 2.4 белгісі 7.13 кестелігімен орнатылуға тиіс.

2.4 белгісін орман жолдарынан, далалық жол қаптамаларымен және қаптамасыз басқа жолдардан жолға шығулар алдынан, сондай-ақ жолға гараж, май құятын стансалар аумағынан, демалыс алаңдары мен жолға іргелес аумақтардан шығатын орындарда орнатуға жол беріледі

7.1.1 немесе 7.1.2 кестелігімен 2.4 белгісін қаптамасыз жолдарды қоспағанда, елді мекендерден тыс жолдарда егер қиылыстың алдынан тиісінше 2.4 немесе 2.5 белгісі орнатылған болса, қиылыстан 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта алдын ала орнатылуға тиіс. Қалаларда қиылыстан (50-100) м арақашықтықта 7.1.1 немесе 7.1.2 кестелігімен 2.4 белгісін алдын ала орнатуға рұқсат етіледі.

5.3.6 2.5 «Тоқтаусыз қозғалуға тыйым салынған» белгісін жүргізушінің тоқтауға және қиылысатын жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдарына, ал 7.13 кестелігі болатын кезде - басты жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол беруге тиіс екендігін көрсету үшін қолдану керек.

2.5 белгісі егер қиылысатын жолда жақындайтын көлік құралдарының көрінуі қамтамасыз етілмеген болса, 5.3.5 сәйкес орнатылуға тиіс немесе жол берілетін жерлерде 2.4 белгісі орнатылуға тиіс. 2.5 белгісі тоқтаған көлік құралы жүргізушісі үшін қиылысатын жолдың көрінуі қамтамасыз етілген жерде орнатылуға тиіс.

2.5 белгісін егер өтетін жерден жолдың көрінетін арақашықтығына тең арақашықтықта болатын жүргізуші өтетін жерден 50 м артық болмайтын арақашықтықта келе жатқан поезды, сондай-ақ өтетін жерде жұмыстар жүргізіліп жатқан кезде көрсе, күзетілмейтін темір жол өтулерінің алдынан орнатуға жол беріледі. Белгі мұндай жағдайда жақын рельстен 10 м арақашықтықта орнатылады. Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көлік құралынан поездың минималды көріну арақашықтығы осы

стандарттың 5- кестесінде берілген.

2.5 белгісін темір жол өтуінің алдынан орнатқан кезде алғашқы 2.4 белгісі 7.1.2 кестелігімен орнатылмауға тиіс.

Арнайы карантин бекеттерінде және стационарлық полиция бекеттерінде, сондай-ақ арнайы іс-шараларды жүргізу кезінде 2.5 белгісін орнатуға жол беріледі.

5-кесте. Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көлік құралынан поездың минималды көріну арақашықтығы

Поездың қозғалу жылдамдығы, сағ/км	121 - 140	81-120	41-80	26-40	25 и менее
Көріну арақашықтығы, м, кем емес	500	400	250	150	100
<p>1-ескертпе: Қозғалыс жылдамдығы ретінде өтетін жерге келулерде белгіленетін поездың максималды жылдамдығын қабылдайды.</p> <p>2-ескертпе: Өтетін жерлерде салынып жатқан және жаңартылатын жолдарды жобалаған кезде 5-кестеде көрсетілгеннен кем болмайтын өтетін жердің алдында тоқтауға арналған арақашықтықта болатын автомобиль жүргізушісіне өтетін жерден 400 м кем болмайтын арақашықтықта болатын поездың өтетін жеріне жақындау көріну қамтамасыз етілуіне тиіс.</p>					

5.3.7 2.3.1-2.3.3, 2.4 және 2.5 белгілерін маңызы бірдей жолдар қиылысынан өту кезегінен ерекшеленетін өтетін жердің кезектілігін белгілеу қажет болатын жеке қиылыстарды белгілеу үшін қолдануға жол беріледі. Егер осындай қиылыста басты жол бағытын өзгертетін болса, онда оған қиылыстың алдынан 7.13 кестелігімен 2.1 белгісі, ал қиылыстан кейін - 2.2 белгісі орнатылуға тиіс.

5.3.8 Реттелетін қиылыстарда 2.1, 2.4, 2.5 белгілерін негізгі бағдаршамнан тікелей жақындықта, дұрысы, бағдаршам тіреуіне орналастыру керек.

5.3.9 2.6 «Қарсы қозғалыстың басым сипаты» белгісі онда немесе оған кіреберістерде қарсы көлік құралдары болатын кезде жолдың тар учаскесіне шығуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.3.10 2.7 «Қарсы қозғалыс алдындағы басым сипат» белгісі жүргізушінің қарсы келе жатқан көлік құралына қатысты басымдықты пайдаланатын қозғалыс кезінде жолдың тар учаскесін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.3.11 2.6 және 2.7 белгілерін қарсы жол айырығының өздігінен реттелуін және барлық учаскенің және жолдың тар учаскесінің әр шетінен оған қарама-қарсы кіретін жолдың көрінуін қамтамасыз ететін қозғалыс қарқыны кезінде көлік құралдарының қарсы жол айырығы мүмкін емес немесе қауіпті (жолдың тар учаскелері, көпірлер және т.с.с.) болатын жерлердегі қозғалысты ұйымдастыру үшін қолдану керек.

Бойлық көлбеуі болатын жол учаскелерінде өрге қарай қозғалып келе жатқан көлік құралдарына басымдық берілуіне тиіс.

Жасанды имараттар алдында 2.6 және 2.7 белгілері 6 м кем екі жақты қозғалыс іске асырылатын өтетін жердің ені кезінде орнатылуға тиіс.

2.5 және 2.7 белгілері жолдың тар учаскесінің алдынан оның қарама-қарсы шеттерінен тікелей, ал 7.1.1 кестелігі болатын 2.6 белгісі және алдын ала - 1.18 белгісімен бір тіреуде орныталуға тиіс.

5.4 Тыйым салатын белгілер

5.4.1 Тыйым салатын белгілерді қозғалыс шектеулерін енгізу немесе оларды жою үшін қолданады.

5.4.2 Тыйым салатын белгілер, осы стандартта арнайы сөз болатын жағдайлардан басқа, тиісті шектеулер енгізілуі қажет жол учаскелерінің алдынан тікелей орнатылуға тиіс.

ҚР СТ 1412-2017

5.4.3 3.1 «Кіруге тыйым салынған» белгісі мынадай жағдайларда барлық көлік құралдарының кіруіне тыйым салу үшін қолданылуға тиіс:

- бір жақты қозғалыс болатын жол учаскелерінде көлік құралдарының қарсы қозғалысын болдырмау үшін, бұл ретте бір-бірінен гүлзарлар немесе сәл көтерілген бөлу жолағымен алыстатылған бірнеше бөліктері болатын жолдарда 3.1 белгісін бір жақты қозғалыс болатын әрбір өтетін бөлікте орнатуға рұқсат етіледі;

- 5.10.1 белгісімен белгіленген жолдардағы жалпы ағынға көлік құралдарының қарама-қарсы кіруін болдырмау үшін;

- жолдың жекелеген учаскелерінде транзитті қозғалысты болдырмас үшін;

- көлік құралдарының тұрағына арналған алаңдарда, демалыс алаңдарында, май құю стансаларында және т.с.с. бөлек кіру және шығуды ұйымдастыру үшін;

- жеке қозғалыс жолағына кіруге тыйым салу үшін, бұл ретте 3.1 белгісі 7.14-кестелігімен бірге қолданылуға тиіс.

Бір жақты қозғалыс іске асырылатын әртүрлі деңгейлердегі айырықтардың бір жолақты кіретін жерлерінде 3.1 белгісін солынан орналастыруға жол беріледі. Қиылыстар арасындағы жол учаскесінде 3.1 белгісін орнатқан кезде учаскенің басына 7.1.1 кестелігімен бастапқы 3.1 белгісі орнатылуға тиіс.

7.3 және 7.4 кестеліктерімен 3.1 белгісін қолдануға рұқсат етілмейді.

5.4.4 3.2 «Қозғалысқа тыйым салынған» белгісі жолдың жекелеген учаскелерінде барлық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.5 3.3 «Механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі барлық механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.6 3.4 «Жүк автомобильдерінің қозғалысына тыйым салынған» белгісі 3,5 т (егер белгіде масса көрсетілмесе) рұқсат етілген максималды массасы немесе кестеде көрсетілгеннен артық рұқсат етілген массасы болатын жүк автомобильдері мен көлік құралдарының құрамының (тіркемесі немесе жартылай тіркемесі болатын жүк автомобилі), сондай-ақ барынша кернелген жолдарды немесе елді мекендердің жекелеген аудандарына жүкті түсіру мақсатында тракторлар мен өздігінен жүретін машиналардың қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

Көлік құралдары құрамының рұқсат етілген максималды массасы ретінде жүк автомобилінің рұқсат етілетін максималды массасы және тіркеме немесе жартылай тіркеменің рұқсат етілетін максималды сомасын қабылдау керек.

3.4 белгісінің қолданысы ернеулерінде көлбеу ақ жолағы болатын немесе адам топтарын тасуды жүргізетін жүк автомобильдеріне таралмайды.

Өтетін бөліктің жекелеген жолақтары бойынша жүктавтомобильдерінің қозғалысына тыйым салу үшін 7.14-кестелігімен 3.4-белгісі қозғалыс тыйым салынатын жолақтың үстіне тікелей орналасады.

5.4.7 3.5 «Мотоциклдердің қозғалысына тыйым салынған» белгісі мотоциклдердің қозғалысына тыйым салу үшін, 3.6 «Тракторлардың қозғалысына тыйым салынған» белгісі - тракторлар мен өздігінен жүретін машиналардың қозғалысына тыйым салу үшін, 3.7 «Тіркемесі бар көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі - кез келген типтегі тіркемесі немесе жартылай тіркемесі бар жүк автомобильдері мен тракторлардың қозғалысына, сондай-ақ механикалық көлік құралдарын барлық сүйреп-тартуларға тыйым салу үшін, 3.8 «Дауысы қатты көлік-арбалардың қозғалысына тыйым салынған» белгісі-дауысы қатты көлік-арбалардың (шана), малдарды ерттеп немесе қамшымен қозғалысына, сондай-ақ мал айдауға тыйым салу үшін, 3.9 «Велосипедпен қозғалуға тыйым салынған» белгісі - велосипедтер мен мопедтерде қозғалуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.8 3.2-3.9 белгілері тиісті көлік құралдары түрлерінің қозғалысына тыйым

салынатын жерлерде жол учаскесі немесе аумақтың әрбір кіретін жеріне орнатылуға тиіс, бұл ретте жолға қапталдан шығулар алдынан белгілер 7.3.1-7.3.3 кестеліктердің бірімен бірге қолданылуға тиіс.

5.4.9 3.10 «Жаяу жүргіншілердің қозғалысына тыйым салынған» белгісі оған жол берілмейтін жердегі (жаяу жүргіншілер жолдары және тротуарлар болмайтын көлік туннельдері, көпірлер, өтпезолдар, эстакадалар, жөнделетін жол учаскелері және т.с.с.) жол учаскелерінде жаяу жүргіншілердің қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға және тыйым салу енгізілетін жол жағында орнатылуға тиіс.

5.4.10 3.11 «Массаны шектеу» белгісі көлік құралдарының, оның ішінде жалпы нақты массасы (жолаушылар және жүктің массасын қоса алғанда) көтергіштік қабілеті шектелген жасанды имараттар (көпірлер, өтпезолдар және т.с.с.) арқылы белгіде көрсетілгеннен артық тіркемелері немесе жартылай тіркемелері болатын тартқыштардың қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

Белгіде арнайы зерттеулер мен сынақтар деректері бойынша жасанды имараттың нақты көтергіштік қабілетіне байланысты анықталатын рұқсат етілетін масса көрсетілуге тиіс.

5.4.11 3.12 «Оське түсетін жүктемені шектеу» белгісі кез келген оське түсетін жүктемесі белгіде көрсетілгеннен көп көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.12 белгісінде аталған уақыт кезеңінде жол төсемінің нақты көтергіштік қабілетіне байланысты анықталатын оське түсетін рұқсат етілетін жүктеме көрсетілуге тиіс.

5.4.12 3.13 «Биіктікті шектеу» белгісі габаритті биіктігі егер жол қаптамасының бетінен бастап жасанды имараттың аралық құрылымының, электр берілісі желілерінің және т.с.с. түбіне дейінгі арақашықтық 5 м кем болса, белгіде көрсетілгеннен көп (жүкпен немесе жүксіз) көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.12 белгісінде көрсетілетін биіктік шын мәнінде (0,2-0,4) м кем болуға тиіс, оның ішінде автомобиль жолы немесе темір жол өтетін өтпезолдар үшін, тиісінше, 0,3 м немесе 0,4 м. Нақты немесе көрсетілетін биіктік арасындағы айырмашылықты жол қаптамасының біркелкілігіне байланысты арттыруға жол беріледі.

3.13 белгісін жасанды имараттың аралығына, ал олардың алдында габаритті қақпалар болса - қақпаларға қайтадан орнатуға жол беріледі.

5.4.13 3.14 «Енін шектеу» белгісі, егер туннельдегі (туннельде, жасанды имараттың астында және т.с.с.) өтетін жолдың ені 3,5 м кем болса, габаритті ені белгіде көрсетілгеннен көп (жүкпен немесе жүксіз) көлік құралдарының қозғалысын шектеу үшін қолданылуға тиіс.

3.14 белгісінде көрсетілетін ені шын мәнінде 0,2 м аз болуға тиіс.

3.14-белгісін тікелей аралықта немесе жасанды имараттың тіреуінде қайта орнатуға жол беріледі.

5.4.14 3.15 «Ұзындықты шектеу» белгісі габаритті ұзындығы олардың қарсы келе жатқан көлік құралдарымен қозғалысы немесе айырығы қиындайтын жердегі (өтетін жері тар жол учаскелері, тар құрылыс, тік бұрылыстар және т.с.с.) жол учаскелеріндегі белгіде көрсетілгеннен көп (жүкпен немесе жүксіз) көлік құралдарының (көлік құралдарының құрамдары) қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.15 3.11-3.15 белгілерінің біреуін учаскенің басындағы қиылыстар арасындағы учаскеде орнатқан кезде 7.1.1 кестелігімен осындай бастапқы белгі орнатылуға тиіс.

5.4.16 3.16 «Минималды аралықты шектеу» белгісі қозғалатын көлік құралдарының арасында белгіде көрсетілгеннен кем болмайтын аралықты қамтамасыз ету қажет болатын кездегі жағдайларда қолданылуға тиіс (жүккөтергіштігі шектелген үлкен аралықтары болатын көпірлерде, өтпезолдарда, мұз өткелдері, туннельдерде және т.с.с.).

ҚР СТ 1412-2017

5.4.17 3.17.1 «Кеден» белгісі кеденде тоқтамай өтуге тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.18 3.17.2 «Қауіп» белгісі жол-көлік оқиғасы, апат немесе қозғалыс үшін басқа қауіппен байланысты көлік құралдарының барлығын шығарып тастамай тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.19 3.17.3 «Бақылау» белгісі бақылау пунктінде тоқтатпай өтуге тыйым салу үшін қолданылуға тиіс. Осы белгі шектеу енгізілуі қажет жол учаскесінің алдына тікелей орнатылады.

5.4.20 3.18.1 «Оңға бұрылуға тыйым салынған» және 3.18.2 «Солға бұрылуға тыйым салынған» белгілері қажетті қозғалу ретін 4.1.1-4.1.6 немесе 5.8.1, 5.8.2, 5.8.2 а белгілері арқылы қамтамасыз ету мүмкін болмайтын кездегі жағдайларда өтетін бөліктің жақын қиылысуында бұрылуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.21 3.19 «Бұрылысқа тыйым салынған» белгісі осы маневрді орындау қиын немесе басқа көлік құралдарының және (немесе) жаяу жүргіншілердің қозғалысы үшін қауіп тудыратын жердегі қиылыстарда бұрылуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.19 белгісі қиылыстар арасындағы жол учаскелерінде бөлу жолақтарының үзілген жерлерінде бұрылуға тыйым салу үшін қолданылмауға тиіс.

5.4 белгісі «Қолданылу уақыты» 7.5.1 -7.5.7-кестеліктерімен қолданылуы мүмкін.

5.4.22 Аталған бағытта қозғалуға арналған екі немесе одан көп жолақты жолдарда 3.18.2 және 3.19 қайталама белгілері қозғалыс қиылыс жаққа іске асырылатын жолақтардың солының үстінен, бөлу жолағы болатын жолдарда - бөлу жолағында орнатылуға тиіс. Қарсы қозғалысқа жолақтар саны екеуден артық болмайтын бөлу жолағы болмайтын жолдарда қайталама белгіні жолдың сол жағында орнатуға жол беріледі.

5.4.23 3.20 «Басып озуға тыйым салынған» және 3.22 «Жүк автомобильмен басып озуға тыйым салынған» белгілері рұқсат етілген максималды массасы 3,5 т асатын, тиісінше, барлық көлік құралдары немесе жүк автомобильдеріне 30 сағ/км кем жылдамдықпен қозғалатын даралардан басқа, барлық көлік құралдарын басып озуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.20 және 3.22 белгілері егер қозғалыс қарқынына, еніне, өтетін бөліктің жай-күйіне байланысты қарсы және жолай соқтығысулардың басым қауіпі жасалуына байланысты, басып озуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.20 белгісі көрінуі қамтамасыз етілмеген жол учаскелерінде қолданылуға тиіс (2-кестені қараңыз); мұндай жағдайда белгінің қолданылу аймағы қауіпті аймақтың ұзындығында анықталуға тиіс.

5.4.24 3.24 «Максималды жылдамдықты шектеу» белгісі алдыңғы учаскеге қарағанда, өзге максималды жылдамдықтағы жол учаскесінде енгізу қажеттігі кезінде белгіде көрсетілгеннен артық жылдамдықпен барлық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс. Бұл ретте 3.24 «Максималды жылдамдықты шектеу» белгісі жол-көлікоқиғаларын талдау нәтижесі бойынша және жол-көлік оқиғасы орын алған апаттық-қауіпті учаскелер анықталған, оның ішінде жол жағдайлары бойынша, сондай-ақ жолдардың геометриялық параметрлерінің, жол қаптамасы (шұқыр, ойықтар және т.б) сапасының сәйкес келмеуі, қауіпті бұрылыстардың, көрінуі қамтамасыз етілмеген учаскелердің, жолдардың тарылу орындарының болуы, жолдарда жол жұмысарын жүргізу кезінде және т.б. орнатылуға тиіс.

Жолдың қауіпті учаскелерінде қозғалыс жылдамдығын шектеу кезінде (қауіпті бұрылыстар, көріну қамтамасыз етілмеген учаскелер, жолдың тарылатын орны және т.с.с.) белгінің қолданылу аймағы қауіпті учаскенің ұзындығымен анықталуға тиіс.

Егер аталған учаскеде енгізілетін максималды жылдамдықты шектеу 20 сағ/км алдыңғы учаскеде жол берілетін қозғалыс жылдамдығынан ерекшеленетін болса, онда 100

м бастап 150 м дейінгі арақашықтықта бір-бірінен алыстатылған 3.24 белгілерін тізбектеп орнату арқылы 20 сағ/км артық болмайтын қадаммен жылдамдықты сатылап шектеуді қолдану керек.

Жылдамдықты сатылы шектеу егер белгілердің көрінуі 150 м кем болмай құралса, 5.22 және 5.22 а белгілерімен белгіленген елді мекендердің алдында қолданылуға тиіс.

5.4.25 3.21 «Басып озуға тыйым салу аймағының шеті», 3.23 «Жүк автомобильмен басып озуға тыйым салу аймағының шеті» және 3.25 «Максималды жылдамдықты шектеу аймағының шеті» белгілері, егер осы қолданылу аймағын қозғалыс барысы бойынша жақын қиылысқа дейін немесе елді мекеннің соңына дейін тарату қажеттігі болмаса, тиісінше, 3.20, 3.22, 3.24 белгілерінің қолданылу аймағының шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Екі бағытта қозғалу үшін бір, екі немесе үш жолақты жолдарда 3.21, 3.23, 3.25 белгілерін жолдың сол жағынан ғана, қарсы бағытта қозғалып келе жатқан көлік құралдарының жүргізушілері үшін тағайындалған 3.20, 3.22, 3.24 белгілерін қарсы жағынан орналастыруға жол беріледі.

5.4.26 3.26 «Дыбыстық сигнал беруге тыйым салынған» белгісі, шипажай, демалыс үйлері, сауықтыру лагерьлері, ауруханалар және т.с.с. тікелей жақын өтетін жол учаскелерінде 5.22 және 5.22 а белгісімен белгіленген елді мекендерден тыс жол-көлік оқиғасынан ескертуге арналған сигнал беруден басқа, дыбыстық сигналдарды пайдалануға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.27 3.27 «Аялдамаға тыйым салынған» белгісі жолдардың және көше-жол желісінің өту мүмкіндігін арттыру, тоқтау және тұрақ тыйым салынған орындарды белгілеу мақсатында, сондай-ақ көлік ағыны қарқынды орындарда көлік құралдарының тоқтауына және тұрағына тыйым салу үшін қолданылуға және тыйым салу енгізілетін жол жағында орнатылуға тиіс.

5.4.28 3.28 «Тұраққа тыйым салынған», 3.29 «Айдың тақ сандары бойынша тұраққа тыйым салынған» және 3.30 «Айдың жұп сандары бойынша тұраққа тыйым салынған» белгілері көлік құралдарының тұрағына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс, 3.29 және 3.30 белгілері - тиісінше, айдың жұп немесе тақ сандары бойынша тыйым салу енгізілетін жол жағында орнатылуға тиіс.

3.29 және 3.30 белгілерін өтетін бөліктің қарама-қарсы жақтарында бір мезгілде қолданған кезде көлік құралдарының жолдың бір жағынан басқа жағына қайта тоқтау уақыты - 19 сағ. 00 мин. бастап 21 сағ. 00 мин. дейін.

3.28-3.30 белгілері қолданылатын аймақта таксометрі қосылатын таксидің тұруына рұқсат етіледі.

Алаң, ғимарат қасбетінің және т.с.с. бір жағынан жанынан тоқтау немесе тұраққа тыйым салу қажет болатын кездегі жағдайда 3.27-3.30 белгілері барлық жүргізушілерге енгізілген тыйым туралы хабарланатындай болып орнатылмауы мүмкін, осы белгілерді 7.2.5 немесе 7.2.6 кестеліктерінің бірімен немесе екі кестелікпен де бір мезгілде алаңға, кіреберіске және т.с.с. келіп кіретін көлік құралдарының жүргізушілері жаққа қарайтын бетімен орнатуға жол беріледі.

5.4.29 3.31 «Барлық шектеулер аймағының соңы» белгісі мынадай бірнеше белгілердің бір мезгілде қолданылу аймағының соңын көрсету үшін қолданылуға тиіс: 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30.

5.4.30 3.32 «Қауіпті жүктер тиелген көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі «Қауіпті жүк» танымдық белгілерімен жабдықталған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.33 «Жарылғыш және тез тұтанатын жүктер салынған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі «Қауіпті жүк» танымдық белгілерімен жабдықталған және ГОСТ 19433.1 және және [6] бойынша 1, 2.2-2.4, 3.1, 3.2, 5.2

ҚР СТ 1412-2017

кластарының қауіпті жүктерін тасу үшін тағайындалған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.32 және 3.33 белгілері адамдар көп жиналатын және т.с.с. жерлерде қауіпті жүктерді тасымалдайтын қайталанатын маршруттар болатын кезде халық көп шоғырланған аудандардағы жүктелетін жолдарда орнатылуға тиіс.

5.4.31 3.1 -3.3, 3.18.1, 3.18.2, 3.19, 3.27 белгілерінің қолданысы маршруттық көлік құралдарына таралмайды.

3.26, 3.3, 3.28-3.30 белгілерінің қолданысы I және II топтағы мүгедектері басқаратын немесе осындай мүгедектерді таситын көлік құралдарына таралмайды.

3.2-3.8 белгілерінің қолданысы белгіленген аймақта болатын кәсіпорындарға қызмет көрсететін, сондай-ақ осы аймақта тұратын немесе 24 жұмыс істейтін азаматтарға тиесілі немесе қызмет көрсететін тиісті көлік құралдарына таралмайды. Мұндай көлік құралдары белгіленген аймаққа шығуға және қиылысқа жақын тартылыс нүктесінде одан жүріп шығуға тиіс.

5.4.32 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30 белгілерінің қолданысы белгінің орнатылған орнынан бастап белгіден кейінгі жақын қиылысқа дейін, ал елді мекенде қиылыс болмаған кезде - елді мекеннің соңына дейін таралады.

Аталған белгілер елді мекен аяқталған соң немесе қиылысқа немесе елді мекеннің соңына дейін тиісінше орнатылған белгімен енгізілетін шектеулерді сақтау қажет болған кезде қиылыстан кейін тікелей қайта орнатылуға тиіс.

Қажет болған кезде белгілердің қолданылу аймағын азайтуға жол беріледі:

- 3.16 және 3.26 белгілері үшін - 7.2.1 кестелігін қолданып;
- 3.20, 3.22, 3.24 белгілері үшін - тиісінше 3.21, 3.23 немесе 3.25 белгілерін олардың қолданылу аймағының соңында орнатып (басымырақ болып табылатын) немесе 7.2.1 кестелігін қолданып. 3.24 белгісінің қолданылу аймағын 3.24 белгісін максималды қозғалыс жылдамдығының басқаша мәнімен азайтып орнатуға жол беріледі;

- 3.27-3.30 белгілері үшін - 7.2.3 кестелігімен 3.27-3.30 қайталама белгілерді олардың қолданылу аймағының соңында орнатып (басымырақ болып табылатын) немесе 7.2.2 кестелігін қолданып.

3.27 белгісін 1.4 таңбасымен бірге, ал 3.28 белгісін - 1.10 таңбасымен бірге қолдануға жол беріледі, бұл ретте белгілердің қолданылу аймағы таңба сызығының ұзындығымен анықталады.

5.5 Алдын ала жазылатын белгілер

5.5.1 Алдын ала жазылатын белгілерді қажетті қозғалыс режимдерін енгізу үшін қолданады.

5.5.2 Алдын ала жазылатын белгілер тиісті жол учаскелерінің алдынан тікелей орнатылуға тиіс

4.1.4 4.1.1 «Тура қозғалу», 4.1.2 «Оңға қозғалу», 4.1.3 «Солға қозғалу», «Тура немесе оңға қозғалу», 4.1.5 «Тура немесе солға қозғалу», 4.1.6 «Оңға немесе солға қозғалу» белгілері меңзерлермен белгіде көрсетілген бағыттарда қозғалыстың өтетін бөліктеріне жақын қиылыста рұқсат беру үшін, ал 4.1.3, 4.1.5, 4.1.6 белгілері - бұрылу үшін де қолданылуға тиіс.

4.1.1-4.1.6 белгілерінің қолданысы маршруттық көлік құралдарына таралмайды.

4.1.1-4.1.6 белгілерінің қолданысы белгілерді орнату алдында өтпелі бөліктердің қиылысуына қолданылады.

Жол учаскесінің басында орнатылған 4.1.1 белгінің қолданысы жақын қиылыс жерге дейін қолданылады.

Егер қиылыстағы қозғалысты реттеу үшін 4.1.3 және 4.1.5 алдын ала жазылатын

белгілер сияқты, 3.18.1 тыйым салу белгісі де пайдаланылатын болса, алдын ала жазылатын белгілерді қолдану керек.

Ескертпе - 4.1.2 және 4.1.3 жол белгілерінің конфигурациясы ҚР СТ 1125 стандартына сәйкес өзгертілді. Пайдалануда болатын бұрын қолданылатын белгілер оларды ауыстырғанға дейін қолданылады.

5.5.4 4.1.1, 4.1.2 және 4.1.4 белгілері аталған бағытта қозғалуға арналған екі немесе одан артық жолағы болатын жолдарда қозғалыс қиылыс жағына іске асырылатын жолақтардың сол жағының үстінен орнатылуға тиіс. Бұл ретте, бөлу жолағы болатын жолдарда белгілерді бөлу жолағында орнатуға, қарсы қозғалыс үшін жолақтар саны екеуден артық болмайтын кезде бөлу жолағы болмайтын жолдарда - жолдың сол жағынан орнатуға жол беріледі.

5.5.5 4.1.1 белгісін сондай-ақ қиылыстар арасындағы жол учаскелерінде бөлу жолағының үзілетін жерінде бұрылуларға тыйым салу үшін қолдану керек, бұл ретте белгіні бөлу жолағында ғана орнату керек.

Қажет болған кезде 4.1.1 белгісін көлік құралдарының қарсы ағынын бөлу үшін қолданылатын 1.1 немесе 1.3 таңбасын қайталау үшін қолдануға жол беріледі, бұл ретте 4.1.1 белгісі тікелей жол учаскесінің басында орнатылуға тиіс. Мұндай жағдайда белгінің қолданысы жақын қиылысқа дейін таралады.

5.5.6 4.2.1 «Кедергіні оң жағынан айналып өту», 4.2.2 «Кедергіні сол жағынан айналып өту», 4.2.3 «Кедергіні оң немесе сол жағынан айналып өту» белгілері өте тән бөліктегі қауіпсіздік аралықтарын және әртүрлі қауіптерді айналып өтулерді көрсету үшін белгілерде меңзермен (меңзерлермен) көрсетілген жағынан (жақтарынан) рұқсат ету үшін қолданылуға тиіс.

Жөндеу жұмыстарын жүргізетін жерлерде 4.2.1 және 4.2.2 белгілерін бесеуден кем болмайтын белгілермен жасалуға тиіс кедіргілерден көлік құралдарының қозғалыс траекториясының ауытқу сызығын белгілеу үшін қолдануға жол беріледі, бұл ретте жол осьіне сызықтың көлбеуі тиісінше 40, 60 және 60 сағ/км артық жол берілетін қозғалыс жылдамдығы кезінде 1:10, 1:20 және 1:50 кем болмауға тиіс.

Жұмыс уақытында ғана жолдарда және (немесе) көшелерінде жол машиналарының, жылжымалы жол зертханаларының және басқа мамандандырылған автомобильдердің артқы бортында 1.23 белгісімен 4.2.1 және 4.2.2 белгілерді орнатуға рұқсат етіледі. Бұл ретте, қараңғы мезгілде немесе жеткілікті көрінбейтін жағдайларда аталған көлік құралдарында жарық сигнализациясы қосылып тұруы тиіс.

5.5.7 4.3 «Айналып қозғалу» белгісі қиылыста (аланда) көлік құралдарының айналып қозғалуын ұйымдастыру кезінде меңзерлермен көрсетілетін бағытта ғана қозғалуға рұқсат беру үшін қолданылуға тиіс. Белгі айналып қозғалатын қиылыста (алан) әрбір шығатын кезде орнатылуға тиіс. 4.3 белгісін егер айнала қозғалумен бір мезгілде, рельстікті қоспағанда, көлік құралдарының айқаса қозғалуына жол берілетін болса, қолданбау керек.

5.5.8 4.4 «Жеңіл автомобильдердің қозғалуы» белгісі жеңіл автомобильдер, маршруттық көлік құралдары, мотоциклдер, автобустар, сондай-ақ рұқсат етілген максималды массасы 3,5 т аспайтын жүк автомобильдері үшін ғана қолданылуға тиіс.

Белгі белгіленген аймақта болатын кәсіпорындарға қызмет көрсететін, сондай-ақ белгіленген аймақта тұратын азаматтарға қызмет көрсететін немесе азаматтарға тиесілі басқа көлік құралдарының да қозғалысына рұқсат етеді. Мұндай көлік құралдары белгіленген аймаққа кіруге және одан қиылысқа жақын тартылыс нүктесіне шығып кетуге тиіс.

4.4-белгісі аталған көлік құралдарының ғана қозғалысына рұқсат етілетін жолға әрбір кіруде орнатылуға тиіс, мұндайда қаптал кірулер алдынан 7.3.1-7.3.3 кестеліктерінің бірімен қолданылуға тиіс.

ҚР СТ 1412-2017

5.5.9 4.5 «Велосипед жолы немесе велосипед жүретін жол жолағы» белгісі велосипедпен және мопедпен жүру қозғалыстарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Егер велосипедшілер үшін тағайындалған жолақ 1.1 таңбасымен қалған өтетін бөліктен алыстатылатын болса, 4.5 белгісі 7.14 кестелікпен үйлестіріліп жолақтың үстінде орналастырылуға тиіс. Егер жолақ қалған өтетін бөліктен жиектас немесе кедіргімен алыстатылатын болса, белгіні жолақтың оң жағынан орнатуға жол беріледі.

4.5 белгісі белгісі велосипед жолының жолмен әрбір қиылысуынан кейін қайталануға тиіс.

4.5.1 «Велосипед жолының шеті немесе велосипед жүретін жол жолағы» белгісі 4.5 белгісімен белгіленген жолдар мен жолақ шетінде орнатылады.

5.5.10 4.5.4 және 4.5.5 «Қозғалысы бөлінген жаяу жүргінші және велосипед жолы» жаяу жүргінші және велосипед ағындары өздігінен ағынға бөлінетін кезде, жаяу жүргінші және велосипедтердің бірлескен қозғалысына арналған жолдарды белгілеу үшін қолданылады.

4.5.4 және 4.5.5 негізгі белгілері жол басында орнатылады, қайталама жолмен жаяу жүргінші және велосипед жолымен әр қиылысқаннан кейін, сондай-ақ жаяу жүргінші және велосипедтердің бірлескен жолдары үшін орнатылады.

4.5.6 және 4.5.7 «Қозғалысы бөлінген жаяу жүргінші және велосипед жолы» жаяу жүргінші және велосипедтердің бірлескен жолдары үшін арналған жол шетінде орнатылады.

5.5.11 4.6 «Жаяу жүргінші жолы» белгісі жаяу жүргіншілердің қозғалысы, сондай-ақ жаяу жүргіншілер аймағы мен жаяу жүргіншілердің ғана қозғалысы үшін бөлінген жол учаскелері үшін ғана тағайындалған жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

4.6 белгісі велосипед жолының жолмен әрбір қиылысуынан кейін қайталануға тиіс.

5.5.12 4.7 «Минималды жылдамдықты шектеу» белгісі жолда немесе өтетін бөліктің жеке жолағында, мысалы, созылған жарларда қозғалыс аталған немесе үлкен жылдамдықпен ғана рұқсат етілетінін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

Өтетін бөліктің жекелеген жолағындағы қозғалыс жылдамдығын реттеу үшін 4.7 белгісі осы жолақтың үстіне тікелей 7.14-кестелігімен бірге орнатылуы тиіс. Белгінің әрекеті белгінің артында жақын қиылысқа дейін қондырғы орнынан, ал елдімекеннің соңына дейін қиылыс болмаған жағдайда елдімекенге таратылады.

5.5.13 4.8 белгі «Минималды жылдамдықты шектеу аймақтарының соңы» белгісі 4.7 белгісінің қолданылу аймағының шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.5.14 4.9.1-4.9.3 «Қауіпті жүктер салынған көлік құралдарының қозғалысын бағыттау» белгілері «Қауіпті жүк» белгілерімен жабдықталған көлік құралдарына жолдың өтетін бөліктің жақын қиылысуына қозғалысты міндетті түрде бағыттауды көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.5 Ақпараттық-көрсеткіш белгілер

5.6.1 Ақпараттық-көрсеткіш белгілерін қозғалысқа қатысушыларға қозғалыс режимінің ерекшеліктері туралы және жүрілетін жолда елді мекендер мен басқа объектілердің орналасқандығы туралы хабарлау үшін қолданады.

5.6.2 5.1 «Автомагистраль» белгісі [4] бойынша Жол қозғалысы ережелерінің арнайы талаптары қолданылатын жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.1.белгісі автомагистральдың басында орнатылуға тиіс.

5.1 белгісі автомагистральдың басына қарай жақын бұрылыс немесе қиылысқа арналған жердің алдынан 7.1.1 кестелігімен, 7.1.3 немесе 7.1.4 - автомагистральға кіретін жерлер алдынан орнатылуға тиіс. 5.1 белгісін автомагистральдарға кіретін жерлерден

кейін қайталауға жол беріледі (А.35 суреті).

5.6.3 5.2 «Автомагистральдың соңы» белгісі автомагистральдың соңын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.2 белгісі автомагистральдың соңында және одан шығулар басында, сондай-ақ магистральдың соңынан 400 м және 1000 м арақашықтықта 7.1.1 кестелігімен алдын ала орнатылуға тиіс.

5.6.4 5.3 «Автомобильдерге арналған жол» белгісі автомобильдер, автобустар мен мотоциклдердің ғана қозғалысы үшін тағайындалған жолды белгілеу үшін қолданылуға және жолдың басында орнатылуға тиіс.

5.3 белгісі орнатылуға тиіс:

- 7.1.1 кестелігімен бірге - жолдың бағына жақын, 5.3 белгісімен белгіленген бұрылысқа немесе қиылысқа арналған жердің алдынан;

- 7.1.3 немесе 7.1.4 кестелігімен бірге - сосын 5.3 белгісімен белгіленген жолға өтетін жолмен қиылыстың алдынан;

- 7.3.1-7.3.3 кестеліктерінің бірімен - 5.3 белгісімен белгіленген жолмен қиылыстың алдынан. Мұндай жағдайда қиылыстың алдында 2.4 немесе 2.5 белгісі болған кезде, 5.3 белгісі тиісті кестелікпен бірге солармен бірге орнатылуға тиіс.

5.6.5 5.4 «Автомобильдерге арналған жолдың соңы» белгісі 5.3 белгісімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.6 5.5 «Бір жақты қозғалыс жолы» белгісі барлық ені бойынша көлік құралдарының қозғалысы бір бағытта іске асырылатын жол немесе өтетін бөлікті белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.5 белгісі бір жақты қозғалыс болатын жол немесе өтетін жердің басында орнатылуға тиіс. Белгіні күрделі жоспарланған қиылыстардан кейін қайталауға жол беріледі.

5.5 белгісін егер әрбір өтетін бөліктен қарсы қозғалыспен өтетін бөліктің көрінуі қамтамасыз етілсе, өтетін бөліктің қарсы қозғалыспен бөлу жолағымен алыстатылған бір жақты қозғалыс болатын өтетін бөліктің басында, сондай-ақ бір жақты қозғалыс іске асырылатын әртүрлі деңгейдегі айырықтардан шығуларда орнатпауға рұқсат етіледі.

5.6.7 5.6 «Бір жақты қозғалыс болатын жолдың соңы» белгісі 5.5 белгісімен белгіленген жол немесе өтетін бөліктің соңын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.6 белгісін алдын ала 7.1.1 кестелігімен орнатуға жол беріледі.

5.6.8 5.7.1 және 5.7.2 «Бір жақты қозғалыс болатын жолға шығу» белгілері бір жақты қозғалыс болатын жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға және тура жүретін өтулері, жолға қапталдан шығулары барлардың бәрінің алдынан орнатылуға тиіс.

Егер жолға шығатын кезде бір тіреуде бірнеше әртүрлі белгілер орнатылған болса, онда 5.7.1 және 5.7.2 белгілері басқа белгілердің үстінен орналастырылуға тиіс.

5.6.9 5.8.1 «Жолақтар бойынша қозғалыс бағыттары» және 5.8.2 «Жолақ бойынша қозғалыс бағыттары» белгілері әртүрлі бағыттар бойынша көлік құралдары қозғалысының қарқынына сәйкес жолақтардың пайдаланылуын қамтамасыз ету талап етілетін жердегі қиылыста олардың әрқайсысының қозғалысының рұқсат етілген бағыттары мен жолақтарының санын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

Қиылыстар алдында орнатылған 5.8.1, 5.8.2 және 5.8.2 а белгілерінің қолданысы егер қиылыста орнатылған 5.8.1, 5.8.2, 5.8а белгілері басқа сілтемелер бермейтін болса, қиылысқа таралады.

Белгілер жолдың өтетін бөлігінің үстінде жүргізушілердің қажетті қайта құрылымдарды уақытылы іске асыру мүмкіндігі болатындай етіліп орнатылуға тиіс. 5.8.2 және 5.8.2а белгілерінің әрқайсысы өзі тағайындалатын жолақ ортасының үстінде орналасуға тиіс.

Қиылыстың алдында бір жаққа қозғалуға арналған үшеуден артық жолағы болатын

ҚР СТ 1412-2017

жолдарда 5.8.1, 5.8.2 және 5.8.2 а белгілері алдын ала орнатылуға тиіс. Басқа жолдарда 5.8.1, 5.8.2 және 5.8.2 а белгілерін қажет болған кезде алдын ала орнатуға жол беріледі.

Елді мекендерден тыс қиылыстар алдында болатын жолақтары үшеуден артық болмайтын, ал елді мекендерде - бір жаққа қозғалыс үшін екеуден артық жолағы болмайтын жолдарда 5.8.1 белгісін жолдың оң жағына орнатуға жол беріледі, мұндайда бастапқы 5.8.1 белгісі орнатылуға тиіс.

Алдын ала жазылатын 5.8.1, 5.8.2 және 5.8.2 а белгілері қиылыстан 50 бастап 150 м дейінгі арақашықтықта орнатылады.

5.8.1, 5.8.2 және 5.8.2 а белгілері болатын кезде 4.1.1-4.1.6 белгілерін қолданбау керек.

5.6.10 5.8.3 «Жолақтың басы» белгісі және 5.8.3а «Қозғалыстың әртүрлі жолақтарындағы міндетті минимальды жылдамдығы» жардағы қосымша жолақтардың немесе бір немесе әртүрлі деңгейдегі қиылыста тежеу жолақтарының басталуын белгілеу үшін қолданылуға және осындай жолақты бұруды бастауда тікелей орнатылуға тиіс.

5.8.3 белгісі 4.7 белгісінің кескінімен жарға апаратын сол жақ жолақта минималды рұқсат етілетін жылдамдықты орнату қажет болатын жағдайларда қолданылуға тиіс.

Белгіде минималды рұқсат етілетін жылдамдық ретінде жарға қарай қозғалатын көлік құралдарының 50%-ынан асатын жылдамдықты көрсетеді. Жылдамдықты жардың соңында өлшейді, алынған шаманы 10 еселік мәнге дейін аз жағына қарай дөңгелектейді.

5.6.11 5.8.4 «Жолақтың басталуы» белгісі екі жолақ әрбір бағыт үшін кезекпен бөлінетіндей етіп таңбаланған үш жолақты жолдарда аталған бағытта қозғалу үшін тағайындалған ортаңғы жолақ учаскесінің басталуын белгілеу үшін қолданылуға тиіс, бұл ретте белгі таңбаның ауыспалы сызығының басында орнатылуға тиіс.

5.8.4 белгісін солға бұрылу немесе бұру үшін тағайындалған жолақты белгілеу үшін қолдануға жол беріледі.

5.8.4а «Жолақтың басталуы» белгісі осы бағыттағы қозғалысқа арналған үш жолақты жолдың орташа жолағының учаскесінің басталуын белгілеу үшін қолданылуы тиіс. Егер 5.8.4а белгіде қандайда бір көлік құралдарына қозғалысқа тыйым салатын белгі бейнеленген болса, онда тиісті жолақта осы көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынады.

5.6.12 5.8.5 «Жолақтың соңы» белгісі жардағы қосымша жолақты немесе бір немесе әртүрлі деңгейдегі қиылыстарда екпін жолақтарын белгілеу үшін қолданылуға және жолақтың соңынан 50 м арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.6.13 5.8.6 «Жолақтың соңы» белгісі аталған бағыттағы қозғалыс үшін тағайындалған және 5.8.4 белгісімен белгіленген ортаңғы жолақ учаскесінің соңын белгілеу үшін үш жолақты жолдарда қолданылуға тиіс, бұл ретте белгі таңбаның ауыспалы сызығының басында орнатылуға тиіс.

5.6.14 5.8.7 және 5.8.8 «Жолақтар бойынша қозғалыстар бағыты» белгілері жолақтардың әрқайсысы бойынша қозғалыс бағытын көрсету үшін қолданылуға тиіс: үш меңзермен - екі жолақ бойынша бір бағытта қозғалысты ұйымдастырған кезде үш жолақты жолдарда, төрт және одан артық меңзермен - қарсыдағыға қарағанда жолақтардың көп саны бойынша бір бағытта қозғалысты ұйымдастырған кезде жолда және жол учаскесінің барлық ұзындығында әрбір қиылыстан кейін орнатылуға тиіс.

5.8.8 а «Жолақтар бойынша бағыт» белгісі қозғалысты ұйымдастыруды (бір немесе екі жақты) жүргізушілер біркелкі қабылдамауы мүмкін жағдайда екі жолақты жолдардың (өтетін бөліктердің) учаскелерінде екі меңзерімен белгі орнатуға жол беріледі.

Көлік құралдары түрлерінің бірінің қозғалысына тыйым салатын белгі салынған 5.8.7 және 5.8.8 және 5.8.8 а белгілері қажет болатын кезде тиісті жолақ бойынша аталған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу кезінде қолданылуға тиіс.

5.8.7, 5.8.8 және 5.8.8 а белгілерін кері қозғалысты ұйымдастыру үшін қолдануға жол

беріледі, белгілер бұл реттегі жағдайда жол учаскесінің барлық ұзындығында әрбір қиылыстан кейін орнатылуға тиіс.

5.6.15 5.8.9 «Қозғалыстың әртүрлі жолақтарында әрекет ететін жылдамдықты шектеу» белгісі осы бағыттағы жолақтардың санын және қозғалыс жолақтары бойынша жолдың осы учаскесіндегі қозғалысты жүзеге асыратын максимальды жылдамдықты көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.9 белгісі 150 метрден бастап 300 метрге дейіні арақашықтықта елдімекен пункттерінде, жолақтар бойынша қозғалыс режимдері енгізілетін 7.14 –кестелікпен сәйкесті белгілермен жол учаскесі басталғаннан 50 метрден бастап 150 метрге дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.8.9 белгісі өтетін бөліктің үстіне орнатылады.

Белгіні үтен аспайтын қиылыстың алдындағы жолдардағы елдімекен пункттерінен тыс жолдың оң жағына, елдімекендерде – осы бағытта қозғалыстың екі жолағынан асырмай орнатуға жол беріледі.

5.6.16 5.9 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолақ» белгісі егер осындай жолақ бойынша қозғалыс көлік құралдарының жалпы ағынына жолай іске асырылатын болса, маршруттық көлік құралдарының қозғалысы үшін ғана тағайындалған жолақты белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.9 белгісі белгіленетін жолақтың үстінен орнатылуға тиіс. Оң жолақты білдіретін белгіні жолдың оң жағынан орнатуға жол беріледі.

Белгі маршруттық көлік құралдарының қозғалысы белгіленген жолақ бойынша ұйымдастырылатын жердегі жол учаскесінің барлық ұзындығында әрбір қиылыстан кейін орнатылуға тиіс.

5.6.17 5.9.1 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолақ салынған жол» белгісі маршруттық көлік құралдарының қозғалысы іске асырылатын жолақ шетінде орнатылады.

5.6.18 5.10.1 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолағы болатын жолға шығу» белгілері маршруттық көлік құралдарының қозғалысы көлік құралдарының жалпы ағынына қарсы арнайы бөлінген жолақ бойынша іске асырылатын жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға және жолға барлық қапталдан шығулар алдында орнатылуға тиіс.

Белгі өтетін бөліктің үстінен жолдың басында немесе жолдың екі жағынан орнатылуға тиіс; белгіні қиылыстардан кейін қайталауға жол беріледі.

5.6.19 5.10.2 және 5.10.3 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолағы болатын жолға шығу» жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға тиіс, ол арқылы маршруттық көлік құралдарының қозғалысы көлік құралдарының жалпы ағынына қарама-қарсы арнайы белгіленген жолағы бойынша іске асырылады және жолға бүйір жақтық шығу алдында орнатылады.

5.10.4 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолағы болатын жолдың соңы» белгісі 5.10.1 белгісімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.20 5.10.5 «Велосипедисттерге арналған жолақты жол» белгісі жолды белгілеу үшін қолданылады, онда велосипедтер қозғалысы көлік құралдарының жалпы ағынына қарама-қарсы велосипедтік жолақ бойынша іске асырылады

Белгілер жолдың өтпелі бөлігі мен екі жағынан жол учаскесінің басында орнатылады.

5.10.7 «Велосипедисттерге арналған жолақты жолдың шеті» белгісі 5.10.5 белгісімен белгіленген жолақты жолдың шетінде орнатылады.

5.6.21 5.10.8 және 5.10.9 «Велосипедисттерге арналған жолақты жолға шығу» белгілері 5.10.5 белгісімен белгіленген жолға шығу белгісін белгілеу үшін қолданылады және бүйір жақты шығу алдында орнатылады.

ҚР СТ 1412-2017

5.6.22 5.11.1 «Бұрылуға арналған орын» және 5.11.2 «Бұрылуға арналған аймақ» белгілері бұрылу рұқсат етілген бөлінген жолақтағы үзілістерді, ал бұрылуға арналған орындар – бөлінген жолақсыз жолдарда белгілеу үшін қолданылады.

5.6.23 5.12 «Автобус және (немесе) троллейбустың тоқтайтын орны» және 5.13 «Трамвайдың тоқтайтын орны» белгілері маршруттық көлік құралдарының тиісті түрлерінің тоқтау пункттерін белгілеу үшін қолданылуға және тоқтайтын алаңның немесе қалтарыстардың басында орнатылуға тиіс (А.16 суреті).

Қажет болған кезде айқын көрсетілген белгілері болмайтын тоқтау алаңдарын ұзындығын көрсету немесе бірінен кейін бірі орналасқан бірнеше тоқтайтын алаңдарды белгілеу қажет, тиісінше, тоқтайтын алаңның ұзындығы немесе тоқтайтын барлық алаңдардың жиынтық ұзындығы көрсетілетін 7.2.1 кестелігі бар 5.12 белгісін қолдануға жол беріледі. Белгі бұл ретте тоқтайтын алаңның басында орнатылуға тиіс.

5.6.24 5.14 «Жеңіл таксилерді қоятын орын» белгісі жеңіл таксилердің тұрағын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.25 5.15 «Тұрақ орны» белгісі көлік құралдарын қою үшін арнайы бөлінген алаңдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

7.6.1-7.6.9 кестеліктерінің бірі болатын 5.15 белгісі тротуар маңындағы тұрақты белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.26 5.16.1 және 5.16.2 «Жаяу жүргіншілер жолы» белгілері өтетін бөлік арқылы жаяу жүргіншілердің ұйымдастырылған өтуі үшін бөлінетін жерлерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.16.1 белгісі жолдың сол жағынан, 5.16.2 белгісі - оң жағынан орнатылуға тиіс. Әрбір өтетін бөліктің әрқайсысының үш немесе одан артық қозғалыс жолағы болатын жерде бөлу жолағы болатын жолдарда 5.16.1 белгісі бөлу жолағында өтетін бөліктің әрқайсысының сол жағынан орнатылуға тиіс.

Өтетін жерде 1.14 белгісі болмайтын кезде 5.16.1 және 5.16.2 белгілері өтетін жерге жақындайтын көлік құралдарына қатысы бойынша 5.16.2 белгісі өтетін жердің жақын шекарасында, ал 5.16.1 белгісі - алыста болатындай етіп орнатылуға тиіс.

5.16.1 және 5.16.2 белгілерін орнату жармаларының арасында жасалатын белгіленбейтін жаяу жүргіншілер жолының ені 6.2.17 талаптарына сәйкес анықталуға тиіс.

5.16.1 белгісін 5.16.2 белгісінің кері жағында орналастыруға жол беріледі.

Белгілерді реттелетін қиылыстарда орналастырылатын таңбаланған жаяу жүргіншілер өтетін жерлерде орнатпауға жол беріледі.

Таңбаланбайтын жаяу жүргіншілер өтетін жерлердегі ретелмейтін қиылыстарда өтетін жердің ішкі шекарасы өтетін бөліктің шетімен дәл келетін жағдайда, 5.16.1 және 5.16.2 белгілерін өтетін жердің сыртқы шекараларында ғана орнатуға жол беріледі.

5.6.27 5.17.4, 5.17.1, 5.17.2 «Жерасты жаяу жүргіншілер жолы» және 5.17.3, «Жерүсті жаяу жүргіншілер жолы» белгілері тиісінше, жерасты және жерүсті жаяу жүргіншілер өтулерін белгілеу үшін қолданылуға және жаяу жүргіншілер туннелінің, көпірлер мен өтпезолдардың сатылы шығуларында негізгі жаяу жүргіншілердің қозғалысына қарсы бейнемен орнатылуға тиіс.

5.6.28 5.18.1 «Ұсынылатын жылдамдық» белгісі аталған жол учаскесінде ұсынылатын қозғалыс жылдамдығын көрсету үшін қолданылуға және учаскенің басында орнатылуға тиіс, бұл ретте белгінің қолданылу аймағы жақын қиылысқа дейін немесе ұсынылатын жылдамдықтың басқа мәні бар 5.1.8.1 мына белгіге дейін немесе 5.1.8.2 белгіге дейін таралады, ал 5.18.1 белгісін ескерту белгісімен бірге қолданған кезде - қауіпті учаскенің ұзындығы анықталады.

5.18.2 «Ұсынылатын жылдамдық» белгісінің қолданылу шеті» белгісі 5.18.1 белгісінің қолданылуы аймағын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.29 5.19.1-5.19.3 «Тұйыққа тірелу» белгілері тура өтуі болмайтын жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.19.1 белгісі жолдың басында, 5.19.2 және 5.19.3 белгілері - аталған жолмен қиылысу алдында орнатылуға тиіс. 5.19.1-5.19.3 белгілері егер одан әрі жол бойынша қозғалысқа 3.1 немесе 3.2 белгісімен тыйым салынса, бастапқы ретінде қолданылуға тиіс.

5.6.30 5.20.1, 5.20.2 «Алдын ала бағыт көрсеткіш» белгілері қозғалыстың елді мекендерге немесе басқа объектілерге бағытталуын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.20.1 белгісі сондай-ақ тыйым салатын 3.11-3.15 белгілердің бірі орнатылған жол учаскелерін айналып өту маршрутының сызбанұсқасын көрсету үшін қолданылуға тиіс. Белгіде 5.31 белгісіне ұқсас айналып өту маршрутының сызбанұсқасы және тиісті тыйым салатын белгінің кескіні салынуға тиіс.

5.6.31 5.20.1 белгісі елді мекендерден тыс тежеу жолағының басында немесе қиылыстан 300 м кем болмайтын немесе елді мекендерде 50 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс. Автомагистральдарда қиылысудан немесе тежеу жолағының басынан 800 м кем болмайтын арақашықтықта алдын ала белгі орнатылуға тиіс. Өтетін бөліктің үстінен белгі орнатуға жол беріледі.

5.6.32 5.20.2 белгісі бір бағыттағы қозғалысқа арналған екі немесе одан артық жолағы болатын жолдарда қолданылуға тиіс.

5.20.2 белгісі тежеу жолағы басталар алдында тікелей өтетін бөліктің үстінде, ал ол болмайтын кезде - елді мекендерден тыс қиылыстан 100 м кем болмайтын және елді мекендерде - 50 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс.

Екі бағытта да қозғалуға арналған екі немесе үш жолағы болатын жолдарда 5.20.2 белгілерін 5.20.1 белгісін орнату қиын жерлерде (биік үйінділер, терең ойықтар, құрылыс, жасыл көшеттердің болуы), сондай-ақ солға немесе оңға бұрылатын ағын үшін өзіндік жолақтар бұрылатын жерлердегі қиылыстар алдынан орнатуға жол беріледі. Мұндай жағдайда 5.20.2 белгілері елді мекендерден тыс тежеу жолағының басында немесе қиылыстан 300 м кем болмайтын немесе елді мекендерде 50 м кем болмайтын арақашықтықта, ал автомагистральдарда, одан басқа, қиылыстан немесе тежеу жолағы басталардан 800 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.6.33 5.20.3 «Қозғалыс сызбанұсқасы» белгісі егер қиылыста басқа бағыттарда қозғалуға тыйым салынған болса қозғалыс маршрутын көрсету немесе күрделі жоспарланған қозғалыстың рұқсат етілетін бағыттарын көрсету қажет болатын кезде қолданылуға тиіс.

5.20.2 белгісі қиылыстың алдынан тікелей орнатылуға тиіс. Алдын ала белгіні елді мекендерде 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта, елді мекендерден тыс - қиылыстан 150 м бастап 300 м дейін орнатуға жол беріледі.

5.6.34 5.21.1 «Бағыт көрсеткіш» және 5.21.2 «Бағыттар көрсеткіші» белгілері қозғалыстың елді мекендерге немесе басқа объектілерге бағытталуын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.21.1 және 5.21.2 белгілері қиылыстың немесе жолдан түсулер алдынан тікелей орнатылуға тиіс. Екі бағытта қозғалуға арналған бір немесе екі жолағы болатын жолдардағы түсулер, сондай-ақ қиылысатын жолдардың әрқайсысында екі бағыттағы қозғалыс үшін екуден артық болмайтын жолағы бар қиылыстар алдынан жолдың сол жағынан 5.21.1 және 5.21.2 белгілерін орнатуға жол беріледі.

Елді мекендерде оны 5.6.28 талаптарына сәйкес орната отырып, алдын ала бағытты көрсеткіш (5.20.1, 5.20.2 белгілерінің орнына) ретінде 5.21.2 белгісін қолдануға жол беріледі.

5.6.35 5.22, 5.22 а «Елді мекеннің басталуы» және 5.23, 5.23 а «Елді мекеннің соңы» белгілері елді мекендерде қозғалыс ретін реттейтін арнайы талаптар қолданылатын елді

ҚР СТ 1412-2017

мекенді (тиісінше басталуын және аяқталуын) белгілеу үшін қолданылуға және елді мекен аумағындағы әкімшілік шекарада орнатылуға тиіс.

5.23 және 5.23 а белгісін екі бағыттағы қозғалысқа арналған бір, екі немесе үш жолағы болатын жолдарда сол жағынан, қарсы қозғалыс үшін тағайындалған 5.22 және 5.22 а белгісінің қарсы жағында орнатуға жол беріледі.

5.22 белгісі 5.22а белгісімен бірге, ал 5.23 белгісі 5.23а белгісімен бірге қолданылады.

5.6.36 5.24 «Елді мекеннің басталуы» және 5.25 «Елді мекеннің соңы» белгілері қозғалыс жағдайына байланысты, елді мекендердегі қозғалыс тәртібін белгілейтін арнайы талаптарды енгізу мақсатқа сәйкес аталған жолда, тиісінше, елді мекеннің басын немесе соңын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.25 белгісін екі бағыттағы қозғалысқа арналған бір, екі немесе үш жолағы болатын жолдарда сол жағынан, қарсы бағытта қозғалатын көлік құралдарының жүргізушілері үшін тағайындалған 5.24 белгісінің қарсы жағына орналастыруға жол беріледі.

5.6.37 5.26 «Объектінің атауы» белгісі, елді мекендерден басқа, маршрут пункттерін белгілеу үшін қолданылуға және тікелей объектінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.6.38 5.27 «Арақашықтықтар көрсеткіші» белгісі маршрутта орналасқан елді мекендерге дейінгі арақашықтықты көрсету үшін қолданылуға және бір деңгейдегі күрделі қиылысуларда, әртүрлі деңгейдегі айырықтардан кейін қалалар мен басқа да үлкен елді мекендерден шығатын жолдарда, ал олардың арасындағы жол учаскелерінде - 40 км сайын кем болмай орнатылуға тиіс.

Екі бағытта да қозғалуға арналған бір, екі немесе үш жолағы болатын жолдарда 5.27 белгісін қарсы қозғалыс үшін тағайындалған 5.20.1 белгісінің қарсы жағына орналастыруға жол беріледі.

5.6.39 5.28 «Километрлік белгі» белгісі оның орнатылған орнынан бастап жолдың шеткі пункттеріне дейінгі арақашықтықты көрсету үшін қолданылуға және 1 км сайын орнатылуға тиіс. Шеткі екі пунктке дейінгі арақашықтықты көрсететін және әртүрлі қозғалыс бағыттары үшін тағайындалған екі 5.28 белгісін бір тіреуге орнатуға жол беріледі, бұл ретте белгілер бір-біріне қарсы жақтарымен немесе олардың арасындағы бұрыш 60° артық болмайтындай болып орналастырылуға тиіс.

Төрт немесе одан кем жолағы болатын бөлу жолағы жоқ жолдарда екі жақты 5.28 белгілері жолдың бір жағынан ғана орнатылуға тиіс.

Бөлу жолағы болатын жолдарда 5.28 белгісі әрбір қозғалыс бағыты үшін жолақтың ортасында немесе жолдың оң жағынан орнатылуға тиіс.

5.6.40 5.29.1 және 5.29.2 «Маршруттың нөмірі» белгілері белгіленген тәртіппен бекітілген жолдың (маршрут) нөмірін көрсету үшін қолданылуға тиіс. 5.29.1 белгісі жолдың басында орнатылуға және (15-20) км сайын қайталануға, ал 5.29.2 белгісі қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.6.41 5.30.1-5.30.3 «Жүк автомобильдеріне арналған қозғалыс бағыты» белгілері ықтимал бағыттардың біріндегі қозғалысқа қиылыста тыйым салынатын көлік құралдарына ұсынылатын маршрутты көрсету үшін қолданылуға тиіс.

Айналып өтетін маршруттың бойында 5.30.1-5.30.3 белгілері әрбір қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс. 5.30.1-5.30.3 белгілерін маршрут басталатын қиылыстың алдынан қиылыстан 100 м бастап 150 м дейінгі арақашықтықта алдын ала орнатуға жол беріледі.

5.6.42 5.31 «Айналып өту сызбанұсқасы» белгісі қозғалыс үшін уақытша жабылған учаскені айналып өту маршруттың көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.31 белгісі 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде - қиылыстан 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.6.43 5.32.1-5.32.3 «Айналып өту бағыты» белгілері қозғалыс үшін уақытша жабылған жол учаскесін айналып өту бағытын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.32.2 және 5.32.3 белгілері айналып өтудің басталар алдында орнатылуға тиіс. Егер айналып өту маршруты қолданыстағы жолдар желісі бойынша өтетін болса, онда 5.32.1-5.32.3 белгілері маршрутта болатын әрбір қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.6.44 5.33 «Тоқтату сызығы» белгісі бағдаршамның (ретке келтіруші) тыйым салатын сигналы кезінде, сондай-ақ бағдаршам реттеуінсіз теміржол өтулерінде көлік құралдарының тоқтайтын орнын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.33 белгісі жолдың оң жағынан немесе өтетін бөліктің үстінен орнатылуға тиіс. Егер 5.33 белгісі өзінше қолданылатын болса (1.12 таңбасынсыз), онда оны бағдаршамнан, тоспадан немесе жақын рельстен қашықтату 6.2.14 талаптарына сәйкес анықталуға тиіс. 1.12 таңбасын қайталау үшін 5.33 белгісін қолдануға жол беріледі.

5.6.45 5.34.1 және 5.34.2 «Басқа өтетін бөлікке қайта құрылуды алдын ала көрсеткіш» белгілері өтетін оң жақ бөлікке оралу үшін қозғалыс бағытын және өтетін бөлік учаскесінің қозғалысы үшін жабық айналып өту бағытын көрсету үшін тиісінше бөлу жолағы болатын жолдарда қолданылуға тиіс.

5.34.1 белгісін 7.1.1 кестелігімен бірге 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде, одан басқа, 500 м сайын және қарсы бағыттағы қозғалыс үшін тағайындалған өтетін бөлікке өту іске асырылатын бөлу жолағындағы үзікке дейін орнатады.

5.34.2 белгісін 7.1.1 кестелігімен бірге 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта және ондағы өтетін оң бөлікке дейін өту іске асырылатын үзікке дейінгі арақашықтықта бөлу жолағында орнатады.

5.6.46 5.35 «Кері қозғалыс» белгісі кері бағдаршамдар немесе 5.8.7 және 5.8.8 және 5.8.8а белгілері арқылы өтетін бөліктің жеке жолақтары бойынша көлік құралдарының қозғалысын реттеу іске асырылатын жерлердегі жолдарды белгілеу үшін қолданылуға және жолдың басында орнатылуға тиіс.

Белгіні күрделі жоспарлануы болатын қиылыстардан кейін қайталауға жол беріледі.

5.6.47 5.36 «Кері қозғалыстың соңы» белгісі 5.35 белгісімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.48 5.37 «Кері қозғалыс болатын жолға шығу» белгісі 5.35 белгісімен белгіленген жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға және барлық қапталдан шығуларда орнатылуға тиіс

5.6.49 «Тұрғындық аймақ» белгісі қозғалыс жағдайларына байланысты, Жол қозғалысы ережесінің арнайы талаптар [4] енгізілетін аумақ шекараларын белгілеу үшін қолданылуға және аймаққа кіретін жердің оң немесе сол жағынан орнатылуға тиіс.

5.6.50 5.39 «Тұрғындық аймақтың соңы» белгісі 5.38 белгісінің қолданылу аймағының соңын белгілеу үшін қолданылуға және 5.38 белгісінің кері жағында аймақтан шығуларда, ал ол болмағанда - аймақтан шығатын жердің оң немесе сол жағынан аймақтан шығуда орнатылуға тиіс.

5.6.51 5.40 «Максимальды жылдамдықты жалпы шектеу» белгісі Қазақстан Республикасының жолдарындағы [4] бойынша Жол қозғалысы ережесімен белгіленген жылдамдықты жалпы шектеу туралы көлік құралдары жүргізушілерін ақпараттандыру үшін қолданылуға тиіс.

Белгі Қазақстан Республикасының аумағына бақылау-өткізу пункттеріне кіру кезінде орнатылады.

5.6.52 5.41 «Апаттық қондырғыға арналған алаң» белгісі күрделі төмен түсуде апатты тоқтау үшін жолақтардың орналасуы туралы көлік құралдары жүргізушілерін ақпараттандыру үшін қолданылуға тиіс.

Белгі апаттық тоқтау үшін жолаққа кіру жолының алдына орнатылады.

ҚР СТ 1412-2017

7.1.1-кестелігімен 5.41 алдына ала белгісі төмен түсудің жоғары бөлігінде 1.13-белгісімен орнатылады. Төмен түсу ұзақтығында 7.1.1-кестелігімен 5.41 алдын ала белгілерін орнатуға жол беріледі.

5.6.53 5.42 «Фото-бейне тіркеу» белгісі стационарлық сертификатталған арнайы техникалық құралы немесе аспап [5] бойынша Жол қозғалысы ережелерінің бұзылуын тіркеу туралы жүргізушілерді ақпараттандыру үшін қолданылуға тиіс.

5.6.54 5.43 «Жасанды кедір-бұдыр» белгісі жасанды кедір-бұдыр шекараларын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Белгі жасанды кедір-бұдырдың немесе жақын келетін көлік құралдарына қатысты 1.25 таңбасының жақын шекарасына орнатылады.

5.6.55 5.44 «Тұрақты шектеуі бар аймақ» және 4.46 «Максимальды жылдамдықты шектеуі бар аймақ» белгілері тұрақ регламенттелген және қозғалыстың максималды жылдамдығы шектелген шектерде аумақты (жол учаскесін) белгілеу үшін қолданылады.

Белгілер аумаққа (жол учаскесіне) барлық іру жолдарына орнатылады.

Барлық елді мекен үшін максималды жылдамдықты шектеуге жол берілмейді.

Сәйкесті шектеу, қозғалыс уақыты көлік құралын тұраққа қою тәсілі, оның ұзақтығы және т.с.с. таратылған көлік құралдарының түрлері туралы ақпаратты ҚР СТ 1125 бойынша кестелер бейнелерінің көмегімен 5.44, 5.46 белгілердің төменгі бөлігіне немесе белгілердің астына кестелерге орналасады.

5.6.56 5.48 «Жаяу жүргіншілер аймағы» жаяу жүргіншілерге ғана қозғалысқа рұқсат етілген аумақты (жол учаскесін) белгілеу үшін қолданылады.

Белгі аумаққа (жол учаскесіне) көлік құралдарының кіру жолы мүмкін болатын орындарға орнатылады.

5.6.57 5.45 «Тұрақты шектеуі бар аймақтың соңы», 5.47 «Максималды жылдамдық шектеуімен аймақтың соңы» және 5.49 «Жаяу жүргіншілер аймағының соңы» 5.44, 5.46 және 5.48 сәйкесті белгілерімен белгіленген аумақтың (жол учаскесінің) соңын көрсету үшін қолданылады.

Белгілер аумақтан (жолдың учаскесі) барлық шығу жолдарында орнатылады.

5.45, 5.47 және 5.49 белгілері сәйкесінше 5.44, 5.46 және 5.48 белгілерінің кері жағына орналастыруға жол беріледі.

5.7 Сервистің белгілері

5.7.1 6.1 «Алғашқы медициналық көмек пункті», 6.2 «Аурухана», 6.3 «Май құю стансасы», 6.3 а «Сығылған мұнай газының авто май құю стансасы», 6.4 «Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету», 5.6 «Автомобильдерді жуу», 6.6 «Телефон», 6.7 «Тамақтану пункті», 6.8 «Ауыз су», 6.9 «Қонақ үй немесе мотель», 6.10 «Кемпинг», 6.11 «Демалыс орны», 6.12 «Жол полициясы бекеті», 6.13 «Көліктік бақылау бекеті», 6.14 «Полиция», 6.17 «Бассейн немесе жағажай», 6.18 «Дәретхана» сервис белгілерін тиісті объектілер туралы қозғалысқа қатысушыларға хабарлау үшін қолданады.

5.7.2 Сервис белгілері тікелей объектілерде, егер олар жол жақта орналасқан болса, оларға бұрылатын жерлерде орнатылуға тиіс.

Соңғы жағдайда белгіде объектіге қозғалу бағыты және оған дейінгі арақашықтық көрсетілуге тиіс.

Елді мекендерден тыс жолдарда сервис белгілері белгіленген объектіден 60-80, 15-20 км және 400-800м алдын ала орнатылуға тиіс, мұндай жағдайда белгілерде объектіге дейінгі арақашықтық көрсетілуге тиіс. Жолдан алыс орналасқан объектілерге дейінгі арақашықтық көрсетілетін кезде 60- 80 және 15-20 км алдын ала орнатылатын сервис белгілерінде объектіден бастап оған бұрылатын жерге дейінгі арақашықтықты да ескеру қажет.

Елді мекендер жолдарындағы сервис белгілері белгіленетін объектіден 100-150 м және оған жақын бұрылатын жерлерде (қиылыстарда) алдын ала орнатылуға тиіс.

6.4 белгісінде автомобильдерге техникалық қызмет көрсету бойынша көрсетілетін қызметтер сипаты туралы қосымша ақпарат болған кезде, объектіге дейінгі арақашықтықты 7.1.1, 7.1.3 және 7.1.4 жеке кестеліктерінде көрсетеді.

5.7.3 6.15 «Жол қозғалысы туралы ақпаратты беретін радиостансасын қабылдау аймағы» белгісі белгіде көрсетілген жиілікте радиостансаны хабарламаларын қабылдауды жүзеге асыратын жол учаскесінің басталуын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Белгі осындай учаскенің басында орнатылады және әрбір 20 км сайын учаске ұзақтығына қайталады.

5.7.4 6.16 «Апаттық қызметтермен радиобайланыс аймағы» белгісі 27 МГц азаматтық ауқымда апаттық қызметтермен радиобайланыс жүйесі қызмет ететін жолдың учаскесін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Белгі осындай учаске басына орнатылады және қажет болғанда оның ұзақтығында қайталады.

5.8 Қосымша ақпарат белгілері (кестеліктер)

5.8.1 Қосымша ақпарат белгілерін басқа жол белгілерінің қолданысын нақтылау немесе шектеу үшін қолданады. Кестеліктер белгілермен бірге ғана қолданылуға тиіс. Олар 7.2.2-7.2.4, 7.13 кестеліктерін қоспағанда, тікелей белгінің астынан орналасуға тиіс.

5.15 белгісін қоспағанда, бір белгімен екеуден артық болмайтын кестелікті қолдануға жол беріледі.

5.8.2 7.1.1 «Объектіге дейінгі арақашықтық» кестелігі, егер белгіден бастап қауіпті учаскенің басталуына дейінгі арақашықтық 5.2.2 көрсетілген арақашықтықтан аз немесе көп болса, ескерту белгілерімен, сондай-ақ 5.8.1, 5.8.2, 5.8.2а, 5.20.3, 5.30.1-5.31 белгілерін және сервис белгілерін қоспағанда, алдын ала орнатылған басқа белгілермен бірге қолданылуға тиіс.

5.8.3 7.1.2 «Объектіге дейінгі арақашықтық» кестелігі, егер қиылыстың алдынан 2.5 белгісі орнатылса, елді мекендерден тыс орнатылған 2.4 белгісімен ғана бірге қолданылуға тиіс.

5.8.4 7.1.3 және 7.1.4 «Объектіге дейінгі арақашықтық» кестеліктері 5.1, бірге жолдың қауіпті учаскесі жағына қарай бұрылатын жерлерде ескерту белгілерімен бірге, көрсетілген объектілерге бұрылатын жерлердегі 5.1, 5.3, 5.15 белгілерімен және жақын жаяу жүргіншілер жолына дейінгі арақашықтықты көрсету мақсатқа сай болатын жерде 5.16, 5.17 бірге қолданылуға тиіс.

5.8.5 7.2.1 «Қолданылу аймағы» кестелігі:

- 1.12-1.17, 1.21, 1.23, 1.25-1.30 белгілерімен бірге қауіпті учаскенің ұзындығын көрсету үшін, бұл ретте, егер белгі қайта орнатылатын болса, кестелікті қайталама белгінің астынан орнату керек;

- тыйым салатын 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 бірге белгінің қолданылу аймағын көрсету үшін. Кестелікте көрсетілетін белгінің қолданылу аймағы 5.4.31 тармағында қарастырылатын аймақтан аспауға тиіс;

- 7.6.1-7.6.18 кестеліктерінің бірімен орнатылатын ақпараттық-сілтемелік 5.15 белгісімен және белгілердің қолданысы жақын қиылысқа дейін таралмайтын болса, ол ескерту белгісімен қолданылатын жағдайдан басқа, 5.18.1 белгісімен бірге, бұл ретте 5.15 белгісімен қолданылатын 7.2.1 кестелігі 6.7.1 - 7.6.18 кестеліктерінің астынан орналастырылуға тиіс;

- бірінен кейін бірі орналасқан бір немесе бірнеше тоқтайтын алаңдардың ұзындығын көрсету үшін 5.12 белгісімен бірге қолданылуға тиіс.

ҚР СТ 1412-2017

5.8.6 7.2.2-7.2.6 «Қолданылу аймағы» кестеліктері 3.27-3.30 белгілерімен ғана бірге қолданылуға тиіс:

- 7.2.2 кестелігі - егер ол жақын қиылысқа дейін таралмайтын болса, белгінің қолданылу аймағын көрсету үшін;
- 7.2.3 кестелігі - белгінің қолданылу аймағының соңын көрсету үшін;
- 7.2.4 кестелігі - жүргізушілерді олардың белгінің қолданылу аймағында болатыны туралы ақпараттандыру үшін;
- 7.2.5 және 7.2.6 кестеліктері - алаң, ғимараттың қасбеті және т.с.с. жанынан тоқтау немесе қоюға тыйым салатын кезде оның оң және (немесе) сол жағынан белгінің қолданылу аймағын көрсету үшін.

Белгілерді тіреулерге орналастырған кезде 7.2.2-7.2.4 кестеліктері белгінің астынан орналастырылуға тиіс. Белгілерді аспалы тіреулерге немесе өтетін бөлік, жол бойы немесе тротуар үстінен орналастыратын кезде, кестеліктер белгінің бүйірінен белгі өтетін бөліктің ортасына таман болатындай етіп орналастырылуға тиіс (оңынан немесе солынан).

5.8.7 7.3.1-7.3.3 «Іс-әрекет бағыттары» кестеліктері қиылысатын жолда олардың әрекеттерінің бағытын көрсету үшін қиылыстың алдына тікелей орнатылатын 3.2-3.9, 3.27, 3.28, 4.4, 5.3 белгілерімен бірге қолданылуға тиіс.

Егер ол өтетін бөліктің шетінен 10 м артық болмай алыстатылса, жолға қатысты тоқтайтын алаңның орналасуын көрсету үшін 5.15 белгісі болатын 7.3.1 және 7.3.2 кестеліктерін қолдануға жол беріледі.

5.8.8 7.4.1-7.4.8 «Көлік құралының түрі» кестеліктері белгінің қолданысы таралатын көлік құралының түрін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

7.4.9 - 7.4.14 кестеліктер белгінің әрекеті таратылмайтын көлік құралының түрін көрсету үшін қолданылады.

7.4.14 кестелігі жеңіл такси ретінде пайдаланылатын көлік құралдарына арналған белгінің әрекеті қолданылмайды.

5.8.9 7.5.1 «Сенбілік, жексенбілік және мерекелік күндер», 7.5.2 «Жұмыс күндері және 7.5.3 «Аптаның күндері» кестеліктері белгі қолданылатын мерзімдегі апта күндерін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

7.5.4 «Қолданылу уақыты» кестелігі белгі қолданылатын мерзімдегі тәулік уақытын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

7.5.5-7.5.7 «Қолданылу уақыты» кестеліктері белгі қолданылатын мерзімдегі апта күндерін және тәулік уақытын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.10 7.6.1-7.6.18 «Көлік құралын тұраққа қою тәсілі» кестеліктері тротуар тұрағының жанына көлік құралдарын қою тәсілін көрсету үшін 5.15 белгісімен қолданылуға тиіс.

7.6.1 және 7.6.10 кестелері барлық көлік құралдарының тротуардың жанынан өтетін бөліктегі тұраққа қойылуға тиіс екендігін көрсетеді. 7.6.2-7.6.18 кестеліктері жеңіл автомобильдер мен мотоциклдерді қою тәсілін көрсетеді.

5.8.11 7.7 «Жұмыс істемейтін қозғалтқышпен қою» кестелігі көлік құралдарын жұмыс істейтін қозғалтқышпен қоюға тыйым салу үшін 5.15 белгісімен қолданылуға тиіс.

5.8.12 7.8 «Ақылы қызметтер» кестелігі ақылы қызметтер көрсетілетін объектілерді белгілеу үшін 5.1, 5.3, 5.15, 6.1, 6.2 және 6.11 белгілерімен қолданылуы мүмкін.

5.8.13 «Тұрақтың ұзақтығын шектеу» кестелігі көлік құралдарының тұрақта максималды рұқсат етілетін тұру ұзақтығын көрсету үшін 5.15 белгісімен қолданылуға тиіс.

5.8.14 7.10 «Автомобильдерді қарауға арналған орын» кестелігі эстакада немесе қарау шұңқыры болатын тұрақ алаңдарын белгілеу үшін 5.15 және 6.11 белгілерімен қолданылуға тиіс.

5.8.15 7.11 «Рұқсат етілген максималды (толық) массаны шектеу» кестелігі белгі қолданысының максималды рұқсат етілетін (толық) массасы кестелікте көрсетілгеннен артық көлік құралдарына ғана таралатынын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.17 7.13 «Негізі жолдың бағыттары» кестелігі өзінің бағытын өзгертетін жердегі қиылыста басты жолдың бағыттарын көрсету үшін 2.1, 2.4 және 2.5 белгілерімен қолданылуға тиіс.

Белгілерді тіреуге орналастыратын кезде кестелік белгінің астынан орналастырылуға тиіс. Белгілерді аспалы тіреулерде немесе өтетін бөлік, жол бойы немесе тротуардың үстінен орналастырған кезде кестелік белгінің оң жағынан орналастырылуға тиіс.

5.8.18 7.14 «Қозғалыс жолағы» кестелігі белгінің қолданысы таралатын жолақты көрсету үшін қолданылуға тиіс, бұл ретте белгі қозғалыс жолағының үстінен орналастырылуға тиіс.

5.8.19 7.15 «Көзі көрмейтін жаяу жүргіншілер жолдары» кестелігі 1.20, 5.16.1 және 5.16.2 белгілерімен тиісті қолдану, сондай-ақ жаяу жүргіншілер жолдарын көзі көрмейтін жүргіншілердің пайдаланатынын ескерту үшін көлік бағдаршамдарымен бірге қолданылуға тиіс.

5.8.20 7.16 «Дымқыл қаптама» кестелігі 1.15, 3.20, 3.22 және 3.24 белгілерімен бірге белгінің өтетін бөліктің қаптамасы дымқыл болатын кездегі уақыт кезеңінде ғана қолданылатынын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.21 7.17 «Мүгедектер» кестелігі 5.15 белгісімен бірге тұрақ алаңының (немесе оның бөлігі) «Мүгедек» танымдық белгілері орнатылған көлік құралдарын қою үшін қашықтатылғанын көрсету үшін қолданылуға тиіс (А.11 суреті).

5.8.22 7.18 «Мүгедектерден басқа» кестелігі белгінің Мүгедек танымдық белгілері орнатылған көлік құралдарына қолданылмайтынын көрсету үшін қолданылуға тиіс (Б -қосымшасы).

5.8.23 7.19 «Қауіпті жүк класы» кестелігі 3.32 белгісімен бірге ГОСТ 19433.1 және [6] бойынша кестелікте көрсетілген класс (кластар) нөмірлерінің қауіпті жүк тиелген көлік құралдарының қозғалысына тыйым салатынын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.24 7.4.8a және 7.21.1 «Маршруттық көлік құралының түрі» кестеліктері метро стансасындағы көлік құралдарының тұрағы, автобус және (немесе) троллейбус, трамвай аялдамалары үшін алаңды көрсету үшін 5.15 белгісімен қолданылады.

5.8.25 7.22 «Эвакуатор жұмыс істеп тұр» кестелігі көлік құралының кешігуі мүмкін екендігі туралы ақпараттандыру және оны мамандандырылған тұраққа орналастыру үшін 3.27 - 3.30 тыйым салу белгілерімен бірге қолдануға жол беріледі.

5.8.26 7.4.9 «Туристік автобус» кестесі туристік автобусты тоқтату және оған туристерді отырғызу үшін алаңды көрсету үшін 5.15 «Тұру орны» белгісімен қолданылады.

6 Жол таңбасын қолдану ережесі

6.1 Жалпы талаптар

6.1.1 Таңбаның нөмірлері мен кескіндері Г қосымшасында берілген.

6.1.2 Жолдарды таңбалаған кезде қозғалыс жолақтарының ені қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес, жол санаттары ескеріліп қабылдануға тиіс. Көлденең пішін элементтері қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес келмейтін жолдарда таңбаланатын қозғалыс жолағының ені 3,0 м кем болмауға тиіс; қозғалыс режиміне қажетті шектеулер енгізілетін жағдайда жеңіл автомобильдердің 2,75 дейін қозғалуы үшін тағайындалған жолақтың енін азайтуға жол беріледі.

ҚР СТ 1412-2017

6.1.3 Бойлық жікке, жолай бағыттағы ағынды бөлетін таңбаның бойлық сызығына түсетін кезде цементбетон қаптамаларда оны қозғалу барысы бойынша сол жағынан, ал қарсы бағыттың бөлу ағындарын - кез келген жағынан жікпен қатар салуға жол беріледі.

6.1.4 Таңба өздігінен сияқты, жол белгілері және бағдаршамдармен үйлестіріліп те қабылдануы мүмкін.

6.2 Көлденең таңба

6.2.1 Көлденең таңбаға жетілдірілген жол төсеміне салынатын сызықтар, меңзерлер және өзге белгілеулер кіреді.

6.2.2 Көлденең таңба барлық пайдалану жолдарында және көшелерде қолданылады.

6.2.3 1.1 таңбасы мынадай жағдайларда қолданылуға тиіс.

1. Екі бағытта да қозғалу үшін екі немесе үш жолағы болатын жолдарда қарама-қарсы бағыттағы (осьтік сызық) көлік ағындарын бөлу үшін:

- көрінуі рұқсат етілетіннен¹ (А және А1) аз аймақтар бірін-бірі (В учаскесі) жабатын жердегі көріну қамтамасыз етілмеген (3-кестені қараңыз) жол учаскелерінде (А.1, А.3 суреттері);

- радиусы 50 м аспайтын, сондай-ақ ауыспалы радиус болатын учаскелерде олармен жанасатын жоспардағы қисықтың барлық ұзындығында. Бұл ретте екі жолағы болатын жолдарда таңба 6-кестеге сәйкес, ішкі жолақ енінің сыртқы жолаққа арақатынасы сақталатындай болып салынуға тиіс. Үш жолағы болатын жолдарда аталған арақатынас шеткі жолақтарға дейін сақталады, ал ортаңғы жолақ мұндай жағдайда бөлгіш сияқты пайдаланылуға тиіс.

6-кесте. Өтетін бөліктің ішкі жиегі бойынша радиус

Өтетін бөліктің ішкі жиегі бойынша радиус, м	10-15	15-20	20-30	30-50	50
Өтетін бөліктің ішкі жолағы енінің сыртқы жолақ еніне арақатынасы	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0

- көрінуі қолданыстағы құрылыс нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес келмейтін қиылыстар алдында және қиылысатын жол бойынша қозғалыс қарқындылығы 50 авт/тәул. және одан артық кезде - 1.12, 1.13 таңбаларынан немесе өтетін бөліктің қиылысатын шетінен 20 (40)³ кем болмайтын кезде алдынан (А.5, А.6, А.12 суреттері);

- 1.12 таңбасынан 100 м арақашықтықта жақын рельстен бастап және 1.12 таңбасына дейінгі темір жол өтулерінің алдынан;

- барлық көлік құралдарының басып озуына тыйым салынатын жерлерде;

- қозғалыс жолағы не тарылатын жолақ шекараларынан 0,3 м жақын болатын кедергілер алдынан (өтпелі тіреулері, қауіпсіздік аралықшалары, жиектас және т.с.с.), сондай-ақ 1:20 (1:50) (өтпелі сызық) артық болмай оське арналған көлбеуі бар аталған бағытта жолақтар саны азаятын немесе артатын кезде. Өтпелі сызықтың алдында ауытқу басталудан 20 (40) м арақашықтықта өтетін бөліктің осыне параллель 1.1 таңбасы салынуға тиіс (А.8 суретін қараңыз);

¹ Көру шектелген жол учаскелерінде біреуі бір бағыттағы қозғалыс кезінде, ал екіншісі - басқа бағыттағы қозғалыс кезінде қадағаланатын, көрінуі рұқсат етілгеннен кем екі аймақ болуы мүмкін (3-кестені қараңыз).

- қозғалыс қарқындылығы 3000 авт/тәул. артық кезінде велосипед жолдарымен қиылыстар, жаяу жүргіншілер жолдарының алдынан.

2. Бір бағыттағы қозғалысқа арналған жолақтар саны екі немесе одан артық болатын жолақтар шекараларын белгілеу үшін:

- 1.12 немесе 1.13 таңбадан (А.6, А.7 суреттері) 20 (40) м кем болмайтын қиылыстар, жаяу жүргінші жолдары және темір жол өтулері алдынан;

- қажет болған кезде маршруттық көлік құралдары үшін жолақтың өтетін бөлігіне бөлу (А.15 суреті).

- қажет болғанда маршруттық көлік құралдары үшін жолаққа өтетін бөлікке бөлу (А.15 суретті қараңыз). Бұл ретте маршруттық көлік құралдары үшін бір бағытта үш және одан астам жолақтармен жолдарда және (немесе) көшелерде орнатылады.

3. Кіруге тыйым салынған өтетін бөлік учаскелерінің шекараларын белгілеу үшін (қауіпсіздік аралықшалары, тоқтайтын аландар және т.с.с.) (А.9, А.16 суреттері).

4. Көлік орындарын қоятын орныдардың шекараларын белгілеу үшін (А.10, А.11 суреті). Бұл ретте, өтетін бөліктің шеті жанынан автомобильдерді тізбектеп орналастырған кезде бір рет тоқтайтын орынның минималды өлшемдері жеңіл автомобильдер үшін (2,5×7,5) м және жүк автомобильдері үшін (3,0 ×10,0) м, ал автомобильдерді бір-біріне қатысы бойынша параллель орналастыратын кезде - тиісінше (2,5×5,0) м және (3,0 ×7,0) м болуға тиіс.

5. Өтетін бөліктің ені 6,5 м артық және 5.1 «Автомагистраль» белгісімен (А. 16 суретін қараңыз) белгіленбеген жолдарда өтетін бөліктің шеттерін (шеткі сызық) белгілеу үшін.

Таңбаны өтетін бөліктің шетінен 0,2 м арақашықтықта салу керек. Жиектас болатын кезде шеткі сызықты жолдың қауіпті учаскелерін қоспағанда, салмауға жол беріледі.

6.2.4 1.2 таңбасы 5.1 «Автомагистраль» белгісімен белгіленген жолдарда өтетін бөліктің шетін (шеткі сызық) белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Таңбаны өтетін бөліктің шетінен 0,2 м арақашықтықта салу керек.

6.2.5 1.3 таңбасы екі бағытта да төрт немесе одан артық қозғалыс жолақтары болатын жолдарда қарама-қарсы бағыттардың (осьтік сызық) көлік ағындарын бөлу үшін қолданылуға тиіс (А.6, А.7 суреттері).

6.2.6 1.4 таңбасы көлік құралдарының тоқтауына тыйым салынған жерлердегі жол учаскелерінде қолданылуға тиіс. Таңбаны өтетін бөліктің шетінен немесе жиектастан жоғары 0,1 м арақашықтықта салу керек (А.10 суреті).

6.2.7 1.5 таңбасы үшін қолданылуға тиіс:

- 6.2.3 және 6.2.13 тармақтарында көрсетілген жайттардан басқа, екі бағытта да екі немесе үш жолағы болатын жолдарда қарама-қарсы бағыттағы (осьтік сызық) (А.1, А.3-А.5, А.7, А.8, А.10, А.14, А.16, А.17 суреттері) көлік ағындарын бөлу;

- 6.2.3 және 6.2.13 тармақтарында көрсетілген жайттардан басқа, бір бағыттағы қозғалысқа арналған екі немесе одан артық қозғалыс жолақтары (А.6-А.8, А.12-А.15 суреттері) болатын кезінде олардың шекараларын белгілеу.

6.2.8 1.6 таңбасы қарама-қарсы (А.1, А.3-А.5, А.7, А.8 суреттері) көлік ағындарын немесе жолай (А.6, А.7, А.12 суреттері) бағыттарды бөлетін 1.1 немесе 1.11 таңбасына жақындауды (жақындасу сызығы) белгілеу үшін қолданылуға және олардың алдынан 50 м, 100 м кем болмайтын арақашықтықта салынуға тиіс.

¹⁾ Қарама қарсы автомобильдің шектеулі көрінуімен жол учаскесінде біреуі қозғалыс кезінде бір бағытта, ал екіншісі қозғалыс кезінде қарама-қарсы бағытта бақыланатын аз көрінетін (2-кестені қараңыз) екі аймақ болуы мүмкін.

²⁾ Мұнда және одан әрі авт/тәул (авт/сағ) өлшемдігі табиғи (физикалық) көлік бірліктерінде өлшенетін қозғалыстың қарқындылығына, бірл/тәул (бірл/сағ) өлшембірлігі келтірілген көлік бірліктерінде өлшенетін

ҚР СТ 1412-2017

қарқындылыққа қолданылады. Келтіру коэффициенттері қолданыстағы құрылыс нормалары мен ережелеріне сәйкес қолданылады.

³⁾ Мұнда және одан әрі бірінші сан қозғалыстың рұқсат етілетін 60 км/сағ жылдамдығымен, екіншісі, жақшада 60 км/сағ астам жылдамдықпен жолдарда таңбалау үшін пайдаланылады.

6.2.9 1.7 таңбасы көлік құралдары қозғалысының траекториясын көрсету немесе қозғалыс жолағының шекарасын белгілеу қажет болған кездегі жағдайларда қиылыс шегіндегі қозғалыс жолақтарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.5, А.6, А.12, А.15 суреттері).

1.7 таңбасы жолда қозғалыс бағытын өзгертпей қиылыста қозғалыстың жолағын ауыстыру кезінде қозғалыс траекториясын белгілеу үшін қолданылған жағдайда (А6-суретін қараңыз) сәйкесінше 40, 60 және одан артық км/сағ рұқсат етілген жылдамдық үшін 1:10, 1:20 және 1:50 артық емес оське еңіспен 1.7 таңбасын орындау қажет.

6.2.10 1.8 таңбасы екпін немесе тежеу жолағы және негізгі қозғалыс жолағы арасындағы шекараны белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.13 суреті). Бұл ретте таңбаның ені автомагистральдарда 0,4 м және басқа жолдарда 0,2 м болуға тиіс.

6.2.11 1.9 таңбасы (кері сызық) үшін қолданылуға тиіс:

- кері реттеу үшін тағайындалған қозғалыс жолақтарының шекаралын белгілеулер (А.14 суреті);

- кері реттеу пайдаланылатын жердегі жол учаскелерінде қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу (сөндірілген кері бағдаршамдар кезінде).

6.2.12 1.10 таңбасы көлік құралдарын қоюға тыйым салу қажет болатын жерлердегі жол учаскелерінде қолданылуға тиіс (А.10 суреті).

Таңбаны өтетін бөліктің шетінен немесе жиектастан жоғары 0,1 м арақашықтықта салу керек.

6.2.13 1.11 таңбасы көлік құралдарының бір жолақтан екіншісіне көшуіне тыйым салу қажеттілігі кезінде қарама-қарсы бағыттағы немесе жолай бағыттағы (кедіргі сызығы) ағындарды бөлу үшін қолданылуы тиіс. Елдімекен пункттерінде көлік құралдарының сол жаққа бұрылуы және кері бұрылуы үшін орын бөлумен байланысты 1.11 таңбасын бір бағыттағы көлік құралдары қозғалыс үшін 3 және одан да астам жолақтары бар жолдарға және көшелерге қолдануға тыйым салынады.

Қарама-қарсы бағыттағы ағындарды бөлу үшін қолданылатын 1.11 таңбасы көрінуі шектелген жол учаскелерінде, оның ішінде еңістер мен жарларда салынуға тиіс. Осындай тұтас сызық болатын жерлердегі 1.11 таңбасы қарсы қозғалыс жолағына шығуға тыйым салу қажет болатын жаққа қаратылуға тиіс (А.3 және А.4 суреттері).

1.11 таңбасын белгіленген жаяу жүргіншілер өтулері, велосипед жолымен қиысулар, олардан 20 (40) м кем болмайтын арақашықтықта 3000 тәул/бірл. кем қозғалыс қарқындығы кезінде алдынан, сондай-ақ 1.12 таңбасынан 100 м арақашықтықтағы темір жол өтулерінің алдынан қарама-қарсы бағыттағы ағындарды бөлу үшін қолдануға жол беріледі, б92 ретте тұтас сызықтың 1.11 таңбасы қозғалыс аталған жол учаскелері жаққа іске асырылатын жолақ жағына қаратылуға тиіс (А.7 суреті).

Жолай бағыттағы көлік ағындарын бөлу үшін қолданылатын 1.11 таңбасы салынуға тиіс:

- қозғалыс жар төбесінен 50 м және одан кейін 30 м кем болмайтын арақашықтықта екі жолақ бойынша іске асырылатын жар жағындағы өр учаскелерінде. Мұндай жағдайда тұтас сызықтың 1.11 таңбасы шеткі оң жолақ жаққа қаратылуға тиіс;

- жылдамдық шегі жоғары көлік құралдарының қозғалысы ұйымдастырылатын жолақтың шеткі сол жағына қайта құрылымдауға тыйым салу үшін жолдардың көп жолақты учаскелерінде;

- басқаша жағдайларда, қозғалыстың көршілес сол немесе оң жолағына қайта құру мүмкіндігін болдырмау қажет болған кезде көлік құралдарының қайта құру немесе бұру

орындарын белгілеу үшін, іргелес жатқан аймаққа кіретін және одан шығатын жерлерді белгілеу үшін 1.1-1.3 таңбасында учаскелер бөлу (А.7, А.10, А.12, А.15, А.16 суреттері).

1.11 таңбасының жіңішке сызығы және жіңішке сызықтары арасындағы аралықтың ұзындығы оның алдындағы 1.6 жақындау сызығындағы сияқты болуға тиіс, ал ол болмайтын кезде, тиісінше, 0,9 және 0,3 м дейін азайтылуы мүмкін.

6.2.14 1.12 «Тоқтату сызығы» таңбасы қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жерлерде және темір жол өтулерінің алдынан 2.5 «Тоқтаусыз қозғалуға тыйым салынған» белгісі болатын кезде қиылыстар алдынан қолданылуға тиіс (А.5-А.7 және А.15 суреттері).

Қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жерлерде «тоқтату сызығын» тоқтайтын көлік құралдары жүргізушілеріне бағдаршам сигналдарының көрінуін қамтамасыз ету ескеріліп салу керек. Бұл ретте тоқтату сызығынан бағдаршамға дейінгі арақашықтық бағдаршамдар өтетін бөліктің үстінен және өтетін бөліктің қапталынан 3 м орналасқанда 10 м кем болмауға тиіс.

Темір жол өтулерінде «тоқтату сызығын» тоспа немесе бағдаршамнан 5 м кем болмайтын арақашықтықта салу керек, ал олар болмаған кезде - жақындау рельстен 15 м кем болмайтын арақашықтықта орналастыру керек (А.7 суреті).

Аталған арақашықтықтарды 3 типті бағдаршам болған кезде тиісінше 5 және 1 м дейін азайтуға жол беріледі

6.2.15 1.13 таңбасы 2.4 «Жол беріңіз» белгісі болатын кезде көлік құралдарының тоқтайтын орнын белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.12 суреті).

6.2.16 1.12 және 1.13 таңбасын аталған қозғалыс бағытының өтетін бөлігінің барлық ені бойынша бірден салу керек сияқты, әрбір қозғалыс жолағында жеке салуға да жол беріледі (А.5 және А.12 суреттері).

1.11 және 1.13 таңбасын, мүмкіндігінше, қиып өтетін бөлікке жақын қозғалыс жолағының осыне тік бұрышпен салу керек (1.12 таңбасын - оның алдынан немесе жерүсті жаяу жүргіншілер жолының алдынан 1 м кем етпей).

6.2.17 1.14 таңбасы жаяу жүргіншілерді өтетін бөлікпен қиыстыру үшін бөлінген жерлерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Таңбаланатын жаяу жүргіншілер өтуінің ені сағатына әрбір 500 жаяу жүргіншінің жаяу жүру қарқындылығы 1 минут есептеліп, ескеріліп белгіленеді, бірақ 4 м кем емес.

1.14.1 және 1.14.2 таңбасы реттелмейтін жаяу жүргіншілер өтулерінде қолданылуға тиіс. 6 м кем жаяу жүргіншілер өтулерінің ені кезінде 1.14.1 (А.5 және А.17 суреттері) таңбасын, ал 6 м және одан артық ені кезінде - 1.14.2 (А.5 суреті) таңбасын қолдану керек. 1.14.1 және 1.14.2 таңбасының сызықтары өтетін бөліктің осыне параллель салынуға тиіс.

1.14.3 таңбасы қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жерлердегі жаяу жүргіншілер өтулерінде қолданылуға тиіс (А.6 суреті).

1.14.4 таңбасы қауіптілігі жоғары орындарда реттелмейтін жаяу жүргін өту жолдарында қолданылуға тиіс.

3-D форматында немесе ақ пен сары түстерді жағып, көлемді таңба түрінде 1.14 таңбасын қолдану мүмкіндігімен 1.14.1, 1.14.2 таңбасымен үйлесуімен 1.14.3 жол таңбасын қолдануға рұқсат етіледі.

6.2.18 1.15.1 және 1.15.2 таңбасы өтетін бөліктің велосипед жолымен қиылысуын белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.12 суреті).

1.15 немесе 1.15.2 таңбасын жасайтын тікбұрыштардың екі қатарының арасындағы арақашықтық велосипед жолының еніне тең болуға тиіс.

6.2.19 1.16.1-1.16.3 таңбасы бағыттауыш аралықтарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс, бұл ретте 1.16.1 таңбасын қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлетін, 1.16.2 таңбасын - бір бағыттағы көлік ағындарын бөлетін жерлерде (А.13 суреті) және 1.16.3 таңбасын - көлік құралдары ағынының қосылатын жерінде қолдану керек (А.12 суреті).

ҚР СТ 1412-2017

Ауданы үлкен болатын аралықшаларда 1.16.1-1.16.3 таңбасын А.9 суретіне сәйкес орындауға жол беріледі.

6.2.20 1.17 таңбасы тоқтайтын алаңдардың қамтамасыз етілген негізгі өтетін бөліктерін қоспағанда, маршруттық көлік құралдарының тоқтатын орныдары мен жеңіл таксилердің тұрақтарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс. 1.17 таңбасының ұзындығы тоқтайтын немесе тұратын көлік құралдарының бір мезгілдегі саны ескеріліп анықталуға тиіс, бірақ троллейбустар, автобустар аялдамалары 30 м үшін және такси тұрақтары үшін 20 м кем емес (А. 16 суреті).

1.17.2 таңбасы өтетін бөліктің бір деңгейінде орналасқан трамвайдың аялдама пунктіннің аймағы шекараларын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

6.2.21 1.18 таңбасы жолақтар бойынша қиылыста рұқсат етілетін қозғалыс бағытын көрсету үшін қолданылуға тиіс (А.6, А.12, А.13, А.15 44 суреттері). Бұл ретте олардың арасындағы арақашықтық 20 м бастап 30 м дейін болатын екі (үш) немесе одан артық меңзер тізбектеп салынуға тиіс. Қиылысуға жақын меңзердің табаны қозғалыстың жолай бағыттарының ағынын бөлетін 1.1 таңбасының басталу деңгейінде болуға тиіс.

Тұйыққа тірелу кескінделген таңба жақын өтетін бөлікке бұрылуға тыйым салынатын кезде гүлзар не кең бөлу жолағымен бөлінген өтетін бөліктермен жолдың қиылысулары алдында салынуға тиіс. Егер гүлзар немесе бөлу жолағының ені осы тармақта берілетін шарттарға сәйкес тұйыққа тірелуді кескіндемей меңзерлер салуға мүмкіндік беретін болса, осы таңбаны салмайды.

6.2.22 1.19.1 және 1.19.2 таңбасы аталған бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны азаятын жерлерде немесе шектелген көріну кезінде қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлетін 1.1 немесе 1.11 таңбасының алдынан 1.6 таңбасымен үйлестіріліп салынуға тиіс (6.2.3 және 6.2.13 тармақтары, А.3, А.4, А.7, А.8 және А.12 суреттері). Бұл ретте араларының арақашықтығы 15, 30, 45 м және .. (30, 60, 90 м және ..) екі (үш) немесе одан артық меңзерлер тізбектеліп салынуға тиіс.

6.2.23 1.20 таңбасы 1.13 таңбасына жақындағанды белгілеу үшін қолданылуға тиіс және әрбір қозғалыс жолағына салынады.

1.20 таңба және 1.13 таңбасының үшбұрышты табаны арасындағы арақашықтық 2 бастап 10 м дейін (10 бастап 25 м дейін, А.12 суретін қараңыз) құрауға тиіс.

6.2.24 1.21 таңбасы егер 2.5 «Тоқтаусыз қозғалуға тыйым салынған» белгісі орнатылса, 1.12 таңбасымен үйлестіріліп қолданылуға тиіс және әрбір қозғалыс жолағында салынады.

1.21 және 1.12 таңбасының арасындағы арақашықтық 2 м бастап 10 м (10 м бастап 25 м дейін, А.5 суретін қараңыз) дейін құрауға тиіс.

6.2.25 1.22 таңбасы жол санаты тең немесе барынша жоғары басқа жолмен қиылысатын кездегі не маршрут басқа жолмен қиылысу орнында өзінің бағытын өзгертетін кездегі жағдайда жол немесе маршруттың нөмірлерін белгілеу үшін 1.18 таңбасымен үйлестіріліп қолданылуға тиіс.

1.20 таңбасы қиылыстар және олардан кейінгі тиісті маршрут бағыты бойынша қозғалыстың әрбір жолағының ортасынан салынуға тиіс.

«Е» әрпі салынған таңба белгіленген тәртіппен халықаралық қозғалыс үшін тағайындалған жолдарда қолданылуға тиіс.

1.22 таңбасы 1.18 таңбасынан 1,0 м арақашықтықта салынуға тиіс (А.13 суреті).

6.2.26 1.23 таңбасы 5.9 белгісімен белгіленген және маршруттық көлік құралдарының қозғалысы үшін ғана тағайындалған жолақтарға салынуға тиіс (А.15 суреті).

1.23 таңбасын маршруттық көлік құралдарының тоқтау пункттеріндегі тежеу жолақтарына салуға жол беріледі (А.16 суреті).

1.23 таңбасы онда қозғалатын көлік құралдарының жағына табанмен қозғалыс

жолағының ені бойынша салынуға тиіс. Жолақтың басында өтетін бөліктердің қиылысу шекарасынан 10 м арақашықтықта бірінші таңбаны, 20 м кейін екіншісін салады.

1.23. таңбасын қиылыстан 50 м алыс орналасқан маршруттық көлік құралдарының тоқтайтын пунктiнен кейiн қайталау керек.

Ұзындығы 200 м артық асуларда 1.23 белгiсiн 200 м сайын қайталау керек. Нақты жағдайларға байланысты аталған арақашықтық өзгеруi мүмкiн.

6.2.27 1.24.1, 1.24.2 таңбасы жол белгiлерi жеткiлiксiз көрiнетiн кезде салынады. Жол таңбасын салу орны ескерту және тыйым салу белгiлерiн орнату бойынша талаптарға сәйкес болуға тиiс (А.17 суретi).

1.24.1, 1.24.2 таңбасын қажет болған кезде белгiленетiн учаскенiң барлық бойынша қайталауға жол берiледi.

Жүргiзушiнiң орнынан көлденең таңбаның шынайы кескiнiн алу үшiн сызықтық өлшемдер көлiк құралының қозғалу жылдамдығына байланысты кескiндеу перспективалары ескерiлiп түзетiлуге тиiс.

6.2.28 1.24.3 таңбасы мүгедектерге арналған көлiк құралдарын қою үшiн бөлiнетiн алаңның ортасына салынады. Мүгедек үшiн тағайындалған бiр машина орнының енi мүгедектер арбасын еркiн орналастыру үшiн жеткiлiктi болуға тиiс, бiрақ 4 м кем емес (А.11 суретi).

1.24.4 таңбасын 5.42 «Фотобейнетiркеу» белгiсiн қайталау үшiн қолдануға жол берiледi. 1.24.4 таңбасын «Фотобейнетiркеу» белгiсiмен жолдың көлденең қиылысына да қояды. Көпжолақты жолдарда 1.24.4 таңбасын тiркеу бөлiнген жолақ бойынша жүзеге асырылған кездегi жағдайларды қоспағанда әрбiр жолаққақояды.

1.24.4 таңбасын өздiгiнен қабылдауға жол берiледi. Бұл ретте 1.24.4 таңбасы елдiмекендерден тыс кемiнде 300 м қашықтықта, ал елдiмекендерде тiркеу жүзеге асыралуы мүмкiн жол учаскесi басталғанға дейiн кемiнде 100 м қашықтықта және одан әрi оның бардық ұзақтығында әрбiр 500 м сайын, маршруттық көлiк құралдары үшiн бөлiнген жолақта 1.23 таңбасынан кемiнде 25 м қашықтыққа қойылады. 1.24.4 таңбасына жақын немесе қиылысқан кезде әрбiр қиылыс сайын қайталайды.

1.24.4-таңбасы көлiк құралдарының онымен қозғалатын жағына негiздеп, осы бағыттағы қозғалысқа арналған әрбiр жолақтың ортасына қойылады.

6.2.29 1.25 таңбасы жасанды адыр-бұдырдың барлық бетiне салынады. Жасанды кедiр-бұдырды орнатар алдында жылдамдықты шектеу шегi орнатылуға тиiс жасында кедiр-бұдыр алаңына 1.16.1 және 3.24 белгiлерi орнатылуға тиiс (А.17 суретi).

6.2.30 1.26 және 1.27 таңбасы 4.5.4 және 4.5.5 белгiлерiмен белгiленген жолдарға қойылады.

Таңба велосипедтердiң немесе жаяу жүргiншiлердiң онымен қозғалысы жағына негiзделген жолдың (жолақтың) осы бойынша қойылады, оның басталуы мен соңында да қайталаанады:

- жол басталғаннан кейiн 20 м сайын;

- жаяу жүргiн немесе велосипед долымен қиылысу аумағына жақын шығу жолынан, әрбiр қиылыстан кейiн;

- ұзындығы 500 және одан артық басып озуларда – 200 м сайын.

6.2.31 Жалпы қолданыстағы жолдарда 1.1, 1.3-1.7, 1.9-1.11, 1.17 таңбалары сызықтарының енi, сондай-ақ 1.16.1-1.16.3 таңбаларының шекаралық сызықтары 10 см бастап 15 см дейiн болуға тиiс.

6.3 Тiк таңба

6.3.1 Тiк таңбаға көпiрлер, өтпешолдар тiреулерiнiң элементтерiне, туннель порталдарының шеткi беттерiне, жақтауларға, қоршауларға, жиектастар мен басқа да жол

ҚР СТ 1412-2017

имарттарына және жолды жабдықтау элементтеріне олардың жол қозғалысына қатысушыларға көрінуін жақсарту мақсатында салынатын сызықтар мен белгілеулер кіреді.

6.3.2 2.1.1-2.1.3 таңбасы жол бойы шегінде орналасқан немесе тротуар немесе бөлу жолағы болғанда, сондай-ақ осы элементтер қозғалатын көлік құралдары үшін қауіп тудыратын басқа жағдайларда өтетін бөліктің шетінен 10 м кем арақашықтықта болатын жол имараттарының тік элементтерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.18, А.20 және А.21 суреттері).

Тік беттің үлкен ені кезінде ені 0,5 м өтетін бөлікке жақын шетіне ғана, ал үлкен биіктік кезінде - 2,0 м биіктікке таңбалауға жол беріледі (А.21 суреті).

6.3.3 2.2 таңбасы одан және жол қаптамасына дейін 5,0 м кем арақашықтық кезінде туннельдердің, көпірлер мен өтпезолдардың аралық ұұрылымының төменгі шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс. Таңбаны қозғалыс жол имаратының жағына іске асырылатын әрбір жолақтың ортасынан салады (А.18-А.20 суреттері).

2.2 таңбасын имарат жағына қозғалыс іске асырылатын өтетін бөліктің барлық ені бойынша аралық құрылымдарға салуға жол беріледі.

6.3.4 Егер 2.1 немесе 2.2 таңбасын жол имараттарының бетіне тікелей салу мүмкін болмаса, ол осы имараттарға бекітілетін немесе олардың алдында тікелей орнатылатын қалқандарда орындалуға тиіс.

6.3.5 2.3 таңбасы олар бөлу жолақтарында немесе қауіпсіздік аралықшаларында орналасатын кездегі жағдайларда дөңгелек тапал тіреуіштерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.22 суреті).

Жасанды жарығы болмайтын жол учаскелеріндегі 2.1-2.3 таңбаларының ақ жолақтарын жарық қайтарғыш материалдардан орындауға жол беріледі.

6.3.6 2.4 таңбасы жол төсемі шегінде орналасқан бағыттағыш бағандар, тапал бағандар, қоршау тіреулері, жол белгілерінің тіреулерін және т.с.с. белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.22 суреті).

2.4 таңбасының қара жолағының төменгі шеті өтетін бөлік жаққа қаратылуға тиіс.

6.3.7 2.5 таңбасы тіке жол учаскелерінде, сондай-ақ тік жарларда, радиусы 50 м кем жоспардағы қисықтарда, әртүрлі деңгейлердегі айырықтардағы қоршаулардың барлығының ұзындығында орнатылатын жол қоршауларының (10 м кем болмайтын ұзындықта) басындағы қаптал беттерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.22 суреті).

6.3.8 2.6 таңбасы 6.3.7 (А.22 суреті) тармақтарында белгіленгендерден басқа, барлық жағдайларда жол қоршауларының бүйір беттерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

2.4-2.6 таңбасымен белгіленген қоршайтын және бағыттайтын құрылғылардың жарық қайтарғыш элементтері болуға тиіс. Бұл элементтер оңынан қызыл түсті қозғалыс бағыты бойынша, солынан - ақ немесе өте дұрысы, сары түсті болуға тиіс. Жарық қайтарғыш элементтің жазықтығы көлік құралдары қозғалысының бағытына, мүмкіндігінше, перпендикуляр болуға тиіс.

6.3.9 2.7 таңбасы жолдың тарылатын жерлерінде және басқа қауіпті учаскелерде радиусы 50 м кем жоспардағы қисықтардағы қауіпсіздік аралықшаларынан, жиектастардан көтеріңкі беттерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.21 және А.22 суреттері).

Қара және ақ түсті 2.7 таңбасы элементтерінің өлшемдерін, тиісінше, былай қабылдау керек: қауіпсіздік аралықшалары үшін - 0,2 және 0,4 м, ал жиектастар үшін - 0,5 және 1,0 (1,0 және 2,0) м.

7 Жол бағдаршамдарын қолдану ережесі

7.1 Жол бағдаршамдары ГОСТ 33385 талаптарына сәйкес болуға тиіс.

Жол бағдаршамдарының топтары, типтері, атқарулары, олардың сигналдарының түрлері және орналасуы осы стандарттың талаптарына сәйкес болуға тиіс (Д қосымшасын қараңыз).

7.1.1 Осы стандарт тағайындалымы бойынша бағдаршамдардың екі тобын белгілейді:

Т — көліктік;

П — жаяу жүргінші.

Бағдаршамдар әр топта Д қосымшасына сәйкес типтер мен атқаруларға бөлінеді.

7.1.2 Бағдаршамдарға бірінші әрпі бағдаршамның тобына, сандық типіне, келесі әріптері оның атқаруына сәйкес келетін индекстер берілген (болған кезде). Келесі әріптердің мынадай мәндері болады:

қ - қосымша оң бөлігі болатын атқару;

с - қосымша сол бөлігі болатын атқару;

ос - қосымша оң және сол бөлігі болатын атқару

к - сигналдарды көлденең орналастырып атқару;

с - сары түсті қосымша сигналмен атқару;

қ - қос сигналмен атқару.

Бағдаршам сигналдарының кескіндері және орналасуы, сондай-ақ олардың индекстері Д қосымшасында берілген (қосымшада бағдаршамдардың құрастырылымдық ерекшеліктері анықталмаған).

7.1.3 Бағдаршам сигналдарының жарық сүзгілерінің түсі және олардың жұмыс беттерінің өлшемі бағдаршамдар құрылымының нұсқасы бойынша 7-кестеде келтірілгенге сәйкес болуға тиіс.

7.1.4 Т.1.1.п, Т. 1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл, Т.2.1, Т.2.2, Т.2.3, Т.3.п, Т.3.л бағдаршамдары сигналдарының жарық сүзгі сигналдарындағы меңзерлердің пішін үйлесімі мен бағдары көлік құралдары қозғалысының реттелетін бағытына (бағыттарына) сәйкес болуға тиіс. Бір жарық сүзгіде көрсетілетін бағыттар саны екеуден аспауға тиіс.

7.2 Жол бағдаршамдары көлік құралдары және жаяу жүргіншілердің өту кезектілігін реттеу үшін, сондай-ақ қауіпті жол учаскелерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

7.3 1-типті көлік бағдаршамдары [5] бойынша Жол қозғалысы ережелеріне сәйкес басымдылық талаптары сақталып, жол белгілерімен және (немесе) жол таңбасымен орнатылған барлық бағыттардағы қиылыстардағы көлік құралдарының қозғалысын реттеу үшін қолданылуға тиіс.

7 –кесте. Бағдаршамның құрастырылым нұсқалары

Бағдаршамдардың индексі	Бағдаршамның құрастырылым нұсқасы	Бағдаршам сигналы				
		қызыл	сары	жасыл	қосымша жасыл	ай тәрізді ак
		Жұмыс беттерінің диаметрі (габаритті өлшемі)				
Т.1, Т.2	I	200	200	200	-	-
	II	300	300	300	-	-
	III	300	200	200	-	-
Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.1	I	200	200	200	200	-
	II	300	300	300	300	-
	III	300	200	200	200	-
Т.1.г	I	200	200	200	-	-
	II	300	300	300	-	-
Т.3	I	100	100	100	-	-
Т.3.п, Т.3.л	I	100	100	100	100	-
Т.4	I	600×550	-	600×550	-	-
Т.4.ж	I	600×550	600×550	600×550	-	-

ҚР СТ 1412-2017

Т.5	I	-	-	-	-	100
Т.6, Т.6.д	I	200	-	-	-	-
	II	300	-	-	-	-
Т.7	I	-	200	-	-	-
	II	-	300	-	-	-
Т.8, П.1	I	200	-	200	-	-
	II	300	-	300	-	-
Т.9	I	200	200	200	-	-
Т.10	I	-	-	-	-	200
П.2	I	200×200	-	200×200	-	-
	II	300×300	-	300×300	-	-
Т.11	I	200	-	-	-	-
	II	300	-	-	-	-

7.3.1 Т. 1.1, Т.1.1.г, Т.1.2, Т.1.2.г, Т. 1.3, Т.1.3.г атқару бағдаршамдары қиылысқа аталған келулердегі барлық рұқсат етілген бағыттарда көлік құралдарын бір мезгілде өткізу жағдайында қолданылуға тиіс.

Ерекше жағдайларда да бағдаршамдардың аталған атқаруларын темір жол өтулерінде (оларды ұстайтын ұйымдардың келісімі бойынша), трамвай желілерімен, өтетін бөліктердің тарылуларында да және т.с.с. қолдануға жол беріледі.

7.3.2 Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.Л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдары, егер нақты жағдайларда техникалық немесе экономикалық пайымдауларға байланысты 2-типті бағдаршамдарды пайдалану мүмкін болмаса, ерекше жағдайларда қиылысқа бір өтетін жерден белгілі бір бағыттарда көлік ағындарын бөлек өткізу үшін қолданылуға тиіс.

Т.1.1.пл, Т.1.2.ПЛ, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдарының орнына тиісті Т.1.1.п, Т. 1.1.л, Т.1.2.п, Т.1.2.Л, Т.1.3.п, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдарын пайдалануға жол беріледі.

Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.П, Т.1.2.Л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т. 1.3.пл атқару бағдаршамдарының қосымша бөліктерінің көрінуін жақсарту үшін, бұрыштары дөңгеленген тік бұрыш пішінді ақ түсті экрандармен жабдықталуға және бағдаршам габариттерінен 120 мм шығып тұруға тиіс. Бағдаршам контурын қайталайтын экран пішіміне рұқсат етіледі.

7.4 2-типті көлік бағдаршамдары олардың рұқсат ететін сигналы бойынша қозғалатын көлік ағынының басқа бағыттағы (қақтығыссыз реттеу) көлік құралдарымен қиылыс шегінде қиылысулары (қосылулары), сондай-ақ жаяу жүргіншілермен қиылысулары жағдайларында белгілі бір бағыттағы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс. Мұндай жағдайда көлік құралдары қозғалысының әрбір бағытына өз бағдаршасы сәйкес келуге тиіс. 1-типті бағдаршамдарға қарағанда, 2-типті бағдаршамдарды пайдаланған дұрысырақ.

Егер бағдаршам объектілерінің жұмыс режимі осы жолақтарға арналған сигналдардың әртүрлі ұзақтығын және (немесе) кезектілігін қарастыратын болса, әрбір тиісті қозғалыс жолағының үстінен 2-типті көлік бағдаршамдарын орнатуға жол беріледі.

Өтетін бөліктің үстінде орналасқан 2-типті көлік бағдаршамдарын қайталамайды.

7.5 Диаметрі 300мм (II құрастырылым нұсқасы) сигналдары болатын 1 және 2 типті көлік бағдаршамдары қолданылуы мүмкін:

- магистральдық жолдар мен алаңдарда;
- максималды рұқсат етілетін қозғалыс жылдамдығы 60 тәул/авт артық жолдарда;
- қолайсыз көріну жағдайларында;
- аркалар мен аспаларда орнатқан кезде (А.24 суреті).

III құрастырылымдағы сигналдарының диаметрі 300 мм және 200 мм 1 және 2 типті бағдаршамдар жоғарыда жазылған жағдайларда қиылысулар алдынан қосалқы жолдар жағынан орнатылуы мүмкін.

Сигналдарының диаметрі 200 мм (I құрастырылым нұсқасы) 1 және 2 типті бағдаршамдар жол қозғаласына барлық қатысушыларына бағдаршам сигналдарының барлық қалған жағдайларда көрінуін қамтамасыз ету үшін қолданылуы мүмкін.

Қиылысқа келетін бір жерде 1 және 2 типті бағдаршамдарды бірге қолдануға тиісті бағдаршамдармен реттелетін көлік ағындары бір-бірінен шамалы көтерілген аралықшалар немесе бөлу жолақтарымен қашықтатылған кезде жол беріледі.

7.6 3-типті көлік бағдаршамдары аталған бағыттағы өтетін бөліктің шеткі жолағындағы тоқтату сызығында тоқтайтын бірінші көлік құралы жүргізушісінің оларды көруі қиындаған кезде 1-типті бағдаршамдар сигналдарын қайталағыштар ретінде қолданылуға тиіс.

Осы бағдаршамдарды жолдың велосипед жолдарымен қиылысатын жеріндегі орындарында велосипедшілердің қозғалысын реттеу үшін қолдануға жол беріледі.

3-типті көлік бағдаршамдары тиісті Т.1.1, Т.1.1.п, Т.1.1л, Т.1.2, Т.1.2.П, Т.1.2.Л, Т.1.3, Т.1.3.п, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдарының астынан орналастырылуға тиіс.

3-типті көлік бағдаршамдарын орналастыру 5.33 «Тоқтату сызығы» жол белгісінің немесе осы бағдаршамға жақын шеткі жолақтағы 1.12 «Тоқтату сызығы» жол таңбасының алдында тоқтайтын бірінші көлік құралының жүргізушісі олардың сигналын кіретіндей етіп қамтамасыз етілуге тиіс.

7.7 4-типті көлік бағдаршамдары өтетін бөліктің жеке жолақтарына кірулерді реттеу үшін қолданылуға тиіс (кері қозғалыс).

4-типті көлік бағдарламалары пайдаланылатын кері реттеуді енгізудің мақсатқа сәйкестілігі мынадай шарттар бір мезгілде болған кезде қарастырылуға тиіс:

- қауырт шақта көлік құралдарының қозғалу қарқындылығы барынша жүктелетін бағытта қозғалыс жолағына 500 сағ/бірл. артық құраса;
- барынша жүктелетін бағытта қауырт шақта көлік құралдарының қосынды қозғалу қарқындылығы қарсы қозғалыс қарқындылығынан 500 сағ/бірл. артық асатын болса;
- қозғалыстың аталған біркеліксіздігі апта күндері бойынша немесе тәулік ішінде бағыттар бойынша жүйелі өзгеретін болса;
- жолдың өтетін бөлігінде екі бағытта да үш немесе одан артық жолағы болса.

4-типті көлік бағдаршамдары оның үстінен реттелетін жолақтың басында орнатылуға және осылайша осы бағдаршамдар арасындағы арақашықтық көлік құралдарының жүргізушілеріне көруден кем болмай орнатылған бағдаршамдардың көрінуін қамтамасыз ететіндей болып қайталануға тиіс.

7.8 5-типті көлік бағдаршамдары трамвайлардың, сондай-ақ арнайы бөлінген жолақта қозғалатын маршруттық автобустар мен троллейбустардың қозғалысын қақтығыссыз реттеу үшін ғана қолданылуға тиіс. Басқа жағдайларда көлік құралдарының осы түрлерінің қозғалысын реттеу үшін 1 және 2 типті көлік бағдаршамдары пайдаланылуға тиіс.

7.9 6-типті көлік бағдаршамдары темір жол өтулері, ажырамалы көпірлер, аспалы сал өткелдерінің айлақтары арқылы, арнайы көлік құралдарының жолға шығатын жерлерінде жол қозғалысын реттеу үшін қолданылуға тиіс.

Теміржол өтулерінде 6-типті көлік бағдаршамдарын орнату қажеттігі уәкілетті орган бекітетін тиісті нормативтік құжаттамада анықталады.

7.10 7-типті көлік бағдаршамдары реттелмейтін қиылыстар немесе жаяу жүргіншілер жолдарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

7-типті көлік бағдаршамдары мынадай жағдайларда қолданылуға тиіс:

- алдыңғы жол учаскесінде рұқсат етілетін жылдамдықпен қозғалған кезде көлік құралын тоқтау үшін жеткілікті арақашықтықта қауіпті учаскенің көрінуін қамтамасыз етілмесе және
- белгіленетін учаскедегі көлік құралдары мен жаяу жүргіншілердің қозғалу

ҚР СТ 1412-2017

қарқындылығы 7.16 тармағының 1 және 2 шарттарына арналған нормалардың 50%-ынан артық құралса.

7.11 8-типті көлік бағдаршамдары бір жолақта ауыспалы қозғалыс ұйымдастырылатын кезде өтетін бөлік тарылатын кезде кәсіпорын мен ұйымдардың және т.с.с. ішкі аумақтарындағы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс.

Мұндай жағдайларда 7 және 2 типті көлік бағдаршамдарын пайдалануға жол беріледі.

7.12 9-типті көлік бағдаршамдары олардың жолмен қиылысатын жерлерінде 4.5.1 белгісімен белгіленетін велосипед жолдарындағы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс.

9-типті көлік бағдаршамдарын орналастыру олардың сигналдарының велосипедшілерге 50 м кем болмайтын арақашықтықта көрінуін қамтамасыз етуге тиіс.

7.13 10-типті көлік бағдаршамдары темір жол өтулері арқылы болатын жол қозғалысын реттеу үшін қолданылуға тиіс.

7.14. 11-типтегі көлік бағдаршамдары реттелетін конфликтпен (34 А –суретті қараңыз) бағдаршамдық рететуді арнайы қабылдауды пайдаланған жағдайда қолданылуға тиіс. Осы қабылдау солға бұрылу үшін жолақты бөлу мүмкіндігі болмағандықтан Т.1 л немесе Т.1пл бағдаршамдарын қолдану орындылығы кезінде қарқынды солға бұрылудың жол беру қажеттілігі жағдайларына жол беріледі.

Реттеу фазасының соңында солға бұрылумен көлікті конфликтсіз өткізумен реттеу схемасын қолдануға (А34 б –суретін қараңыз) қарама-қарсы бағыт үшін солға бұрылу ғажәне кері бұрылуға тыйым салу кезінде ғана рұқсат етіледі.

Т.11 көлік бағдаршамдарын кемінде 1 м қашықтықта Т.1 қайталаушы бағдаршамға қатысты сол жаққа қарай, не кемінде 300 м қашықтықта жоғарыға орнату қажет. Т.1 қайталаушы көлік бағдаршамы болмаған кезде қарама-қарсы бағыт үшін Т.1 бағдаршамының қызыл сигналының сыртқы жағынан Т.11 бағдаршамын орналастыруға рұқсат етіледі.

7.15 1 және 2 типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдары жолдардың өтетін бөліктері арқылы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс.

Зағип жандар жүйелі пайдаланатын жаяу жүргіншілер жолдарында бағдаршам сигнализациясына қосымша жаяу жүргіншілер бағдаршамдарымен келісілген режимде жұмыс істейтін дыбыстық сигнализацияны қолдануға жол беріледі.

Қиылыстардан тыс жаяу жүргіншілер өтулерінде бағдаршам объектісін жаяу жүргіншілердің шақыру құрылғыларымен қайта жабдықтауға жол беріледі.

1 және 2-типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдарын орналастыру олардың сигналдарының жолдың өтетін бөлігімен қиылысатын қарама-қарсы жағынан жаяу жүргіншілерге көрінуін қамтамасыз етуге тиіс.

1 және 2-типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдары өтетін бөліктің екі жағынан тротуарларда, ал қауіпсіздік аралықшасы немесе бөлу жолағы болатын кезде, егер бір бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны төртеуден артық болса, оларда да орналастырылуға тиіс.

1 және 2-типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдарымен реттелетін қиылыста орналасқан барлық жаяу жүргіншілер жолдары жабдықталуға тиіс.

7.16 1, 2-типті көлік бағдаршамдары және жаяу жүргіншілер бағдаршамдары, кем дегенде, мынадай бес жағдайдың бірінде орнатылуға тиіс.

1-жағдай. Апталық жұмыс күнінің 8 сағ. (қосынды) ішінде көлік құралдарының қозғалу қарқыны 8-кестеде көрсетілгеннен кем емес.

8-кесте. Көлік құралдары қозғалысының қарқындылығы

Бір бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны		Көлік құралдары қозғалысының қарқыны, сағ/бірл.	
Негізгі (барынша жүктелетін жол)	Қосалқы (кем жүктелетін жол)	екі бағытта басты жол бойынша	Барынша көп жүктелген бір бағыттағы қосалқы жол бойынша
1	1	750	75
		670	100
		580	125
		500	150
		410	175
		380	190
2 және одан артық	1	900	75
		800	100
		700	125
		600	150
		500	175
		400	200
2 немесе одан артық	2 немесе одан артық	900	100
		825	125
		750	150
		675	175
		600	200
		525	225
		480	240

2-жағдай. Жұмыс күнінің 8 сағ. (қосынды) ішінде қозғалыс қарқыны кем емес:

- екі бағыттағы басты жол бойынша 600 сағ/бірл. (1000 сағ/бірл. бөлу жолағы болатын жолдар үшін);

- 150 жаяу жүргінші әрқайсысы осындай 8 сағатта барынша жүктелетін бір бағытта өтетін бөлікте қиылысады.

Тұрғындарының саны 10 мың адамнан аз елді мекендер үшін 1 және 2 жағдайлар бойынша нормативтер аталғандардың 70%-ын құрайды.

3-жағдай. 1 және 2-жағдайлары әрбір жеке норматив бойынша 80% және одан артық бір мезгілде орындалады.

4-жағдай. Соңғы 12 айда қиылыста бағдаршам сигнализациясы болатын кезде алдын алуға болатын үшеуден кем емес жол-көлік оқиғасы жасалды (мысалы, көлік құралдарының қозғалып келе жатқан көлденең бағыттармен соқтығысулары, көлік құралдарының жолдан өтіп бара жатқан жаяу жүргіншілерді басып кетулері, тура бағытта келе жатқан және қарсы бағыттан солға бұрылатын көлік құралдары арасындағы соқтығысулар). Бұл ретте 1 немесе 2-жағдайлар 80% немесе одан артық орныдалуға тиіс. Көлік құралдарының бір бағыттағы қозғалыс жолақтарына байланысты қозғалу қарқындылығы 8-кестеде берілген.

5-жағдай. Мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерде жақын орналасқан бір бағыттағы көлік құралдары қозғалысы үшін 3 немесе одан көп жолағы бар жолдардағы жаяу жүргіншілерде.

1, 2 және 8-типті көлік бағдаршамдарын, егер осы бағдаршамдармен реттелетін қозғалыс екі немесе одан артық жолақтар бойынша іске асырылатын және 7.11 сәйкес нақты жағдайларда сигналдарды тану талаптарының орындалуын қамтамасыз ету мүмкін болмаса, қайталау керек.

7.17 Жол және велосипед жолының қиылысатын жерінде 1 және 9 (немесе 3) типті бағдаршамдармен іске асырылатын бағдаршаммен реттеуді енгізу қажеттігі, егер

ҚР СТ 1412-2017

велосипед қозғалысының тұрақты сипаты болса, ал оның қарқындылығы 50 сағ/шамадан асатын жағдайда қарастырылуға тиіс.

7.18 Жолда бір бағыттағы қозғалыс үшін тағайындалған және бір-бірінен бөлу жолақтарымен қашықтатылған бірнеше өтетін бөліктер болған кезде, олардың әрқайсысындағы қозғалысты реттеу үшін өзіндік бағдаршам қолданылуға тиіс (А.23 суреті).

7.19 Жол бағдаршамдарын орналастыру (3,9 типті көліктік және жаяу жүргіншілердікінен басқа) олардың қолданысы таралатын кез келген қозғалыс жолағынан олардың сигналдарының 100 м кем болмайтын арақашықтықтан көрінуін қамтамасыз етуге тиіс. Басқаша жағдайда 1.8 «Бағдаршаммен реттеу» жол белгілері алдын ала орнатылуға тиіс.

1 және 2-типті бағдаршамдарды бұрыштары дөңгеленген тікбұрыш формасындағы экрандармен тағы жабдықтауға жол беріледі. Экрандар бағдаршам габариттерінен 120 мм шығып тұруға тиіс, экранның алдыңғы бетінің түсі экранның сыртқы периметрі бойынша орналасқан ені (40-80) мм ақ түсті қарама-қарсы сызық болатын қара. Қарама-қарсы сызық ҚР СТ 1125 бойынша 1-типті жарық қайтарғыш үлдірден орындалуға тиіс.

7.20 Бағдаршамдар орнатылған тіреулер немесе ғимарат қабырғаларына, аспалы немесе жақтаулы тіреулерге бекітілген арнайы бағандарға, кронштейндерге орнатылуға, сондай-ақ арқан-кормелерде ілінуге тиіс.

Аспалы немесе жақтаулы тіреулердің арнайы бағандары мен тіреуіш элементтері жолдың өтетін бөлігінен тыс орналастырылуға немесе оларды көлік құралдарының ықтимал басып кетуінен қоршалуға тиіс.

Әрбір бағдаршамды орнату тәсілі мынадай талаптарға байланысты бағдаршамдық сигнализацияны жобалаған кезде анықталады: бағдаршамдар сигналдарының көрінуін қамтамасыз ету қажеттігі, жасыл көшеттерді сақтау, механикалық бүлінулерден, бағдаршам объектісінің дизайнын қорғау қажеттігі.

7.21 Тұрқының төменгі нүктесінен бастап өтетін бөліктің бетіне дейінгі бағдаршамдарды орнату биіктігі (А.23 және А.24 суреттерін қараңыз) құрауға тиіс:

Көлік бағдаршамдары үшін (3 және 9-типтіден басқа):

- өтетін бөліктің үстінен орналасқан кезде - 5 м кем емес;
- өтетін бөліктің қапталынан орналасқан кезде - 2 м кем емес;
- 3 және 9-типті көлік бағдаршамдары үшін - 1,5 бастап 2,0 м дейін;
- жаяу жүргіншілер бағдаршамдары үшін - 2 м кем емес.

Бір тіреуде 1, 2-типті көлік бағдаршамдарын және жаяу жүргіншілер бағдаршамдарын орнатқан кезде олардан жоғары орналаспауға тиіс.

Бір жолдың бойында бағдаршамдарды орнату биіктігі және оларды өтетін бөліктен алып тастау, мүмкіндігінше, бірдей болуға тиіс.

7.22 Өтетін бөліктің шетінен бастап өтетін бөліктің қапталынан орнатылған бағдаршамға дейінгі арақашықтық 0,5 бастап 2,0 м дейін құрауға тиіс (А.23 суреті).

Жаяу жүргіншілер бағдаршамдарының сигналдарының көрінуін қамтамасыз еткен кезде оны өтетін бөліктің шетінен бастап 5,0 м дейін алып тастауға жол беріледі.

7.23 Бағдаршамдарды тоқтату сызығына қатысты орналастыру олардың сигналдарын оларда тұратын көлік құралдары жүргізушілерінің тануын қамтамасыз етуге тиіс (А.25 суреті).

Реттелетін учаскеге келетін жерде көлік бағдаршамдарынан бастап тоқтату сызығына дейінгі көлденең жазықтықтағы арақашықтық оларды өтетін бөліктің үстінен орнатқан кезде 10 м кем және өтетін бөліктің қапталынан орнататын кезде 3 м кем болмауға тиіс. Жаяу жүргіншілер бағдаршамдарынан бастап жаяу жүргіншілер өтетін жердің жақын шекарасына дейінгі көлденең жазықтықтағы арақашықтық 1 м артық болмауға тиіс (А.25 суреті).

7.24 Бағдаршамдар трамвай немесе троллейбустың түйісу сымдарынан бастап бағдаршам тұрқының кез келген нүктесіне дейін 1 м кем арақашықтықта орнатылуға тиіс.

7.25 Көлік бағдаршамдары пайдалану артықшылығы бағдаршамдардың әртүрлі типтері мен атқарулары үшін 9-кестеде көрсетілген мынадай нұсқаларға сәйкес орналастырылуға тиіс.

9-кесте. Бағдаршамдарды нұсқалары бойынша орналастыру артықшылығы

Бағдаршам индекстері	Бағдаршамның тағайындалуы	Бағдаршамдарды нұсқалары бойынша орналастыру артықшылығы								
		а	б	в	г	д	е	ж	з	и
Т.1, Т.8	Негізгі қайталайтын	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.1.п «оңға» сигналымен	Негізгі қайталайтын	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.1.л	Негізгі қайталайтын	-	-	1	2	3	-	4	5	-
Т.1.п «тура» сигналымен	Негізгі қайталайтын	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.1.пл	Негізгі қайталайтын	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.1.г	Негізгі қайталайтын	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 «тура» сигналымен	Негізгі қайталайтын	1 ¹⁾	2	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 «оңға» немесе «тура және оңға» сигналдарымен	Негізгі қайталайтын	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 «солға» немесе «тура және солға» сигналдарымен	Негізгі қайталайтын	-	3	1	2	-	-	-	-	-
Т.2 «оңға» және «оңға» сигналдарымен	Негізгі қайталайтын	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Т.3, Т.3 .п «оңға» немесе «оңға» сигналдарымен	Негізгі	1								
Т.3.л	Негізгі	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Т.4, Т.4.ж	7.7-қараңыз									
Т.5	Негізгі	1 ³⁾	2	-	-	-	-	-	-	-
Т.6, Т.6.д, Т.7, Т.10	Негізгі	1 ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.9	Негізгі	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.11	Негізгі	-	-	-	-	-	-	1	2	-

Ескертпе - а – өтетін бөліктің оң жағындағы қиылыстың алдынан;
 б -өтетін бөліктің үстіндегі қиылыстың алдынан;
 в - бөлу жолағындағы, бағыттауыш аралықшадағы немесе қауіпсіздік аралықшасындағы өтетін бөліктің сол жағындағы қиылыстың алдынан;
 г - жолдың сол жағындағы қиылыстың алдынан. Нұсқа көлік құралдарының бір жақты қозғалысы болатын жолдарда қолданылуы мүмкін. Екі жақты қозғалыс кезінде екеуден артық болмайтын қарсы қозғалыс жолағы кезінде нұсқаға жол беріледі, мұндайда бағдаршамдар аспалы тіреулерде орналастырылуға тиіс;
 д - қиылысатын жолдың бөлу жолағында, бағыттауыш аралықшада немесе қауіпсіздік аралықшасында сол жағындағы қиылыс аумағында;
 е - қиылысатын жолдың бөлу жолағында, бағыттауыш аралықшада немесе қауіпсіздік аралықшасында оң жағындағы қиылыс аумағында;
 ж - жолдың бөлу жолағында, бағыттауыш аралықшада немесе қауіпсіздік аралықшасында қиылыстан кейін;
 з - жолдың сол жағындағы қиылыстан кейін;
 и - жолдың оң жағындағы қиылыстан кейін.
 Ж, з, и нұсқалары егер тоқтату сызығы мен бағдаршама арасындағы арақашықтық 25 м аспайтын жағдайларда ғана қолданылуы мүмкін.

¹⁾ Нұсқаны «оңға» сигналдарымен 1.2 атқару бағдаршамдары қиылысқа аталған келетін жерде болмайтын кезде

пайдаланады.

²⁾ Негізгі бағдаршамды орналастыру түрінің нұсқаларын пайдаланған кезде ғана қолданылуы мүмкін.

³⁾ Қамтамасыз етілген төсем бойынша жүретін трамвайлар қозғалысын реттеген кезде жолдар арасына орналастыруға жол беріледі.

⁴⁾ Орталық аралықшада 7 типті бір бағдаршамды орнатуға немесе оны қиылыстың ортасынан іліп қоюға рұқсат етіледі.

7.26 Бір бағдаршам объектісінде орнатылған барлық бағдаршамдар (4-типтегі бағдаршамдарды қоспағанда) өзара байланыс режимдерінде жұмыс істеуге тиіс.

Қозғалыстың үйлестірілген реттеу жүйесіне енгізілген кез келген бағдаршам объектісінде басқа бағдаршам объектілерінің жұмысына тәуелсіз жеке автоматты режимде жұмыс істеу мүмкіндігі болуға тиіс.

7.27 Бағдаршамдар жұмысында сигналдардың мынадай қосылу жүйелілігі сақталуға тиіс:

- 1 - 3-типті көлік бағдаршамдарында - қызыл - сары қызылмен бірге - жасыл - сары - қызыл... Мынадай жүйелілікті қолдануға жол беріледі: қызыл -жасыл - сары - қызыл..., қызыл- сары- жасыл -сары-қызыл...;

- 4, 8-типті көлік бағдаршамдарында - объектінің жұмыс режиміне сәйкес қызыл және жасыл сигналдың қайта қосылуы;

- 5 типті көлік бағдаршамдарында - бағдаршам объектісінің жұмыс режиміне және маршруттық көлік құралдарының қозғалу бағытына сәйкес;

- 6, 7 және 10-типті көлік бағдаршамдарында - екі сигналдың кезектесіп қосылуы немесе бір сигналдың жыпылықтауы;

- 9-типті көлік бағдаршамдарында - бағдаршам объектісінің жұмыс режиміне және велосипедшілердің қозғалу бағытына сәйкес;

- жаяу жүргіншілер бағдаршамдарында - бағдаршам объектісінің жұмыс режиміне сәйкес қызыл және жасыл сигналдардың кезектесіп қосылуы.

7.28 1-3, 8, 9-типті көлік бағдаршамдары және жаяу жүргіншілер бағдаршамдары пайдаланылатын бағдаршам сигнализациясының жұмыс режимі оны қосар алдында тікелей 3 с кем болмайтын уақытта жасыл сигналдың жыпылықтауын қарастыруға тиіс.

Осындай режимді оны түгел ауыстырғанша іске асыруға мүмкіндік бермейтін аппаратурамен басқарылатын бағдаршам объектілерінде жасыл сигналдың жыпылықтауының болмауына жол беріледі.

Осы бағыт үшін конфликтсіз өткізу реттеу фазасының басында жүзеге асырылған кезде ішінара конфликтімен көлікті өткізу үшін қозғалысты ұйымдастыру схемалары қолданылған жағдайда (А34 а суретін қараңыз) оны қосу алдында кемінде 3 с ішінде сигналдың жыпылықтауымен 11 –типтегі көлік бағдаршамын ажырату қамтамасыз етілуге тиіс.

Жүргізушілерге жасыл сигналдың жанып біту уақыты бітетін уақыт туралы хабарлау үшін цифрлық тақтайшаларды қолдануға жол беріледі.

7.29 Бағдаршам объектісінің жұмыс режимі 1, 3 және 9-типті көлік бағдаршамдарының жұмысын, егер бұл қозғалыс қауіпсіздігі талаптарына қайшы келмейтін болса, қозғалыс қарқындылығының күрт және жалғасатын түсетін кезеңдерінде сарының жыпылықтау режиміне ауыстыруды қарастыруға тиіс.

7.30 Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.П, Т.1.2.л, Т.1.2.Ж, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл атқаруындағы көлік бағдаршамдарының қозғалысын реттеген кезде сигналдардың қандай да бір құрамдастырылуының тұрақты қолданысына жол берілмейді (мысалы, қызыл сигналдың қосымша бөлік сигналымен).

7.31 Бағдаршаммен басқару параметрлерінің ұзақтығы қақтығысу ағындары мен жоспарлы қиылысу сипаттамалары өлшемдерінің қарқындылығына байланысты.

Бағдаршамдардың ұсынылатын жұмыс ұзақтығы:

- реттеу циклінің ұзақтығы (25-120) с бастап;
- негізгі тактының ұзақтығы (7-30) с бастап;
- аралық тактының ұзақтығы (2-8) с бастап құрауға тиіс.

7.32 Бағдаршам сигналының жану уақыты аяқталғанға дейін қалған уақыт туралы жүргізушілер мен жаяу жүргіншілерді ақпараттандыру үшін қайта орнатылатын бағдаршам индикаторлармен немесе объектілері уақытың кері есебінің таблосымен жабдықталуға тиіс, егер объектіде бағдаршам сигналы жұмысының енгізілетін жұмысын жасауға мүмкіндік беретін жағдайда жабдықтауға болады.

Уақытты кері есептелетін таблосы бар жаяу жүргінші бағдаршам мысалы Д қосымшасында келтірілген.

7.33 Реттелмейтін қиылыстарда жаяу жүргіншілерге 1.14.1 жол таңбасы және жаяу жүргін бағдаршамдары бар болған кезде қиылыстың қарама қарсы бұрыштары арасымен (диоганальы бойынша) жолдан өтуге рұқсат етіледі. Бағдаршамның сары жыпылықтаған сигналы немесе жұмыс істемейтін бағдаршам объектілері кезінде қиылыстың қарама қарсы бұрыштары арасымен жаяу жүргіншілердің өтуіне рұқсат етілмейді.

8 Жол қоршауларын және бағыттауыш құрылғыларды қолдану ережесі

8.1 Жалпы ережелер

8.1.1 Жол қоршаулары ГОСТ 33128 талаптарына сәйкес болуға тиіс және екі топқа бөледі:

- бірінші топ - көлік құралдарының жолдың топырақ төсемінен, көпірлер, өтпезолдар, эстакадалардың өтетін бөліктерінен мәжбүрлі шығып кетулерін, қарсы келе жатқан көлік құралдарымен қақтығысуларды, жолды бұру жолақтарында орналасқан тұтас заттар мен имараттарды басып кетулерді болдырмау үшін тағайындалған кедергілік және жақтаулы типтегі қоршаулар.

- Қоршаулар биіктігін 0,75 м бастап 0,8 м дейін етіп тағайындау керек;

- екінші топ - жаяу жүргіншілер қозғалысын реттеу және өтетін бөлікке жануарлардың (мал, бұғылар, бұлан және т.с.с..) шығып кетуін болдырмау үшін тағайындалған торлар, шарбақ типіндегі құрастырылымдар және т.с.с.. қоршаулар биіктігін (0,8-1,5) м етіп тағайындау керек.

Жаяу жүргін ұстап тұру қоршауларының (шарбақ) биіктігі кемінде 1,1 м болуға тиіс.

8.1.2 Бағыттауыш құрылғыларды: сигналды бағандар, жасанды жарығы болатын талап тіреулер, бағыттауыш аралықшылар мен қауіпсіздік аралықшалары етіп бөледі.

Бағыттауыш бағандар мен тапал тіреулер тәуліктің қараңғы мезгілінде және қолайсыз метрологиялық жағдайларда жол бойының сыртқы жиектері мен қауіпті кедергілердің көрінуін қамтамасыз ету үшін тағайындалған. Бағыттауыш бағандар мен тапал тіреулердің биіктігін 0,75м бастап 0,8 м дейін етіп тағайындау керек.

Бағыттауыш аралықшалар көлік ағындарының қозғалысын бағыттар бойынша бөлу үшін тағайындалған. Өтетін бөліктің үстінен сәл көтерілген аралықшаларды 0,15 м бастап 0,2 м дейінгі биіктікпен орындау керек.

Қауіпсіздік аралықшалары жаяу жүргіншілер тоқтауға арналған аумақты өтетін бөлікте бөлу үшін тағайындалған.

8.2 Жол қоршаулары

8.2.1 Бірінші топ қоршауларын орнату керек:

- ГОСТ 33128 бойынша ұстап тұратын қоршаулар түрінде I санаттағы автомобиль

ҚР СТ 1412-2017

жолдарының жиектастарында;

- көпірлер, өтпезолдар, эстакадаларда;
- үйіндінің биіктігі 3 м және одан артық жол учаскелерінің ұзындығы шегінде жасанды имараттарға келетін жерлерде, ал үйіндінің биіктігі аз болған кезде - егер жасанды имарат аралығының ұзындығы 10 м асатын болса, имараттың өтпелі плитасының басынан бастап соңына дейін әр жағына 18 м кем болмайтын арақашықтықта;
- 5.2.2 тармағының талаптары сақталатын жағдайда, қалалық жылдамдықты жолдар, магистральдық көшелер және жалпы қалалық маңызы бар үздіксіз қозғалыс жолдары мен жүк тиелетін қозғалыс жолдарындағы ортаңғы бөлу жолағында;
- 11-кестеде көрсетілген жағдайда елді мекендерден тыс жолдардың бөлу жолағында;
- 10-кестеде көрсетілген жағдайларда 1:3 тік еңістер болатын үйінділер шегіндегі жол бойларында;
- құламасы 1:3 артық (еңіс жағынан) тасты жерлерде орналасқан жол бойларында;
- перспективалы қозғалыс қарқындылығы 2000 тәул/бірл. артық және перспективалы қозғалыс қарқындылығы 2000 тәул/бірл. кем болмайтын кезде өтетін бөліктің шетінен бастап 25 м дейінгі арақашықтықта жыралар мен тау шатқалдарына тереңдігі 2 м артық су ағындары мен батпақтарға, теміржол желілеріне параллель орналасқан жол бойларында;
- перспективалы қозғалыс қарқындылығы 2000 тәул/бірл. кем болмайтын кезде өтетін жолдың шетінен 4 м кем арақашықтықта орналасқан ұңғыларының диаметрі 10 см артық өтпезолдар тіреулері, ағаштардағы, ақпараттық-сілтемелік аспалы немесе жақтаулы тіреулер жанындағы жол бойында немесе бөлу жолағында.
- су өткізетін құбырларды орналастыру орындарында.

10-кесте. Үйіндінің минималды биіктігі

Автомобиль жолдары учаскелері	Жолдың бойлық көлбеуі, %	Үйіндінің минималды биіктігі, м, перспективалы қозғалыс қарқындылығы кезіндегі, тәул/бірл., кем емес	
		500	2000
Түзу сызықты жол учаскелері мен жоспардағы радиусы 600 м қисықтардың жол бойы. Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың ішкі жағындағы жол бойы	40 дейін	4,0	3,0
Түзу сызықты жол учаскелері мен жоспардағы радиусы 600 м қисықтардың жол бойы. Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың ішкі жағындағы жол бойы	40 және одан артық	3,5	2,5
Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың сыртқы жағындағы жол бойы	40 дейін		
Қарсы көлбеулерді 50% және одан артық алгебралық айырмамен жанастыратын бойлық пішіндегі бүгілген қисықтағы жол бойлары	-		
Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың сыртқы жағындағы жол бойы	40 және одан артық	3,0	2,0

Ескертпе: Жер пайдаланушылармен келісім бойынша жол қоршауларын орнату орнына 2000 тәул/бірл. және артық қозғалыс қарқындылығының 1:4 және 2000 тәул/бірл. және кем қозғалыс қарқындылығының 1:3 құлама үйінділерінің еңістерін орналастыруға жол беріледі.

8.2.2 Бірінші топ қоршаулары орналастырылуға тиіс:

- өтетін бөліктің жиегінен 1 м кем болмайтын арақшықтықта көпірлер, өтпезолдар, эстакадалардың сақтандыру жолағының сыртқы жағынан;

- кедергілер болмайтын кезде - бөлу жолағының осында;

- ақпараттық-сілтемелік жол белгілерінің өтпезолдар, жарық түсіру тіреулері, аспалы немесе жақтаулы тіреулер болған кезде - өтетін бөліктің жиегінен 1 м кем болмайтын және қоршалатын кедергінің қоршаудың есептік көлденең майыстыру шамасынан кем болмайтын арақшықтықтағы бөлу жолағының осы жанынан (А.26 суреті, 11-кесте);

- жол бойында - есептік көлденең майыстыру шамасынан 0,25 м аз арақшықтықтағы кедергілік типтегі қоршаулар, ал жақтау типіндегі қоршаулар - топырақ төсемінің жиегінен 0,5 м арақшықтықта (А.27 суреті);

- жол бойында өтетін жолдар, жарық түсіру, ақпараттық-сілтемелік жол белгілерінің тіреулері болатын кезде өтетін бөліктің шетінен бастап қоршаудың алдыңғы бетіне дейін 1 м кем болмайтын және қоршалатын кедергіге дейін есептік көлденең майыстыру шамасынан кем болмайтын арақшықтықта кедергілік металл қоршаулар орнатуға жол беріледі. Қауіпсіздік кедергілерінің шеткі элементтері мен арқалық бөліктерінің айқаса қосылуларын ҚР СТ 1278 сәйкес көлік құралдарының қозғалу бағыты бойынша жасау қажет. Жақтау типті қоршауларды А.28 суретіне сәйкес орналастыруға жол беріледі.

11-кесте. Жол бойларында орнатуға арналған жол қоршауы құрастырылымының нөмірі

Жол санаты	Екі бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны	Жол бойының ені, м	Қоршаудың есептік көлденең майысуы, м	Жол бойларында орнатуға арналған жол қоршауы құрастырылымының нөмірі		
				Жоспардағы түзу сызықты және радиусы 600 м артық жоспардағы қисықтар	Радиусы 600 м артық жоспардағы қисықтар	
					сыртқы жағынан қисық	ішкі жағынан қисық
I	4 - 6	3,75 3,50	1,40 1,25	2, 5	2, 3, 5	4, 6
				5	2	4
II	2 - 3	3,75 3,50	1,40 1,25	2, 3, 5	2, 3, 5	4, 6
				2, 5	2, 3, 5	4, 6
III	2	2,50	1,25 -	5, 6 8	6	
IV	2	2,0	1,25 -	9	-	-
				8	7	8

Ескертпе - Есептік көлденең бұғу шеткі оң жолақтан алыс шығып кету жағдайында автомобильдің байланысты анықталған.

8.2.3 Өтетін бөліктің жиегінен бастап қоршалатын кедергіге дейін берілетін арақшықтықта қоршау құрастырылымын есептік көлденең майыстыру шамасына байланысты, 11 және 12 кестелерге сәйкес таңдау керек (А.26 және А.28 суреттері).

Таулы жерлерде радиусы 600 м кем жоспардағы қисықтарда жақтау типті қатты қоршаулар орнату керек.

Жолдағы тростық қоршауларды қар тұратын учаскеде, сондай-ақ апат көп болатын қауіпті жерлерде орнату керек.

Осы имараттарға өтетін жерлерде қоршауларды бұру ұзындығы шегінде, сондай-ақ, егер арқандар және кедергілер арасындағы арақшықтық 2,5 м кем болатын болса, кедергілер қоршалатын жағдайда I және II техникалық санаттағы жолдарда, көпірлер мен өтпезолдарда арқандарды пайдаланып кедергілік типті қоршауларды қолдануға жол

ҚР СТ 1412-2017

берілмейді.

Тростық қоршаулар ГОСТ 31994 талаптарына, жол жағдайының күрделі дәрежесін сондай-ақ иіліс, жұмыс ені мен минималды биіктік ескеріп таңдалатын қабілеттілікті ұстайтын деңгей талаптарына сәйкес келуге тиіс.

12-кесте. Ені бөлу жолағында орнатуға арналған қоршау құрастырылымдарының нөмірі

Бөлу жолағында жарық түсіру тіреулері мен жол белгілерінің болуы	Ені бөлу жолағында орнатуға арналған қоршау құрастырылымдарының нөмірі, м		
	3	4	5 - 6
Болмайды	10	11 (1,5)	11 (1,5)
Болады	10	10	1,5

Ескертпе: Жақшаларда кедергілік металл қоршауларды рұқсат етілетін көлденең майыстырулар көрсетілген.

8.2.4 Жасанды имараттардағы және оларға өтетін жерлерде қоршаулардың жанасуын тіреуіштер қадамын азайту арқылы өтетін жерлердегі қоршаулар қаттылығын 12 м бастап 16 дейінгі м ұзындықта жасанды имараттардағы қоршаулар қаттылығына дейін үзіліссіз біртіндеп жеткізіп орындау керек. Жоспардағы қоршаулар сызығын көпірлерге, өтпезолдарға, эстакадаларға өтетін жерлерде кейінге қалдырулар қажет болған кезде оны 20:1 кем болмайтын арақатынаста орындау керек.

8.2.5 Екінші топ қоршаулары мына жерлерге орнатылуға тиіс:

- тоқтау алаңдарының шегінде және оның шегінен тыс әр жаққа 20 м кем болмайтын ұзындықта жерасты немесе жерүсті жаяу жүргіншілер өтулері болатын маршруттық көлік құралдарының тоқтауына қарсы торлар немесе шарбақ типті құрастырылымдар түрінде ені 1 м кем болмайтын қаптал немесе ортаңғы бөлу жолағында;

- тротуардың бір жолағында жаяу жүргіншілер қозғалысының 100 сағ/адам қарқындылығы кезінде шарбақ типті құрастырылым түріндегі көлік туннеліндегі тротуарда;

- жаяу жүргін жолынан әрбір жаққа кемінде 50 м ұзақтықта жолдың екі жағынан шарбақ типінің құрастырылымы түрінде бағдаршаммен реттелетін жерүсті жаяу жүргін өту жоларында, сондай-ақ жаяу жүргін қозғалысы рұқсат етілген аялдама немесе көлік құралы тұрағы кезінде тротуардың бір жолағына 1000 адам/сағ және тыйым салынған аялдама немесе тұрақ кезінде 750 адам/сағ артатын учаскелерде;

- көлік құралдарының қозғалысы қарқындылығына тәуелсіз елді мекен пункттерінің жолдары және (немесе) көшелеріне бөлу жолағында;

- білім беру, оқу орындарының (ұйымдар, мекемелер) және адам көп жүретін жерлерде орналасқан реттелмейтін жаяу жүргін өту жолдарында «лабиринттік» типі бойынша және жаяу жүргінші өтпеден әр жағына кемінде 50 м аралығында жолдың екі жағынан периль типті құрастырылым түрінде

- мүмкіндігі шектеулі адамдардың (мүгедектердің) тұрағы үшін қойылған жол таңбасының шекараларында.

Ұстап қалатын жаяу жүргін қоршаулары (шарбақ) көпір имаратында немесе биіктігі 1 м артық үйіндіге тротуардың ішкі жиегінде орнатылуға тиіс. Шарбақтардың ұстап тұратын мүмкіндігі кемінде 1,27 кН болуға тиіс.

8.2.6 Екінші топ қоршаулары орналастырылуға тиіс:

- жиектастың үстіңгі бетінен 0,3 м кем болмайтын арақашықтықта (шарбақ типті құрастырылым түрінде);

- бөлу жолағының ортасында, ал өтпезолдар, жарық түсіру тіреулері, ақпараттық-сілтемелік жол белгілерінің аспалы немесе жақтаулы тіреулері болған кезде -

торлардан жасалатын қоршаулар үшін өтетін бөлік жиегінен 1 м кем болмайтын және шарбақ типті қоршаулар үшін 0,5 м кем болмайтын арақашықтықта бөлу жолағының осы жанынан.

Ұстап тұратын жаяу жүргін қоршаулары (шарбақ) жер жазықтығынан кемінде 0,3 м қашықтықта үйінділерде тротуардың сыртқы жиегінде орналасуға тиіс.

8.2.7 Торлармен немесе темір торлармен қоршау қорық (тарға) (жақын) арқылы және (немесе) мал жайылымына жақын жатқан I санатты, сондай-ақ II және III санаттағы автомобиль жолдарының өту бөлігіне жануарлардың шығып кетуін болдырмау үшін орнатылады.

Қоршау автомобиль және темір жолдармен, сондай-ақ су жиектерімен (өзен, каналдар және т.б.) қиылысатын орындарды қоспағанда бұру жолағының шекарасы бойынша жолдың екі жағына орнатылады.

8.3 Бағыттауыш құрылғылар

8.3.1 ГОСТ 32843 бойынша сигнал бағандары ГОСТ 33151 талаптарына сәйкес қолданылады.

8.3.2 Жасанды жарық түсіруі болатын тапал бағандар елді мекендерде бөлу жолағының басында және көлік туннелінің тіреуіш қабырғаларының шеткі бөліктері алдынан, сондай-ақ сәл көтеріңкі қауіпсіздік аралықшалары мен бағыттауыш аралықтарда орнатылуға тиіс.

Тапал тіреулер аталған элементтерде жарық түсіретін жол белгілері немесе бағдаршамдар болатын кезде орнатыла алмайды.

8.3.3 Бағыттауыш аралықшалар бұрылатын көлік құралдарының саны елді мекендерден тыс жолдарда 10%-дан кем болмайтын және елді мекендерде 20%-дан кем болмай құралатын кезде қиылыстарда 1000 тәул/бірл. кем болмайтын қосынды қозғалыс қарқындылығы кезінде орналастырылуға тиіс.

8.3.4 Қауіпсіздік аралықшалары жет үстіндегі жаяу жүргіншілер жолдарында өтетін бөліктің бір жолағында 400 тәул/адамнан кем болмайтын және таңбаланған аралықшалар үшін көлік құралдары қозғалысының қарқындылығы тротуар мен аралықшаның шетінің арасындағы арақашықтық 7,5 м кем болмайтын және қорғау элементтері (рефюже) болатын кезде 10,5 м кем болмайтын кезде орналастырылуға тиіс.

8.3.5 Реттелмейтін жаяу жүргін өту жолдарында, адамдар көп жиналатын ауданда және қоғамдық көліктің аялдама пункттерінде тротура бөлігінің жиегіне көлік және жаяу жүргін ағымын бөлу үшін жаяу жүргіншілердің жолына шығып кетуді болдырмау үшін жол блокираторларды (боллардтар) орнатуға рұқсат етіледі. Бұл ретте жол блокираторларының аралық ені кемінде 2,0 м, биіктігі 0,5 м құрауға тиіс.

9 Жиынтық жасанды кедір-бұдырларды және шу жолақтарын қолдану ережесі

9.1 Жасанды жиынтық кедір-бұдыр ГОСТ 32964 талаптарына, ал шу жолақтары ГОСТ 33025 талаптарына сәйкес болуға тиіс.

9.2 ГОСТ 33151 Жиынтық жасанды кедір-бұдырларды және шу жолақтарын қолдану ережесі.

9.3 Жасанды жиынтық кедір-бұдыры бар жолдар учаскелерінің жүргізушілерін ақпараттандыру үшін 1.16.1 «Жасанды кедір-бұдыр», 3.24 «Максималды жылдамдықты шектеу» жол белгілерімен және жасанды кедір-бұдырдың болуы туралы ескертетін 1.25 жол белгісімен (А17-суретті қараңыз) жабдықталуға тиіс.

9.4 Шу жолағы құрылғыларының орындарында 1.16.1 «Жасанды тегіс еместік» және 3.24 «Максималды жылдамдықты шектеу» жол белгілері орнатылады. Белгілер өтетін

ҚР СТ 1412-2017

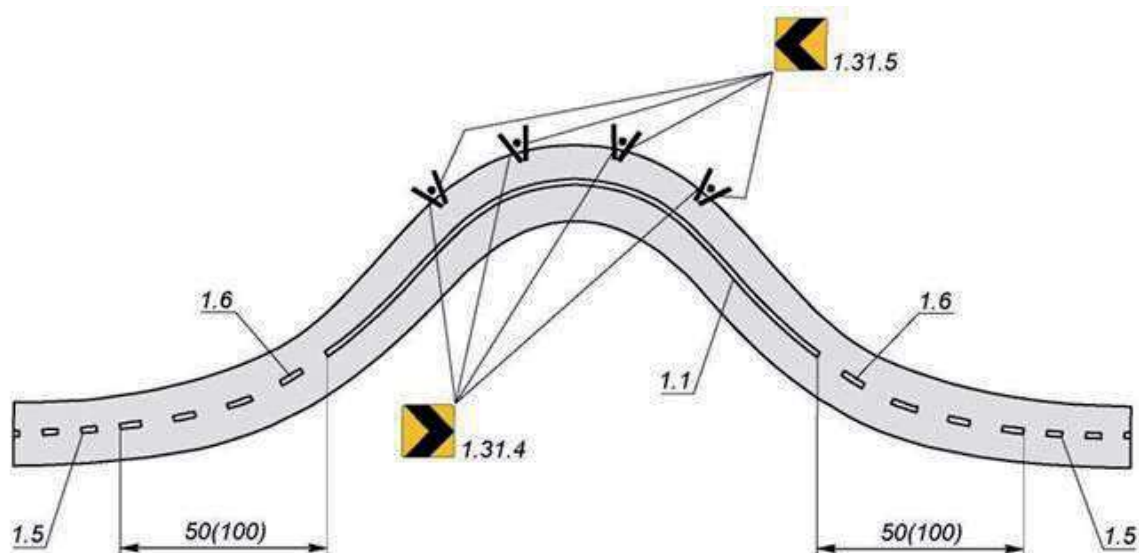
бөліктің жиегіне жақын және/немесе оның осы бойынша шу жолақтарының құрылғысы кезінде орнатылмайды.

9.5 1.16.1 «Жасанды кедір-бұдыр» белгісі 7.1.1 «Объектіге дейінгі қашықтық» кестесімен үйлесімді қолданылады.

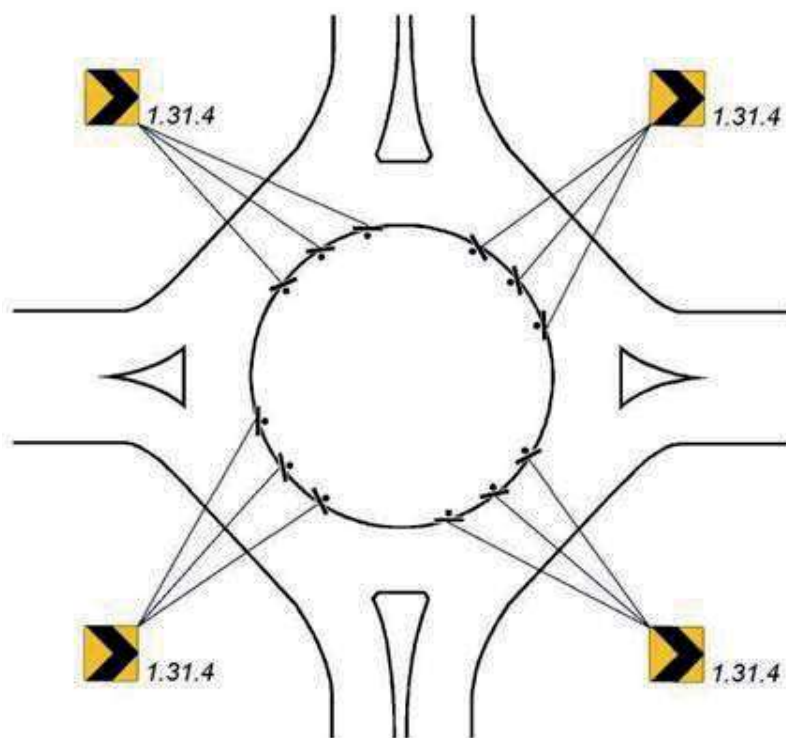
9.6 Максималды жылдамдықты шектеу тегіс емес немесе шу жолақтары арқылы қозғалыстың максималды рұқсат етілген есептік жылдамдығыға қарай тағайындалады.

А қосымшасы
(ақпараттық)

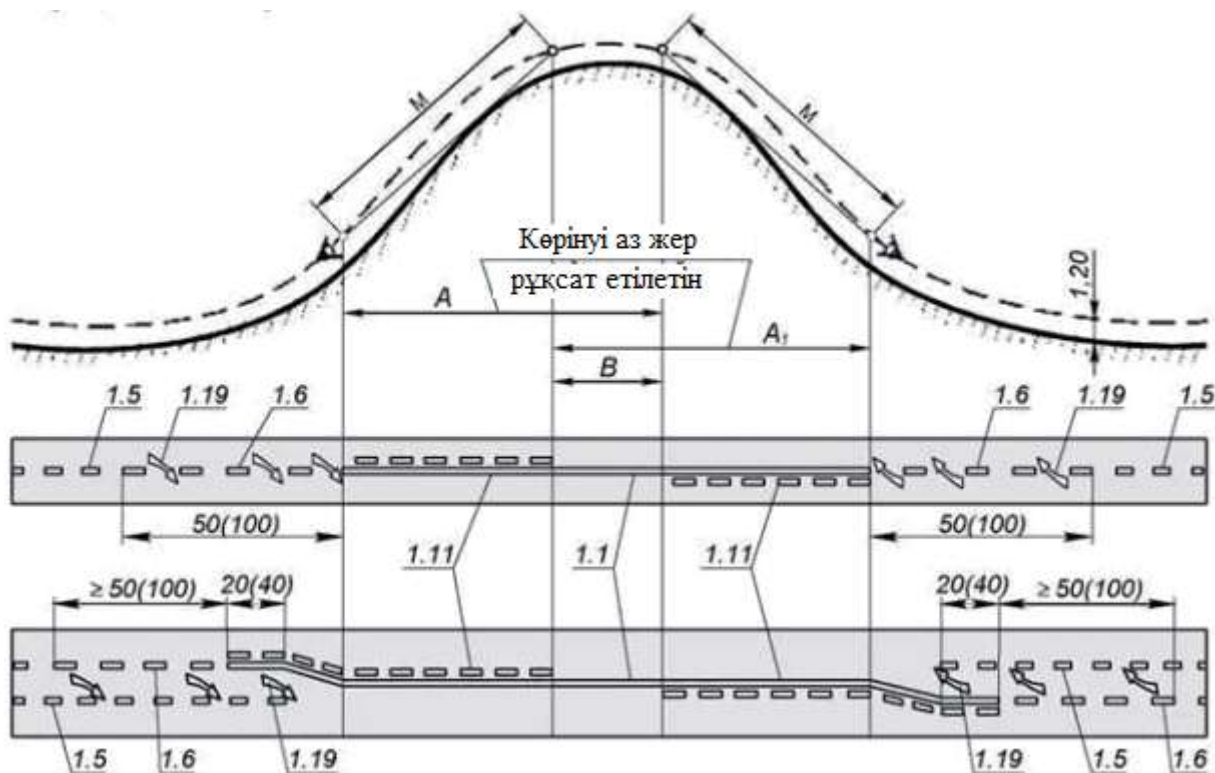
Қозғалысты реттеудің техникалық құралдарын қолдану ережелеріне арналған суреттер

РА.1 суреті- Бұрылыс бағыты

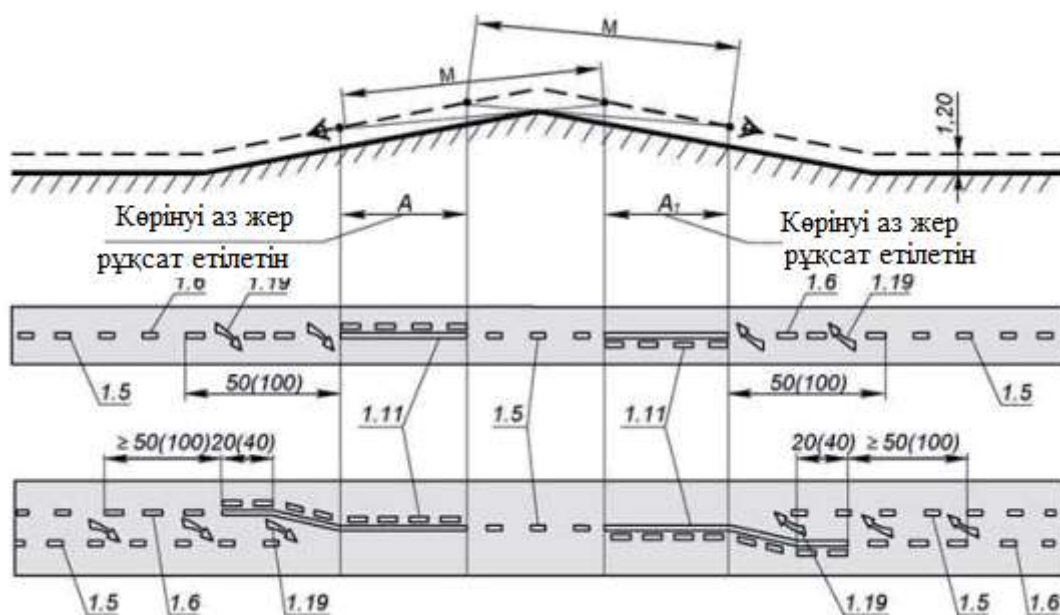

А.2 суреті – Бұрылыс бағыты

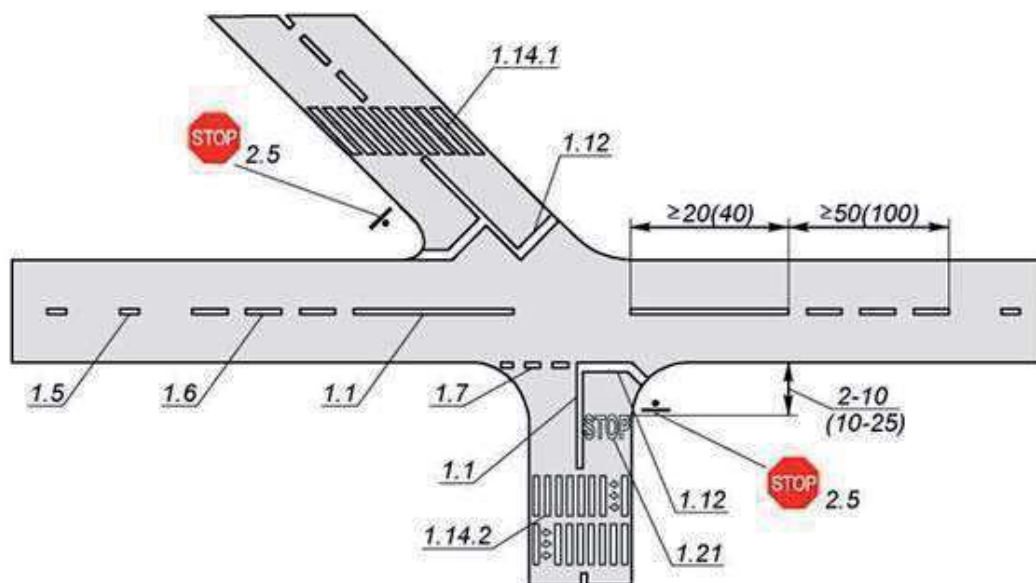

M – осы жылдамдық кезінде қозғалыстың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көрінуінің минималды қашықтығы, м.

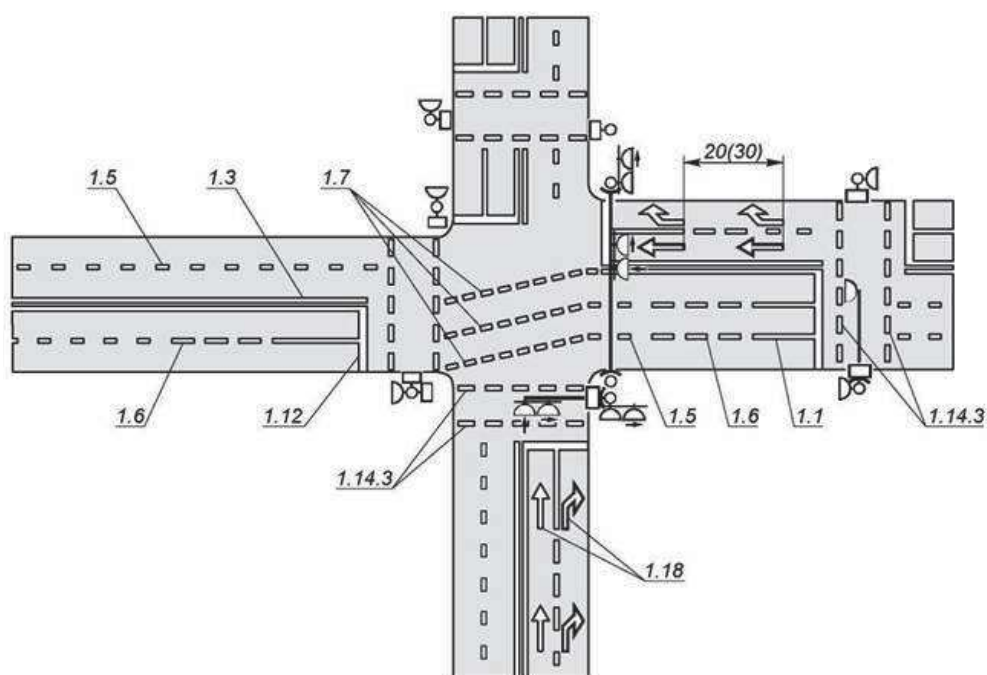
А.3 суреті - Көрінуі қамтамасыз етілмеген жолдар учаскелері

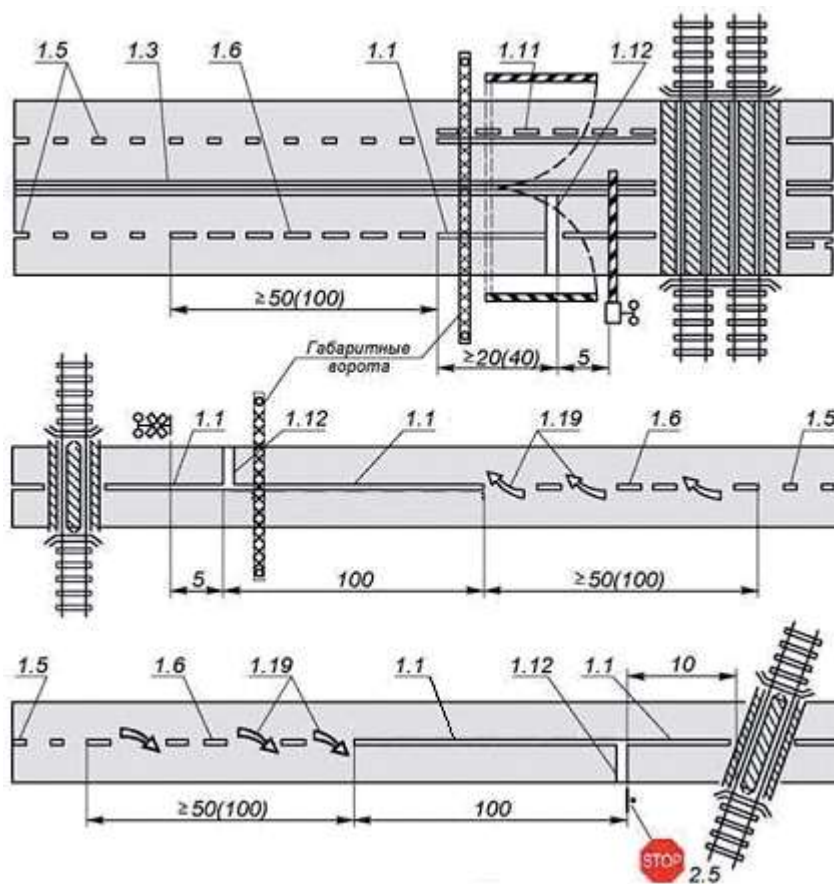
А.4 суреті - Көрінуі қамтамасыз етілмеген жолдар учаскелері

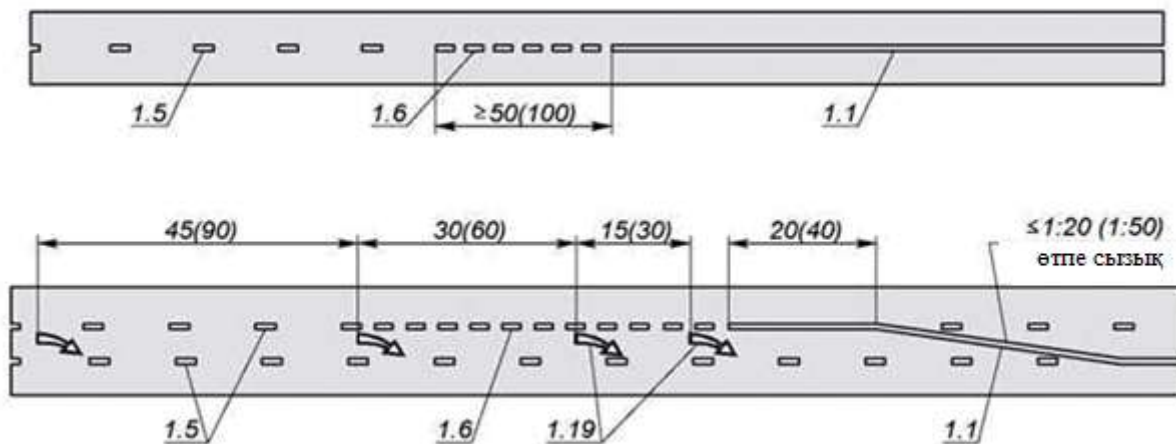
А.5 суреті - Көрінуі қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес келмейтін және қиылысатын жол бойынша қозғалыс қарқындылығы кезіндегі қиылыстар алдынан

А.6 суреті - Көрінуі қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес келмейтін және қиылысатын жол бойынша қозғалыс қарқындылығы кезіндегі қиылыстар алдынан

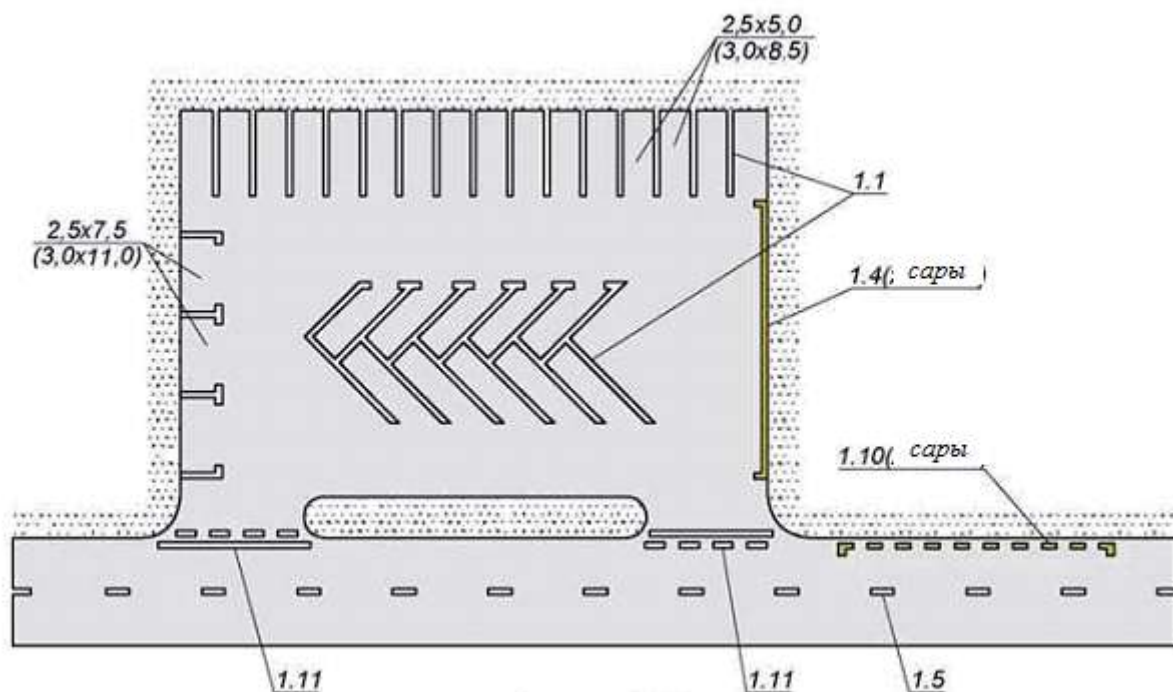
А.7 суреті – Қиылыстар, жаяу жүргіншілер жолдары және темір жол өтулері алдында

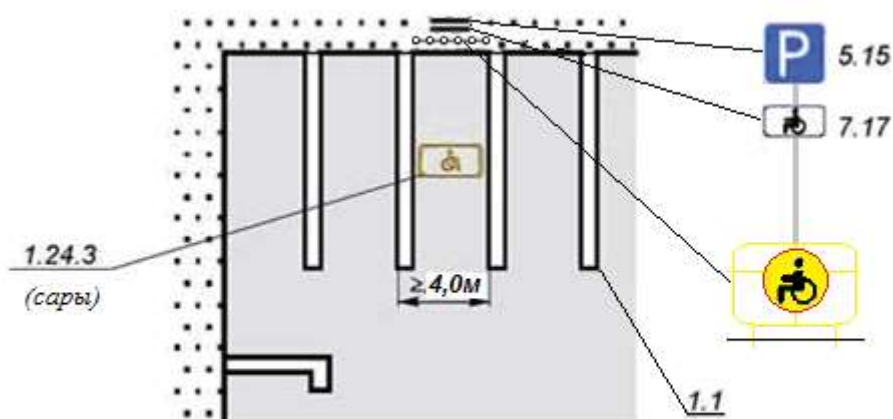
А.8 суреті – Кедергілер алдынан

А.9 суреті - Шығуға тыйым салынған өтетін бөлік учаскелерінің шекараларын белгілеу үшін

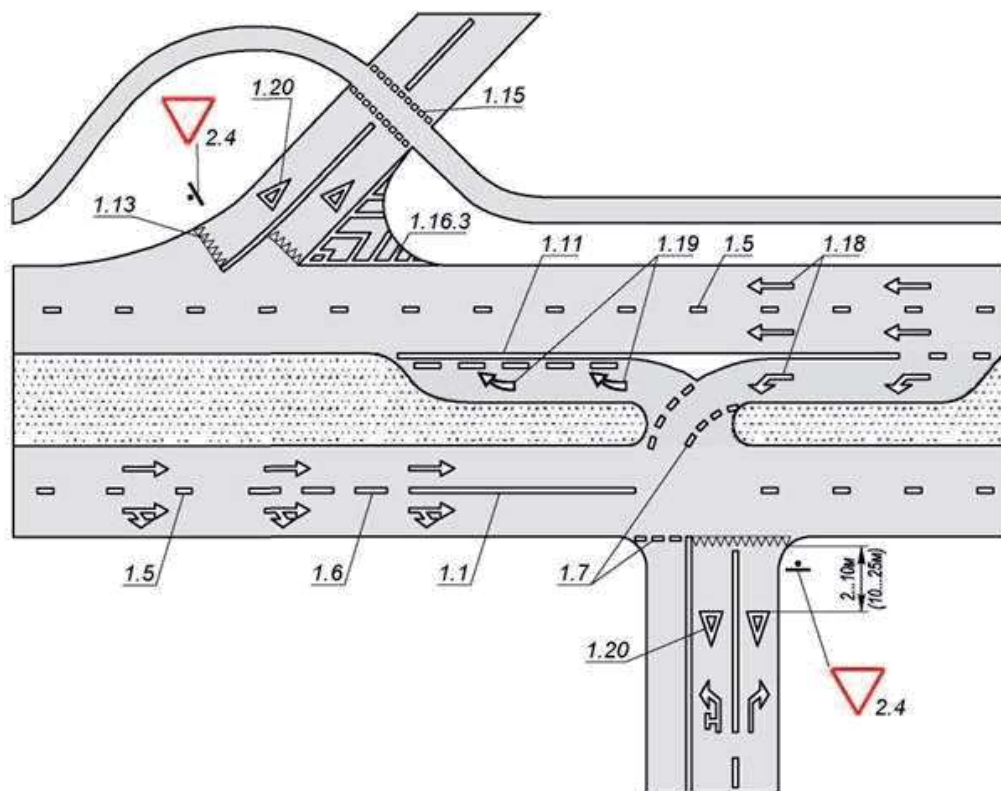

А.10 суреті – Көлік құралдарын қоятын шекараларды белгілеу үшін

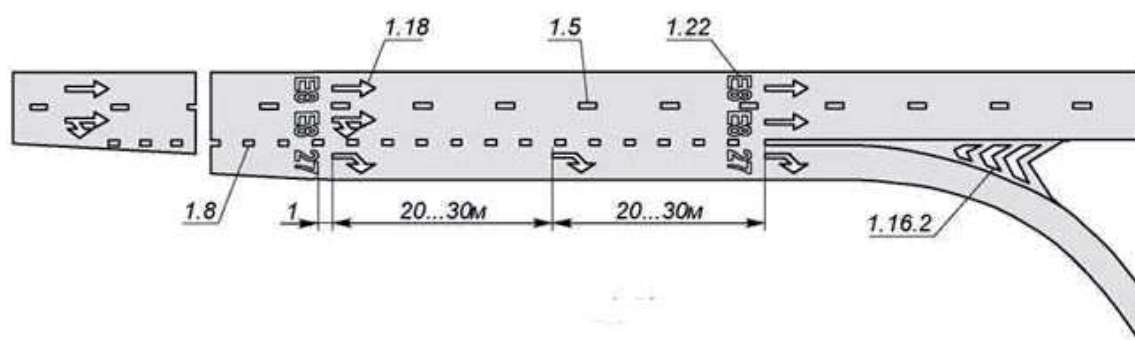

○-○-○-○-○ - мүмкіндігі шектелген (мүгедектердің) адамдардың тұратын орындарында орнатылатын қоршаулар

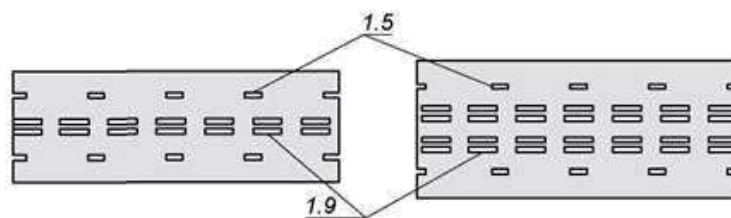
А.11 суреті - «Мүгедек» белгілері

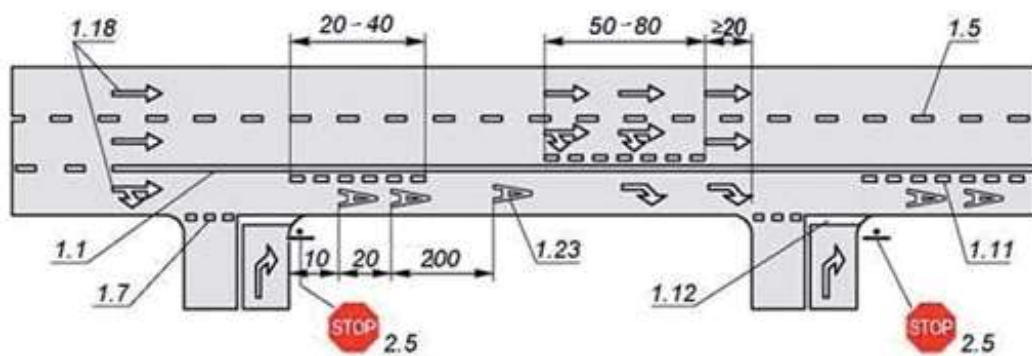
А.12 суреті - «Жол беріңіз»

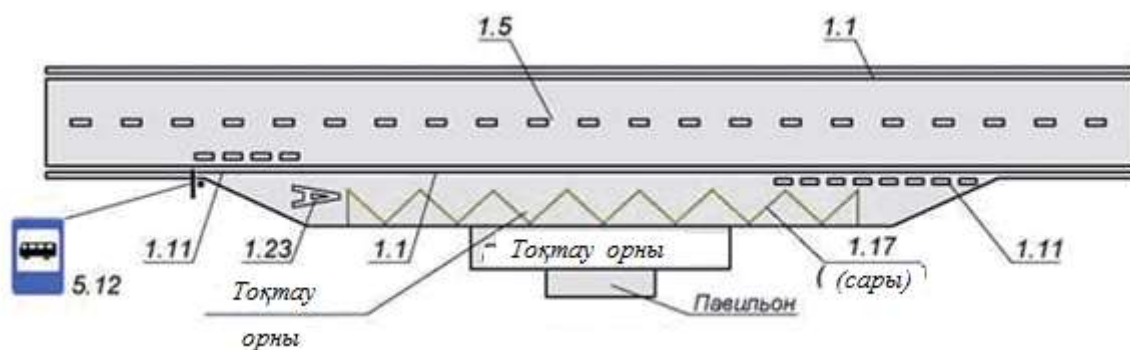
А.13 суреті - Басып озу немесе тежеу және қозғалыстың басты жолдағы аралығындағы шекараларды белгілеу үшін қолданылуға тиіс

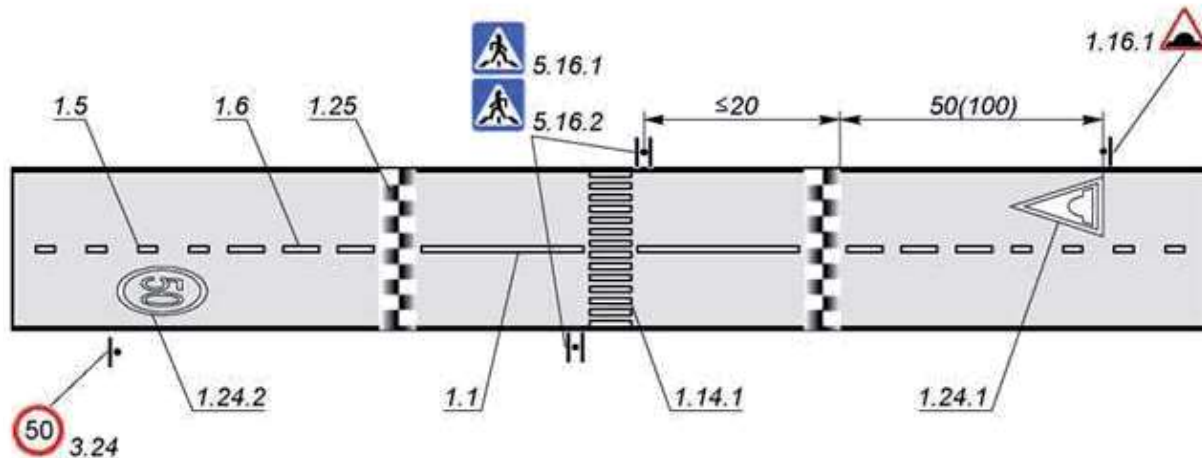
А.14 суреті – Кері реттеу ге арналған қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу

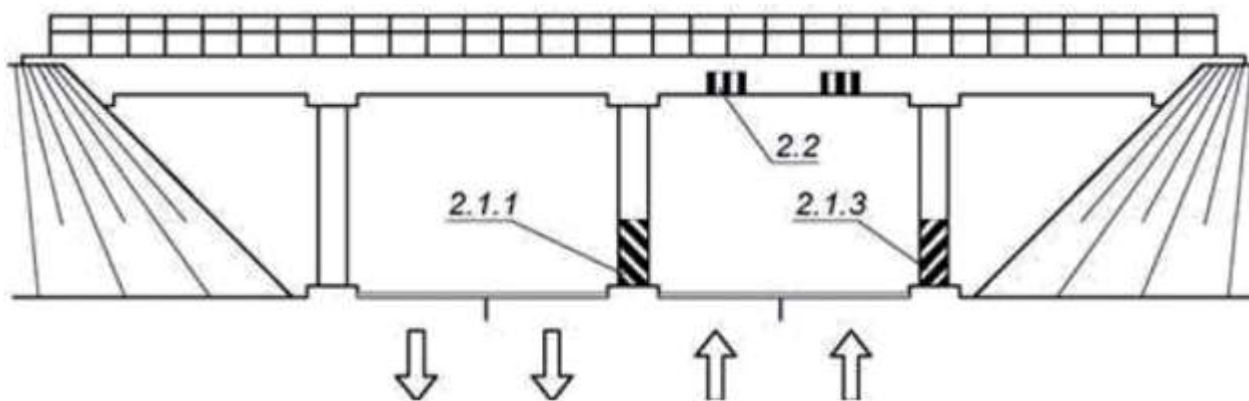
А.15 суреті - Маршруттық көлік құралдары

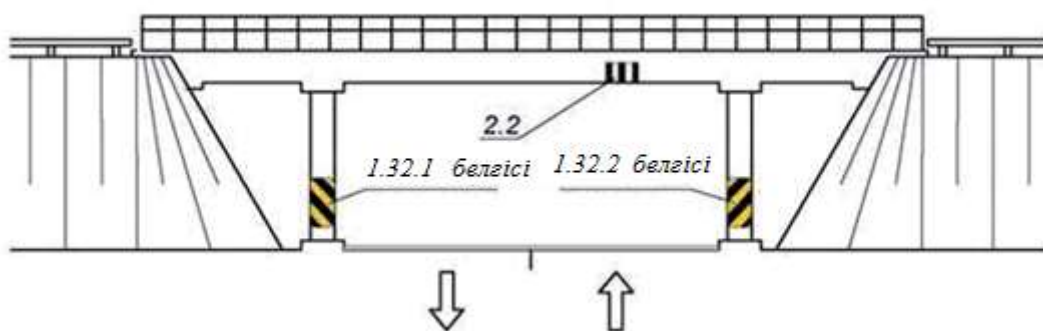
А.16 суреті – Автобусты және (немесе) троллейбусты тоқтату орны

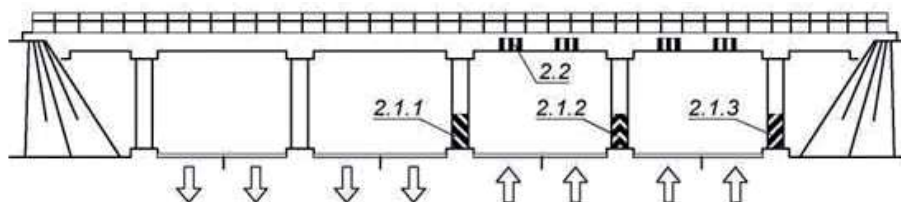
А.17 суреті - «Жасанды кедір-бұдыр»

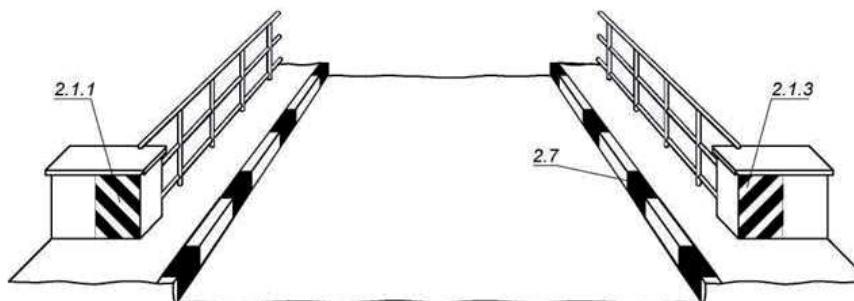
А.18 суреті - Жол имараттарының тік элементтерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс

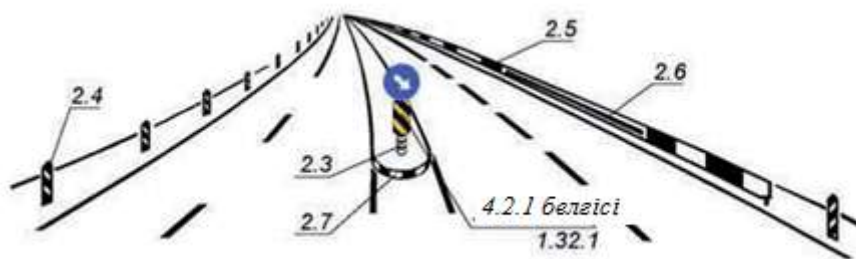
А.19 суреті – Кедергіні айналып өту

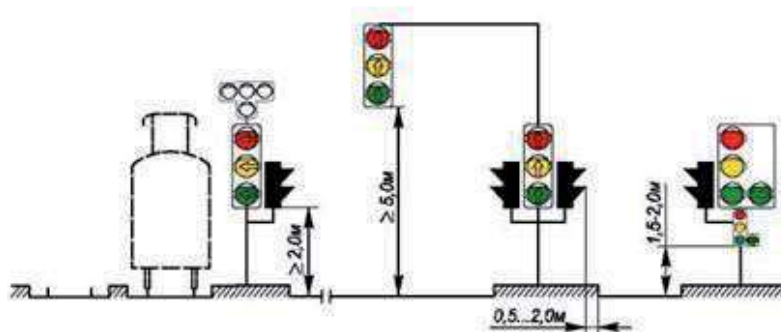
Р А.20 суреті - Туннельдердің аралық құрылымының төменгі шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс

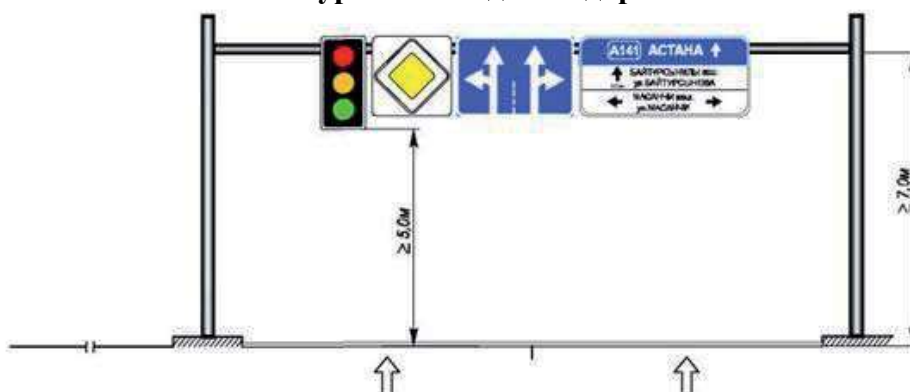
А.21 суреті - Туннельдердің аралық құрылымының төменгі шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс

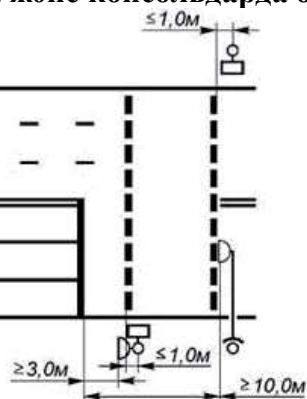
А.22 суреті - Қауіпсіздік аралықшаларын және әртүрлі қауіптерді айналып өтулерді белгілеу

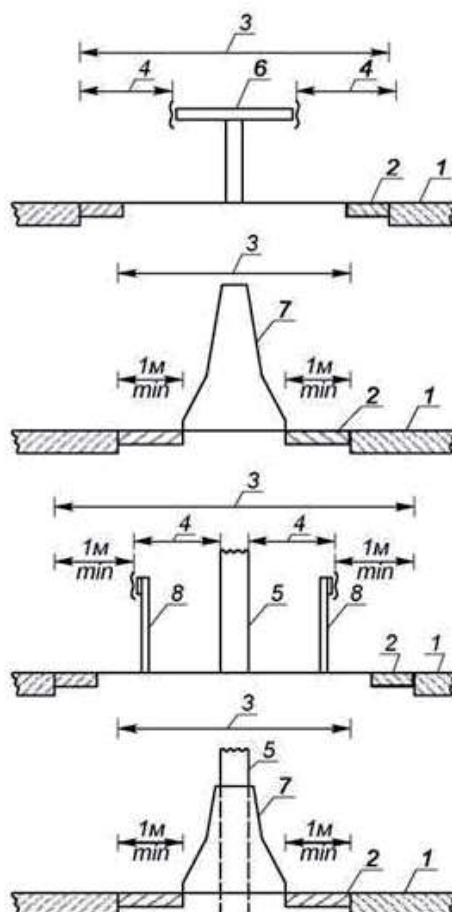
А.23 суреті – Өзіндік бағдаршам

А.24 суреті – Аркаларда және консольдарда орнату кезінде

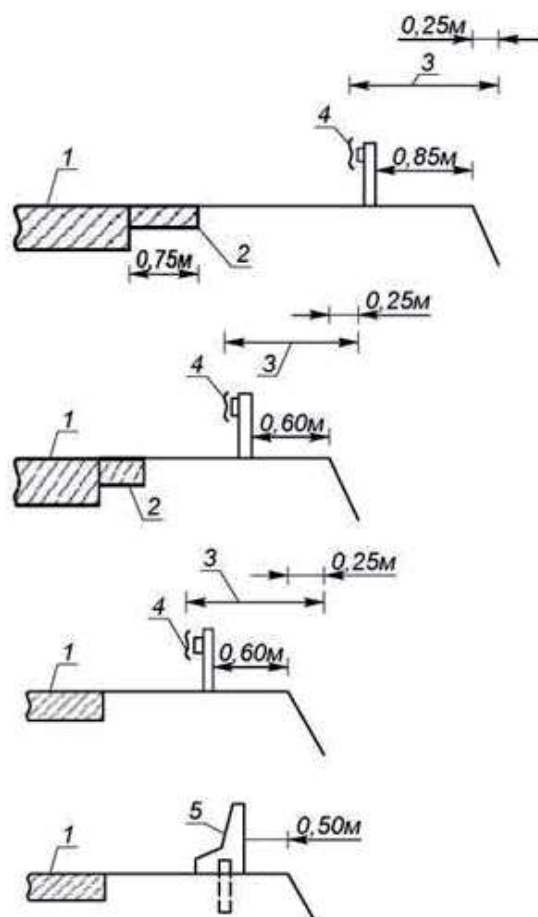

А.25 суреті – Бағдаршамдарды орналастыру

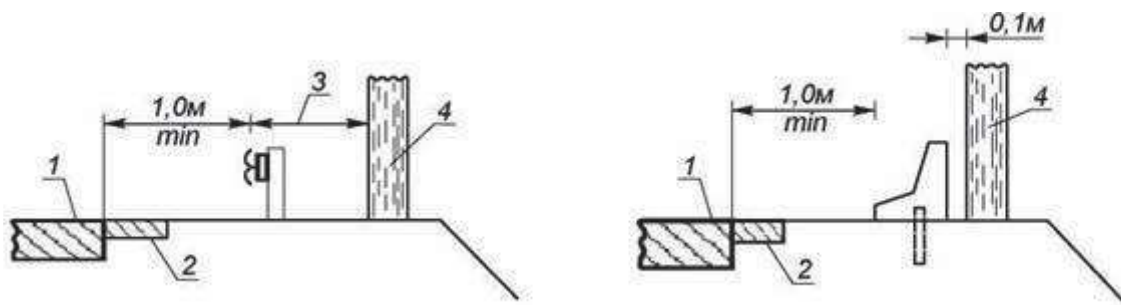
1 - өтетін бөлік, 2- шеткі нығыздау жолағы, 3- бекіту жолағының ені, 4- қоршауды есептік көлденең майыстыру, 5- кедергі, 6- кедергілік екі жақты металл қоршау, 7- жақтау типті екі жақты темірбетон қоршау, 8- кедергілік бір жақты металл қоршау

А.26 суреті – Өтпезолдар тіреулері болған кезде

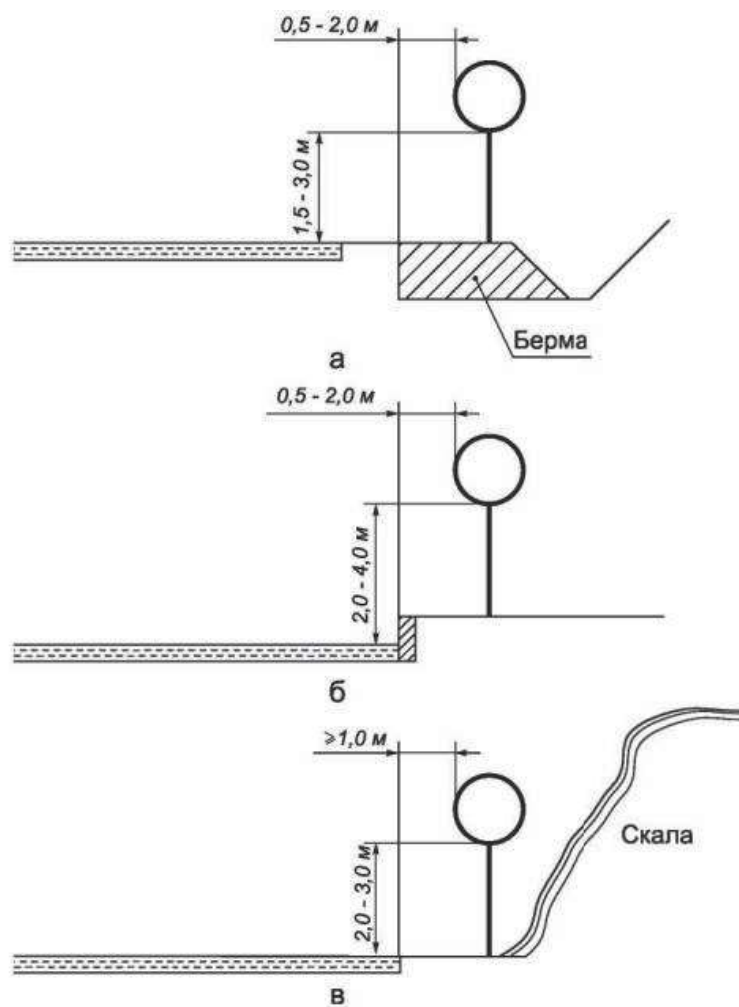
1-өтетін бөлік, 2- шеткі нығыздау жолағы, 3- қоршауды есептік көлденең майыстыру, 4- кедергілік бір жақты металл қоршау; 5- жақтаулы бір жақты қоршау

А.27 суреті - Қоршаулар

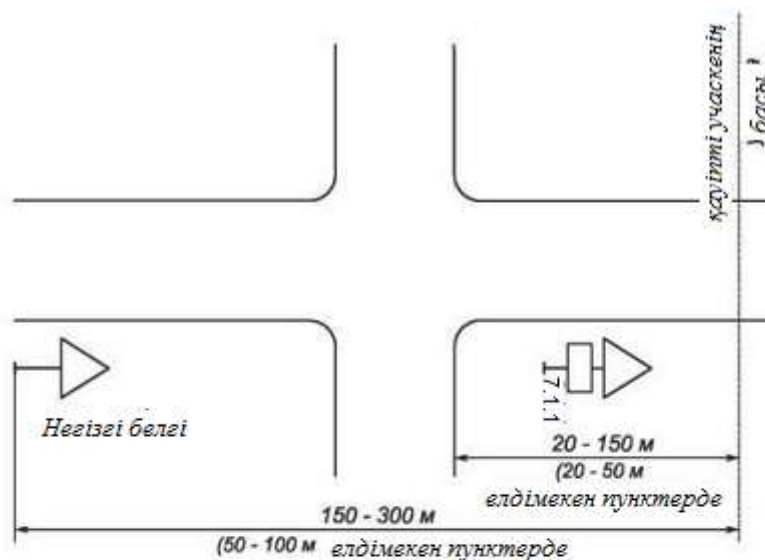

1- өтетін бөлік, 2-шеткі нығыздау жолағы, 3-қоршауды есептік көлденең майыстыру; 4- кедергі

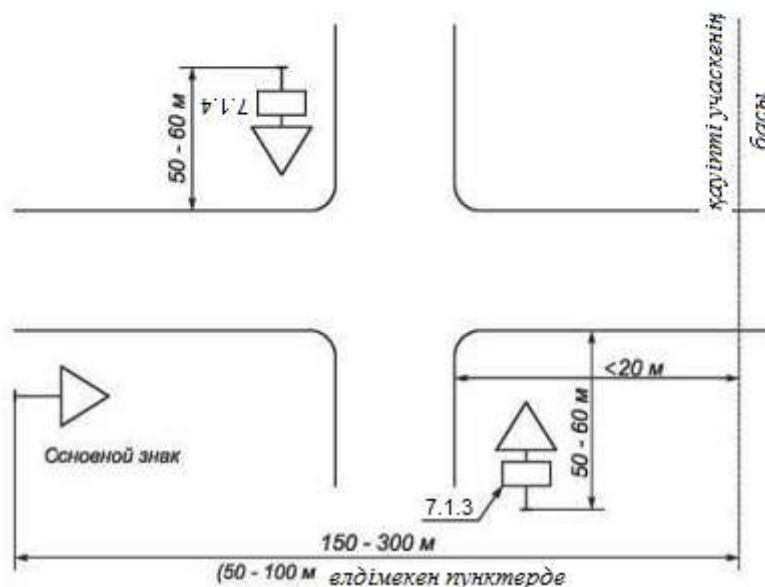
А.28 суреті - Көлденең майыстыру

А.29 суреті – Жолдардың көлбеу пішінде белгілерді типтік орналастыру: а – елдімекендерден тыс; б –елдімекендерде; в-қысылтаяң жағдайларда жол бойында

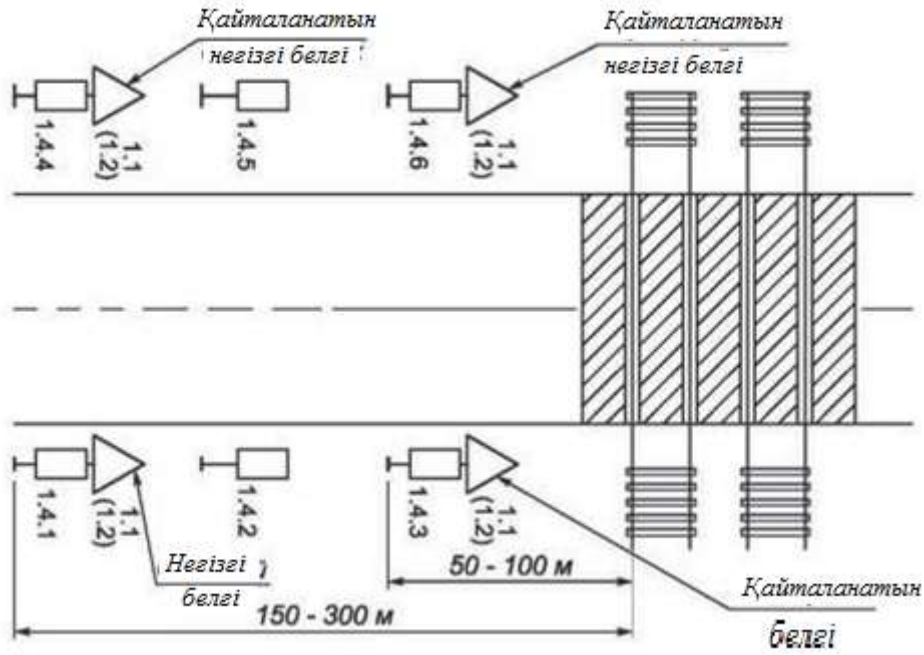

а

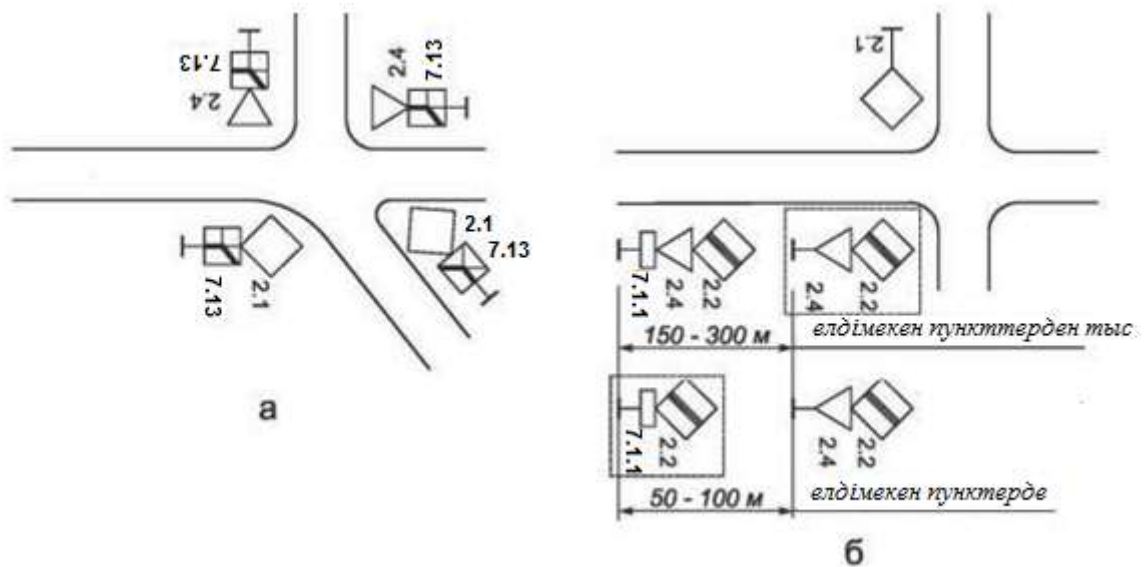

б

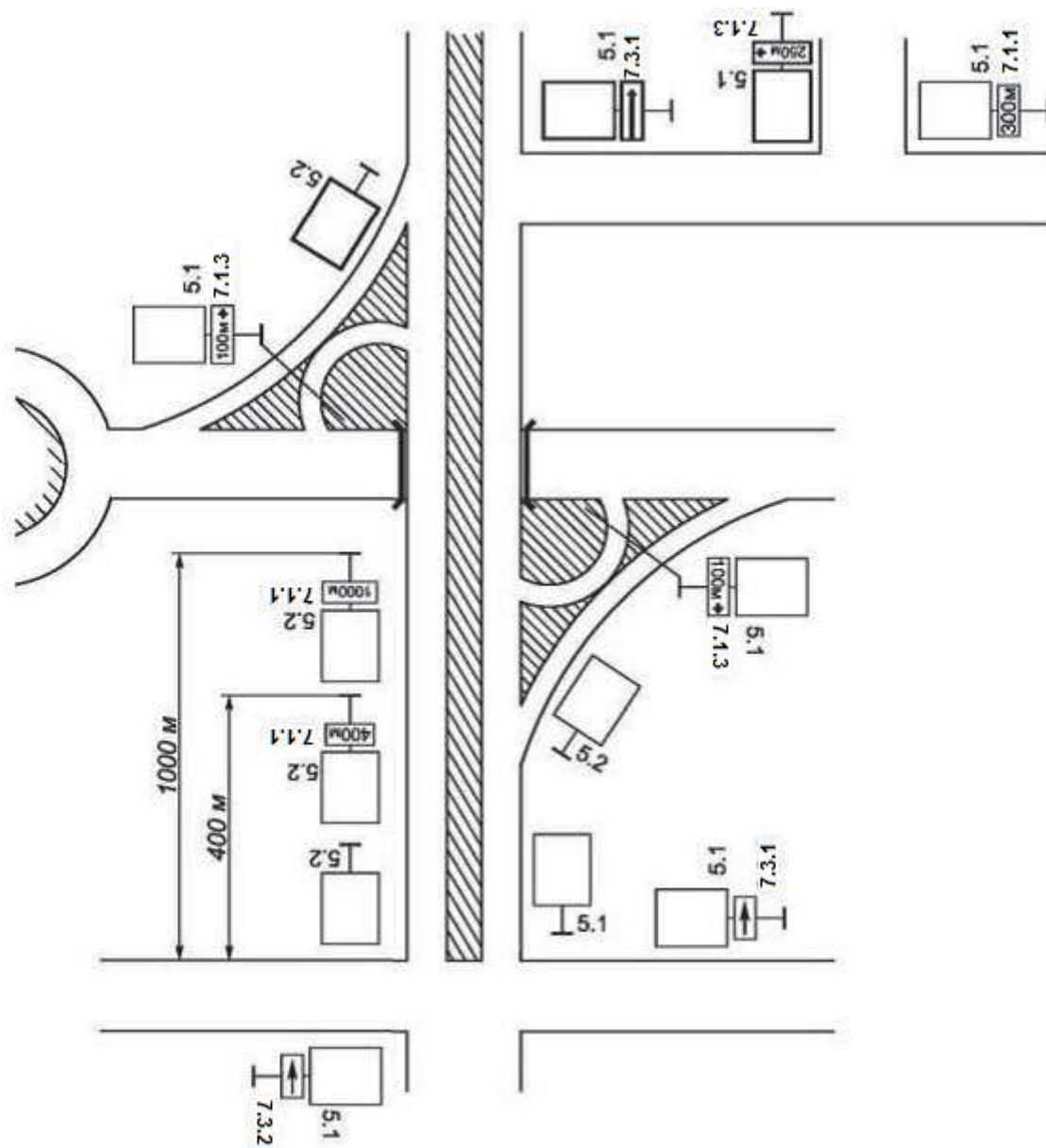
А.30 суреті - Ескерту белгілерін орнату: а - негізгі белгі мен қауіпті учаске басының арасында қиылыс бар; б - қиылыс және қауіпті учаскенің арасындағы арақашықтық 20 м кем

А.31 суреті - 1.4.1 - 1.4.6 белгілерін орналастыру

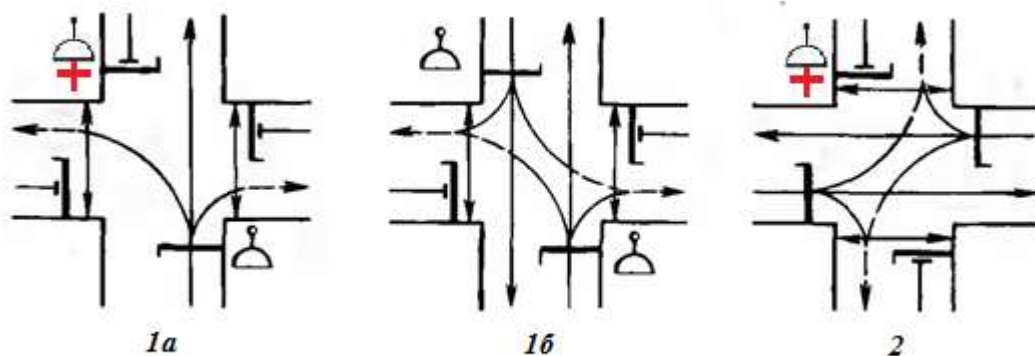

А.32 суреті – Басты жолда басымдылық белгілерін орналастыру: а - елді мекенде басты жолдың бағытын өзгертетін қиылыстың алдынан; б – басты жолдың соңында. Орнатуға жол берілетін белгілер үзік сызықпен белгіленген.

А.33 суреті - 5.1 және 5.2 белгілерін орын-орнына қою үлгілері

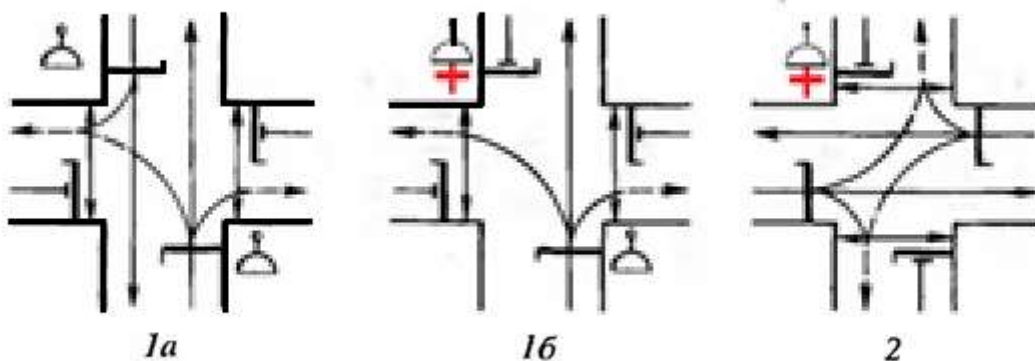
Қиылыстағы бағдаршам сигнал беру жұмысының режимі

Қақтығыс қарқынды сол жатқы бұрылыс ағынының жіберілуі

Нұсқа а) Реттеу фазасының басында конфликтсіз өткізу

Қиылыстағы бағдаршам сигнал беру жұмысының режимі

Қақтығыс қарқынды сол жатқы бұрылыс ағынының жіберілуі

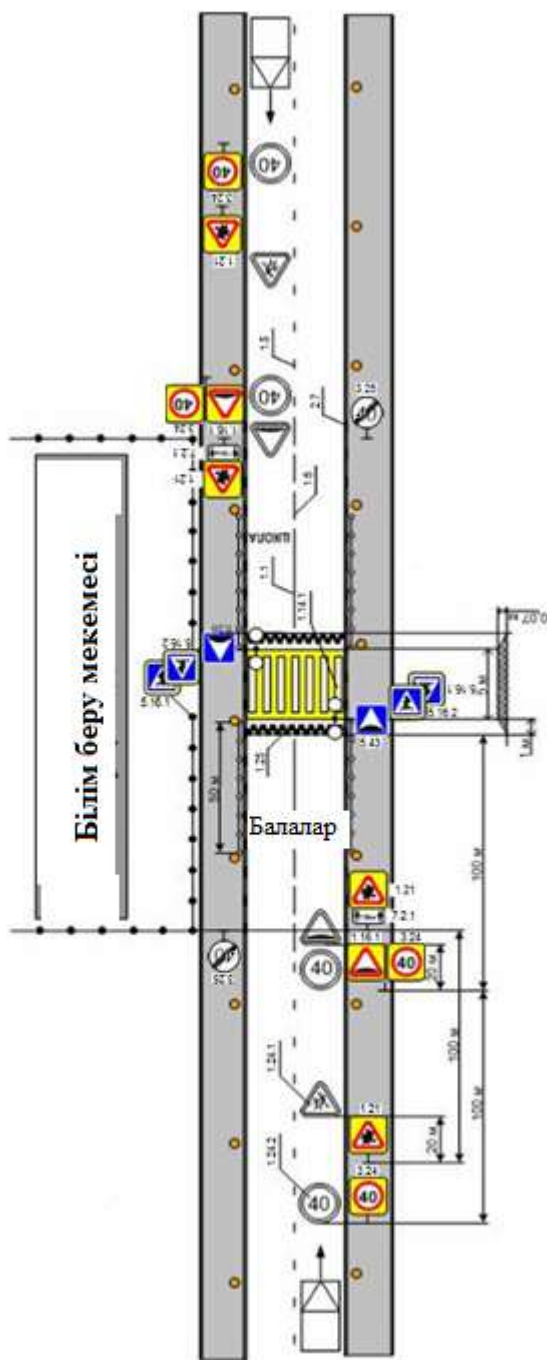
Нұсқа б) реттеу фазасының соңында конфликтсіз өткізу

А.34 суреті

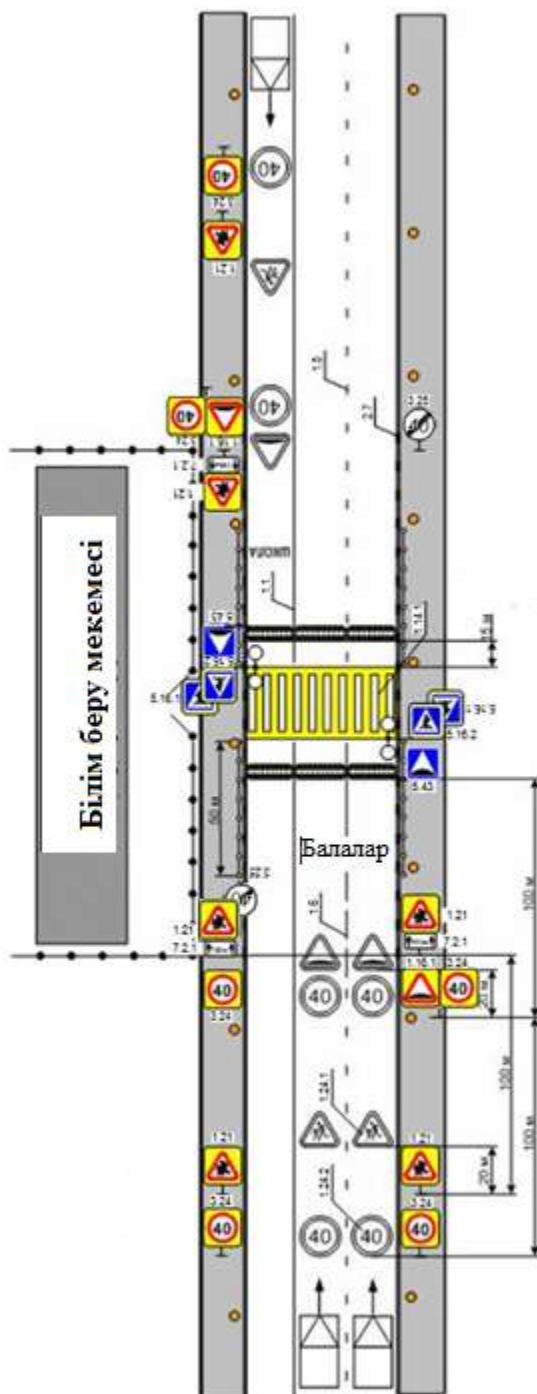
- - білім беру мекемесінің қоршауы; —•••••— - жаяу жүргінші қоршаулар;
- - жасанды жарактандыру; ○○ - Т.7 типті жол бағдаршамы (екі жақты орындаулар);
- ▬▬▬▬ - жасанды тегіс еместік; — — — — — - 2.7 белгілері.

А.35 суреті – Көлік құралдарының екі жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелмейтін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

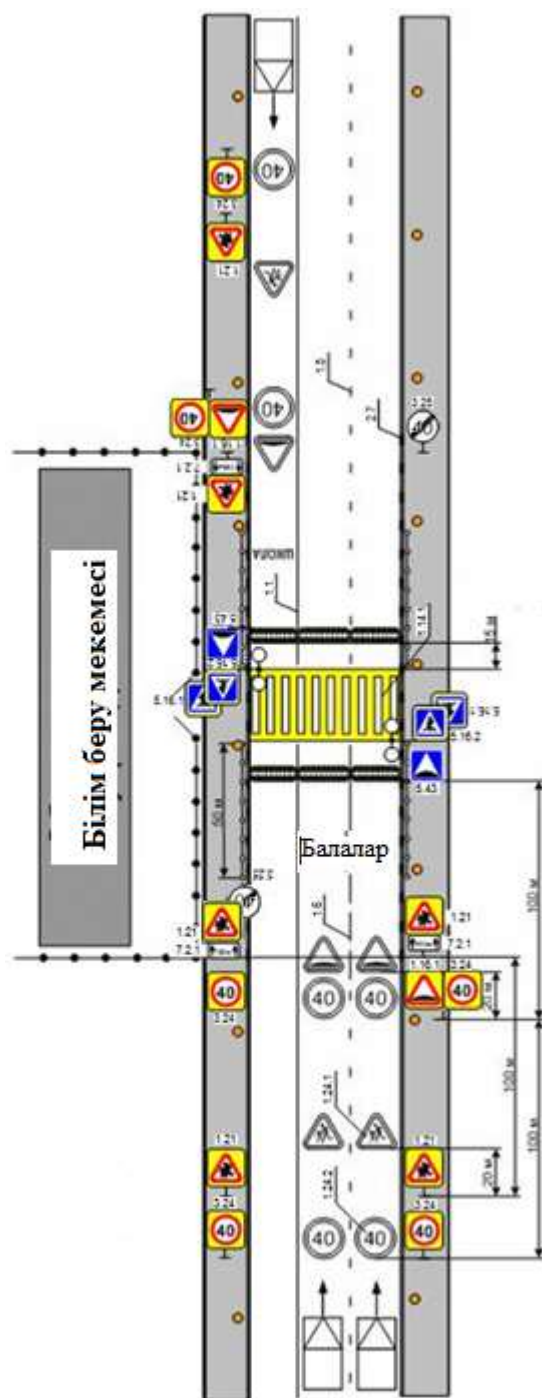
- - білім беру мекемесінің қоршауы; —○— - жаяу жүргінші қоршаулар;
- - жасанды жарықтандыру; ○○ - Т.7 типті жол бағдаршамы (екі жақты орындаулар);
- |— - 2.7 белгісі.

А.36 суреті - Көлік құралдарының екі жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан монолиттік трапеция түріндегі жасанды тегістік пайдаланылып орындалған реттелмейтін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

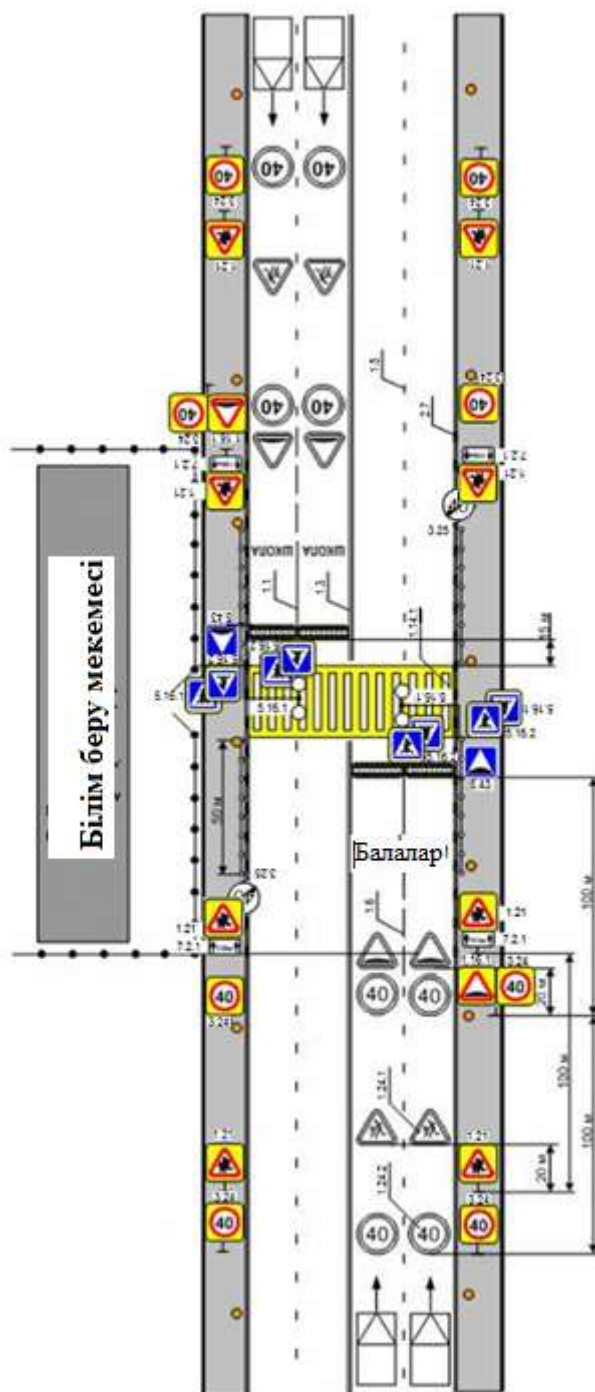
- білім беру мекемесінің қоршауы; - жаяу жүргінші қоршаулар;
 - жасанды жарықтандыру; - Т.7 типті жол бағдаршамы (екі жақты орындаулар);
 - 2.7 белгісі.

А.37 суреті - Көлік құралдарының екі жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелмейтін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

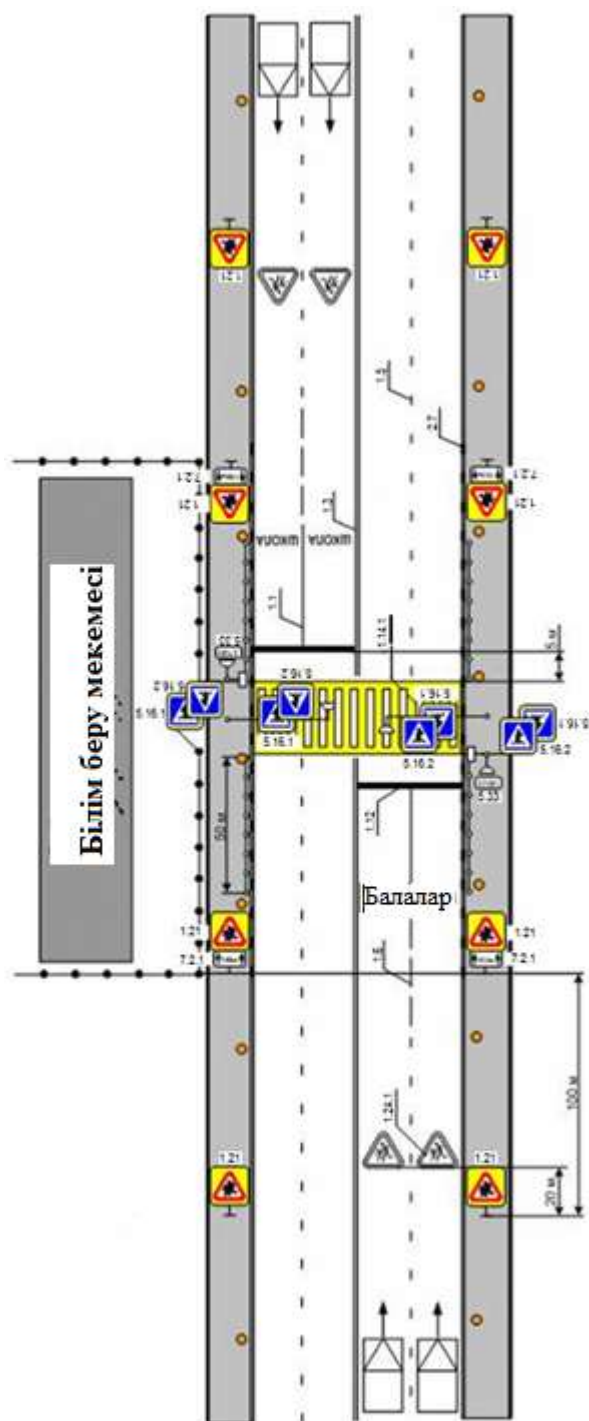
- •—•—•—•—•—•— •—•—•—•—•—•—
- - жасанды жарықтандыру; ○○ - Т.7 типті жол бағдаршамы (екі жақты орындаулар);
- ▬▬▬ - 2.7 белгісі.

А.38 суреті - Көлік құралдарының үш жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелмейтін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызбанұсқалары

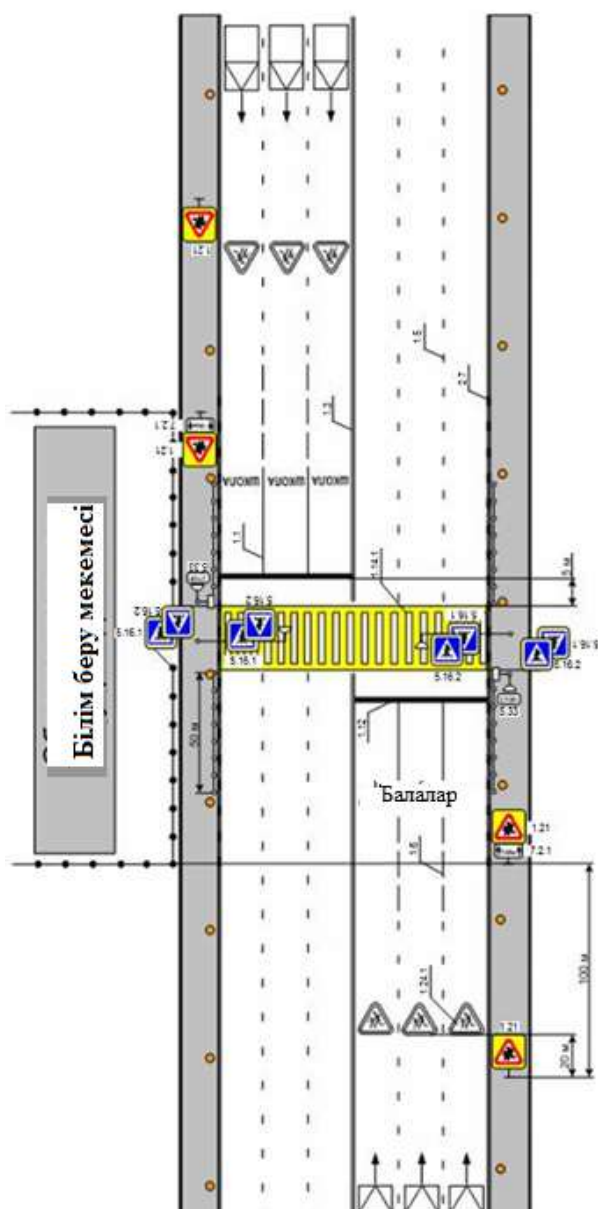
- - білім беру мекемесінің қоршауы; —○—○—○—○—○— - жаяу жүргінші қоршаулар;
- - жасанды жарықтандыру; ○○ - Т.7 типті жол бағдаршамы (екі жақты орындаулар);
- ▬▬▬ - 2.7 белгісі.

А.39 суреті - Көлік құралдарының төрт жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелмейтін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

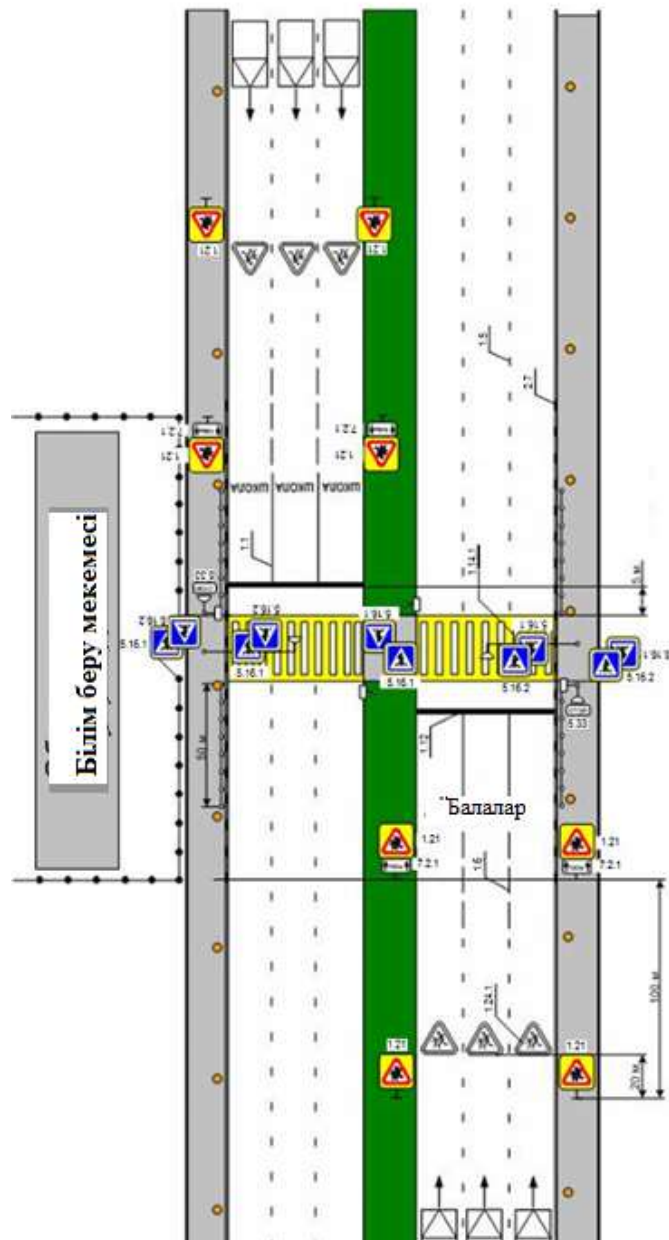
- білім беру мекемесінің қоршауы;
 - жаяу жүргінші қоршаулар;
 - жасанды жарықтандыру;
 - 2.7 белгісі.

А.40 суреті - Көлік құралдарының төрт жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелетін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

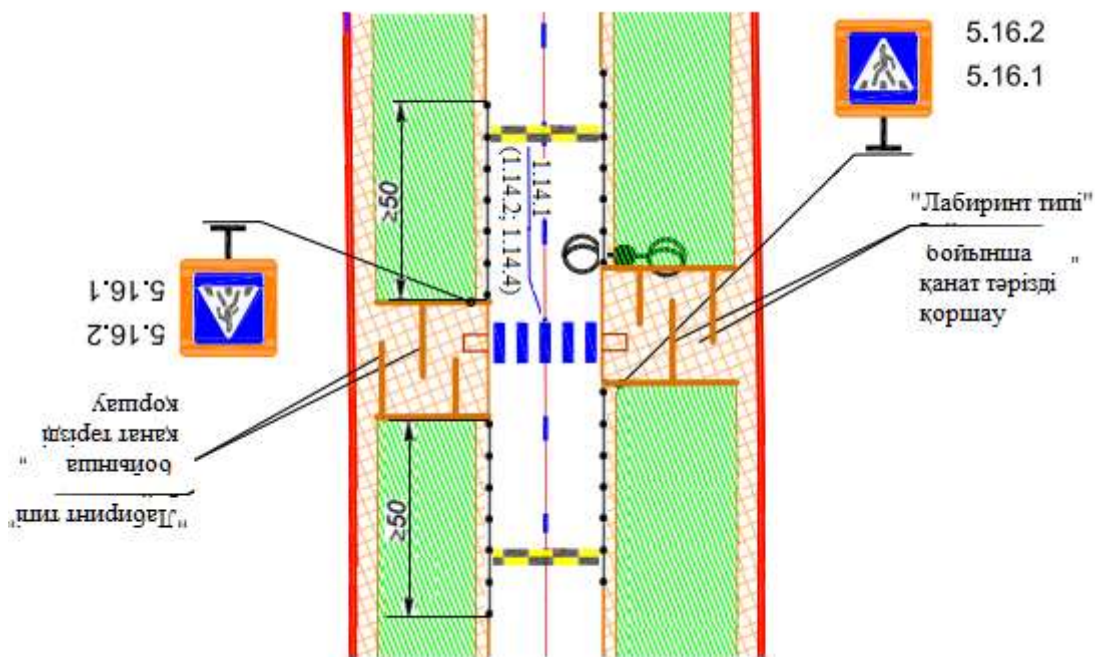
- білім беру мекемесінің қоршауы;
 - жаяу жүргінші қоршаулар;
 - жасанды жарықтандыру;
 - 2.7 белгісі.

А.41 суреті - Көлік құралдарының алты жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелетін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

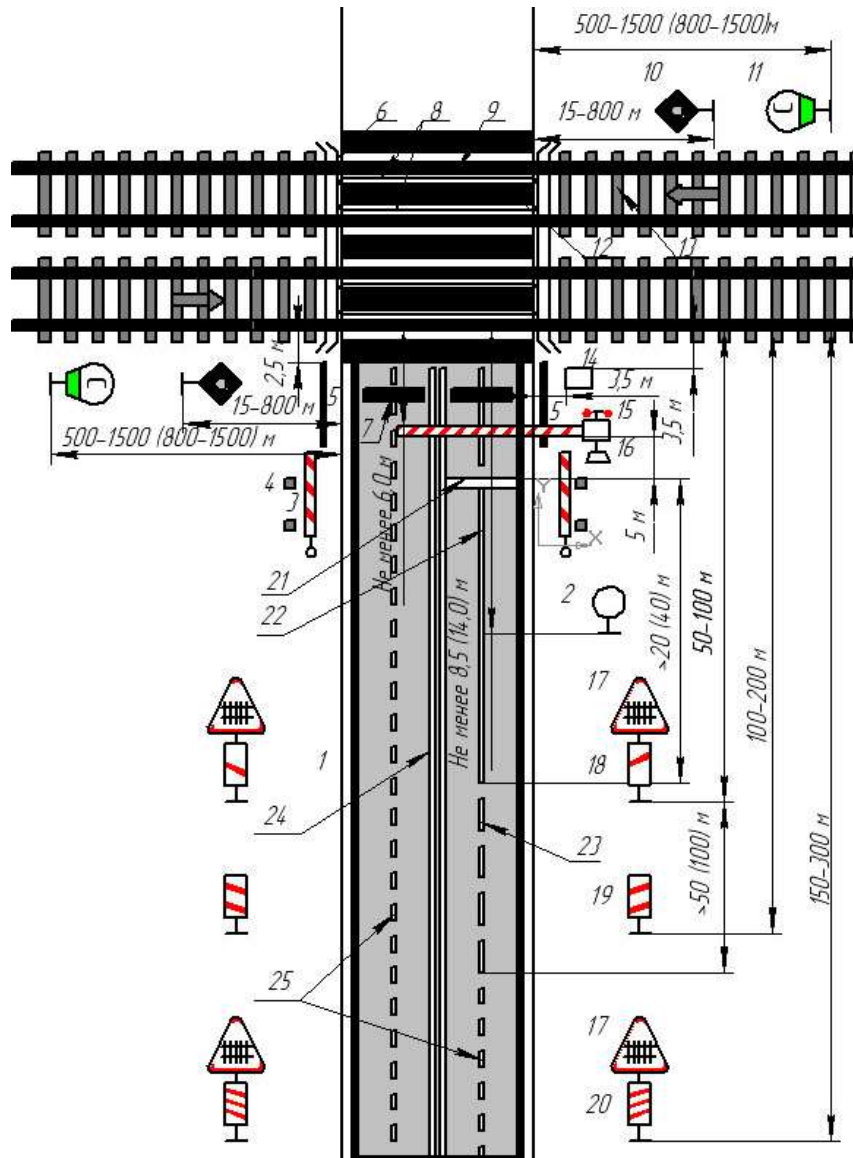

- білім беру мекемесінің қоршауы;
 - жаяу жүргінші қоршаулар;
 - жасанды жарықтандыру;
 - 2.7 белгісі.

А.42 суреті – Жолақтармен бөлінген көлік құралдарының алты жолақты қозғалысы кезінде мектепке дейінгі білім беру орталығы, оқу орындары (ұйымдар, мекемелер) және адамдар көп жүретін жерлерге жақын орналасқан реттелетін жаяу жүргіншілердің жол қозғалыстарын техникалық құралдарын реттеу құрылғысының типтік сызба-нұсқалары

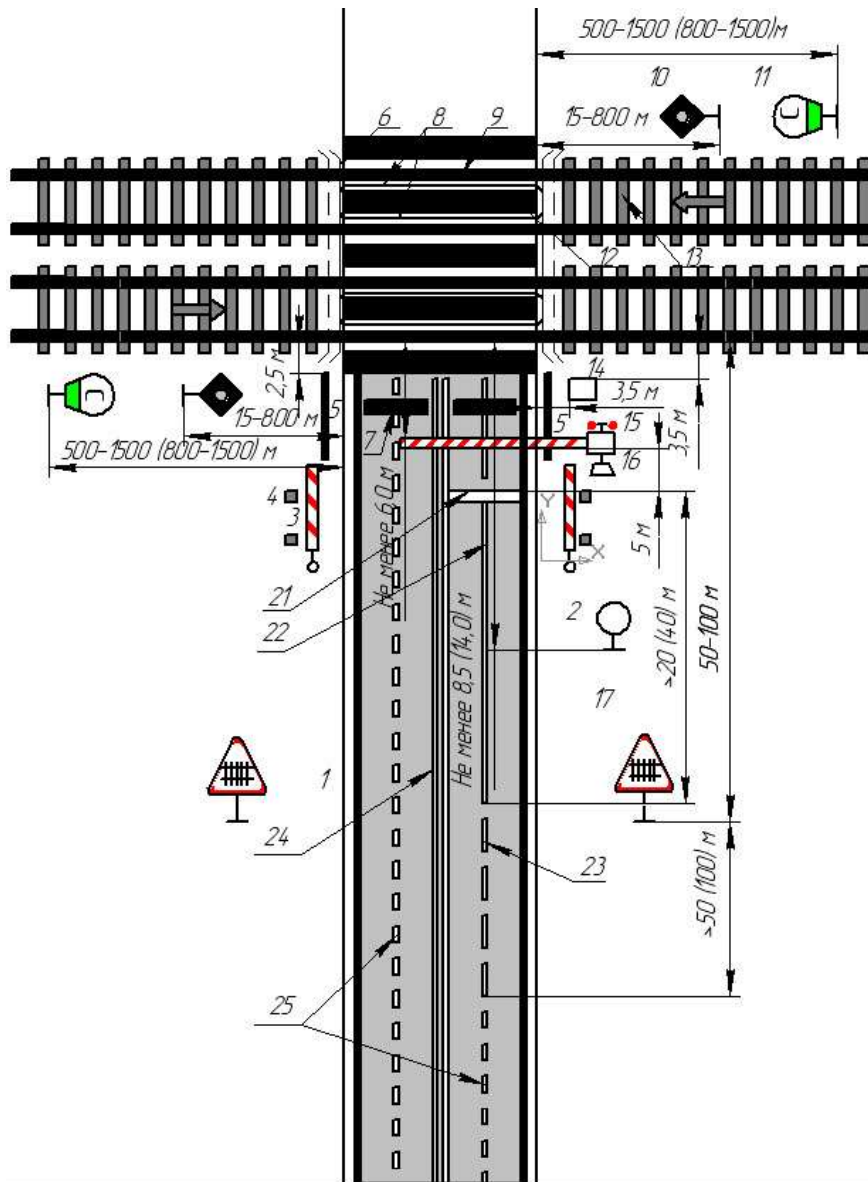
А.43 суреті – «Лабиринт типі» бойынша қанат тәрізді қоршау

Ескертпе – Жақшада қозғалыс жылдамдығы 120 км/сағ жылдамдығы артық кезінде теміржол өтпесінен «С» сигнал белгісіне дейінгі қашықтық көрсетілген.

1 – автомобиль жолының өтпелі бөлігінің жиегі; 2 – 3.13 «Биіктігін шектеу» жол белгісі; 3 – запастағы жатық-бұрылыс шлагбаумдар; 4 – бағыттаушы бағандар; 5 - канат (қоршаулар); 6 – су бұрғыш науандар; 7 – теміржол өтпесінің қоршау құрылғысы; 8 - контроллертер; 9 - жол рельстері; 10 – қоршау бағдаршам; 11 - «С» сигналдық белгісі; 12 – өтпе төсемесінің жабыны; 13 – қызыл қалқа мен сигналдық фонарды орнатуға арналған құбырлар немесе тіректер; 14 – өтпе постының ғимараты; 15 – өтпе сигналының бағдаршамы; 16 – автоматты шлагбаум немесе электрошлагбаум; 17 - 1.1 «Шалғбауымды теміржол өтпесі» жол белгісі; 18, 19, 20 - 1.4.1 - 1.4.6 «Теміржол өтпесіне жақындау» жол белгісі; 21 - 1.12 «Токта-линия» жол белгісі; 22 - 1.1 жол белгісі; 23 - 1.8 жол белгісі; 24 - 1.3 жол белгісі; 25 - 1.6 жол белгісі.

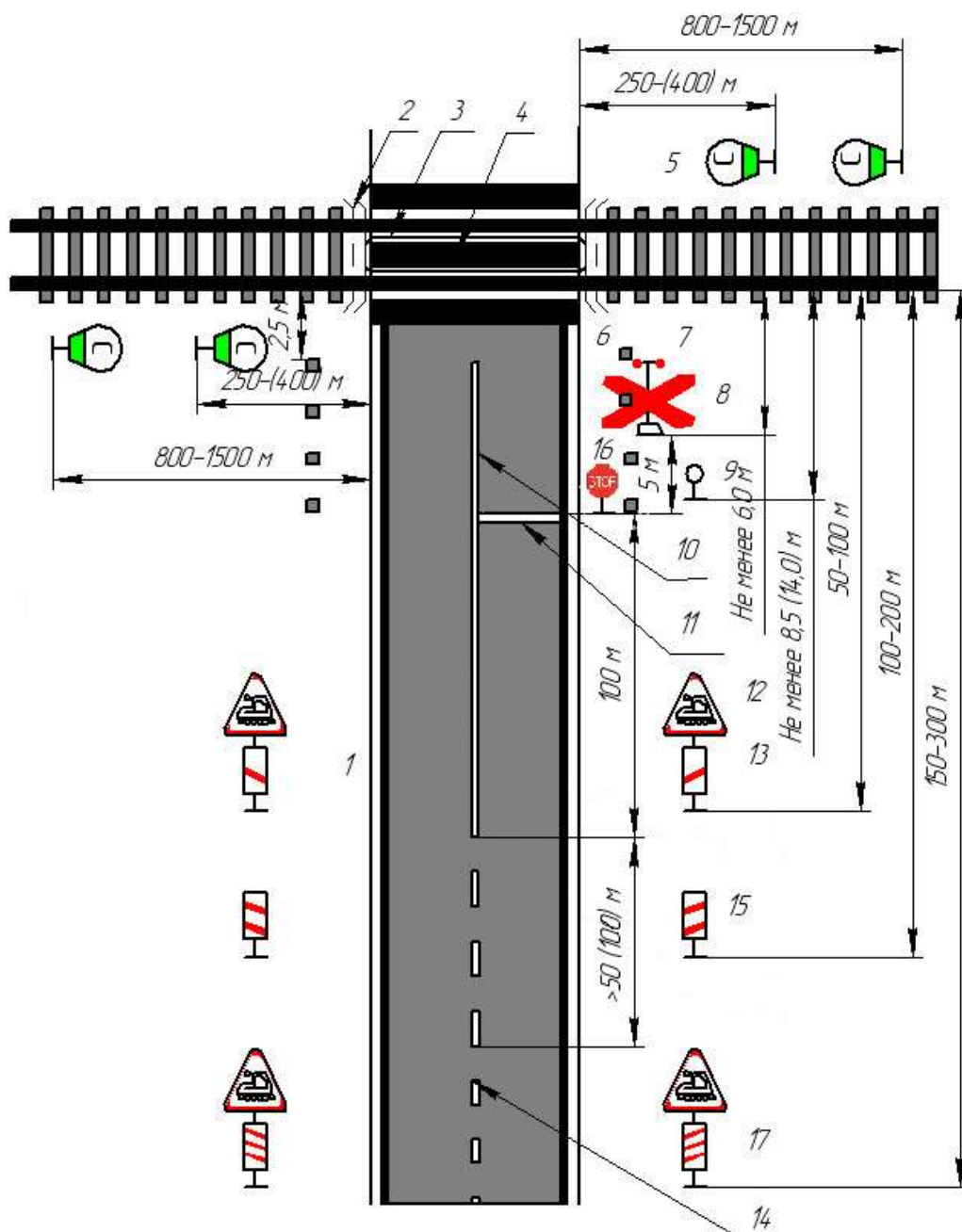
А.44 суреті - Шлагбаумы бар елді мекен пункттерінен тыс кезекшісі бар теміржол өтпесінің жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орнату

Ескертпе – Жақшада қозғалыс жылдамдығы 120 км/сағ жылдамдығы артық кезінде теміржол өтпесінен «С» сигнал белгісіне дейінгі қашықтық көрсетілген.

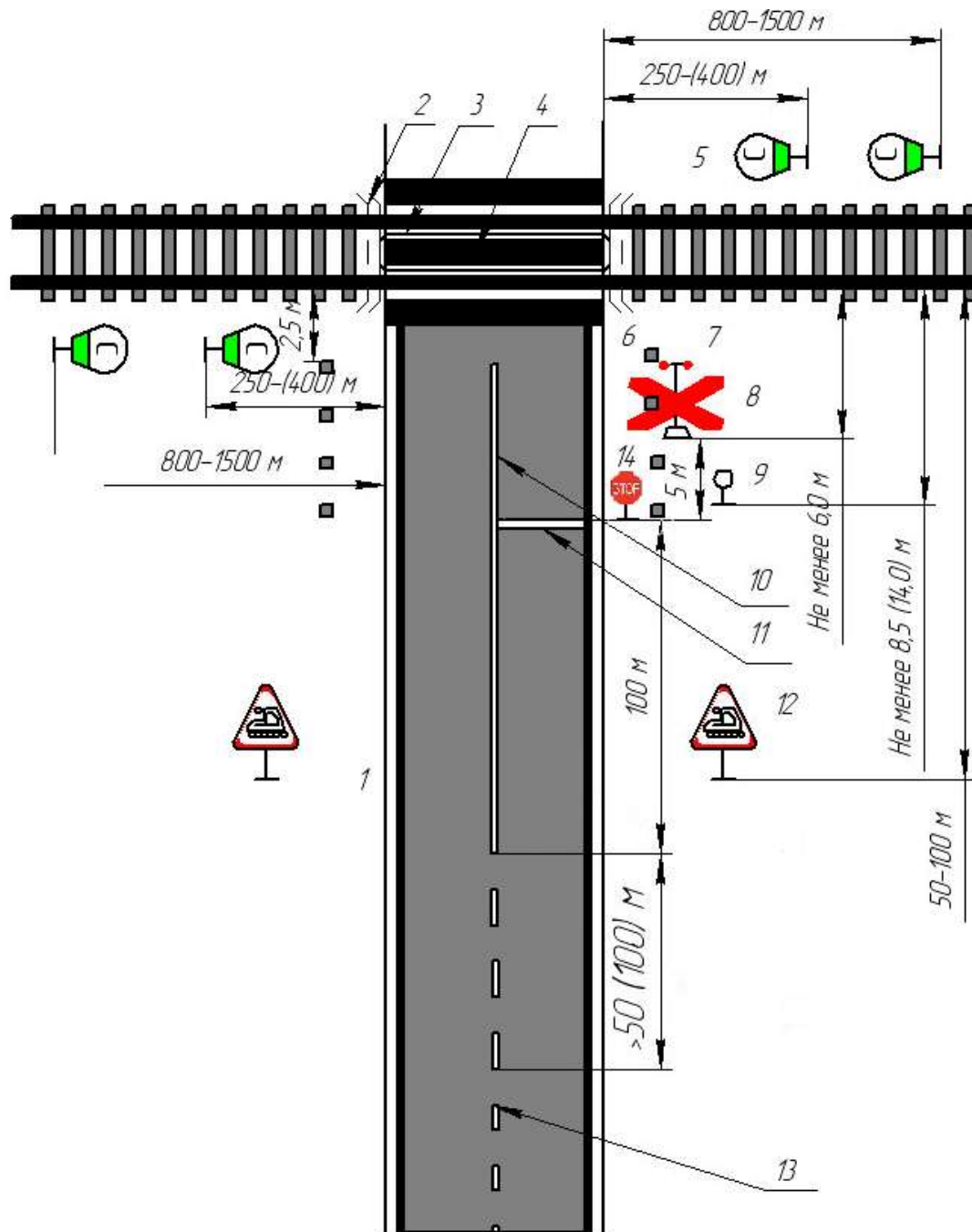
1 – автомобиль жолының өтпелі бөлігінің жиегі; 2 – 3.13 «Биіктігін шектеу» жол белгісі; 3 – запастағы жатық-бұрылыс шлагбаумдар; 4 – бағыттаушы бағандар; 5 - канат (қоршаулар); 6 – су бұрғыш науандар; 7 – теміржол өтпесінің қоршау құрылғысы; 8 - контроллерлер; 9 - жол рельстері; 10 – қоршау бағдаршам; 11 - «С» сигналдық белгісі; 12 – өтпе төсемесінің жабыны; 13 – қызыл калқа мен сигналдық фонарды орнатуға арналған құбырлар немесе тіректер; 14 – өтпе постының ғимараты; 15 – өтпе сигналының бағдаршамы; 16 – автоматты шлагбаум немесе электрошлагбаум; 17 - 1.1 «Шалбауымды теміржол өтпесі» жол белгісі; 18, 19, 20 - 1.4.1 - 1.4.6 «Теміржол өтпесіне жақындау» жол белгісі; 21 - 1.12 «Токта-линия» жол белгісі; 22 - 1.1 жол белгісі; 23 - 1.8 жол белгісі; 24 - 1.3 жол белгісі; 25 - 1.6 жол белгісі.

А.45 суреті - Шлагбаумы бар елді мекен пункттерінен тыс кезекшісі бар теміржол өтпесінің жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орнату

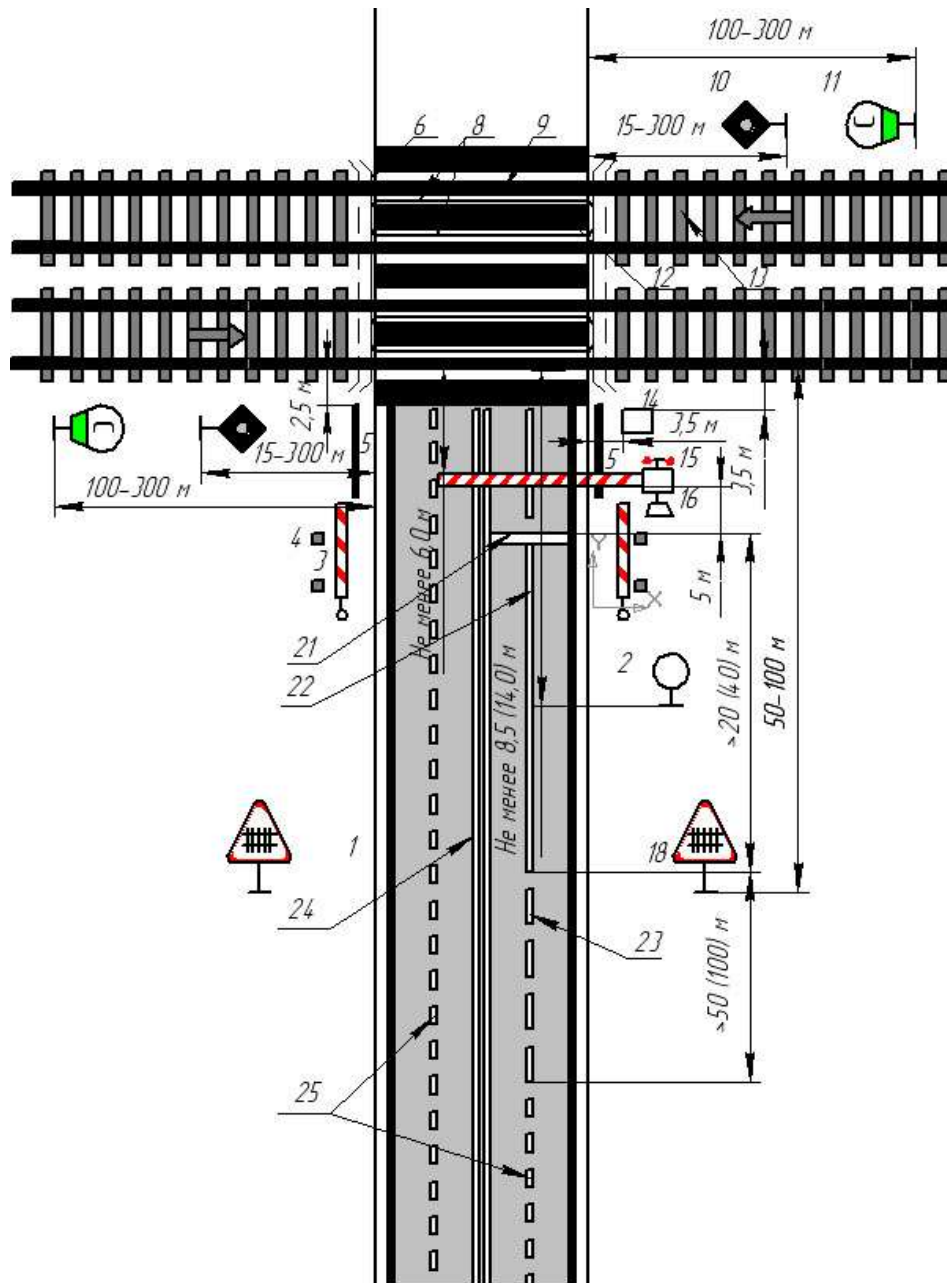
1 – автомобиль жолының өтпелі бөлігінің жиегі; 2 су бұрғыш науандар; 3 контрольстер; 4 өтпе төсемесінің жабыны; 5 «С» сигналдық белгісі; 6 Бағыттаушы бағандар; 7 өтпе сигналының бағдаршамы; 8 1.3.1 «Бір жолды темір жолдары»; 9 3.13 «Биіктігін шектеу» жол белгісі; 10 1.1 жол белгісі; 11 «Тоқта-линия» жол белгісі; 12 1.2 «Шлагбаумды теміржол өтпесі» жол белгісі; 13, 15, 17 1.4.1 - 1.4.6 «Теміржол өтпесіне жақындау» жол белгісі; 14 - 1.6 жол белгісі; 1.6 «Тоқтаусыз қозғалысқа тыйым салынған» жол белгісі.

А.46 суреті - Шлагбаумы және кезекшісі болмайтын елді мекен пункттерінен тыс теміржол өтпесінің жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орнату

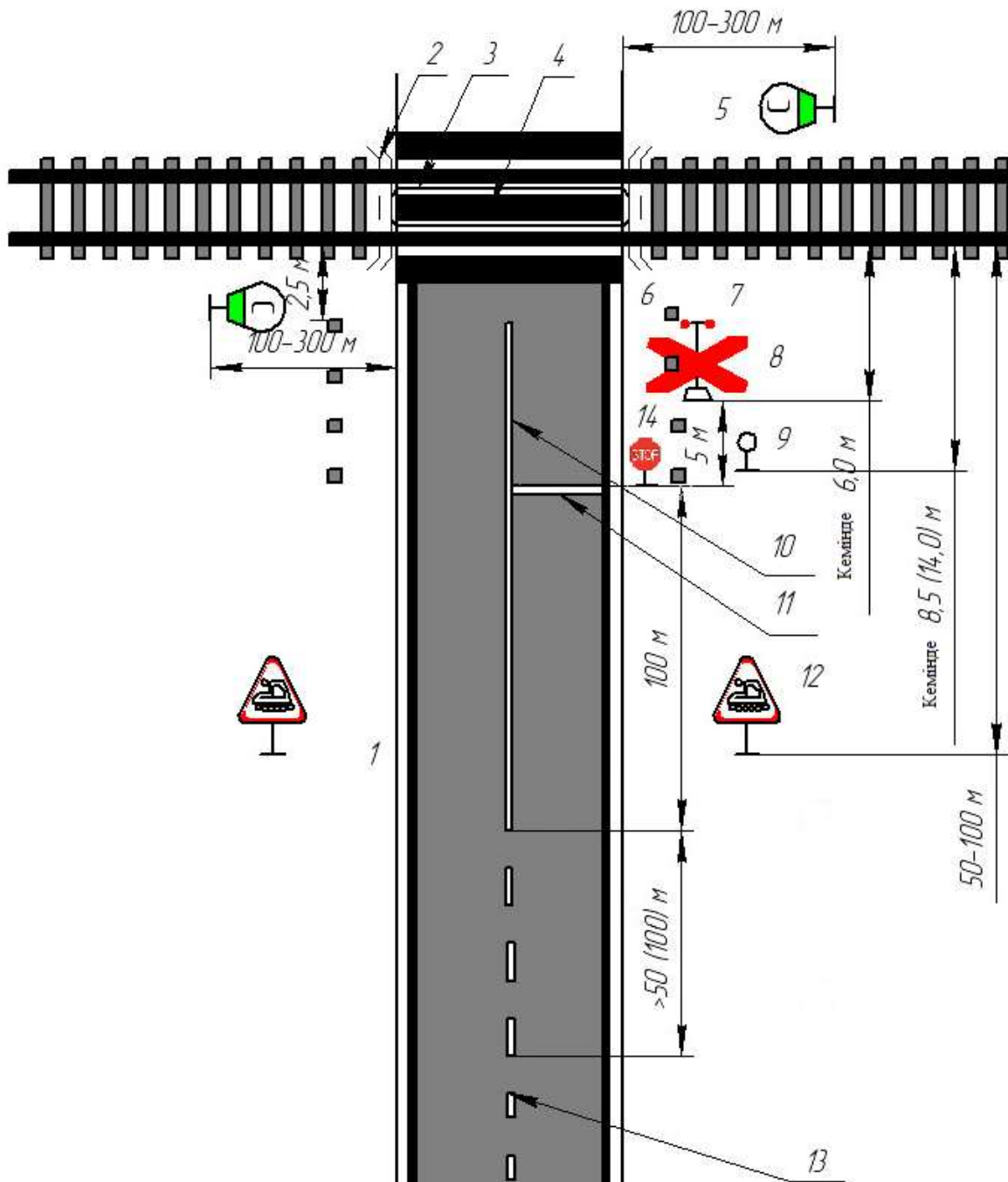
1 – автомобиль жолының өтпелі бөлігінің жиегі; 2 су бұрғыш науандар; 3 контррельстер; 4 өтпе төсемесінің жабыны; 5 «С» сигналдық белгісі; 6 Бағыттаушы бағандар; 7 Өтпе сигналының бағдаршамы; 8 1.3.1 «Бір жолды темір жолдары»; 9 3.13 «Биіктігін шектеу» жол белгісі; 10 1.1 жол белгісі; 11 «Токта-линия» жол белгісі; 12 1.2 «Шлагбаумды теміржол өтпесі» жол белгісі; 13 1.6 жол белгісі, 14 - 2.5 «Тоқтаусыз қозғалысқа тыйым салынған» жол белгісі.

А.47 суреті - Шлагбаумы және кезекшісі болмайтын елді мекен пункттерінен тыс теміржол өтпесінің жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орнату

1 – автомобиль жолының өтпелі бөлігінің жиегі; 2 – 3.13 «Биіктігін шектеу» жол белгісі; 3 – запастағы жатық-бұрылыс шлагбаумдар; 4 – бағыттаушы бағандар; 5 - канат (қоршаулар); 6 – су бұрғыш науандар; 7 – теміржол өтпесінің қоршау құрылғысы; 8 - контррельстер; 9 - жол рельстері; 10 – қоршау бағдаршам; 11 - «С» сигналдық белгісі; 12 – өтпе төсемесінің жабыны; 13 – қызыл қалқа мен сигналдық фонарды орнатуға арналған құбырлар немесе тіректер; 14 – өтпе постының ғимараты; 15 – өтпе сигналының бағдаршамы; 16 – автоматты шлагбаум немесе электрошлагбаум; 18 - 1.1 «Шалғбауымды теміржол өтпесі» жол белгісі; 21 - 1.12 «Токта-линия» жол белгісі; 22 - 1.1 жол белгісі; 23 - 1.8 жол белгісі; 24 -1.3 жол белгісі; 25 - 1.6 жол белгісі.

А.48 суреті - Шлагбаумы бар елді мекен пункттерінен тыс кезекшісі бар жалпы пайдаланылмайтын теміржол өтпесінің жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орнату

1 – автомобиль жолының өтпелі бөлігінің жиегі; 2 - су бұрғыш науандар; 3 контррельстер; 4 өтпе төсемесінің жабыны; 5 «С» сигналдық белгісі; 6 Бағыттаушы бағандар; 7 Өтпе сигналының бағдаршамы; 8 1.3.1 «Бір жолды темір жолдары»; 9 3.13 «Биіктігін шектеу» жол белгісі; 10 1.1 жол белгісі; 11 «Тоқталыния» жол белгісі; 12 1.2 «Шлагбаумды теміржол өтпесі» жол белгісі; 13 1.6 жол белгісі, 14 - 2.5 «Тоқтаусыз қозғалысқа тыйым салынған» жол белгісі.

А.49 суреті - Шлагбаумы және кезекшісі болмайтын елді мекен пункттерінен тыс жалпы пайдаланылмайтын теміржол өтпесінің жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарын орнату

Б қосымшасы
(ақпараттық)

ҚР СТ 1125 бойынша жол белгілері

1 Ескерту белгілері

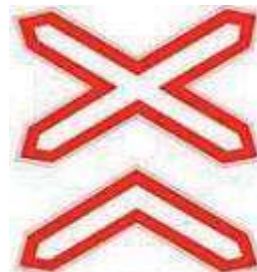
1.1
Шлагбаумы бар темір жол өтпесі

1.2
Шлагбаумы жоқ темір жол өтпесі

1.3.1
Біржолды теміржол

1.3.2
Көпжолды теміржол

1.4.1

1.4.2

1.4.3

Теміржол өтпесіне жақындау

1.4.4

1.4.5

1.4.6

1.5
Трамвай желсімен кесіп өту

1.6
Бірдей мағыналы жолды кесіп өту

1.7
Айналысты қозғалыспен кесіп өту

1.8
Бағдаршаммен реттеу

1.9
Айырылаын көпір

1.10
Жағалауға шығу

1.11.1

1.11.2

Қауіпті бұрылыс

1.12.1

1.12.2

Қауіпті бұрылыстар

1.13
Тік еніс

1.14
Тік өрлеу

1.15
Тайғақ жол

1.16
Тегіс емес жол

1.16.1
Жасанды ойлы-қырлылық

1.17
Гравия шығару

1.18.1

1.18.2

Жолдың тарылуы

1.18.3

1.19

Екіжақты қозғалыс

1.20
Жаяу жүргінші өтпесі

1.21
Балалар

1.22
Велосипед жолымен қиылыс

1.23
Жол жұмыстары

1.24
Мал айдау

1.25
Жабайы хайуанаттар

1.26
Тас түсу

1.27
Бүйірден соғатын жел

1.28 Төмен ұшағын ұшақтар

1.29
Тоннель

1.30
Басқа қауіптіліктер

1.31.1

1.31.2
Бұрылыс бағыты

1.31.3

1.31.4

Бұрылыс бағыты

1.31.5

1.32.1

1.32.2

Кедергіні айланып өту

1.32.3

1.33

Қауіпті жол бойы

1.34

Кептеліс

2 Басымдылық белгілері

2.1

Басты жол

2.2

Басты жолдың соңы

2.3.1

Екінші дәрежелі жолмен қиылысу

2.3.2

2.3.3

2.3.4

2.3.5

Екі деңгейлі жолдың түйісуі

2.3.6

Екі деңгейлі жолдың түйісуі
тыйым салынды

2.3.7

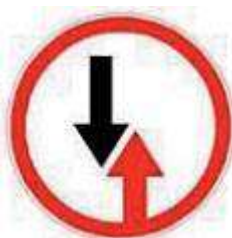
2.4

Жол бериңдер

2.5

Токтаусыз қозғалысқа

2.6
Қарама-қарсы қозғалыстың
басымдылық

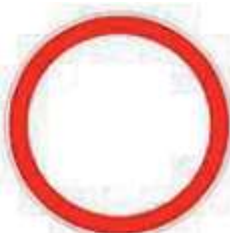

2.7
Қарама-қарсы қозғалыс
алдындағы басымдылық

3 Тыйым салу белгілері

3.1
Кіруге тыйым
салынады

3.2
Қозғалысқа тыйым
салынады

3.3
Механикалық көлік
құралдарының қозғалысына
тыйым салынады

3.4
Жүк автомобильдерінің
қозғалысына тыйым
салынады

3.5
Мотоциклдердің
қозғалысына тыйым
салынады

3.6
Трамкторлардың қозғалысына
тыйым салынады

3.7
Тіркемелі көлік құралдарының
қозғалысына тыйым салынады

3.8
Көлік-арба қозғалысына
тыйым салынады

3.9
Велосипедпен қозғалысқа
тыйым салынады

3.10
Жаяу жүргіншілердің
қозғалысына тыйым салынады

3.11
Массаны шектеу

3.12
Оське түсетін жүктемені
шектеу

3.13
Биіктігі шектеу

3.14
Енін шектеу

3.15
Ұзындығын шектеу

3.16
Ең төменгі аралықты шектеу

3.17.1
Кеден

3.17.2
Қауіптілік

3.17.3
Бақылау

3.18.1
Оңға бұрылуға тыйым салынады

3.18.2
Солға бұрылуға тыйым салынады

3.19
Кері бұрылуға тыйым салынады

3.20
Басып озуға тыйым салынады

3.21
Басып озуға тыйым салатын аймақтың аяқталуы

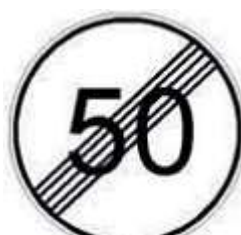
3.22
Жүк автомобильдеріне басып озуға тыйым салынады

3.23
Жүк автомобильдерінің абысып озуына тыйым салу аймағының аяқталуы

3.24
Ең жоғары жылдамдықты шектеу

3.25
Ең жоғары жылдамдықты шектеу аймағының аяқталуы

3.26
Дыбыстық сигнал беруге тыйым салынады

3.27
Аялдауға тыйым салынады

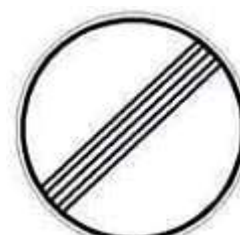
3.28
Тұруға тыйым салынады

3.29
Айтың тақ күндері тұруға тыйым салынады

3.30
Айдың жұп күндері тұруға тыйым салынады

3.31
Барлық шектеу аймақтарының аяқталуы

3.32

Көлік құралдарының қауіпті жүкпен қозалуына тыйым салынады

3.33

Көлік құралдарының жарылғыш және оңай тұтанатын жүктермен қозғалуына тыйым салынады

4 Ұйғарым берілетін белгілер

4.1.1

Тіке қозғалыс

4.1.2

Оңға қозғалыс

4.1.3

Солға қозғалыс

4.1.4

Тіке немесе солға қозғалыс

4.1.5

Тіке немесе солға қозғалыс

4.1.6

Оңға және солға қозғалыс

4.2.1

Кедергіні оң жағынан айналып өту

4.2.2

Кедергіні сол жағынан айналып өту

4.2.3

Кедергіні оң немесе сол жағынан айналып өту

4.3

Айналма қозғалыс

4.4

Жеңіл автомобильдер қозғалысы

4.5

Велосипедтік жол және велосипедтік жол қозғалысы

4.5.1

Велосипедтік жол соңы немесе велосипедтік жол қозғалысы

4.5.4

Қозғалысы бөлінген жаяу жүргінші және велосипед жолы

4.5.5

Қозғалысы бөлінген жаяу жүргінші және велосипед жолы

4.5.6

Қозғалысы бөлінген жаяу жүргінші және велосипед жолының соңы

4.5.7

Қозғалысы бөлінген жаяу жүргінші және велосипед жолының соңы

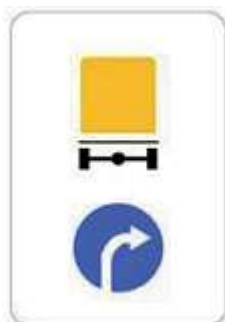
4.6
Жаяу жүргіншілер жолы

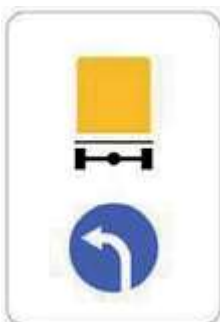
4.7
Ең төменгі жылдамдықты шектеу

4.8
Ең төменгі жылдамдықты шектеу аймағының аяқталуы

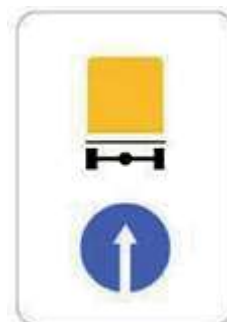

4.9.1

4.9.2

Қауіпті жүгі бар көлік қозғалысының бағыты

4.9.3

5 Ақпараттық –сілтеме белгілері

5.1
Автоарна

5.2
Автоарнаның аяқталуы

5.3
Автомобильдерге арналған жол

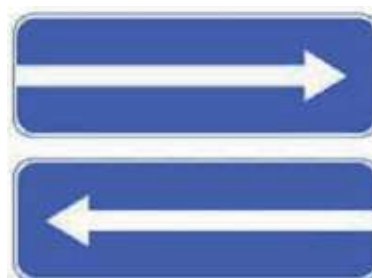
5.4
Автомобильдерге арналған жолдың аяқталуы

5.5
Біржақты қозғалыстағы жол

5.6
Біржақты қозғалыстағы жолдың аяқталуы

5.7.1

5.7.2

Жолға біржақты қозғалыспен шығу

5.8.1 Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыты

5.8.2

Қозғалыстың жол жолақтары бойынша бағыттары

5.8.2a

5.8.3

Жол жолағының басталуы

5.8.3a

Қозғалыстың әртүрлі жолақтарындағы міндетті ең аз жылдамдық

5.8.4

Жол жолағының басталуы

5.8.4a

5.8.5

Жол жолағының аяқталуы

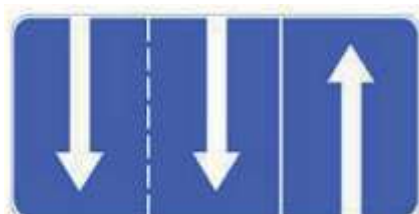

5.8.6

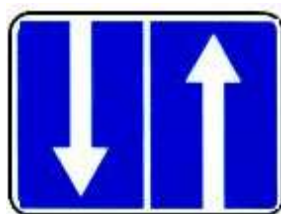
5.8.7

Қозғалыстың жол жолағы бойынша бағыттары

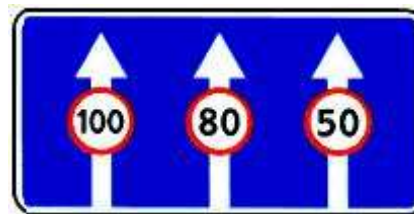
5.8.8

Қозғалыстың жол жолағы бойынша бағыттары

5.8.8a

Қозғалыстың жол жолағы бойынша бағыттары

5.8.9

Қозғалыстың әртүрлі жолақтарында әрекет ететін жылдамдықты шектеу

Бағдарлық көлік құралының жолақтары

5.9.1 Бағдарлық көлік құралының жолақты шеттері

5.10.1 Бағдарлық көлік құралының жолақты жолдары

5.10.2

5.10.3

Бағдарлық көлік құралының жолақты жолдары

5.10.4 Бағдарлық көлік құралының жолақты жолдары шеті

5.10.5 Велосипедистке арналған жолақты жолдар

5.10.7 Велосипедистке арналған жолақты жолдарының шеті

5.10.8

5.10.9

Велосипедистке арналған жолақты жолдарға шығу

5.11.1 Бұрылу орны

5.11.2 Бұрылуға арналған орын

5.12 Место остановки Автобус немесе троллейбустің тоқтайтын жері

5.13 Ирамбайдың тоқтайтын орны

5.14 Жеңіл таксидің тоқтайтын орны

5.15 Тоқтау орны

5.16.1

5.16.2

Жаяу жүргінші өтпе

5.16.2

Жерасты жаяу жүргінші өтпе

5.17.2

5.17.3

Жерүсті жаяу жүргінші өтпе

5.17.4

5.18.1

Ұсынылатын жылдамдық

5.18.2 «Ұсынылатын жылдамдық» белгісінің әрекет ету шеті

5.19.1

5.19.2
Тұйық

5.19.3

5.20.1*

5.20.1*

Бағыттарды алдын ала көрсеткіші

5.20.1*

5.20.1*

Бағыттарды алдын ала көрсеткіші

5.20.2*

Бағыттарды алдын ала көрсеткіші

5.20.2*

* жеке жобалау белгілері (мұнда және одан әрі).

5.20.3

Қозғалыс схемасы

5.21.1*

5.21.1*

Бағыт көрсеткіші

5.21.2*

Бағыт көрсеткіші

5.22*

5.23*

5.22a

Елдімекеннің басталуы

5.23a

Елдімекеннің аяқталуы

5.24*

Елдімекеннің басталуы

5.25*

Елдімекеннің аяқталуы

5.26*
Объектінің атауы

5.27*

Арақашықтық көрсеткіші

5.28

Километрлік белгі

5.29.1

Маршруттың нөмірі

5.29.2

Маршруттың нөмірі

5.30.1

5.30.2

Жүк автомобильдеріне арналған қозғалыстың бағыты

5.30.3

5.31*
Айналып өту схемасы

5.32.1

5.32.2

Айналып өту бағыты

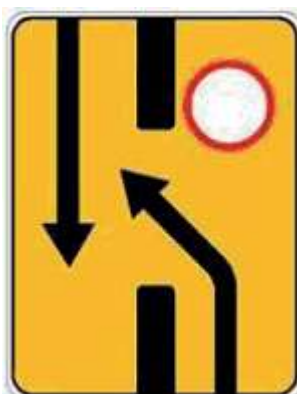
5.32.3

Айналып өту бағыты

5.33

Тоқта-сызығы

5.34.1
Басқа өтетін бөлікке түсудің алдын ала көрсеткіші

5.34.2

Басқа өтетін бөлікке түсудің алдын ала көрсеткіші

5.35

Реверсивті қозғалыс

5.36

Реверсивті қозғалыстың аяқталуы

5.37

Реверсивті қозғалыс жолға шығу

5.38

Тұрғын аймақ

5.39

Тұрғын аймақтың аяқталуы

5.40 ең жоғары жылдамдықты жалпы шектеу

5.41

Апаттық тоқтауға арналған алаң

5.42

Фото-бейне тіркеу

5.43

Жасанды ойлы-қырлылық

5.44

Тұруды шектеу аймағы

5.45
Тұруды шектеу
аймағының аяқталуы

5.46
Ең жоғарғы
жылдамдығы
шектелген аймақ

5.47
Ең жоғары
жылдамдығы
шектелген аймақтың
аяқталуы

5.48
Жаяу жүргін аймағы

5.49
Жаяу жүргін
аймағының аяқталуы

6 Сервис белгілері

6.1
Алғашқы
медициналық көмек
пункті

6.2
Аурухана

6.3
Авто май құю
станциясы

6.3а
Мұнай газы
азайтылған авто май
құю станциясы

6.3б
Сығылған табиғи газ
Авто май құю
станциясы

6.4
Автомобильдерге
техникалық қызмет
көрсету

6.5
Автомобильдерді жуу

6.6
Телефон

6.7
Тамақтану пункті

6.8
Ауыз су

6.9

Қонақ үй немесе мотель

6.10

Кемпинг

6.11

Демалыс орны

6.12

Жол полициясы бекеті

6.13

Көлік бақылау бекеті

6.14

Полиция

6.15

Жол қозғалысы туралы ақпарат беретін радиостанциясының қабылдау аймағы

6.16

Апаттық қызметі бар радиобайланыс аймағы

6.17

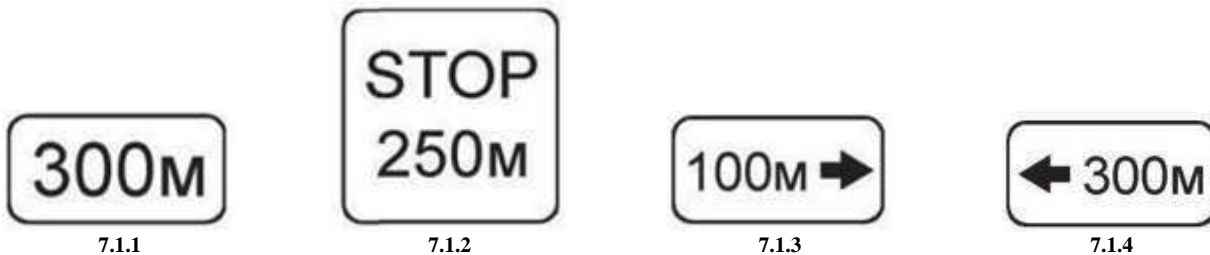
Бассейн немесе жағажай

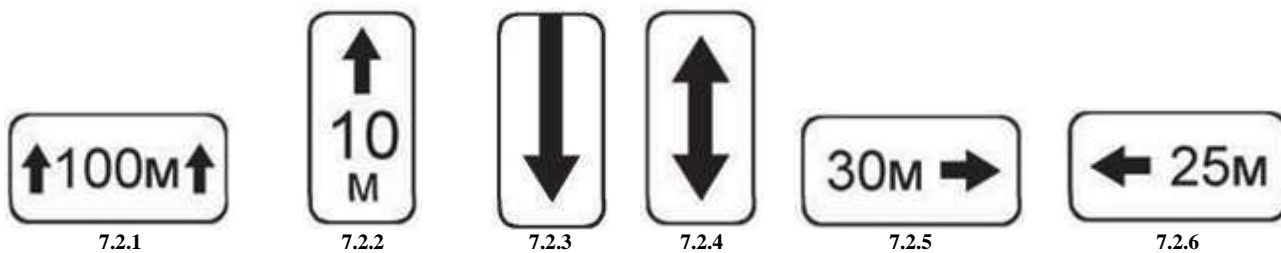
6.18

Дәретхана

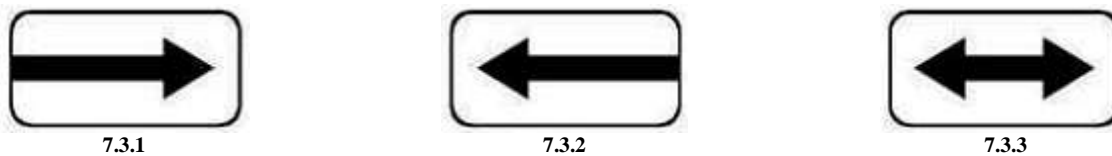
7 Қосымша ақпарат белгілері (кестелер)

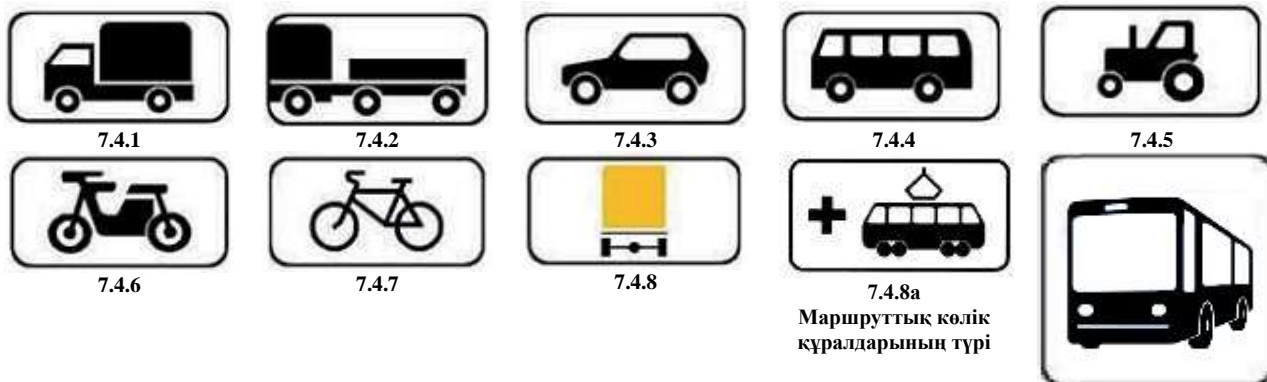
7.1.2 Объектіге дейінгі арақашықтық

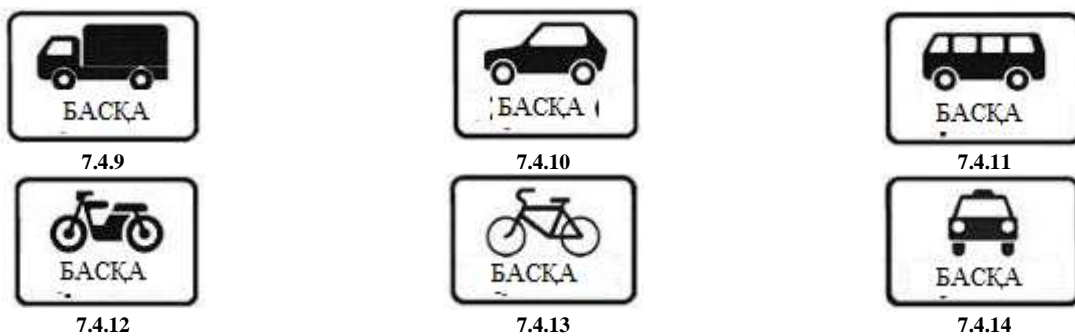
7.2.3 Қолданылу белдеуі

7.3.2 Қолданылу бағыттары

Көлік құралдарының түрі

Көлік құралдары түрінен басқа

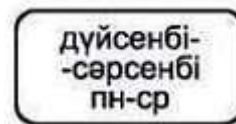
7.5.1

Сенбі, жексенбі және мереке күндері

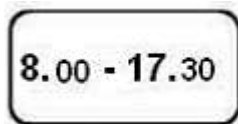
7.5.2

Жұмыс күндері

7.5.3

Апта күндері

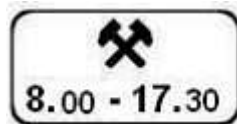

7.5.4

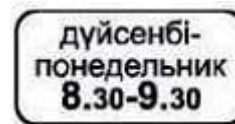

7.5.5

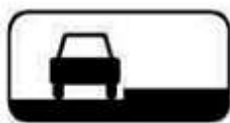
Қолданылу уақыты

7.5.6

7.5.7

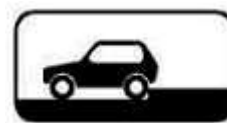
7.6.1

7.6.2

7.6.3

7.6.4

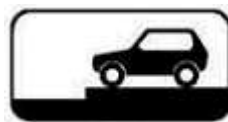
7.6.5

7.6.6

7.6.7

7.6.8

7.6.9

7.6.10

7.6.11

7.6.12

7.6.13

7.6.14

7.6.15

7.6.16

7.6.17

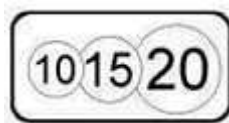
7.6.18

Тұраққа көлік құралын қою тәсілі

7.7

Жұмыс істемейтін қозғалтқышы барларға арналған тұрақ

7.8

Ақылы қызмет көрсетулер

7.9

Тұраққа қоюдың уақыт ұзақтығын шектеу

7.10

Автомобильдерді қарауға арналған орын

7.11

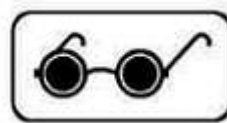
Рұқсат етілген барынша массаны шектеу

7.13
Басты жолдың бағыты

7.14
Қозғалыс жол жолағы

7.15
Зағип жаяу жүргіншілер

7.16
Ылғалды жабын

7.17
Мүгедектер

7.18
Мүгедектерден басқа

7.19
Қауіпті жүк класы

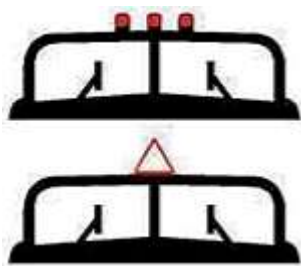

7.21.1
Маршруттық көлік құралының түрі

7.22
Эвакуатор жұмыс істейді

8. Таным және өзге де белгілер

Автопоезд айырым белгілері

Тиектер

Оқу көлік құралы

Саңырау жүргізуші

Балаларды тасымалдау

Мүгедек

Дәрігер

Қауіпті жүк

Жылдамдықты шектеу

Ірі көлемді жүк

Қазақстан Республикасының көлік құралының айырым белгісі

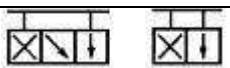
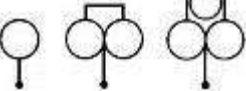

Ұзын өлшемді көлік құралы

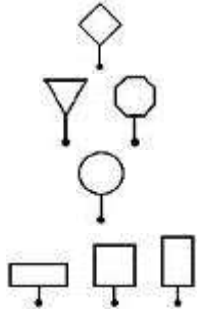

В қосымшасы
(ақпараттық)

Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарының шартты белгілері

В.1 кестесі - Жол қозғалысын реттеудің техникалық құралдарының шартты белгілері

Объектіні шартты белгілеу	Объектіні сипаттау
	Бағдаршам тіреуінде немесе жарық түсіру деңгейінде бекітуі болатын Т.1 үш бөлікті көлік бағдаршамы
	П.1 немесе П.2 жаяу жүргіншілер бағдаршамы
	Ғимарат қабырғасына бекітілетін Т.1.л қосымша бөлігі болатын үш бөлікті көлік бағдаршамы
	Оңға, тура және солға ¹⁾ меңзері болатын Т. 2 үш бөлікті көлік бағдаршамы
	Т.5 көліктік бағдаршам
	Тура және солға, оңға және солға ²⁾ қозғалуға рұқсат ететін сигналдары қосылған Т. 5 көлік бағдаршамы
	Т.4.ж, Т.4 көліктік бағдаршамдар
	Т.6, Т.6.д, Т.6.д с Т.10 көліктік бағдаршамдар
	Т.7 көліктік бағдаршамдар
	Бағдаршам тіреуінде немесе жарық түсіру деңгейінде бекітуі болатын Т.11 үш бөлікті көлік бағдаршамы
	Бағдаршам сигнализациясы жұмыс режимінің схемалық көрінісі (жасыл – жасыл жыпылықтаушы – сары –қызыл- сары қызыл – жасыл...)
	Сәйкесті бағытта қозғалысқа рұқсат ететін Т5 трамвай бағдаршамының сигналы
	Белгілер ³⁾ : - ескерту

В.1 кестесінің соңы

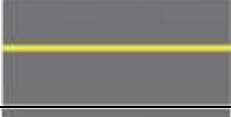

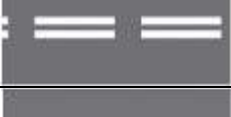

Объектіні шартты белгілеу	Объектіні сипаттау
	<ul style="list-style-type: none"> - 2.1 немесе 2.2 басымдықта - 2.4 және 2.5 басымдықта - тыйым салатын, ұйғарым беретін - ерекше ұйғарымдар, ақпараттық, сервис, қосымша ақпарат (кестелер)
	Тросс сымына жол белгісін бекіту ⁴⁾
	Бағдаршамдық объект (көше-жол желісі схемасында қолданылады)
<p>Сейілткіштердің жұмыс беткейінде пайдаланылатын басқа да символдар бағдаршамда көрсетілген меңгердің бағытына сәйкес осыған ұқсас белгіленеді.</p> <p>²⁾ Бағдаршамның сигналдарының басқа нұсқалары қозғалыстың рұқсат етілген бағыттарына байланысты осыған ұқсас белгіленеді.</p> <p>³⁾ Шартты түрде белгіленген белгімен қатар ҚР СТ 1125 бойынша оның нөмірі болуға тиіс. Параметр мәндерін, меңзерді және белгілердегі объектілер атауларын олардың шартты белгілеулеріне де салады.</p> <p>⁴⁾ Белгілерді орнатудың басқа тәсілдері бағдаршамдарға ұқсас белгіленеді.</p>	

Г қосымшасы
(*ақпараттық*)

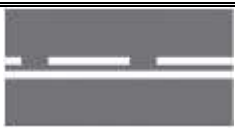
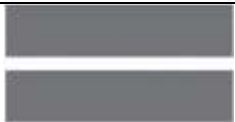

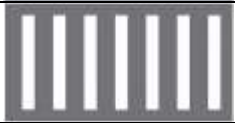

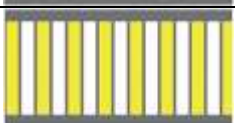
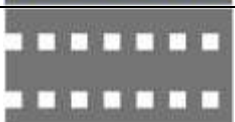

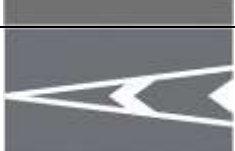
ҚР СТ 1124 және ГОСТ 32953 бойынша жол таңбасы

Г.1 Көлденең жол таңбасы

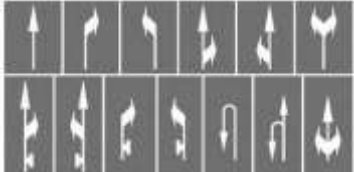

Г.1 кестесі – Көлденең жол таңбасы

Таңбаның нөмірі	Таңбаны белгілеу	Тағайындалуы
1.1		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу. Қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу. Өтетін бөліктің шетін белгілеу. Шығуға тыйым салынған өтетін бөлік учаскелерінің шекараларын белгілеу. Көлік құралдарын қоятын орын шекараларын белгілеу
1.2		Автомагистральдарда өтетін бөліктің шеттерін белгілеу
1.3		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу
1.4		Көлік құралдарының тоқтауына тыйым салынған жерлердегі шекараны белгілеу
1.5		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу. Қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу.
1.6		Жол таңбасының тұтас сызығына жақындауды белгілеу
1.7		Қиылыс шегіндегі қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу
1.8		Үдету немесе бәсеңдету жолағы (ауыспалы жылдамдық жолағы) және өтетін бөліктің негізгі жолағы арасындағы шекараны белгілеу
1.9		Кері реттеу іске асырылатын қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу. Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу
1.10		Көлік құралдарын қоюға тыйым салынған жерлерді белгілеу

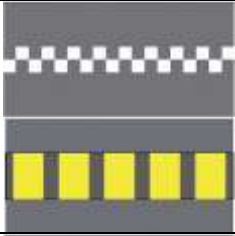

Г.1 кестесінің жалғасы

Таңбаның нөмірі	Таңбаны белгілеу	Тағайындалуы
1.11		Үзік сызық жағынан ғана рұқсат ету қажет болатын жерлерді белгілеу. Өтетін бөлікте маневрлеуді шектеу қажет болатын жердегі орындарда қарама-қарсы немесе жолай бағыттағы көлік ағындарын бөлу
1.12		Көлік құралдарын тоқтату орнын - тоқтату сызығын белгілеу
1.13		Жүргізуші жол беруге міндетті жерді белгілеу
1.14.1		4,0 ≤ P ≤ 6,0 м кезінде жаяу жүргіншілер өтетін жолды белгілеу
1.14.2		P ≥ 6,00 м кезінде жаяу жүргіншілер өтетін жолды белгілеу
1.14.3		Жаяу жүргіншілер өтетін жолды реттелетін бағдаршамдармен белгілеу
1.14.4		Қауіптілігі жоғары жерлерде реттелмейтін жаяу жүргіншілер өтетін жолды белгілеу
1.15.1		Велосипедшілерге арналған өтетін жолды белгілеу
1.15.2		
1.16.1		Қарама қарсы бағыттардың көлік ағымын бөлетін аралықшаларды белгілеу
1.16.2		Қарама қарсы бағыттардың көлік ағымын бөлетін аралықшаларды белгілеу

Г.1 кестесінің жалғасы

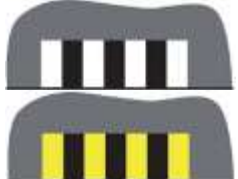

Таңбаның нөмірі	Таңбаны белгілеу	Тағайындалуы
1.16.3		Көлік ағындарының қосылатын жерлерінде аралықшаларды белгілеу
1.17.1		Маршруттық көлік құралдарының (автобустар, троллейбустар) аядамаларын және такси аядамаларын белгілеу
1.17.2		Өтетін бөліктің бір деңгейінде орналасқан трамвайдың аялдама пунктiнiң аймағы шекарасын белгілеу
1.18		Қозғалыстың жолақтар бойынша бағыттарын белгілеу
1.19.1		Өтетін бөліктің тарылатын жеріне немесе 1.1 бойлық таңбасының тұтас сызығына жақындауды белгілеу
1.19.2		Өтетін бөліктің тарылатын жеріне немесе 1.1 немесе 1.11 таңбасына жақындауды белгілеу
1.20		1.13 көлденең таңбасына жақындауды белгілеу
1.21		1.12 көлденең таңбасына жақындауды белгілеу
1.22		Жол нөмірін белгілеу

Г.1 кестесінің соңы

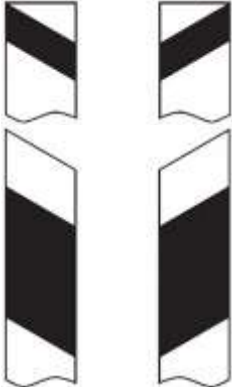

Таңбаның нөмірі	Таңбаны белгілеу	Тағайындалуы
1.23		Маршруттық көлік құралдарының (автобустар, троллейбустар) қозғалысы үшін ғана арналған өтетін бөліктің жолағын белгілеу
1.24.1		Ескертетін жол белгілерінің қайталануы
1.24.2		Тыйым салатын жол белгілерінің қайталануы
1.24.3		«Мүгедек» жол белгісінің қайталануы
1.24.4		Ақпараттық-көрсеткіш белгілерінің қайталануы
1.25		Жасанды кедір-бұдырларды белгілеу
1.26		Велосипед жолын белгілеу
1.27		Жаяу жүргін жолдарды белгілеу

Г.2 Тік жол таңбасы

Г.2 кестесі – Тік жол таңбасы

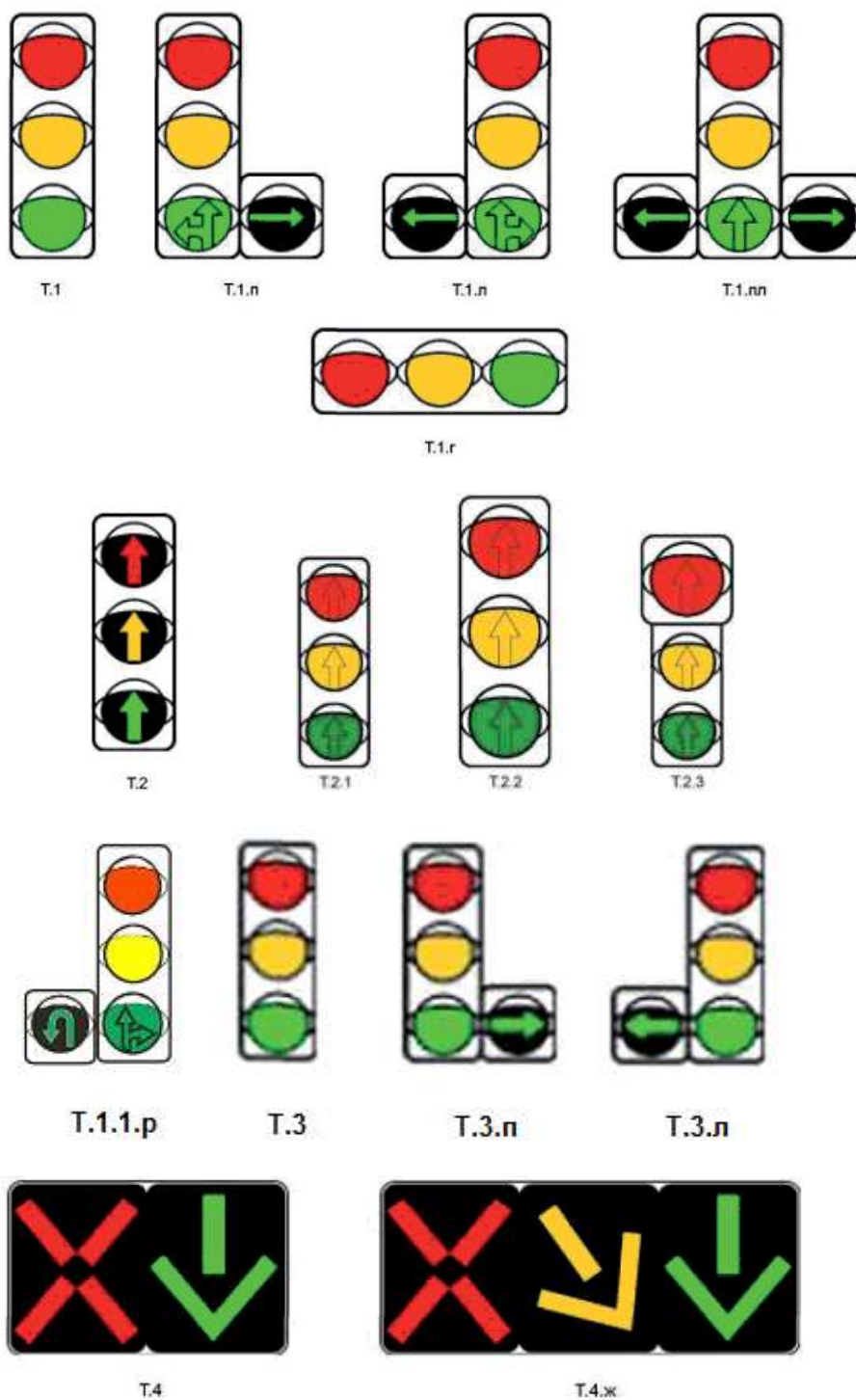
Таңбаның нөмірі	Таңбаны белгілеу	Тағайындалуы
2.1.1- 2.1.3		Жол имараттарының тік беттерін белгілеу (көпірлер, өтпезолдар, жақтаулардың шеткі бөліктерінің және т.б тіреулері) 2.1.1 – өтетін бөліктен солға қарай; 2.1.2 – өтетін бөлікте; 2.1.3- өтетін бөліктен оңға қарай.
		
		
		
2.2		Өтпезолдар мен көпір арқалықтарының аралық құрылымының төменгі жиегінің белгіленуі
2.3		Дөңгелек тапал тіреулер және қауіпсіздік аралықшаларының белгіленуі

Г.2 кестесінің соңы

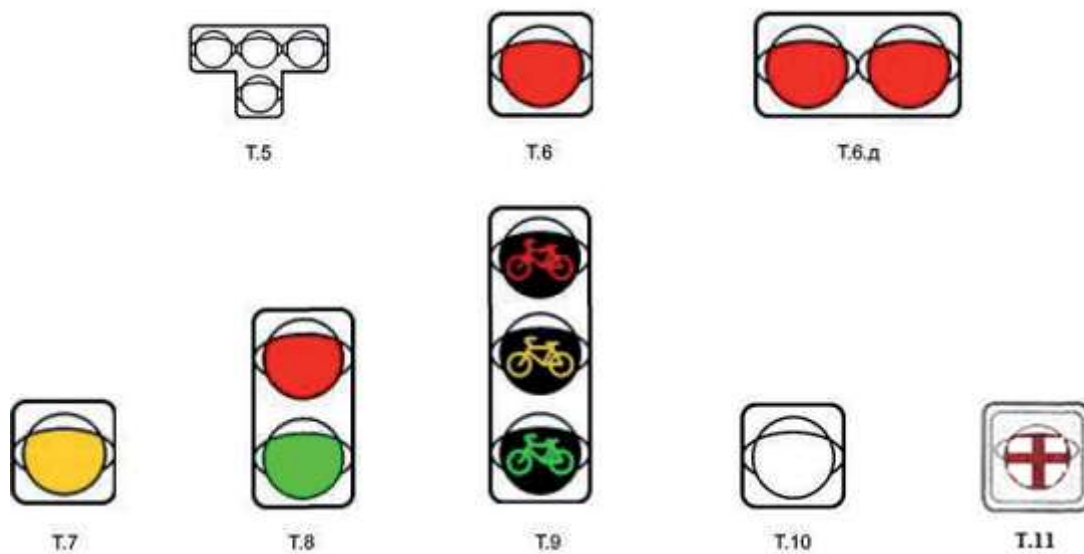
Таңбаның нөмірі	Таңбаны белгілеу	Тағайындалуы
2.4		Сигналдық бағандар, қысқа бағаналар, арқанды қоршаулар тіреулері және т.б белгіленуі
2.5		Қауіпті учаскелердегі жол қоршауларының қаптал беттерінің белгіленуі
2.6		Жол қоршауларының қаптал беттерінің белгіленуі
2.7		Қауіпті учаскелерде жиектасты және қауіпсіздік аралықшаларын көтеретін қаптал беттерді белгілеу

Д қосымшасы
(ақпараттық)

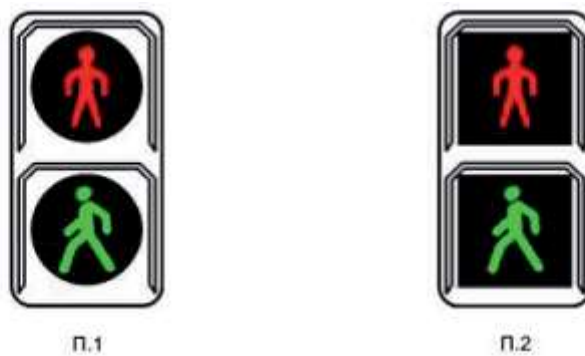
Бағдаршамдар

Д.1 суреті – Көліктік бағдаршамдар

Д.1 суреті (жалғасы) – Көліктік бағдаршамдар

Д.2 суреті – Жаяу жүргінші бағдаршамдар

Д.3 суреті – Уақытты өлшейтін таблосы бар жаяу жүргінші бағдаршамдар

Библиография

[1] Кеден одағы комиссиясының 2017 жылғы 18 қазандағы № 827 шешімімен бекітілген «Автомобиль жолдардың қауіпсіздігі» кеден одағының техникалық регламенті

[2] «Жол қозғалысы туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 17 сәуірдегі № 194 –V ҚРЗ Заңы.

[3] «Автомобиль жолдары туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 17 шілдедегі № 245 Заңы.

[4] «Автомобиль көлігі туралы» 2003 жылғы 4шілдедегі № 476 Заңы.

[5] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 13 қарашадағы № 1196 қаулысымен бекітілген Жол жүрісі қағидаларын, Көлік құралдарын пайдалануға рұқсат беру жөніндегі негізгі ережелерді, көлігі арнайы жарық және дыбыс сигналдарымен жабдықталуға және арнайы түсті-графикалық схемалар бойынша боялуға тиіс жедел және арнайы қызметтер тізбесі.

[6] Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 17 сәуірдегі №460 бұйрығымен бекітілген Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасымалдау ережелері және Қазақстан Республикасының аумағында автокөлік құралдарымен тасымалдауға рұқсат етілетін қауіпті жүктердің тізбесі.

[7] ЦП-483 Ресей Федерациясының Қатынас жолдары министрлігі 1997 жылдың 21 шілдеде бекіткен, Ресей жол жолдарының теміржол өтпелерін пайдалану нұсқаулығы (Қазақстан Республикасы ІІМ-нің келісім бойынша Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 1994 жылдың 20 шілдесіндегі № 97 бұйрығы негізінде «Ресей жол жолдарының теміржол өтпелерін пайдалану нұсқаулығы» Қазақстан Республикасы аумағында қолдану туралы (өзгерістерімен мен толықтыруларымен бірге))

ӘОЖ 656.13:625.746:006.354

МСЖ 93.080.30

Түйін сөздер: жол белгілері, жол таңбасы, жол бағдаршамдары, жол қоршаулары, бағыттау құрылғысы, жиынтық жасанды кедір-бұдырлар, шу жолақтар, қолдану ережелері.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Технические средства регулирования дорожного движения

ПРАВИЛА ПРИМЕНЕНИЯ

СТ РК 1412-2017

Издание официальное

**Комитет технического регулирования и метрологии
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН РГП на ПХВ «Казахстанский институт стандартизации и сертификации» Комитета технического регулирования и метрологии Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ Приказом Председателя Комитета технического регулирования и метрологии Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 09.10.2017 года № 274-од

3 В настоящем стандарте реализованы нормы Законов Республики Казахстан «О техническом регулировании» от 9 ноября 2004 года № 603, «О дорожном движении» от 17 апреля 2014 года № 194-V ЗРК, «Об автомобильных дорогах» от 17 июля 2001 года № 245, «Об автомобильном транспорте» от 4 июля 2003 года № 476, Правил дорожного движения, Основных положений по допуску транспортных средств к эксплуатации, перечня оперативных и специальных служб, транспорт которых подлежит оборудованию специальными световыми и звуковыми сигналами и окраске по специальным цветографическим схемам, утвержденных постановлением Правительства Республики Казахстан от 13 ноября 2014 года № 1196, и Правил перевозки опасных грузов автомобильным транспортом и перечня опасных грузов, допускаемых к перевозке автотранспортными средствами на территории Республики Казахстан, утвержденных приказом Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 17 апреля 2015 года № 460.

Настоящий стандарт соответствует общим требованиям Конвенции о дорожных знаках и сигналах (Вена, 1968 г.), Европейского соглашения, дополняющего эту Конвенцию (Женева, 1971 г.) с поправками 1995 года, и Конвенции о дорожном движении.

**4 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

**2023 год
5 лет**

5 ВВЕДЕН ВЗАМЕН СТ РК 1412-2010

Информация об изменениях к настоящему стандарту публикуется в ежегодно издаваемом указателе «Нормативные документы по стандартизации», а текст изменений и поправок - в ежемесячно издаваемых информационных указателях «Национальные стандарты». В случае пересмотра (замены) или отмены настоящего стандарта соответствующее уведомление будет опубликовано в ежемесячно издаваемом информационном указателе «Национальные стандарты»

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета технического регулирования и метрологии Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан

Содержание

1 Область применения	1
2 Нормативные ссылки	1
3 Термины и определения	2
4 Общие положения	3
5 Правила применения дорожных знаков	4
6 Правила применения дорожной разметки	32
7 Правила применения дорожных светофоров	39
8 Правила применения дорожных ограждений и направляющих устройств	48
9 Правила применения сборных искусственных неровностей и шумовых полос	52
Приложение А (информационное) Рисунки к правилам применения технических средств регулирования движения	53
Приложение Б (информационное) Дорожные знаки по СТ РК 1125	85
Приложение В (информационное) Условные обозначения технических средств регулирования дорожного движения	102
Приложение Г (информационное) Разметка дорожная по СТ РК 1124 и ГОСТ 32953	104
Приложение Д (информационное) Светофоры	110
Библиография	112

Технические средства регулирования дорожного движения

ПРАВИЛА ПРИМЕНЕНИЯ

Дата введения 2018-02-01

1 Область применения

Настоящий стандарт распространяется на технические средства регулирования дорожного движения: дорожные знаки, дорожную разметку, светофоры, дорожные ограждения, направляющие устройства, сборные искусственные неровности и шумовые полосы на всех сооружаемых и эксплуатируемых дорогах, улицах в городах и сельских поселках, железнодорожных переездах (далее - дороги) и устанавливает правила их применения.

2 Нормативные ссылки

Для применения настоящего стандарта необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

СТ РК 1124-2003 Технические средства организации дорожного движения. Разметка дорожная. Технические требования

СТ РК 1125-2002 Знаки дорожные. Общие технические условия

СТ РК 1278-2004 Системы дорожных ограничителей. Барьеры безопасности металлические. Технические условия

СТ РК 1409-2005 Опоры дорожных знаков железобетонные. Технические условия

СТ РК 1633-2015 Средства наружной рекламы на автомобильных дорогах и в населенных пунктах. Общие технические требования и правила размещения

СТ РК 2607-2015 Технические средства организации движения в местах производства дорожных работ. Основные параметры. Правила применения

ГОСТ 19433.1-2010 Грузы опасные. Классификация

ГОСТ 32843-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Столбики сигнальные дорожные. Технические требования

ГОСТ 32944-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Пешеходные переходы. Классификация. Общие требования

ГОСТ 32945-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Знаки дорожные. Технические требования

ГОСТ 32953-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Разметка дорожная. Технические требования

ГОСТ 32964-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Искусственные неровности сборные. Технические требования. Методы контроля

ГОСТ 33025-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Полосы шумовые. Технические условия

ГОСТ 33027-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Требования к размещению средств наружной рекламы

ГОСТ 33127-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Ограждения дорожные. Классификация

СТ РК 1412-2017

ГОСТ 33128-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Ограждения дорожные. Технические требования

ГОСТ 33151-2014 Дороги автомобильные общего пользования. Элементы обустройства. Технические требования. Правила применения

ГОСТ 33385-2015 Дороги автомобильные общего пользования. Дорожные светофоры. Технические требования

Примечание - При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов и классификаторов по ежегодно издаваемому информационному указателю «Нормативные документы по стандартизации» по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим стандартом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины и определения

В настоящем стандарте применяются термины по [1] - [5], ГОСТ 32944, ГОСТ 32945, ГОСТ 32953, ГОСТ 32964, ГОСТ 33025 и ГОСТ 33127, а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Берма присыпная: Площадка, устраиваемая на поверхности откоса насыпи или выемки предназначенная для размещения технических средств регулирования дорожного движения.

3.2 Пешеходное вызывное устройство: Элемент системы управления пешеходным светофорным объектом, обеспечивающий ручное включение основного сигнала светофора.

3.3 Островок безопасности: Островок в пределах проезжей части дороги, выделенный для пешеходов, ожидающих возможности закончить переход через дорогу

3.4 Знак основной: Знак, необходимость установки которого определяется дорожными условиями в соответствии с требованиями настоящего стандарта.

3.5 Знак дублирующий: Знак, установленный в том же поперечном сечении дороги, что и основной знак, служащий для повышения надежности восприятия информации участниками движения.

3.6 Знак предварительный: Знак, установленный до основного знака и предупреждающий водителей о предстоящем изменении режима движения или объекте, информация о которых содержится на основном знаке.

3.7 Знак повторный: Знак, установленный за основным знаком и подтверждающий его информацию.

3.8 Знак дополнительной информации (табличка): Знак, ограничивающий или уточняющий действие других знаков, совместно с которыми он применен.

3.9 Светофор дорожный (далее - светофор): Светосигнальное устройство для регулирования движения.

3.10 Светофорный объект: Группа светофоров, установленных на участке улично-дорожной сети, очередность движения по которому конфликтующих транспортных потоков или транспортных и пешеходных потоков регулируется светофорной сигнализацией.

3.11 Направляющее устройство: Сигнальный столбик, тумба, направляющий островок, островок безопасности, предназначенные для зрительного ориентирования.

4 Общие положения

4.1 Дорожные знаки по СТ РК 1125 и ГОСТ 32945, дорожная разметка по СТ РК 1124 и ГОСТ 32953, светофоры по ГОСТ 33385, дорожные ограждения по ГОСТ 33128 и направляющие устройства, сборные искусственные неровности по ГОСТ 32964 и шумовые полосы по ГОСТ 33025 должны размещаться с учетом их наилучшей видимости участниками дорожного движения, как в светлое, так и в темное время суток, удобства эксплуатации и обслуживания, а также исключения возможности их непреднамеренных повреждений. При этом они не должны закрываться от участников дорожного движения какими-либо препятствиями (зелеными насаждениями, мачтами наружного освещения и т. п.).

При размещении дорожных знаков и светофоров должна быть обеспечена направленность передаваемой ими информации только тем участникам движения, для которых она предназначена.

На участках дорог, где дорожная разметка, определяющая режим движения, трудно различима (снег, грязь и т.п.), или не может быть восстановлена, должны быть установлены соответствующие по значению дорожные знаки.

4.2 Не допускается размещать плакаты, афиши, устанавливать приспособления в полосе отвода дороги, а также производить разметку, которые могут быть приняты за дорожные знаки или другие технические средства регулирования дорожного движения либо могут снижать их видимость или эффективность, либо ослеплять участников движения или отвлекать их внимание, создавая тем самым опасность для дорожного движения.

Не допускается размещать на знаках, на их оборотной стороне, светофорах и опорах, на которых они расположены, плакаты, транспаранты, не имеющие отношения к регулированию движения.

4.3 Знаки и светофоры (условные обозначения - по таблице В.1 приложения В) размещают таким образом, чтобы они воспринимались только участниками движения, для которых они предназначены, и не были закрыты какими-либо препятствиями (рекламой, зелеными насаждениями, опорами наружного освещения и т. п.), обеспечивали удобство эксплуатации и уменьшали вероятность их повреждения.

4.4 При размещении наружной рекламы должны выполняться требования ГОСТ 33027 и СТ РК 1633.

4.5 Технические средства регулирования дорожного движения, применение которых было вызвано причинами временного характера (дорожно-ремонтные работы, сезонные особенности движения и т.п.), должны быть немедленно демонтированы после устранения указанных причин. При этом знаки и светофоры допускается закрывать чехлами.

4.6 Технические средства регулирования дорожного движения допускается применять и в случаях, не предусмотренных настоящим стандартом, если необходимость их применения обоснована конкретными условиями дорожного движения.

4.7 Допускается применение многопозиционных управляемых дорожных знаков (табло) с изменяющейся информацией, условия их применения должны соответствовать требованиям настоящего стандарта.

4.8 В экспериментальных целях допускается в установленном порядке применять технические средства регулирования дорожного движения не регламентированные действующими межгосударственными и (или) национальными стандартами. При этом в необходимых случаях для участников движения должна быть предоставлена информация, разъясняющая назначение данного технического средства.

4.9 Типовые схемы обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения пешеходных переходов, расположенных в непосредственной

СТ РК 1412-2017

близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан, приведены на рисунках А.35 - А.42. Выбор конкретной схемы организации дорожного движения должен осуществляться в зависимости от места размещения образования, заведения (организации, учреждения). При этом следует учитывать местные условия и при необходимости принимать меры по внесению изменений.

4.10 Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения регулируемых и нерегулируемых железнодорожных переездов должно осуществляться в соответствии с требованиями [7]. Типовые схемы обустройства железнодорожных переездов средствами регулирования дорожного движения приведены на рисунках А.44 - А.49.

5 Правила применения дорожных знаков

5.1 Общие требования

5.1.1 Номера, наименования и изображения дорожных знаков приведены в приложении Б.

5.1.2 Действие знаков распространяется на проезжую часть, обочину, трамвайные пути, велосипедную или пешеходную дорожку, у которых или над которыми они установлены.

5.1.3 Знаки со световозвращающей поверхностью должны применяться на участках дорог без стационарного освещения, знаки с внутренним и внешним освещением - на участках дорог со стационарным освещением.

Знаки со световозвращающей поверхностью допускается применять на участках дорог со стационарным освещением, если обеспечивается видимость знаков с расстояния не менее 100 м.

5.1.4 В одном поперечном сечении дороги допускается устанавливать не более трех знаков, без учета дублирующих знаков и знаков дополнительной информации (табличек).

Наиболее важными являются знаки приоритета, предписывающие и запрещающие дорожные знаки. Знаки разных групп на одной опоре (стойке, кронштейне и т. п.) должны располагаться в следующем порядке: по горизонтали слева или по вертикали сверху вниз - знаки приоритета; предупреждающие знаки; предписывающие знаки; запрещающие знаки; информационно-указательные знаки; знаки сервиса.

Знаки одной группы должны размещаться на одной опоре по порядку номера в группе.

При горизонтальном сочетании дорожных знаков 2.1, 2.4, 2.5 с другими знаками они должны располагаться слева от других знаков, а при вертикальном сочетании - сверху от других знаков.

5.1.5 Знаки, установленные на дороге последовательно, за исключением знаков, установленных на перекрестке, должны быть расположены вне населенных пунктов на расстоянии не менее 50 м, а в населенных пунктах - не менее 25 м друг от друга.

5.1.6 Дорожные знаки, кроме случаев, специально оговоренных настоящим стандартом, должны устанавливаться с правой стороны дороги вне проезжей части и обочины. На дорогах с двумя и более полосами для движения в одном направлении знаки, с учетом характера содержащейся на них информации и местных условий, должны дублироваться, если они могут быть своевременно не замечены водителями из-за крупногабаритных транспортных средств, движущихся по правым полосам проезжей части.

Дублирующие знаки должны устанавливаться на разделительной полосе, а при ее отсутствии - на левой стороне дороги, если для движения во встречном направлении имеется не более двух полос, или над проезжей стороной дороги, а также, если для движения во встречном направлении имеется 3 полосы и более.

5.1.7 Расстояние от кромки проезжей части, а при наличии обочины - от бровки земляного полотна до ближайшего к ней края знака, установленного сбоку от проезжей части, должно составлять от 0,5 до 2,0 м (см. рисунок А.29 а и б), а до края информационно-указательных знаков 5.20.1, 5.21.1-5.27, 5.31 - от 0,5 до 5,0 м.

5.1.8 В стесненных условиях (у обрывов, выступов скал, парапетов и т.п.) допускается установка знаков на обочинах. При этом расстояние между кромкой проезжей части и ближайшим к ней краем знака должно составлять не менее 1 м, а высота установки - не менее 2 м (см. рисунок А.29 в).

5.1.9 При отсутствии ограждения знаки, расположенные на обочине, а также на разделительной полосе, должны устанавливаться на безопасных опорах по СТ РК 1409. Верхний обрез фундамента опоры знака должен быть выполнен заподлицо с поверхностью обочины, разделительной полосы или присыпной бермы.

5.1.10 В местах проведения работ на проезжей части и при оперативных изменениях в схемах организации движения знаки на переносных опорах допускается устанавливать на проезжей части. Опоры временных знаков должны быть окрашены чередующимися горизонтальными полосами желтого и черного цветов шириной 0,20 м. При этом дорожно-ремонтные работы на дорогах и (или) улицах следует проводить согласно требованиям СТ РК 2607.

Временные дорожные знаки, применяемые в местах производства дорожных работ и временного изменения направления движения, выполняются на желтом фоне с использованием световозвращающего материала класса III с флуоресценцией по ГОСТ 32945.

5.1.11 Расстояние от нижнего края знака (без учета предупреждающих знаков 1.4.1 - 1.4.6 и табличек) до поверхности дорожного покрытия (высота установки) кроме случаев, специально оговоренных настоящим стандартом, должно составлять:

- от 1,5 до 2,2 м - при установке сбоку от дороги вне населенных пунктов, от 2,0 до 4,0 м - в населенных пунктах;

- не менее 0,6 м - при установке на островках безопасности и на проезжей части дороги;

- от 5,0 до 10,0 м - при размещении над проезжей частью, в связи с необходимостью обеспечения надлежащей видимости знаков при многорядном движении разногабаритных транспортных средств и создания безопасной зоны (1,5 м), между контактной сетью электротранспорта и техническими средствами регулирования дорожного движения; при размещении знаков на пролетных строениях искусственных сооружений, при расстоянии от поверхности дорожного покрытия до низа пролетного строения сооружения менее 5 м знаки не должны выступать за их нижний край.

Высота установки знаков, расположенных сбоку от дороги, определяется от поверхности дорожного покрытия на краю проезжей части.

При расположении знаков друг под другом высота установки определяется по нижнему знаку.

На протяжении одной дороги высота установки знаков должна быть по возможности одинаковой.

5.1.12 Расстояние между соседними знаками, размещенными на одной опоре и распространяющими свое действие на одну и ту же проезжую часть, за исключением знаков, выполненных в одном корпусе, должно составлять от 50 до 200 мм.

СТ РК 1412-2017

5.1.13 Знаки не должны устанавливаться на расстоянии менее 1 м от проводов сети высокого напряжения. В пределах охранной зоны высоковольтных линий подвеска знаков на тросах-растяжках запрещается.

5.1.14 Типоразмеры изображений знаков должны выбираться в зависимости от условий их применения в соответствии с ГОСТ 32945 (таблица 3). Если для данных условий движения типоразмер знака не оговорен, должны применяться знаки ближайшего типоразмера.

Высоту h_n прописной буквы на информационных знаках индивидуального проектирования выбирают в соответствии с СТ РК 1125 или таблицей 1.

5.1.15 На дорогах в населенных пунктах с числом полос 6 и более, а также на автомагистралях и участках дорог вне населенных пунктов с числом полос 4 и более применяют знаки, изготовленные по СТ РК 1125 и ГОСТ 32945.

Характеристики световозвращающих материалов, используемых при изготовлении знаков, в зависимости от условий их применения должны соответствовать ГОСТ 32945 (таблица 5).

Таблица 1 - Высота прописной буквы на знаках индивидуального проектирования

Высота прописной буквы h_n , мм	Знаки 5.22, 5.23, 5.24, 5.25, 5.20.1, 5.20.2, 5.21.1, 5.21.2, 5.26, 5.27 установленные	
	вне населенных пунктов	в населенных пунктах
75, 100 или 150	дороги с одной полосой	дороги и улицы местного значения, проезды, дороги и улиц в сельских поселениях
150, 200 или 250	-	магистральные дороги, кроме скоростных, магистральные улицы
200, 250 или 300	дороги с двумя или тремя полосами	Магистральные дороги скоростного движения
300 или 400	дороги с четырьмя или более полосами	-
400 или 500	автомагистрали	-

5.16 На щитах со световозвращающей флуоресцентной пленкой желто-зеленого цвета применяют знаки 1.20, 1.21, 5.16.1 и 5.16.2. Допускается применять и другие знаки на таких щитах в местах концентрации дорожно-транспортных происшествий и для профилактики их возникновения на опасных участках, в местах массового тяготения, в районе образовательных и детских организаций (учреждений), прилегающих непосредственно к данной дороге и (или) улице.

5.2 Предупреждающие знаки

5.2.1 Предупреждающие знаки применяют для информирования участников движения о характере опасности и расположении опасного участка дороги, движение по которому требует принять меры, соответствующие обстановке.

5.2.2 Вне населенных пунктов предупреждающие знаки, кроме знаков 1.3.1 - 1.4.6, 1.31.1 - 1.31.5, 1.32.1 - 1.32.3 в зависимости от скорости движения, условий видимости и возможности размещения должны устанавливаться на расстоянии от 150 м до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 м до 100 м от начала опасного участка.

При необходимости (начало опасного участка скрыто от водителя крутым поворотом, переломом продольного профиля, зданием и т. п.) допускается устанавливать предупреждающие знаки на ином расстоянии, указываемом в этом случае на табличке 7.1.1.

5.2.3 Если между предупреждающим знаком и началом опасного участка имеется перекресток, за этим перекрестком допускается устанавливать повторный предупреждающий знак с табличкой 7.1.1. Если расстояние между началом опасного участка и перекрестком менее 20 м, то на пересекающей дороге допускается

устанавливать соответствующий знак с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 на расстоянии до 50 м от перекрестка (см. рисунок А.30 а и б).

5.2.4 Знаки 1.1, 1.2, 1.9, 1.10, 1.21 и 1.23 должны повторяться вне населенных пунктов, а знаки 1.21, 1.23 - и в населенных пунктах. Второй знак должен быть установлен на расстоянии не менее 50 м от начала опасного участка.

5.2.5 Знаки 1.1 «Железнодорожный переезд со шлагбаумом» и 1.2 «Железнодорожный переезд без шлагбаума» устанавливают перед всеми железнодорожными переездами, соответственно оборудованными или не оборудованными шлагбаумами. Знаки дублируют на дорогах с двумя или более полосами для движения в одном направлении, а на дорогах с одной полосой, если расстояние видимости переезда вне населенных пунктов менее 300 м, а в населенных пунктах - менее 100 м. При расстоянии между железнодорожными переездами 50 м и менее знаки устанавливают перед первым переездом, а при расстоянии более 50 м - перед каждым переездом.

5.2.6 Знаки 1.3.1 «Однопутная железная дорога» и 1.3.2 «Многопутная железная дорога» должны устанавливаться перед всеми железнодорожными переездами без шлагбаума соответственно через железную дорогу с одним или двумя и более путями. При наличии на переезде светофорной сигнализации знаки 1.3.1 и 1.3.2 должны устанавливаться на одной опоре со светофором, а при ее отсутствии - на расстоянии не менее 20 м от ближнего рельса.

5.2.7 Знаки 1.4.1 - 1.4.6 «Приближение к железнодорожному переезду» должны устанавливаться вне населенных пунктов на дорогах общего пользования перед каждым переездом, а на других дорогах - при расстоянии видимости переезда менее 300 м.

Знаки 1.4.1 - 1.4.3 должны устанавливаться с правой стороны дороги, а знаки 1.4.4 - 1.4.6 - с левой. Знаки 1.4.1 и 1.4.4 должны устанавливаться с первым (основным и дублирующим) по ходу движения знаком 1.1 или 1.2, знаки 1.4.3 и 1.4.6 - со вторым знаком 1.1 или 1.2, а знаки 1.4.2 и 1.4.5 - самостоятельно, на равном расстоянии между первым и вторым знаком 1.1 или 1.2 (см. рисунок А.31).

Знаки 1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 и 1.4.6 должны располагаться под знаком 1.1 или 1.2, установленным на высоте в соответствии с 5.1.11. Знаки 1.4.2 и 1.4.5 должны устанавливаться на высоте, равной высоте установки знаков 1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 и 1.4.6.

5.2.8 Знак 1.5 «Пересечение с трамвайной линией» должен устанавливаться перед пересечением дороги с трамвайными путями вне перекрестка, а также перед перекрестками (площадями), через которые проходят трамвайные пути при расстоянии видимости путей менее 50 м.

Если дорога проходит параллельно трамвайным путям на расстоянии менее 20 м, то знак 1.5 с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 должен быть установлен перед пересечением с дорогой, ведущей в сторону трамвайных путей, на расстоянии 50 м от пересечения.

5.2.9 Знак 1.6 «Пересечение равнозначных дорог» должен устанавливаться перед пересечением равных по значению дорог, на подъездах, с которых расстояние видимости перекрестка вне населенных пунктов менее 150 м, а в населенных пунктах - менее 50 м.

Знак 1.6 должен устанавливаться также перед перекрестком, на котором отменяется очередность проезда, установленная ранее с помощью знаков приоритета.

5.2.10 Знак 1.7 «Пересечение с круговым движением» должен устанавливаться вне населенных пунктов перед каждым перекрестком, на котором установлены знаки 4.3, в населенных пунктах - перед перекрестками, расстояние видимости которых менее 50 м, а также перед каждым перекрестком, на котором отсутствует стационарное освещение.

5.2.11 Знак 1.8 «Светофорное регулирование» должен устанавливаться вне населенных пунктов перед каждым перекрестком, пешеходным переходом или участком дороги, движение на которых регулируется светофором, в населенных пунктах - при

СТ РК 1412-2017

расстоянии видимости светофора менее 100 м, а также перед первым после въезда в населенный пункт перекрестком или пешеходным переходом со светофорным регулированием.

5.2.12 Знак 1.9 «Разводной мост или паромная переправа» должен устанавливаться перед всеми разводными, понтонными (наплавными) мостами и паромными переправами.

5.2.13 Знак 1.10 «Выезд на набережную» должен устанавливаться перед участками дорог, выходящими на набережную или берег какого-либо водоема. Знак 1.10 должен устанавливаться независимо от наличия дорожного ограждения.

5.2.14 Знаки 1.11.1 и 1.11.2 «Опасный поворот» должны устанавливаться перед кривыми в плане, если отношение скорости при проезде по опасному участку к скорости, характерной для предшествующего участка (коэффициент безопасности), менее 0,6, а также перед кривыми в плане, на которых расстояние видимости встречного автомобиля при скорости, характерной для предшествующей кривой участка дороги, меньше минимального расстояния видимости, обеспечивающего безопасность движения (см. таблицу 2).

Таблица 2 - Минимальное расстояние видимости, обеспечивающее безопасность движения при данной скорости

Скорость движения, км/ч	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
Минимальное расстояние видимости, м:										
- встречного автомобиля;	90	110	130	170	200	250	300	350	400	450
- для остановки перед препятствием	45	55	75	85	125	150	175	200	225	250

Примечания:

- 1 Для строящихся дорог принимают скорость, соответствующую 70 % расчетной скорости, а для эксплуатируемых дорог - скорость, которую на данном участке не превышают 85 % транспортных средств.
- 2 Расстоянием видимости встречного автомобиля следует считать расстояние, на котором с высоты 1,2 м (уровень глаз водителя легкового автомобиля) можно увидеть предмет, находящийся на высоте 1,2 м над уровнем проезжей части.
- 3 Расстоянием видимости для остановки следует считать расстояние, которое с высоты 1,2 м (уровень глаз водителя легкового автомобиля) обеспечивает видимость любых предметов высотой не менее 0,2 м, находящихся на середине полосы движения.

5.2.15 Знаки 1.12.1 и 1.12.2 «Опасные повороты» должны устанавливаться перед двумя и более следующими друг за другом кривыми в плане, если перед первой из них в соответствии с требованиями 5.2.14 должен быть установлен соответственно знак 1.11.1 или 1.11.2 и расстояние между соседними кривыми менее 300 м.

Расстояние между соседними кривыми в плане определяется между концом и началом следующих друг за другом кривых - круговых или переходных.

При трех и более следующих друг за другом кривых в плане со знаками 1.12.1 и 1.12.2 следует применять табличку 7.2.1.

5.2.16 Знаки 1.13 «Крутой спуск» и 1.14 «Крутой подъем» должны устанавливаться соответственно перед спуском или подъемом, если длина участка дороги на уклоне при соответствующей величине уклона больше указанной в таблице 3.

Таблица 3 - Минимальная длина участка дороги на уклоне при установке знаков 1.13 и 1.14 в зависимости от величины уклона

Уклон, ‰	Длина уклона, м	Уклон, ‰	Длина уклона, м
40	600	70	300
50	450	80 и более	270
60	350		

В случае, если спуски и подъемы следуют друг за другом, знаки 1.13 и 1.14 (без таблички 7.1.1) допускается устанавливать в непосредственной близости перед началом спуска или подъема.

Если участок спуска или подъема не просматривается на всем его протяжении или его длина превышает 0,5 км, со знаками 1.13 или 1.14 следует применять табличку 7.2.1.

5.2.17 Знак 1.15 «Скользкая дорога» должен устанавливаться перед участками дорог, на которых коэффициент сцепления шин с покрытием во влажном состоянии менее 0,3.

5.2.18 Знак 1.16 «Неровная дорога» устанавливают перед участками дорог, имеющими повреждения покрытия (выбоины, неплавное сопряжение подходов с мостовыми сооружениями, волнистость и т. п.), затрудняющие движение транспортных средств с разрешенной Правилами дорожного движения по [5] скоростью.

Знак 1.16.1 «Искусственная неровность» устанавливают перед искусственной неровностью для принудительного снижения скорости (см. рисунок А.17).

В случаях, если расстояние между последовательно расположенными неровностями составляет не более 100 м, знак устанавливают перед первой искусственной неровностью.

5.2.19 Знак 1.17 «Выброс гравия» должен устанавливаться перед участками дорог с усовершенствованным покрытием, на которых возможен выброс гравия, щебня и т. п. из-под колес транспортных средств.

5.2.20 Знаки 1.18.1 - 1.18.3 «Сужение дороги» должны устанавливаться вне населенных пунктов перед участками дорог, на которых ширина проезжей части уменьшается более чем на 0,5 м, а в населенных пунктах - перед участками дорог, на которых ширина проезжей части уменьшается на одну полосу или более. Вне населенных пунктов знак должен устанавливаться также перед мостами, путепроводами, эстакадами и тоннелями, если ширина проезжей части в пределах искусственного сооружения равна или меньше, чем на подходах к нему, а в населенных пунктах - если ширина проезжей части в пределах искусственного сооружения меньше, чем на подходах к нему.

Знак 1.18.2 не должен устанавливаться в местах окончания полосы разгона и дополнительной полосы на подъеме.

5.2.21 Знак 1.19 «Двустороннее движение» должен устанавливаться перед участками дороги (проезжей части) с двусторонним движением, если им предшествует участок с односторонним движением. Знак 1.19 должен применяться независимо от применения знака 5.6.

Знак 1.19 не должен применяться, если дорога, обозначенная знаком 5.5, заканчивается на Т-образном перекрестке, перекрестке с круговым движением или площади. Не применяется знак 1.19 на съездах с транспортных развязок в разных уровнях при примыкании их к дорогам с двусторонним движением.

5.2.22 Знак 1.20 «Пешеходный переход» вне населенных пунктов должен устанавливаться перед всеми обозначенными знаками 5.16.1, 5.16.2 и (или) разметкой 1.14 нерегулируемыми пешеходными переходами, а в населенных пунктах - перед переходами, расстояние видимости которых менее 50 м.

Знак 1.20 допускается не устанавливать перед пешеходными переходами, расположенными на перекрестках.

5.2.23 Знак 1.21 «Дети» должен устанавливаться перед участками дорог, на которые имеется выход с территорий детских учреждений (школ, оздоровительных лагерей и т. п.), прилегающих непосредственно к данной дороге.

Знак 1.21 должен повторяться. Первый знак должен быть установлен на расстоянии 100 м, а второй - не менее 50 м от начала опасного участка. С повторным знаком должна применяться табличка 7.2.1, на которой указывается протяженность участка дороги, прилегающего непосредственно к территории детского учреждения.

СТ РК 1412-2017

5.2.24 Знак 1.22 «Пересечение с велосипедной дорожкой» должен устанавливаться перед пересечениями велосипедной дорожки, обозначенной знаком 4.5, с дорогой, если они расположены вне перекрестков.

5.2.25 Знак 1.23 «Дорожные работы» должен устанавливаться перед местами проведения любых видов работ на проезжей части, обочинах или разделительной полосе дороги, а также на тротуаре, если пешеходы вынуждены при этом выходить на проезжую часть. В стесненных условиях, а также в населенных пунктах второй знак 1.23 допускается устанавливать непосредственно у начала участка проведения работ, при этом за начало участка следует считать первое по ходу движения направляющее или ограждающее устройство. При проведении краткосрочных работ, связанных с профилактическим осмотром колодцев подземных инженерных сетей или уборкой проезжей части, допускается установка одного знака 1.23 на переносной опоре на расстоянии от 10 до 15 м от места проведения работ.

Если перед участком дороги, где проводят дорожные работы, применяют и другие знаки, то знак 1.23 должен устанавливаться первым по ходу движения, кроме случая, когда вне населенных пунктов применен знак 5.34.1.

5.2.26 Знак 1.24 «Перегон скота» должен устанавливаться перед участками дорог, проходящими вдоль скотных дворов, ферм и в местах организованного перегона скота, через проезжую часть дороги.

5.2.27 Знак 1.25 «Дикие животные» должен устанавливаться перед проходящими по территории заповедников, охотничьих хозяйств, лесных массивов и т. п. участками дорог, если на них возможно появление диких животных, и применяться с табличкой 7.2.1.

5.2.28 Знак 1.26 «Падение камней» должен устанавливаться перед участками дороги, на которых возможны обвалы, оползни, снежные лавины и камнепады.

5.2.29 Знак 1.27 «Боковой ветер» должен устанавливаться перед участками дорог, проходящими по горным перевалам, высоким насыпям, мостам, путепроводам, вдоль ущелий и рек и т. п., на которых возможен сильный боковой ветер.

5.2.30 Знак 1.28 «Низколетящие самолеты» должен устанавливаться перед проходящими вблизи аэродромов участками дорог, над которыми самолеты или вертолеты пролетают на небольшой высоте.

5.2.31 Знак 1.29 «Тоннель» должен устанавливаться перед тоннелями, в которых отсутствует искусственное освещение, а также перед тоннелями, въездные порталы которых из-за рельефа местности видны с расстояния менее 150 м.

Если при въезде в тоннель не виден его противоположный конец, со знаком 1.29 следует применять табличку 7.2.1.

5.2.32 Знак 1.30 «Прочие опасности» должен устанавливаться перед опасными участками дорог, вид опасности на которых не предусмотрен предупреждающими знаками по СТ РК 1125.

5.2.33 Знаки 1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 «Направление поворота» должны применяться для указания направления поворота на кривых в плане малого радиуса с ограниченной видимостью, если при приближении к кривой определение направления поворота затруднено, и устанавливаться с внешней стороны кривой на продолжении оси полосы (полос), по которой осуществляется движение к повороту. На протяжении одной кривой знаки допускается повторять.

На перекрестке с круговым движением знак 1.31.1 должен устанавливаться на центральном островке, напротив соответствующего въезда. Допускается не устанавливать знак при наличии стационарного освещения перекрестка.

Знаки 1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 должны быть установлены на высоте от 1 до 1,5 м.

5.2.34 Знак 1.31.3 «Направление поворота» должен устанавливаться на Т-образных перекрестках и разветвлениях дорог, если имеется опасность их проезда в прямом направлении.

На Т-образных перекрестках знак 1.31.3 должен устанавливаться напротив проезда, не имеющего продолжения, на разветвлениях дорог - непосредственно за местом, где разветвляются проезжие части дорог.

Знак 1.31.3 должен быть установлен на высоте от 1 до 1,5 м.

5.2.35 Знаки 1.31.1 - 1.31.3 в местах производства дорожных работ допускается применять для дополнительного указания направления объезда огороженного участка. Знаки в этом случае допускается размещать на ограждающих барьерах.

5.2.36 Знаки 1.31.4 и 1.31.5 «Направление поворота» должны устанавливаться по всему периметру кольцевой развязки с внутренней стороны и на кривых в плане с внешней стороны, на расстоянии, указанном в таблице 4, друг от друга в зависимости от диаметра кольца и радиуса кривой. Допускается применение знаков 1.31.4 и 1.31.5 вместо знаков 1.31.1 и 1.31.2 (см. рисунки А.1 и А.2).

Таблица 4 - Расстояние между двумя знаками

Радиус кривизны, м	Расстояние между двумя знаками, м
менее 60	5-8
60	8-15
150	15-25
300	25
600	25

Знаки 1.31.4 и 1.31.5 всегда ставятся в группах - минимум три знака, которые направлены перпендикулярно направлению движения транспортных средств.

Знаки 1.31.4 и 1.31.5 также можно использовать и для управления движением в зонах сужения дороги, в местах проведения ремонтных работ и на других местах, где необходимо дать дополнительную информацию о направлении дороги.

5.2.37 Знаки 1.32.1 - 1.32.3 «Объезд препятствия» применяются для обозначения элементов опор, мостов, путепроводов, парапетов, ограждений, края проезжей части и других дорожных сооружений и элементов дорог с целью повышения их видимости участниками дорожного движения (см. рисунок А.19).

Знаки 1.32.1 - 1.32.3 применяются для обозначения объездов островков безопасности и различного рода опасностей, находящихся на проезжей части.

Дорожные знаки 1.32.1 - 1.32.3 допускается совмещать со знаками 4.2.1 - 4.2.3 (см. рисунок А.22).

5.2.38 Знак 1.33 «Опасная обочина» предупреждает о том, что съезд на обочину опасен. Вне населенных пунктов устанавливается на расстоянии от 150 до 300 м, а в населенных пунктах и жилых зонах - на расстоянии от 50 до 100 м до начала опасного участка. При необходимости допускается устанавливать знак на ином расстоянии, которое в данном случае указывают на табличке 7.1.1.

5.2.39 Знак 1.34 «Затор» предупреждает о том, что на проезжей части возможен затор. Вне населенных пунктов устанавливается на расстоянии от 150 до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 до 100 м до начала опасного участка или перед съездами с дороги таким образом, чтобы водитель мог объехать участок затора, не доезжая до него. При необходимости допускается устанавливать знак 1.34 на ином расстоянии, которое в данном случае указывают на табличке 7.1.1, а также в сочетании с табличками 7.5.3 - 7.5.7.

5.3 Знаки приоритета

5.3.1 Знаки приоритета применяют для указания очередности проезда нерегулируемых перекрестков, пересечений отдельных проезжих частей, а также узких участков дорог.

5.3.2 Знак 2.1 «Главная дорога» должен применяться для обозначения дороги с преимущественным правом проезда нерегулируемых перекрестков и устанавливаться в начале дороги.

В населенных пунктах знак 2.1 должен повторяться перед каждым перекрестком. Перед перекрестками, на которых главная дорога проходит в прямом направлении, а на пересекающей дороге имеется не более четырех полос, допускается устанавливать знак 2.1 размером (350×350) мм.

Допускается не повторять знак 2.1 перед съездами пересечений дорог в разных уровнях.

Перед перекрестками, на которых главная дорога изменяет направление, а также перекрестками со сложной планировкой знак 2.1 должен устанавливаться с табличкой 7.13 вне населенных пунктов на расстоянии от 150 до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 до 100 м от перекрестка (см. рисунок А.32 а).

5.3.3 Знак 2.2 «Конец главной дороги» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 2.1.

Если дорога, обозначенная знаком 2.1, оканчивается перед пересечением с дорогой, по которой предоставлено преимущественное право проезда данного перекрестка, то знак 2.2 вне населенных пунктов должен быть совмещен со знаком 2.4, установленным предварительно с табличкой 7.1.1 или 7.1.2, в населенных пунктах - совместно со знаком 2.4 или 2.5. Вне населенных пунктов знак 2.2 допускается устанавливать повторно совместно со знаком 2.4 или 2.5, а в населенных пунктах - предварительно с табличкой 7.1.1 (см. рисунок А.32 б).

5.3.4 Знаки 2.3.1 «Пересечение с второстепенной дорогой», 2.3.2 - 2.3.7 «Примыкание второстепенной дороги» должны применяться вне населенных пунктов на дорогах, обозначенных знаком 2.1, для обозначения перекрестков, на которых водители имеют преимущественное право проезда.

Знаки 2.3.4 - 2.3.7 должны быть установлены, если угол между осями главной и второстепенной дорог составляет менее 60°.

Допускается не устанавливать знаки 2.3.2 - 2.3.7 перед съездами пересечений дорог в разных уровнях. Знаки 2.3.1 - 2.3.7 должны устанавливаться на расстоянии от 150 до 300 м от перекрестка.

При необходимости знаки 2.3.1 - 2.3.7 допускается устанавливать на ином расстоянии, указываемом в этом случае на табличке 7.1.1.

5.3.5 Знак 2.4 «Уступите дорогу» должен применяться для указания, что водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекающей дороге, а при наличии таблички 7.13 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

Знак 2.4 должен устанавливаться непосредственно перед выездом на дорогу, по которой знаками 2.1 или 2.3.1 - 2.3.3 предоставлено преимущественное право проезда данного перекрестка, а также перед выездами на автомагистраль. Если дорога, на которой транспортные средства пользуются преимущественным правом проезда пересечений, в местах выезда на нее имеет полосу разгона, то знак 2.4 должен устанавливаться перед началом этой полосы.

Перед перекрестками, на которых главная дорога изменяет направление, а также перекрестками со сложной планировкой, знак 2.4 должен устанавливаться с табличкой 7.13.

Допускается устанавливать знак 2.4 перед выездами на дорогу с покрытием с лесных просек, полевых и других дорог без покрытия, а также в местах выезда на дорогу с территории гаражей, автозаправочных станций, площадок отдыха и других прилегающих к дороге территорий.

Знак 2.4 с табличкой 7.1.1 или 7.1.2 на дорогах вне населенных пунктов, за исключением дорог без покрытия, должен устанавливаться предварительно на расстоянии от 150 до 300 м от перекрестка, если перед перекрестком установлен соответственно знак 2.4 или 2.5. Допускается предварительная установка знака 2.4 с табличкой 7.1.1 или 7.1.2 в городах на расстоянии от 50 до 100 м от перекрестка.

5.3.6 Знак 2.5 «Движение без остановки запрещено» следует применять для указания, что водитель должен остановиться и уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекающей дороге, а при наличии таблички 7.13 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

Знак 2.5 должен устанавливаться в местах, где в соответствии с пунктом 5.3.5 должен быть установлен или допускается установка знака 2.4, если не обеспечена видимость транспортных средств, приближающихся по пересекаемой дороге. Знак 2.5 должен устанавливаться в месте, с которого для водителя остановившегося транспортного средства обеспечена видимость пересекаемой дороги.

Знак 2.5 допускается устанавливать перед неохраемыми железнодорожными переездами, если водитель, находящийся от переезда на расстоянии, равном расчетному расстоянию видимости дороги, видит поезд, находящийся на расстоянии не более 50 м от переезда, а также при производстве работ на переезде. Знак в этом случае устанавливается на расстоянии 10 м от ближнего рельса. Минимальное расстояние видимости поезда из транспортного средства, обеспечивающее безопасность движения приведено в таблице 5.

При установке знака 2.5 перед железнодорожным переездом предварительный знак 2.4 с табличкой 7.1.2 устанавливаться не должен.

Допускается устанавливать знак 2.5 на специальных карантинных постах и стационарных постах полиции, а также при проведении специальных мероприятий.

Таблица 5 - Минимальное расстояние видимости поезда из транспортного средства, обеспечивающее безопасность движения

Скорость движения поезда, км/ч	121 - 140	81-120	41-80	26-40	25 и менее
Расстояние видимости, м, не менее	500	400	250	150	100
Примечания: 1 За скорость движения принимают максимальную скорость поезда, установленную на подходах к переезду. 2 При проектировании вновь строящихся и реконструируемых дорог на переездах водителю автомобиля, находящемуся на расстоянии для остановки перед переездом не менее указанного в таблице 5, должна быть обеспечена видимость приближающегося к переезду поезда, который находится на расстоянии не менее 400 м от переезда					

5.3.7 Знаки 2.3.1 - 2.3.3, 2.4 и 2.5 допускается применять для обозначения отдельных перекрестков, на которых необходимо установить очередность проезда, отличную от очередности проезда перекрестка равнозначных дорог.

Если на таком перекрестке главная дорога изменяет направление, то на ней перед перекрестком должен быть установлен знак 2.1 с табличкой 7.13, а за перекрестком - знак 2.2.

5.3.8 На регулируемых перекрестках знаки 2.1, 2.4 и 2.5 следует размещать в непосредственной близости от основного светофора, предпочтительно на опоре светофора.

СТ РК 1412-2017

5.3.9 Знак 2.6 «Преимущество встречного движения» должен применяться для запрещения въезда на узкий участок дороги при наличии на нем или на противоположном подъезде к нему встречных транспортных средств.

5.3.10 Знак 2.7 «Преимущество перед встречным движением» должен применяться для обозначения узкого участка дороги, при движении по которому водитель пользуется преимуществом по отношению к встречным транспортным средствам.

5.3.11 Знаки 2.6 и 2.7 следует применять для организации движения в местах, где невозможен или опасен встречный разъезд транспортных средств (узкие участки дорог, мосты и т. п.), при интенсивности движения, обеспечивающей саморегулирование встречного разъезда, и видимости всего участка и противоположного въезда на него с каждого конца узкого участка дороги.

На участках дорог с продольным уклоном преимущество должно предоставляться транспортным средствам, которые движутся на подъем.

Перед искусственными сооружениями знаки 2.6 и 2.7 должны устанавливаться при ширине проезда, по которому осуществляется двустороннее движение, менее 6 м.

Знаки 2.6 и 2.7 должны устанавливаться непосредственно перед узким участком дороги с его противоположных концов, а знак 2.6 с табличкой 7.1.1 и предварительно - на одной опоре со знаком 1.18.

5.4 Запрещающие знаки

5.4.1 Запрещающие знаки применяют для введения ограничений движения или их отмены.

5.4.2 Запрещающие знаки, кроме специально оговоренных настоящим стандартом случаев, должны устанавливаться непосредственно перед участками дорог, на которых необходимо ввести соответствующие ограничения.

5.4.3 Знак 3.1 «Въезд запрещен» должен применяться для запрещения въезда всех транспортных средств в следующих случаях:

- для предотвращения встречного движения транспортных средств на участках дорог с односторонним движением, при этом на дорогах с несколькими проезжими частями, отделенными друг от друга бульваром или приподнятой разделительной полосой, знак 3.1 допускается устанавливать на каждой проезжей части с односторонним движением;
- для предотвращения въезда транспортных средств навстречу общему потоку на дорогах, обозначенных знаком 5.10.1;
- для запрещения транзитного движения на отдельных участках дорог;
- для организации раздельного въезда и выезда на площадках для стоянки транспортных средств, площадках отдыха, автозаправочных станциях и т. п.;
- для запрещения въезда на отдельную полосу движения, при этом знак 3.1 должен применяться совместно с табличкой 7.14.

На однополосных съездах развязок в разных уровнях, по которым осуществляется одностороннее движение, знак 3.1 допускается располагать слева. При установке знака 3.1 на участке дороги между перекрестками в начале участка должен быть установлен предварительный знак 3.1 с табличкой 7.1.1.

Не допускается применять знак 3.1 с табличками 7.3.1 - 7.3.3 и 7.4.1 - 7.4.8.

5.4.4 Знак 3.2 «Движение запрещено» должен применяться для запрещения движения всех транспортных средств на отдельных участках дорог.

5.4.5 Знак 3.3 «Движение механических транспортных средств запрещено» должен применяться для запрещения движения всех механических транспортных средств.

5.4.6 Знак 3.4 «Движение грузовых автомобилей запрещено» должен применяться для запрещения движения грузовых автомобилей и составов транспортных средств

(грузовой автомобиль с прицепом или полуприцепом) с разрешенной максимальной массой более 3,5 т (если на знаке не указана масса) или с разрешенной максимальной массой более указанной на знаке, а также тракторов и самоходных машин с целью разгрузить наиболее напряженные дороги или отдельные районы населенных пунктов.

За разрешенную максимальную массу состава транспортных средств следует принимать сумму разрешенной максимальной массы грузового автомобиля и разрешенной максимальной массы прицепа или полуприцепа.

Действие знака 3.4 не распространяется на грузовые автомобили с наклонной белой полосой на бортах или производящих перевозку групп людей.

Для запрещения движения грузовых автомобилей по отдельным полосам проезжей части знак 3.4 с табличкой 7.14 размещают непосредственно над полосой, по которой запрещается движение.

5.4.7 Знак 3.5 «Движение мотоциклов запрещено» должен применяться для запрещения движения мотоциклов, знак 3.6 «Движение тракторов запрещено» - для запрещения движения тракторов и самоходных машин, знак 3.7 «Движение транспортных средств с прицепом запрещено» - для запрещения движения грузовых автомобилей и тракторов с прицепами или полуприцепами любого типа, а также всякой буксировки механических транспортных средств, знак 3.8 «Движение гужевых повозок запрещено» - для запрещения движения гужевых повозок (саней), животных под седлом или вьюком, а также прогона скота, знак 3.9 «Движение на велосипедах запрещено» - для запрещения движения на велосипедах и мопедах.

5.4.8 Знаки 3.2 - 3.9 должны устанавливаться на каждом въезде на участок дороги или территории, где запрещается движение соответствующих видов транспортных средств, при этом перед боковыми выездами на дорогу знаки должны применяться с одной из табличек 7.3.1 - 7.3.3.

5.4.9 Знак 3.10 «Движение пешеходов запрещено» должен применяться для запрещения движения пешеходов на участках дорог, где оно недопустимо (транспортные тоннели, мосты, путепроводы, эстакады, не имеющие пешеходных дорожек или тротуаров, ремонтируемые участки дорог и т. п.), и устанавливаться на той стороне дороги, на которой вводится запрещение.

5.4.10 Знак 3.11 «Ограничение массы» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, в том числе тягачей с прицепами или полуприцепами, общая фактическая масса которых (включая массу пассажиров и груза) больше указанной на знаке, через искусственные сооружения (мосты, путепроводы и т. п.) с ограниченной несущей способностью.

На знаке должна указываться допустимая масса, определенная исходя из фактической несущей способности искусственного сооружения, по данным специальных обследований и испытаний.

5.4.11 Знак 3.12 «Ограничение нагрузки на ось» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, у которых фактическая нагрузка на любую ось больше указанной на знаке.

На знаке 3.12 должна указываться допустимая нагрузка на ось, определенная исходя из фактической несущей способности дорожной одежды в данный период времени.

5.4.12 Знак 3.13 «Ограничение высоты» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, габаритная высота которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке, если расстояние от поверхности дорожного покрытия до низа пролетного строения, искусственного сооружения, линии электропередачи и т. п. менее 5 м.

Высота, указываемая на знаке 3.13, должна быть меньше фактической на (0,2 - 0,4) м, в том числе для путепроводов, по которым проходят автомобильная или железная дорога,

СТ РК 1412-2017

соответственно на 0,3 или 0,4 м. Разницу между фактической или указываемой высотой допускается увеличивать в зависимости от ровности дорожного покрытия.

Знак 3.13 допускается повторно устанавливать на пролете искусственного сооружения, а при наличии перед ним габаритных ворот - на воротах.

5.4.13 Знак 3.14 «Ограничение ширины» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, габаритная ширина которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке, если ширина проезда (в тоннеле, под пролетом искусственного сооружения и т. п.) менее 3,5 м.

Ширина, указываемая на знаке 3.14, должна быть меньше фактической на 0,2 м.

Знак 3.14 допускается повторно устанавливать непосредственно на пролете или опоре искусственного сооружения.

5.4.14 Знак 3.15 «Ограничение длины» должен применяться для запрещения движения транспортных средств (составов транспортных средств), габаритная длина которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке, на участках дорог, где их движение или разъезд со встречными транспортными средствами затруднено (участки дорог с узкой проезжей частью, тесной застройкой, крутыми поворотами и т. п.).

5.4.15 При установке одного из знаков 3.11 - 3.15 на участке дороги между перекрестками в начале участка должен быть установлен такой же предварительный знак с табличкой 7.1.1.

5.4.16 Знак 3.16 «Ограничение минимальной дистанции» должен применяться в случаях, когда необходимо обеспечить между движущимися транспортными средствами дистанцию не менее указанной на знаке (на мостах, путепроводах с большими пролетами ограниченной грузоподъемности, ледовых переправах, в тоннелях и т. п.).

5.4.17 Знак 3.17.1 «Таможня» должен применяться для запрещения проезда без остановки у таможни.

5.4.18 Знак 3.17.2 «Опасность» должен применяться для запрещения движения всех без исключения транспортных средств в связи с дорожно-транспортным происшествием, аварией или другой опасностью для движения.

5.4.19 Знак 3.17.3 «Контроль» должен применяться для запрещения проезда без остановки у контрольного пункта. Данный знак устанавливают непосредственно перед участком дороги, на котором необходимо ввести ограничение.

5.4.20 Знаки 3.18.1 «Поворот направо запрещен» и 3.18.2 «Поворот налево запрещен» должны применяться для запрещения поворота на ближайшем пересечении проезжих частей в случаях, когда необходимый порядок движения невозможно обеспечить с помощью знаков 4.1.1 - 4.1.6 или 5.8.1, 5.8.2, 5.8.2а.

5.4.21 Знак 3.19 «Разворот запрещен» должен применяться для запрещения разворота на перекрестках, где этот маневр трудно выполнить или создает опасность для движения других транспортных средств и (или) пешеходов.

Знак 3.19 не должен применяться для запрещения разворотов в разрывах разделительных полос на участках дорог между перекрестками.

Знак 3.19 может применяться с табличками 7.5.1 - 7.5.7 «Время действия».

5.4.22 На дорогах с двумя и более полосами для движения в данном направлении дублирующие знаки 3.18.2 и 3.19 должны устанавливаться над левой из полос, по которым движение осуществляется в сторону перекрестка, на дорогах с разделительной полосой - на разделительной полосе. На дорогах без разделительной полосы, при числе полос для встречного движения не более двух, допускается установка дублирующего знака на левой стороне дороги.

5.4.23 Знаки 3.20 «Обгон запрещен» и 3.22 «Обгон грузовым автомобилям запрещен» должны применяться для запрещения обгона всех транспортных средств, кроме одиночных, движущихся со скоростью менее 30 км/ч, соответственно всем транспортным

средствам или грузовым автомобилям, разрешенная максимальная масса которых превышает 3,5 т.

Знаки 3.20 и 3.22 должны применяться для запрещения обгона, если в зависимости от интенсивности движения, ширины, состояния проезжей части создается повышенная опасность встречных и попутных столкновений.

Знак 3.20 должен применяться на участках дорог с необеспеченной видимостью (см. таблицу 2); зона действия знака в этом случае должна определяться протяженностью опасного участка.

5.4.24 Знак 3.24 «Ограничение максимальной скорости» должен применяться для запрещения движения всех транспортных средств со скоростью более указанной на знаке при необходимости введения на участке дороги иной максимальной скорости, чем на предшествующем участке. При этом знак 3.24 «Ограничение максимальной скорости» должен устанавливаться по результатам анализа дорожно-транспортных происшествий и в случае выявления аварийно-опасных участков, на которых произошли дорожно-транспортные происшествия, в том числе по дорожным условиям, а также из-за несоответствия геометрических параметров дорог, качества дорожного покрытия (ямы, выбоины и т. д.), наличия опасных поворотов, участков с необеспеченной видимостью, мест сужения дороги, при проведении дорожных работ на дороге и т. п.

При ограничении скорости движения на опасных участках дороги (опасные повороты, участки с необеспеченной видимостью, места сужения дороги и т. п.) зона действия знака должна определяться протяженностью опасного участка.

Если вводимое на данном участке дороги ограничение максимальной скорости более чем на 20 км/ч отличается от допускаемой скорости движения на предшествующем участке, то следует применять ступенчатое ограничение скорости с шагом не более 20 км/ч путем последовательной установки знаков 3.24, удаленных друг от друга на расстояние от 100 до 150 м.

Ступенчатое ограничение скорости не должно применяться перед населенными пунктами, обозначенными знаками 5.22 и 5.22а, если видимость знаков составляет не менее 150 м.

5.4.25 Знаки 3.21 «Конец зоны запрещения обгона», 3.23 «Конец зоны запрещения обгона грузовым автомобилям» и 3.25 «Конец зоны ограничения максимальной скорости» должны применяться для обозначения конца зоны действия соответственно знаков 3.20, 3.22, 3.24, если нет необходимости распространять эту зону действия до ближайшего по ходу движения перекрестка или до конца населенного пункта.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знаки 3.21, 3.23, 3.25 допускается располагать только с левой стороны дороги, на оборотной стороне знаков 3.20, 3.22, 3.24, предназначенных для водителей транспортных средств, движущихся во встречном направлении.

5.4.26 Знак 3.26 «Подача звукового сигнала запрещена» должен применяться для запрещения пользования звуковыми сигналами, кроме подачи сигнала для предупреждения дорожно-транспортного происшествия, вне населенных пунктов, обозначенных знаками 5.22 и 5.22а на участках дорог, проходящих в непосредственной близости от санаториев, домов отдыха, оздоровительных лагерей, больниц и т. п.

5.4.27 Знак 3.27 «Остановка запрещена» должен применяться для запрещения остановки и стоянки транспортных средств в целях увеличения пропускной способности дорог и улично-дорожной сети, обозначения мест, на которых запрещена остановка и стоянка, а также в местах с интенсивным транспортным потоком и устанавливается на той стороне дороги, на которой вводится запрещение.

5.4.28 Знаки 3.28 «Стоянка запрещена», 3.29 «Стоянка запрещена по нечетным числам месяца» и 3.30 «Стоянка запрещена по четным числам месяца» должны

СТ РК 1412-2017

применяться для запрещения стоянки транспортных средств, знаки 3.29 и 3.30 - соответственно по нечетным или четным числам месяца и устанавливаться на той стороне дороги, на которой вводится запрещение.

При одновременном применении на противоположных сторонах проезжей части знаков 3.29 и 3.30 время перестановки транспортных средств с одной дороги на другую - с 19 час. 00 мин. до 21 час. 00 мин.

В зоне действия знаков 3.28 - 3.30 допускается стоянка такси с включенным таксометром.

В случаях, когда при необходимости запретить остановку или стоянку вдоль одной стороны площади, фасада здания и т. п. знаки 3.27 - 3.30 не могут быть установлены так, чтобы все водители были проинформированы о вводимом запрещении, допускается устанавливать эти знаки в сочетании с одной из табличек 7.2.5 или 7.2.6 или с обеими табличками одновременно напротив въезда на площадь, подъезда к зданию и т. п. лицевой частью в сторону водителей подъезжающих транспортных средств.

5.4.29 Знак 3.31 «Конец зоны всех ограничений» должен применяться для указания конца зоны действия одновременно нескольких знаков из следующих: 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 - 3.30.

5.4.30 Знак 3.32 «Движение транспортных средств с опасными грузами запрещено» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, оборудованных опознавательными знаками «Опасный груз».

Знак 3.33 «Движение транспортных средств с взрывчатыми и легковоспламеняющимися грузами запрещено» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, оборудованных опознавательными знаками «Опасный груз» и предназначенных для перевозки опасных грузов классов 1, 2.2 - 2.4, 3.1, 3.2, 5.2 по ГОСТ 19433.1 и [6].

Знаки 3.32 и 3.33 должны устанавливаться на загруженных дорогах в густонаселенных районах при наличии дублирующих маршрутов перевозки опасных грузов, в местах массовых скоплений людей и т. д.

5.4.31 Действие знаков 3.1 - 3.3, 3.18.1, 3.18.2, 3.19, 3.27 не распространяется на маршрутные транспортные средства.

Действие знаков 3.26, 3.3, 3.28 - 3.30 не распространяется на транспортные средства, управляемые инвалидами I и II групп или перевозящие таких инвалидов.

Действие знаков 3.2 - 3.8 не распространяется на соответствующие транспортные средства, обслуживающие предприятия, находящиеся в обозначенной зоне, а также обслуживающие или принадлежащие гражданам, проживающим или работающим в этой зоне. Такие транспортные средства должны въезжать в обозначенную зону и выезжать из нее на ближайшем к точке притяжения перекрестке.

5.4.32 Действие знаков 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 - 3.30 распространяется от места установки знака до ближайшего перекрестка за знаком, а в населенном пункте при отсутствии перекрестка - до конца населенного пункта.

Указанные знаки должны быть повторно установлены после окончания населенного пункта или непосредственно за перекрестком при необходимости сохранить ограничения, введенные знаком, установленным соответственно до перекрестка или конца населенного пункта.

При необходимости зону действия знаков допускается уменьшать:

- для знаков 3.16 и 3.26 - применением таблички 7.2.1;
- для знаков 3.20, 3.22, 3.24 - установкой в конце зоны их действия соответственно знаков 3.21, 3.23 или 3.25 (что является предпочтительным) или применением таблички 7.2.1. Зону действия знака 3.24 допускается уменьшать установкой знака 3.24 с другим значением максимальной скорости движения;

- для знаков 3.27 - 3.30 - установкой в конце зоны их действия повторных знаков 3.27 - 3.30 с табличкой 7.2.3 (что является предпочтительным) или применением таблички 7.2.2.

Допускается применять знак 3.27 совместно с разметкой 1.4, а знак 3.28 - с разметкой 1.10, при этом зона действия знаков определяется протяженностью линии разметки.

5.5 Предписывающие знаки

5.5.1 Предписывающие знаки применяют для введения необходимых режимов движения.

5.5.2 Предписывающие знаки должны устанавливаться непосредственно перед соответствующими участками дорог.

5.5.3 Знаки 4.1.1 «Движение прямо», 4.1.2 «Движение направо», 4.1.3 «Движение налево», 4.1.4 «Движение прямо или направо», 4.1.5 «Движение прямо или налево», 4.1.6 «Движение направо или налево» должны применяться для разрешения на ближайшем пересечении проезжих частей движения в направлениях, указанных стрелками на знаке, а знаки 4.1.3, 4.1.5, 4.1.6 - и разворота.

Действие знаков 4.1.1 - 4.1.6 не распространяется на маршрутные транспортные средства.

Действие знаков 4.1.1 - 4.1.6 распространяется на пересечение проезжих частей, перед которым установлен знак.

Действие знака 4.1.1, установленного в начале участка дороги, распространяется до ближайшего перекрестка.

Если для регулирования движения на перекрестке могут быть использованы как предписывающие знаки 4.1.3 и 4.1.5, так и запрещающий знак 3.18.1, следует применять предписывающие знаки.

Примечание - Конфигурация дорожных знаков 4.1.2 и 4.1.3 изменена в соответствии с СТ РК 1125. Знаки с ранее действовавшими изображениями, находящиеся в эксплуатации, действуют до их замены.

5.5.4 На дорогах с двумя и более полосами для движения в данном направлении знаки 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.4 должны устанавливаться и над левой из полос, по которым движение осуществляется в сторону перекрестка. При этом на дорогах с разделительной полосой допускается устанавливать знаки на разделительной полосе, а на дорогах без разделительной полосы при числе полос для встречного движения не более двух - на левой стороне дороги.

5.5.5 Знак 4.1.1 следует применять также для запрещения разворотов в разрывах разделительной полосы на участках дорог между перекрестками, при этом знак следует устанавливать только на разделительной полосе.

При необходимости знак 4.1.1 допускается применять для дублирования разметки 1.1 или 1.3, примененной для разделения встречных потоков транспортных средств, при этом знак 4.1.1 должен устанавливаться непосредственно в начале участка дороги. Действие знака в этом случае распространяется до ближайшего перекрестка.

5.5.6 Знаки 4.2.1 «Объезд препятствия справа», 4.2.2 «Объезд препятствия слева», 4.2.3 «Объезд препятствия справа или слева» должны применяться для указания, что объезд островков безопасности и различного рода препятствий, находящихся на проезжей части, разрешается со стороны (сторон), указанной стрелкой (стрелками) на знаках.

В местах проведения ремонтных работ знаки 4.2.1 и 4.2.2 допускается применять для обозначения линии отклонения траектории движения транспортных средств от препятствия, которая должна быть образована не менее чем пятью знаками, при этом

СТ РК 1412-2017

наклон линии к оси дороги должен быть не менее 1:10, 1:20 и 1:50 при допустимой скорости движения 40, 60 и более 60 км/ч соответственно.

Допускается установка знаков 4.2.1 и 4.2.2 совместно со знаком 1.23 на заднем борту дорожных машин, передвижных дорожных лабораторий и других специализированных автомобилей, выполняющих работы на дорогах и (или) улицах только на время работы. При этом в темное время суток или в условиях недостаточной видимости на указанных транспортных средствах должна быть включена световая сигнализация.

5.5.7 Знак 4.3 «Круговое движение» должен применяться для разрешения движения только в указанном стрелками направлении при организации кругового движения транспортных средств на перекрестке (площади). Знак должен устанавливаться на каждом выезде на перекресток (площадь) с круговым движением. Знак 4.3 не следует применять, если одновременно с круговым допускается перекрестное движение транспортных средств, за исключением рельсовых.

5.5.8 Знак 4.4 «Движение легковых автомобилей» должен применяться для разрешения движения только легковых автомобилей, маршрутных транспортных средств, мотоциклов, автобусов, а также грузовых автомобилей, разрешенная максимальная масса которых не превышает 3,5 т. Знак разрешает движение и других транспортных средств, которые обслуживают предприятия, находящиеся в обозначенной зоне, а также обслуживают граждан или принадлежат гражданам, проживающим в обозначенной зоне. Такие транспортные средства должны въезжать в обозначенную зону и выезжать из нее на ближайшем к точке притяжения перекрестке.

Знак 4.4 должен устанавливаться на каждом въезде на дорогу, по которой разрешается движение только указанных транспортных средств, при этом перед боковыми въездами знак должен применяться с одной из табличек 7.3.1 - 7.3.3.

5.5.9 Знак 4.5 «Велосипедная дорожка или велосипедная полоса движения» должен применяться для обозначения движения только на велосипедах и мопедах.

Если полоса, предназначенная для движения велосипедистов, отделяется от остальной проезжей части разметкой 1.1, знак 4.5 в сочетании с табличкой 7.14 должен быть размещен над полосой. Если полоса отделяется от остальной проезжей части бордюром или барьером, знак допускается устанавливать справа от полосы.

Знак 4.5 должен повторяться после каждого пересечения велосипедной дорожки с дорогой.

Знак 4.5.1 «Конец велосипедной дорожки или велосипедной полосы движения» устанавливают в конце дорожки или полосы, обозначенной знаком 4.5.

5.5.10 Знаки 4.5.4 и 4.5.5 «Пешеходная и велосипедная дорожка с разделением движения» применяют для обозначения дорожек, предназначенных для совместного движения пешеходов и велосипедов, когда потоки пешеходов и велосипедов разделяются на самостоятельные потоки.

Основные знаки 4.5.4 и 4.5.5 устанавливают в начале дорожки, повторные - после каждого пересечения с дорогой, пешеходной или велосипедной дорожкой, а также дорожкой для совместного движения пешеходов и велосипедов.

Знаки 4.5.6 и 4.5.7 «Конец пешеходной и велосипедной дорожки с разделением движения» устанавливают в конце дорожки, предназначенной для совместного движения пешеходов и велосипедов.

5.5.11 Знак 4.6 «Пешеходная дорожка» должен применяться для обозначения дорожек, предназначенных только для движения пешеходов, а также для обозначения пешеходных зон или участков дорог, выделенных для движения только пешеходов.

Знак 4.6 должен повторяться после каждого пересечения пешеходной дорожки с дорогой.

5.5.12 Знак 4.7 «Ограничение минимальной скорости» должен применяться для указания того, что на дороге или отдельной полосе проезжей части, например, на затяжных подъемах, движение разрешается только с указанной или большей скоростью.

Для регламентирования скорости движения на отдельной полосе проезжей части знак 4.7 должен быть установлен совместно с табличкой 7.14 непосредственно над этой полосой.

Действие знака распространяется от места установки до ближайшего перекрестка за знаком, а в населенном пункте при отсутствии перекрестка - до конца населенного пункта.

5.5.13 Знак 4.8 «Конец зоны ограничения минимальной скорости» должен применяться для обозначения конца зоны действия знака 4.7.

5.5.14 Знаки 4.9.1 - 4.9.3 «Направление движения транспортных средств с опасными грузами» должны применяться для указания обязательного направления движения на ближайшем пересечении проезжих частей дороги транспортным средствам, оборудованным знаками «Опасный груз».

5.6 Информационно-указательные знаки

5.6.1 Информационно-указательные знаки применяют для информирования участников движения об особенностях режима движения или о расположении на пути следования населенных пунктов и других объектов.

5.6.2 Знак 5.1 «Автомагистраль» должен применяться для обозначения дорог, на которых действуют специальные требования Правил дорожного движения по [5].

Знак 5.1 должен устанавливаться в начале автомагистрали.

Знак 5.1 должен устанавливаться с табличками 7.1.1 перед ближайшим к началу автомагистрали местом для разворота или перекрестком, 7.1.3 или 7.1.4 - перед съездами на автомагистраль. Знак 5.1 допускается повторять после въездов на автомагистраль (см. рисунок А.33).

5.6.3 Знак 5.2 «Конец автомагистрали» должен применяться для обозначения конца автомагистрали.

Знак 5.2 должен устанавливаться в конце автомагистрали и в начале съездов с нее, а также предварительно с табличкой 7.1.1 на расстоянии 400 и 1000 м от конца автомагистрали.

5.6.4 Знак 5.3 «Дорога для автомобилей» должен применяться для обозначения дороги, предназначенной для движения только автомобилей, автобусов и мотоциклов, и устанавливаться в начале дороги.

Знак 5.3 должен устанавливаться:

- с табличкой 7.1.1 - перед ближайшим к началу дороги, обозначенной знаком 5.3, местом для разворота или перекрестком;

- с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 - перед пересечением с дорогой, переходящей затем в дорогу, обозначенную знаком 5.3;

- с одной из табличек 7.3.1 - 7.3.3 - перед пересечением с дорогой, обозначенной знаком 5.3. В этом случае, при наличии перед перекрестком знака 2.4 или 2.5, знак 5.3 с соответствующей табличкой должен устанавливаться совместно с ними.

5.6.5 Знак 5.4 «Конец дороги для автомобилей» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 5.3.

5.6.6 Знак 5.5 «Дорога с односторонним движением» должен применяться для обозначения дороги или проезжей части, по которой движение транспортных средств по всей ширине осуществляется в одном направлении.

СТ РК 1412-2017

Знак 5.5 должен устанавливаться в начале дороги или проезжей части с односторонним движением. Допускается повторять знак после перекрестков со сложной планировкой.

Знак 5.5 допускается не устанавливать в начале проезжей части с односторонним движением, отделенной от проезжей части со встречным движением разделительной полосой, если с каждой из проезжих частей обеспечена видимость проезжей части со встречным движением, а также на съездах развязок в разных уровнях, по которым осуществляется одностороннее движение.

5.6.7 Знак 5.6 «Конец дороги с односторонним движением» должен применяться для указания конца дороги или проезжей части, обозначенной знаком 5.5.

Знак 5.6 допускается устанавливать предварительно с табличкой 7.1.1.

5.6.8 Знаки 5.7.1 и 5.7.2 «Выезд на дорогу с односторонним движением» должны применяться для обозначения выезда на дорогу с односторонним движением и устанавливаться перед всеми, имеющими сквозной проезд, боковыми выездами на дорогу.

Если при выезде на дорогу на одной опоре устанавливается несколько разных знаков, то знаки 5.7.1 и 5.7.2 должны располагаться над другими знаками.

5.6.9 Знаки 5.8.1 «Направления движения по полосам» и 5.8.2, 5.8.2а «Направления движения по полосе» должны применяться для указания числа полос и разрешенных направлений движения по каждой из них на перекрестке, где требуется обеспечить использование полос в соответствии с интенсивностью движения транспортных средств по различным направлениям.

Действие знаков 5.8.1, 5.8.2 и 5.8.2а установленных перед перекрестком, распространяется на перекресток, если знаки 5.8.1, 5.8.2 или 5.8.2а, установленные на перекрестке, не дают других указаний. Знаки должны устанавливаться над проезжей частью дороги так, чтобы водители имели возможность своевременно осуществить необходимые перестроения. Каждый из знаков 5.8.2 и 5.8.2а должен располагаться над серединой полосы, для которой он предназначен.

На дорогах, имеющих перед перекрестком более трех полос для движения в одну сторону, знаки 5.8.1, 5.8.2 и 5.8.2а должны быть установлены и предварительно. На других дорогах знаки 5.8.1, 5.8.2 и 5.8.2а допускается устанавливать предварительно при необходимости.

Вне населенных пунктов на дорогах, имеющих - перед перекрестком не более трех, а в населенных пунктах - не более двух полос для движения в одну сторону, знак 5.8.1 допускается устанавливать справа от дороги, при этом должен быть установлен и предварительный знак 5.8.1.

Предварительные знаки 5.8.1, 5.8.2 и 5.8.2 а устанавливаются на расстоянии от 50 до 150 м от перекрестка.

При наличии знаков 5.8.1, 5.8.2 и 5.8.2а знаки 4.1.1 - 4.1.6 применять не следует.

5.6.10 Знаки 5.8.3 «Начало полосы» и 5.8.3а «Обязательная минимальная скорость на различных полосах движения» должен применяться для обозначения начала дополнительной полосы на подъеме или полосы торможения на пересечениях в одном или разных уровнях и устанавливаться непосредственно перед началом отгона такой полосы.

Знак 5.8.3 и 5.8.3а с изображением знака 4.7 должен применяться в случаях, когда необходимо установить минимально допустимую скорость на левой полосе, ведущей на подъем.

В качестве минимально допустимой скорости на знаке указывают скорость, которую превышают 50 % транспортных средств, движущихся на подъем. Скорость измеряют в конце подъема, полученную величину округляют в меньшую сторону до значения, кратного 10.

5.6.11 Знак 5.8.4 «Начало полосы» должен применяться для обозначения начала участка средней полосы, предназначенного для движения в данном направлении, на трехполосных дорогах, размеченных таким образом, что две полосы выделяются поочередно для каждого из направлений, при этом знак должен устанавливаться у начала переходной линии разметки. Знак 5.8.4 допускается применять для обозначения полосы торможения, предназначенной для поворота налево или разворота.

Знак 5.8.4а «Начало полосы» должен применяться для обозначения начала участка средней полосы трехполосной дороги, предназначенного для движения в данном направлении. Если на знаке 5.8.4а изображен знак, запрещающий движение каким-либо транспортным средствам, то движение этих транспортных средств по соответствующей полосе запрещается.

5.6.12 Знак 5.8.5 «Конец полосы» должен применяться для обозначения конца дополнительной полосы на подъеме или полосы разгона на пересечении в одном или разных уровнях и устанавливаться на расстоянии 50 м от конца полосы.

5.6.13 Знак 5.8.6 «Конец полосы» должен применяться на трехполосных дорогах для обозначения конца участка средней полосы, предназначенного для движения в данном направлении и обозначенного знаками 5.8.4 и 5.8.4а, при этом знаки должны устанавливаться у начала переходной линии разметки.

5.6.14 Знаки 5.8.7 и 5.8.8 «Направление движения по полосам» должны применяться для указания числа полос и направления движения по каждой из полос: с тремя стрелками - на трехполосных дорогах при организации движения в одном направлении по двум полосам, с четырьмя и более стрелками - на дороге при организации движения в одном направлении по большему числу полос, чем во встречном, и устанавливаться за каждым перекрестком на протяжении всего участка дороги.

Знак 5.8.8а «Направление движения по полосам» с двумя стрелками допускается устанавливать на участках двухполосных дорог (проезжих частей), когда организация движения (одно- или двустороннего) может неоднозначно восприниматься водителями.

Знаки 5.8.7, 5.8.8 и 5.8.8а с изображением знака, запрещающего движение одного из видов транспортных средств, должны применяться при необходимости запрещения движения указанных транспортных средств по соответствующей полосе.

Допускается применение знаков 5.8.7, 5.8.8 и 5.8.8а со сменным изображением для организации реверсивного движения, знаки в этом случае должны устанавливаться за каждым перекрестком на протяжении всего участка дороги.

5.6.15 Знак 5.8.9 «Ограничения скорости, действующие на различных полосах движения» должен применяться для указания числа полос в данном направлении и максимальной скорости, с которой осуществляется движение на данном участке дороги по полосам движения.

Знак 5.8.9 должен устанавливаться вне населенных пунктов на расстоянии от 150 до 300 м, в населенных пунктах - на расстоянии от 50 до 150 м от начала участка дороги, на котором соответствующими знаками с табличками 7.14 вводятся режимы движения по полосам.

Знак 5.8.9 устанавливаются над проезжей частью.

Знак допускается устанавливать справа от дороги вне населенных пунктов на дорогах, имеющих перед перекрестком не более трех, а в населенных пунктах - не более двух полос движения в данном направлении.

5.6.16 Знак 5.9 «Полоса для маршрутных транспортных средств» должен применяться для обозначения полосы, предназначенной для движения только маршрутных транспортных средств, если движение по такой полосе осуществляется попутно общему потоку транспортных средств.

СТ РК 1412-2017

Знак 5.9 должен устанавливаться над обозначаемой полосой. Допускается знак, обозначающий правую полосу, устанавливать справа от дороги.

Знак должен повторяться за каждым перекрестком на протяжении всего участка дороги, где движение маршрутных транспортных средств организовано по обособленной полосе.

5.6.17 Знак 5.9.1 «Конец полосы для маршрутных транспортных средств» устанавливают в конце полосы, по которой осуществляется движение маршрутных транспортных средств.

5.6.18 Знак 5.10.1 «Дорога с полосой для маршрутных транспортных средств» должен применяться для обозначения дороги, по которой движение маршрутных транспортных средств осуществляется по специально выделенной полосе навстречу общему потоку транспортных средств.

Знак должен устанавливаться в начале дороги над проезжей частью или с обеих сторон дороги; допускается повторять знак после перекрестков.

5.6.19 Знаки 5.10.2 и 5.10.3 «Выезд на дорогу с полосой для маршрутных транспортных средств» должны применяться для обозначения выезда на дорогу, по которой движение маршрутных транспортных средств осуществляется по специально выделенной полосе навстречу общему потоку транспортных средств, и устанавливаться перед всеми боковыми въездами на дорогу.

Знак 5.10.4 «Конец дороги с полосой для маршрутных транспортных средств» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 5.10.1.

5.6.20 Знак 5.10.5 «Дорога с полосой для велосипедистов» применяют для обозначения дороги, на которой движение велосипедов осуществляется по велосипедной полосе навстречу общему потоку транспортных средств.

Знак устанавливают в начале участка дороги над проезжей частью или с обеих сторон дороги.

Знак 5.10.7 «Конец дороги с полосой для велосипедистов» устанавливают в конце дороги с полосой, обозначенной знаком 5.10.5.

5.6.21 Знаки 5.10.8 и 5.10.9 «Выезд на дорогу с полосой для велосипедистов» применяют для обозначения выездов на дорогу, обозначенную знаком 5.10.5, и устанавливают перед всеми боковыми выездами.

5.6.22 Знаки 5.11.1 «Место для разворота» и 5.11.2 «Зона для разворота» должны применяться для обозначения разрывов в разделительной полосе, где разрешен разворот, а на дорогах без разделительной полосы - мест, предназначенных для разворота.

5.6.23 Знаки 5.12 «Место остановки автобуса и (или) троллейбуса» и 5.13 «Место остановки трамвая» должны применяться для обозначения остановочных пунктов соответствующих видов маршрутных транспортных средств и устанавливаться в начале остановочной площадки или кармана (см. рисунок А.16).

Вне населенных пунктов допускается применять двухсторонние знаки 5.12 и 5.13.

При необходимости указать протяженность остановочной площадки, не имеющей ярко выраженных признаков, или обозначить несколько расположенных друг за другом остановочных пунктов допускается применять знак 5.12 с табличкой 7.2.1, на которой указывают соответственно длину остановочной площадки или суммарную длину всех остановочных площадок. Знак при этом должен устанавливаться в начале остановочной площадки.

5.6.24 Знак 5.14 «Место стоянки легковых такси» должен применяться для обозначения стоянок легковых такси.

5.6.25 Знак 5.15 «Место стоянки» должен применяться для обозначения площадок, специально отведенных для стоянки транспортных средств.

Знак 5.15 с одной из табличек 7.6.1 - 7.6.18 должен применяться для обозначения около тротуарной стоянки.

5.6.26 Знаки 5.16.1 и 5.16.2 «Пешеходный переход» должны применяться для обозначения мест, выделенных для организованного перехода пешеходов через проезжую часть. Дорожные знаки 5.16.1, 5.16.2 по СТ РК 1125 допускается применять типоразмера III, в том числе с окантовкой желто-оранжевого цвета из световозвращающей пленки типа 3.

Знак 5.16.1 должен устанавливаться слева от дороги, знак 5.16.2 - справа. На дорогах с разделительной полосой, где каждая из проезжих частей имеет три или более полос движения, знак 5.16.1 должен устанавливаться слева от каждой из проезжих частей на разделительной полосе.

При отсутствии на переходе разметки 1.14 знаки 5.16.1 и 5.16.2 должны быть установлены так, чтобы знак 5.16.2 относительно приближающихся к переходу транспортных средств находился на ближней границе перехода, а знак 5.16.1 - на дальней.

Ширина неразмеченного пешеходного перехода, заключенного между створами установки знаков 5.16.1 и 5.16.2, должна определяться в соответствии с требованиями 6.2.17.

Знак 5.16.1 допускается размещать на оборотной стороне знака 5.16.2.

Допускается не устанавливать знаки на размеченных пешеходных переходах, расположенных на регулируемых перекрестках.

На нерегулируемых перекрестках на неразмеченных пешеходных переходах при условии, что внутренняя граница перехода совпадает с краем проезжей части, знаки 5.16.1 и 5.16.2 допускается устанавливать только на внешних границах перехода.

5.6.27 Знаки 5.17.1, 5.17.2 «Подземный пешеходный переход» и 5.17.3, 5.17.4 «Надземный пешеходный переход» должны применяться для обозначения соответственно подземных и надземных пешеходных переходов и устанавливаться изображением навстречу движению основных пешеходных потоков у лестничных сходов пешеходных тоннелей, мостов и путепроводов.

5.6.28 Знак 5.18.1 «Рекомендуемая скорость» должен применяться для указания скорости, с которой рекомендуется движение на данном участке дороги, и устанавливаться в начале участка, при этом зона действия знака распространяется до ближайшего обозначенного перекрестка, либо до следующего знака 5.18.1 с другим значением рекомендуемой скорости, либо до знака 5.18.2, а при применении знака 5.18.1 совместно с предупреждающим знаком - определяется протяженностью опасного участка.

Знак 5.18.2 «Конец действия знака «Рекомендуемая скорость» должен применяться для обозначения конца зоны действия знака 5.18.1.

5.6.29 Знаки 5.19.1 - 5.19.3 «Тупик» должны применяться для обозначения дорог, не имеющих сквозного проезда.

Знак 5.19.1 должен устанавливаться в начале дороги, знаки 5.19.2 и 5.19.3 - перед пересечением с указанной дорогой. Знаки 5.19.1 - 5.19.3 не должны применяться в качестве предварительных, если в дальнейшем движение по дороге запрещено знаком 3.1 или 3.2.

5.6.30 Знаки 5.20.1, 5.20.2 «Предварительный указатель направлений» должны применяться для указания направления движения к населенным пунктам или другим объектам.

Знак 5.20.1 должен применяться также для указания схемы маршрута объезда участков дорог, на которых установлен один из запрещающих знаков 3.11 - 3.15. На знаке должна быть нанесена схема маршрута объезда по аналогии со знаком 5.31 и изображение соответствующего запрещающего знака.

СТ РК 1412-2017

5.6.31 Знак 5.20.1 должен устанавливаться на расстоянии не менее 300 м от перекрестка или начала полосы торможения вне населенных пунктов и не менее 50 м - в населенных пунктах. На автомагистралях должен быть установлен предварительный знак на расстоянии не менее 800 м от пересечения или начала полосы торможения. Допускается устанавливать знак над проезжей частью.

5.6.32 Знак 5.20.2 должен применяться на дорогах с двумя и более полосами для движения в одном направлении.

Знак 5.20.2 должен устанавливаться над проезжей частью дороги непосредственно перед началом полосы торможения, а при ее отсутствии - на расстоянии не менее 100 м от перекрестка вне населенных пунктов и не менее 50 м - в населенных пунктах.

На дорогах с двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях применение знаков 5.20.2 допускается на участках дорог, где установка знаков 5.20.1 затруднена (высокие насыпи, глубокие выемки, наличие построек, зеленых насаждений), а также перед перекрестками, где для лево- и правоповоротного потока отводятся самостоятельные полосы. В этом случае знаки 5.20.2 должны устанавливаться на расстоянии не менее 300 м от перекрестка или начала полосы торможения вне населенных пунктов и не менее 50 м - в населенных пунктах, а на автомагистралях, кроме того, и на расстоянии не менее 800 м от перекрестка или начала полосы торможения.

5.6.33 Знак 5.20.3 «Схема движения» должен применяться при необходимости указать маршрут движения, если на перекрестке движение в отдельных направлениях запрещено, или указать разрешенные направления движения на перекрестке со сложной планировкой.

Знак 5.20.3 должен устанавливаться непосредственно перед перекрестком. Допускается устанавливать предварительный знак в населенных пунктах на расстоянии от 50 до 100 м, а вне населенных пунктов - от 150 до 300 м от перекрестка.

5.6.34 Знаки 5.21.1 «Указатель направления» и 5.21.2 «Указатель направлений» должны применяться для указания направлений движения к населенным пунктам или другим объектам.

Знаки 5.21.1 и 5.21.2 должны устанавливаться непосредственно перед перекрестком или съездом с дороги. Перед съездами на дорогах с одной или двумя полосами для движения в обоих направлениях, а также перед перекрестками, где каждая из пересекающихся дорог имеет не более двух полос для движения в обоих направлениях, допускается установка знаков 5.21.1 и 5.21.2 слева от дороги.

В населенных пунктах допускается применять знак 5.21.2 в качестве предварительного указателя направлений (вместо знаков 5.20.1, 5.20.2), устанавливая его в соответствии с требованиями 5.6.31.

5.6.35 Знаки 5.22, 5.22а «Начало населенного пункта» и 5.23, 5.23а «Конец населенного пункта» должны применяться для обозначения населенного пункта (соответственно начала и конца), в котором действуют специальные требования, регулирующие порядок движения в населенных пунктах, и устанавливаться на административной границе территории населенного пункта.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знаки 5.23 и 5.23а допускается располагать слева, на оборотной стороне знаков 5.22 и 5.22а, предназначенных для встречного движения.

Знак 5.22 применяется совместно со знаком 5.22а, а знак 5.23 - со знаком 5.23а.

5.6.36 Знаки 5.24 «Начало населенного пункта» и 5.25 «Конец населенного пункта» должны применяться для обозначения населенного пункта, соответственно начала или конца, в котором на данной дороге, исходя из условий движения, нецелесообразно вводить специальные требования, устанавливающие порядок движения в населенных пунктах.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знак 5.25 допускается располагать слева, на оборотной стороне знака 5.24, предназначенного для водителей транспортных средств, движущихся во встречном направлении.

5.6.37 Знак 5.26 «Наименование объекта» должен применяться для обозначения пунктов маршрута, кроме населенных пунктов, и устанавливаться непосредственно перед объектом.

5.6.38 Знак 5.27 «Указатель расстояний» должен применяться для указания расстояний до населенных пунктов, расположенных на маршруте, и устанавливаться на выездах из городов и других крупных населенных пунктов, после развязок в разных уровнях, сложных пересечений в одном уровне, а на участках дорог между ними - не реже чем через 40 км.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знак 5.27 допускается располагать слева, на оборотной стороне знака 5.20.1, предназначенного для встречного движения.

5.6.39 Знак 5.28 «Километровый знак» должен применяться для указания расстояния от места его установки до одного из конечных пунктов дороги и устанавливаться через 1 км. Допускается устанавливать на одной опоре два знака 5.28, указывающих расстояние до обоих конечных пунктов и предназначенных для разных направлений движения, при этом знаки должны быть размещены оборотными сторонами друг к другу или таким образом, чтобы угол между ними был не более 60°.

На дорогах без разделительной полосы с четырьмя и менее полосами движения двусторонние знаки 5.28 должны устанавливаться только с одной стороны дороги.

На дорогах с разделительной полосой знаки 5.28 должны устанавливаться посередине полосы или с правой стороны дороги для каждого направления движения.

5.6.40 Знаки 5.29.1 и 5.29.2 «Номер маршрута» должны применяться для указания номера дороги (маршрута), утвержденного в установленном порядке. Знак 5.29.1 должен устанавливаться в начале дороги и повторяться через (15-20) км, а знак 5.29.2 - перед перекрестком.

5.6.41 Знаки 5.30.1 - 5.30.3 «Направление движения для грузовых автомобилей» должны применяться для указания рекомендуемого маршрута транспортным средствам, движение которых в одном из возможных направлений запрещено на перекрестке.

На протяжении объездного маршрута знаки 5.30.1 - 5.30.3 должны устанавливаться перед каждым перекрестком. Знаки 5.30.1 - 5.30.3 перед перекрестком, где начинается маршрут, допускается устанавливать предварительно на расстоянии от 100 до 150 м от перекрестка.

5.6.42 Знак 5.31 «Схема объезда» должен применяться для указания маршрута объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

Знак 5.31 должен устанавливаться на расстоянии от 150 до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 до 100 м от перекрестка.

5.6.43 Знаки 5.32.1 - 5.32.3 «Направление объезда» должны применяться для указания направления объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

Знаки 5.32.2 и 5.32.3 должны устанавливаться перед началом объезда.

Если маршрут объезда проходит по сети существующих дорог, то знаки 5.32.1 - 5.32.3 должны устанавливаться перед каждым перекрестком, находящимся на маршруте.

5.6.44 Знак 5.33 «Стоп-линия» должен применяться для указания места остановки транспортных средств при запрещающем сигнале светофора (регулирующего), а также на железнодорожных переездах без светофорного регулирования.

Знак 5.33 должен устанавливаться справа от дороги или над проезжей частью. Если знак 5.33 применяется самостоятельно (без разметки 1.12), то удаление его от светофора,

СТ РК 1412-2017

шлагбаума или ближнего рельса должно определяться в соответствии с требованиями 6.2.14. Допускается применять знак 5.33 для дублирования разметки 1.12.

5.6.45 Знаки 5.34.1 и 5.34.2 «Предварительный указатель перестроения на другую проезжую часть» должны применяться на дорогах с разделительной полосой соответственно для указания направления объезда закрытого для движения участка проезжей части и направления движения для возвращения на правую проезжую часть.

Знак 5.34.1 с табличкой 7.1.1 устанавливают на расстоянии от 50 до 100 м, а вне населенных пунктов, кроме того, и за 500 м до разрыва в разделительной полосе, по которому осуществляется переезд на проезжую часть, предназначенную для движения во встречном направлении.

Знак 5.34.2 с табличкой 7.1.1 устанавливают на разделительной полосе на расстоянии от 50 до 100 м до разрыва в ней, по которому осуществляется переезд на правую проезжую часть.

5.6.46 Знак 5.35 «Реверсивное движение» должен применяться для обозначения дорог, где с помощью реверсивных светофоров или знаков 5.8.7, 5.8.8 и 5.8.8а со сменным изображением осуществляется регулирование движения транспортных средств по отдельным полосам проезжей части, и устанавливаться в начале дороги.

Допускается повторять знак после перекрестков со сложной планировкой.

5.6.47 Знак 5.36 «Конец реверсивного движения» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 5.35.

5.6.48 Знак 5.37 «Выезд на дорогу с реверсивным движением» должен применяться для обозначения выезда на дорогу, обозначенную знаком 5.35, и устанавливаться на всех боковых выездах.

5.6.49 Знак 5.38 «Жилая зона» должен применяться для обозначения границ территории, в которой, исходя из условий движения, вводятся специальные требования Правил дорожного движения по [5], и устанавливаться с правой или левой стороны въезда в зону.

5.6.50 Знак 5.39 «Конец жилой зоны» должен применяться для обозначения конца зоны действия знака 5.38 и устанавливаться на выезде из зоны на оборотной стороне знака 5.38, а при его отсутствии - на границе зоны с правой или левой стороны выезда из зоны.

5.6.51 Знак 5.40 «Общие ограничения максимальной скорости» должен применяться для информирования водителей транспортных средств об общих ограничениях скорости, установленных Правилами дорожного движения по [5] на дорогах Республики Казахстан.

Знак устанавливают при въезде на территорию Республики Казахстан на контрольно-пропускных пунктах.

5.6.52 Знак 5.41 «Площадка для аварийной остановки» должен применяться для информирования водителей транспортных средств о расположении полосы для аварийной остановки на крутом спуске.

Знак устанавливают перед въездом на полосу для аварийной остановки.

Предварительный знак 5.41 с табличкой 7.1.1 устанавливают со знаком 1.13 в верхней части спуска. На протяжении спуска допускается устанавливать предварительные знаки 5.41 с табличкой 7.1.1.

5.6.53 Знак 5.42 «Фотовидеофиксация» должен применяться для информирования водителей о фиксации нарушений Правил дорожного движения по [5] сертифицированным специальным техническим средством или прибором.

5.6.54 Знак 5.43 «Искусственная неровность» должен применяться для обозначения границ искусственной неровности.

Знак устанавливают на ближней границе искусственной неровности или разметки 1.25 относительно приближающихся транспортных средств.

5.6.55 Знаки 5.44 «Зона с ограничениями стоянки» и 5.46 «Зона с ограничением максимальной скорости» применяют для обозначения территории (участка дороги), в пределах которой регламентирована стоянка или ограничена максимальная скорость движения.

Знаки устанавливаются на всех въездах на территорию (участок дороги).

Ограничение максимальной скорости для всего населенного пункта не допускается.

Информацию о видах транспортных средств, на которые распространяется соответствующее ограничение, времени действия, способе постановки транспортного средства на стоянку, ее продолжительности и т. п. размещают на табличках под знаками или в нижней части знаков 5.44, 5.46 с помощью изображений табличек по СТ РК 1125.

5.6.56 Знак 5.48 «Пешеходная зона» применяют для обозначения территории (участка дороги), на которой разрешено движение только пешеходов.

Знак устанавливают в местах, где возможен въезд транспортных средств на территорию (участок дороги).

5.6.57 Знаки 5.45 «Конец зоны с ограничениями стоянки», 5.47 «Конец зоны с ограничением максимальной скорости» и 5.49 «Конец пешеходной зоны» применяют для указания конца территории (участка дороги), обозначенной соответственно знаками 5.44, 5.46 и 5.48.

Знаки устанавливаются на всех выездах с территории (участка дороги).

Знаки 5.45, 5.47 и 5.49 допускается размещать на оборотной стороне знаков 5.44, 5.46 и 5.48 соответственно.

5.7 Знаки сервиса

5.7.1 Знаки сервиса 6.1 «Пункт первой медицинской помощи», 6.2 «Больница», 6.3 «Автозаправочная станция», 6.3а «Автозаправочная станция на сжиженном нефтяном газе», 6.3б «Автозаправочная станция на сжатом природном газе», 6.4 «Техническое обслуживание автомобилей», 6.5 «Мойка автомобилей», 6.6 «Телефон», 6.7 «Пункт питания», 6.8 «Питьевая вода», 6.9 «Гостиница или мотель», 6.10 «Кемпинг», 6.11 «Место отдыха», 6.12 «Пост дорожной полиции», 6.13 «Пост транспортного контроля», 6.14 «Полиция», 6.17 «Бассейн или пляж», 6.18 «Туалет» применяют для информирования участников движения о соответствующих объектах.

5.7.2 Знаки сервиса должны устанавливаться непосредственно у объектов, у мест поворота к ним, если они расположены в стороне от дороги.

В последнем случае на знаке должно указываться направление движения к объекту и расстояние до него.

На дорогах вне населенных пунктов знаки сервиса должны устанавливаться предварительно за 60 - 80, 15 - 20 км и 400 - 800 м от обозначаемого объекта, в этом случае на знаках должно указываться расстояние до объекта. На знаках сервиса, устанавливаемых предварительно за 60 - 80 и 15 - 20 км, при указании расстояния до объектов, расположенных в стороне от дороги, необходимо учитывать и расстояние от объекта до места поворота к нему.

На дорогах в населенных пунктах знаки сервиса должны устанавливаться предварительно за 100 - 150 м от обозначаемого объекта и на ближайших к нему местах поворота (перекрестках).

При наличии на знаке 6.4 дополнительной информации о характере оказываемых услуг по техническому обслуживанию автомобилей, расстояние до объекта указывают на отдельных табличках 7.1.1, 7.1.3 и 7.1.4.

СТ РК 1412-2017

5.7.3 Знак 6.15 «Зона приема радиостанции, передающей информацию о дорожном движении» должен применяться для обозначения начала участка дороги, на котором осуществляется прием передач радиостанции на частоте, указанной на знаке.

Знак устанавливают в начале такого участка и повторяют на протяжении участка через каждые 20 км.

5.7.4 Знак 6.16 «Зона радиосвязи с аварийными службами» должен применяться для обозначения участка дороги, на котором действует система радиосвязи с аварийными службами в гражданском диапазоне 27 МГц.

Знак устанавливают в начале такого участка и при необходимости повторяют на его протяжении.

5.8 Знаки дополнительной информации (таблички)

5.8.1 Знаки дополнительной информации применяют для уточнения или ограничения действия других дорожных знаков. Таблички должны применяться только совместно со знаками. Располагаться они должны непосредственно под знаком, за исключением табличек 7.2.2 - 7.2.4, 7.13.

С одним знаком, за исключением знака 5.15, допускается применять не более двух табличек.

5.8.2 Табличка 7.1.1 «Расстояние до объекта» должна применяться с предупреждающими знаками, если расстояние от знака до начала опасного участка меньше или больше расстояний, указанных в 5.2.2, а также с другими знаками, установленными предварительно, за исключением знаков 5.8.1, 5.8.2, 5.8.2а, 5.20.3, 5.30.1 - 5.31 и знаков сервиса.

5.8.3 Табличка 7.1.2 «Расстояние до объекта» должна применяться только со знаком 2.4, установленным вне населенных пунктов, если перед перекрестком установлен знак 2.5.

5.8.4 Таблички 7.1.3 и 7.1.4 «Расстояние до объекта» должны применяться с предупреждающими знаками в местах поворота в сторону опасных участков дороги, со знаками 5.1, 5.3, 5.15 в местах поворота к указываемым объектам и 5.16, 5.17 в местах, где целесообразно указать расстояние до ближайшего пешеходного перехода.

5.8.5 Табличка 7.2.1 «Зона действия» должна применяться:

- с предупреждающими знаками 1.12 - 1.17, 1.21, 1.23, 1.24 - 1.30 для указания протяженности опасного участка, при этом, если знак устанавливается повторно, табличку следует устанавливать под повторным знаком;

- с запрещающими знаками 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 для указания зоны действия знака. Зона действия знака, указанная на табличке, не должна превышать зону, предусмотренную в 5.4.31;

- с информационно-указательным знаком 5.15, установленным с одной из табличек 7.6.1 - 7.6.18, и со знаком 5.18.1, кроме случая, когда он применен с предупреждающим знаком, если действие знаков не распространяется до ближайшего перекрестка, при этом табличка 7.2.1, примененная со знаком 5.15, должна размещаться под табличками 7.6.1 - 7.6.18;

- со знаком 5.12 для указания протяженности одной или нескольких, расположенных друг за другом остановочных площадок.

5.8.6 Таблички 7.2.2 - 7.2.6 «Зона действия» должны применяться только со знаками 3.27 - 3.30:

- табличка 7.2.2 - для указания зоны действия знака, если она не распространяется до ближайшего перекрестка;

- табличка 7.2.3 - для указания конца зоны действия знака;

- табличка 7.2.4 - для информирования водителей о нахождении их в зоне действия знака;

- таблички 7.2.5 и 7.2.6 - для указания зоны действия знака, справа и (или) слева от него, когда остановка или стоянка запрещается вдоль стороны площади, фасада здания и т. п.

При размещении знаков на стойках таблички 7.2.2 - 7.2.4 должны размещаться под знаком. При размещении знаков на консольных опорах или над проезжей частью, обочиной или тротуаром таблички должны размещаться сбоку от знака (справа или слева) таким образом, чтобы знак находился ближе к середине проезжей части.

5.8.7 Таблички 7.3.1 - 7.3.3 «Направления действия» должны применяться со знаками 3.2 - 3.9, 3.27, 3.28, 4.4, 5.3, устанавливаемыми непосредственно перед перекрестком для указания направления их действия на пересекаемой дороге.

Допускается применение табличек 7.3.1 и 7.3.2 со знаком 5.15 для указания расположения стояночной площадки относительно дороги, если она удалена от края проезжей части не более чем на 10 м.

5.8.8 Таблички 7.4.1 - 7.4.8 «Вид транспортного средства» должны применяться для указания вида транспортного средства, на который распространяется действие знака.

Таблички 7.4.9 - 7.4.14 применяют для указания вида транспортного средства, на который не распространяется действие знака.

Табличка 7.4.14 не распространяет действие знака на транспортные средства, используемые в качестве легкового такси.

5.8.9 Таблички 7.5.1 «Субботные, воскресные и праздничные дни», 7.5.2 «Рабочие дни» и 7.5.3 «Дни недели» должны применяться для указания дней недели, в течение которых действует знак.

Табличка 7.5.4 «Время действия» должна применяться для указания времени суток, в течение которого действует знак.

Таблички 7.5.5 - 7.5.7 «Время действия» должны применяться для указания дней недели и времени суток, в течение которых действует знак.

5.8.10 Таблички 7.6.1 - 7.6.18 «Способ постановки транспортного средства на стоянку» должны применяться со знаком 5.15 для указания способа постановки транспортных средств на около тротуарной стоянке.

Таблички 7.6.1 и 7.6.10 указывают, что все транспортные средства должны быть поставлены на стоянку на проезжей части слева или справа вдоль тротуара. Таблички 7.6.2 - 7.6.9, 7.6.11 - 7.6.18 указывают способ постановки легковых автомобилей и мотоциклов.

5.8.11 Табличка 7.7 «Стоянка с неработающим двигателем» должна применяться со знаком 5.15 для запрещения стоянки транспортных средств с работающим двигателем.

5.8.12 Табличка 7.8 «Платные услуги» может применяться со знаками 5.1, 5.3, 5.15, 6.1, 6.2 и 6.11 для обозначения объектов, на которых услуги предоставляются за плату.

5.8.13 Табличка 7.9 «Ограничение продолжительности стоянки» должна применяться со знаком 5.15 для указания максимально допустимой продолжительности пребывания транспортных средств на стоянке.

5.8.14 Табличка 7.10 «Место для осмотра автомобилей» должна применяться со знаками 5.15 и 6.11 для обозначения стояночных площадок, на которых имеется эстакада или осмотровая канава.

5.8.15 Табличка 7.11 «Ограничение разрешенной максимальной (полной) массы» должна применяться для указания, что действие знака распространяется только на транспортные средства с разрешенной максимальной (полной) массой более указанной на табличке.

СТ РК 1412-2017

5.8.17 Табличка 7.13 «Направление главной дороги» должна применяться со знаками 2.1, 2.4 и 2.5 для указания направления главной дороги на перекрестке, где она изменяет свое направление.

При размещении знаков на стойках табличка должна размещаться под знаком. При размещении знаков на консольных опорах или над проезжей частью, обочиной или тротуаром табличка должна размещаться справа от знака.

5.8.18 Табличка 7.14 «Полоса движения» должна применяться для указания полосы, на которую распространяется действие знака, при этом знак должен располагаться над полосой движения.

5.8.19 Табличка 7.15 «Слепые пешеходы» должна применяться со знаками 1.20, 5.16.1 и 5.16.2, а также транспортными светофорами для предупреждения, что пешеходным переходом пользуются слепые.

5.8.20 Табличка 7.16 «Влажное покрытие» должна применяться со знаками 1.15, 3.20, 3.22 и 3.24 для указания, что действие знака распространяется только на период времени, когда покрытие проезжей части является влажным.

5.8.21 Табличка 7.17 «Инвалиды» должна применяться со знаком 5.15 для указания, что стояночная площадка (или ее часть) отведена для стоянки транспортных средств, на которых установлены опознавательные знаки «Инвалид» (см. рисунок А.11).

5.8.22 Табличка 7.18 «Кроме инвалидов» должна применяться для указания, что действие знака не распространяется на транспортные средства, на которых установлены опознавательные знаки «Инвалид» (см. приложение Б).

5.8.23 Табличка 7.19 «Класс опасного груза» должна применяться со знаком 3.32 для указания, что запрещается движение транспортных средств с опасным грузом указанного на табличке номера класса (классов) по ГОСТ 19433.1 и [6].

5.8.24 Таблички 7.4.8а и 7.21.1 «Вид маршрутного транспортного средства» применяют со знаком 5.15 для указания площадки для стоянки транспортных средств у станции метро, остановки автобуса и (или) троллейбуса, трамвая.

5.8.25 Табличку 7.22 «Работает эвакуатор» допускается применять совместно с запрещающими знаками 3.27 - 3.30, для информирования о возможном задержании транспортного средства и помещении его на специализированную стоянку.

5.8.26 Табличку 7.4.9 «Туристический автобус» применяют со знаком 5.15 «Место стоянки» для указания площадки для стоянки туристического автобуса и посадки в него (высадки из него) туристов.

6 Правила применения дорожной разметки

6.1 Общие требования

6.1.1 Номера и изображение разметки приведены в приложении Г.

6.1.2 При разметке дорог ширина полосы движения должна приниматься с учетом категорий дорог согласно требованиям действующих строительных норм и правил. На дорогах, элементы поперечного профиля которых не соответствуют требованиям действующих строительных норм и правил, ширина размечаемой полосы движения не должна быть менее 3,0 м; допускается уменьшение ширины полосы, предназначенной для движения легковых автомобилей, до 2,75 м при условии введения необходимых ограничений на режим движения.

6.1.3 На цементобетонных покрытиях при попадании продольной линии разметки, разделяющей потоки попутного направления, на продольный шов допускается ее нанесение рядом со швом с левой стороны по ходу движения, а разделяющей потоки встречного направления - с любой стороны.

6.1.4 Разметка может применяться как самостоятельно, так и в сочетании с дорожными знаками и светофорами.

6.2 Горизонтальная разметка

6.2.1 В горизонтальную разметку входят линии, надписи, стрелы и другие обозначения, наносимые на усовершенствованное дорожное покрытие.

6.2.2 Горизонтальная разметка применяется на всех эксплуатируемых дорогах и улицах.

6.2.3 Разметка 1.1 должна применяться в следующих случаях.

1. Для разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих две или три полосы для движения в обоих направлениях:

- на участках дорог с необеспеченной видимостью (см таблицу 2), где зоны с видимостью менее допустимой¹⁾ (А и А1) перекрывают друг друга (участок В) (см. рисунки А.1 и А.3);

- на всем протяжении кривых в плане, радиус которых не превышает 50 м, а также на примыкающих к ним участках с переменным радиусом. При этом на дорогах, имеющих две полосы, разметка должна наноситься так, чтобы было выдержано отношение ширины внутренней полосы к внешней в соответствии с таблицей 6. На дорогах, имеющих три полосы, данное отношение сохраняется для крайних полос, а средняя полоса в этом случае должна использоваться как разделительная.

Таблица 6 - Радиус по внутренней кромке проезжей части

Радиус по внутренней кромке проезжей части, м	10-15	15-20	20-30	30-50	50
Отношение ширины внутренней полосы проезжей части к ширине внешней полосы	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0

- перед перекрестками, видимость на которых не соответствует требованиям действующих строительных норм и правил, и при интенсивности движения по пересекающей дороге 50 авт./сут²⁾ и более - не менее чем за 20 (40)³⁾ м от разметки 1.12, 1.13 или края пересекающей проезжей части (см. рисунки А.5, А.6, А.12);

- перед железнодорожными переездами от ближнего рельса до разметки 1.12 и на расстоянии 100 м от разметки 1.12;

- в местах, где запрещен обгон всем транспортным средствам;

- перед препятствием (опора путепровода, островок безопасности, бордюр и т. п.), находящимся ближе 0,3 м от границы полосы движения, либо сужающим полосу, а также при уменьшении или увеличении числа полос в данном направлении с наклоном к оси не более 1:20 (1:50) (переходная линия). Перед переходной линией должна наноситься разметка 1.1 параллельно оси проезжей части на расстоянии 20 (40) м от начала отклонения (см. рисунок А.8);

- перед пешеходными переходами, пересечениями с велосипедными дорожками при интенсивности движения более 3000 авт./сут.

2. Для обозначения границ полос движения при их числе две или более для одного направления движения:

¹⁾ На участке дороги с ограниченной видимостью встречного автомобиля могут быть две зоны, где видимость менее допустимой (см. таблицу 2), одна из которых наблюдается при движении в одном направлении, а другая - при движении в противоположном направлении.

²⁾ Здесь и далее размерность авт./сут (авт./ч) применяют к интенсивности движения, измеряемой в натуральных (физических) транспортных единицах, размерность ед./сут (ед./ч) - к интенсивности, измеряемой в приведенных транспортных единицах. Коэффициенты приведения принимают согласно действующим строительным нормам и правилам.

³⁾ Здесь и далее первое число используют для разметки на дорогах с допускаемой скоростью движения 60 км/ч и менее, второе, в скобках - более 60 км/ч.

СТ РК 1412-2017

- перед перекрестками, пешеходными переходами и железнодорожными переездами не менее чем за 20 (40) м от разметки 1.12 или 1.13 (см. рисунки А.6 и А.7);

- при необходимости выделить на проезжей части полосу для маршрутных транспортных средств (см. рисунок А.15). При этом полоса для маршрутных транспортных средств устраивается на дорогах и (или) улицах с тремя и более полосами в одном направлении.

3. Для обозначения границ участков проезжей части, на которые въезд запрещен (островки безопасности, остановочные площадки и т. п.) (см. рисунки А.9 и А.16).

4. Для обозначения границ стояночных мест транспортных средств (см. рисунки А.10 и А.11). При этом минимальные размеры одного стояночного места при последовательном размещении автомобилей вдоль края проезжей части должны быть (2,5×7,5) м для легковых и (3,0×11,0) м - для грузовых автомобилей без прицепов, а при параллельном размещении автомобилей по отношению друг к другу - соответственно (2,5×5,0) м и (3,0×8,5) м.

5. Для обозначения края проезжей части (краевая линия) на дорогах, при ширине проезжей части более 6,5 м и не обозначенных знаком 5.1 «Автомагистраль» (см. рисунок А.16).

Разметку следует наносить на расстоянии 0,2 м от края проезжей части. При наличии бордюра краевую линию допускается не наносить, за исключением опасных участков дорог.

6.2.4 Разметка 1.2 должна применяться для обозначения края проезжей части (краевая линия) на дорогах, обозначенных знаком 5.1 «Автомагистраль».

Разметку следует наносить на расстоянии 0,2 м от края проезжей части.

6.2.5 Разметка 1.3 должна применяться для разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих четыре и более полос движения в обоих направлениях (см. рисунки А.6 и А.7).

6.2.6 Разметка 1.4 должна применяться на участках дорог, где запрещена остановка транспортных средств. Разметку следует наносить на расстоянии 0,1 м от края проезжей части или по верху бордюра (см. рисунок А.10).

6.2.7 Разметка 1.5 должна применяться для:

- разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих две или три полосы движения в обоих направлениях (см. рисунки А.1, А.3 - А.5, А.7, А.8, А.10, А.14, А.16, А.17), кроме случаев, указанных в пунктах 6.2.3 и 6.2.13;

- обозначения границ полос движения при их числе две или более для одного направления движения (см. рисунки А.6 - А.8, А.12 - А.15), кроме случаев, указанных в пунктах 6.2.3 и 6.2.13.

6.2.8 Разметка 1.6 должна применяться для обозначения приближения (линия приближения) к разметке 1.1 или 1.11, разделяющей транспортные потоки противоположных (см. рисунки А.1, А.3 - А.5, А.7, А.8) или попутных (см. рисунки А.6, А.7, А.12) направлений, и наноситься на расстоянии не менее 50 (100) м перед ними.

6.2.9 Разметка 1.7 должна применяться для обозначения полос движения в пределах перекрестка в случаях, когда необходимо показать траекторию движения транспортных средств или подчеркнуть границу полосы движения (см. рисунки А.5, А.6, А.12, А.15).

В случаях, когда разметка 1.7 применяется для обозначения траектории движения при смене полос движения на перекрестке без изменения направления движения по дороге (см. рисунок А.6), необходимо выполнять разметку 1.7 с наклоном к оси не более 1:10, 1:20 и 1:50 для допустимых скоростей 40, 60 и более км/час соответственно.

6.2.10 Разметка 1.8 должна применяться для обозначения границы между полосой разгона или торможения и основной полосой движения (см. рисунок А.13). При этом ширина разметки должна быть 0,4 м на автомагистралях и 0,2 м на других дорогах.

6.2.11 Разметка 1.9 (реверсивная линия) должна применяться для:

- обозначения границ полос движения, предназначенных для реверсивного регулирования (см. рисунок А.14);
- разделения транспортных потоков противоположных направлений на участках дорог, где используется реверсивное регулирование (при выключенных реверсивных светофорах).

6.2.12 Разметка 1.10 должна применяться на участках дорог, где необходимо запретить стоянку транспортных средств (см. рисунок А.10).

Разметку следует наносить на расстоянии 0,1 м от края проезжей части или по верху бордюра.

6.2.13 Разметка 1.11 должна применяться для разделения транспортных потоков противоположных или попутных направлений (барьерная линия) при необходимости запрещения перестроения транспортных средств из одной полосы в другую. В населенных пунктах разметку 1.11, связанную с выделением мест для поворота налево и разворота транспортных средств, запрещается применять на дорогах и улицах имеющих 3 и более полос для движения транспортных средств в одном направлении.

Разметка 1.11, применяемая для разделения потоков противоположных направлений, должна наноситься на участках дорог с ограниченной видимостью, в том числе на подъемах и спусках. Разметка 1.11 в таких местах сплошной линией должна быть обращена в сторону полосы, из которой необходимо запретить выезд на полосу встречного движения (см. рисунки А.3 и А.4).

Допускается применять разметку 1.11 для разделения потоков противоположных направлений перед обозначенными пешеходными переходами, пересечениями с велосипедной дорожкой, перекрестками при интенсивности движения менее 3000 ед./сут на расстоянии не менее 20 (40) м от них, а также перед железнодорожными переездами на расстоянии 100 м от разметки 1.12, при этом разметка 1.11 сплошной линией должна быть обращена в сторону полосы, по которой движение осуществляется в сторону указанных участков дорог (см. рисунок А.7).

Разметка 1.11, применяемая для разделения транспортных потоков попутных направлений, должна наноситься:

- на участках подъемов, где в сторону подъема движение осуществляется по двум полосам, на расстоянии не менее 50 м от вершины подъема и 30 м за ней. В этом случае разметка 1.11 сплошной линией должна быть обращена в сторону крайней правой полосы;
- на многополосных участках дорог для запрещения перестроения в крайнюю левую полосу, по которой организовано движение транспортных средств с повышенным пределом скорости;
- в других случаях, когда необходимо исключить возможность перестроения на соседнюю правую или левую полосу движения, выделить участки в разметке 1.1 - 1.3 для обозначения мест перестроения или разворота транспортных средств, для обозначения мест въезда на прилегающую территорию и выезда из нее (см. рисунки А.7, А.10, А.12, А.15 и А.16).

Длина штриха и промежутка между штрихами разметки 1.11 должна быть такой же, как у предшествующей ей линии приближения 1.6, а при ее отсутствии может быть уменьшена соответственно до 0,9 и 0,3 м.

6.2.14 Разметка 1.12 «стоп-линия» должна применяться перед перекрестками при наличии дорожного знака 2.5 «Движение без остановки запрещено», в местах, где

СТ РК 1412-2017

движение регулируется светофором, и перед железнодорожными переездами (см. рисунки А.5 - А.7 и А.15).

В местах, где движение регулируется светофором, «стоп-линию» следует наносить с учетом обеспечения видимости сигналов светофора водителями остановившихся транспортных средств. При этом расстояние от стоп-линий до светофора должно быть не более 15 м при расположении светофоров над проезжей частью и 3 м - сбоку от проезжей части.

На железнодорожных переездах «стоп-линию» следует наносить на расстоянии не менее 5 м от шлагбаума или светофора, а при их отсутствии - на расстоянии не менее 10 м от ближнего рельса (см. рисунок А.7).

Допускается уменьшать указанные расстояния соответственно до 5 и 1 м при наличии светофора типа 3.

6.2.15 Разметка 1.13 должна применяться для обозначения места остановки транспортных средств при наличии знака 2.4 «Уступите дорогу» (см. рисунок А.12).

6.2.16 Разметку 1.12 и 1.13 допускается наносить как сразу по всей ширине проезжей части данного направления движения, так и отдельно по каждой полосе движения (см. рисунки А.5 и А.12).

Разметку 1.12 и 1.13 следует наносить под прямым углом к оси полосы движения, возможно ближе к пересекающей проезжей части (разметку 1.12 - не менее 1 м перед ней или перед наземным пешеходным переходом).

6.2.17 Разметка 1.14 должна применяться для обозначения мест, выделенных для пересечения проезжей части пешеходами.

Ширина размечаемого пешеходного перехода устанавливается с учетом интенсивности пешеходного движения из расчета 1 м на каждые 500 пешеходов в час, но не менее 4 м.

Разметка 1.14.1 и 1.14.2 должна применяться на нерегулируемых пешеходных переходах. При ширине пешеходного перехода менее 6 м следует применять разметку 1.14.1 (см. рисунки А.5 и А.17), а при ширине 6 м и более - разметку 1.14.2 (см. рисунок А.5). Линии разметки 1.14.1 и 1.14.2 должны наноситься параллельно оси проезжей части.

Разметка 1.14.3 должна применяться на пешеходных переходах, где движение регулируется светофором (см. рисунок А.6).

Разметка 1.14.4 должна применяться на нерегулируемых пешеходных переходах в местах повышенной опасности.

Допускается применение дорожной разметки 1.14.3 в сочетании с разметкой 1.14.1, 1.14.2, с возможностью применения разметки 1.14 в виде объемной разметки в формате 3-D или с нанесением белого с желтым цветом.

6.2.18 Разметка 1.15.1 и 1.15.2 должна применяться для обозначения пересечения велосипедной дорожки с проезжей частью (см. рисунок А.12).

Расстояние между двумя рядами прямоугольников или параллелограммов, образующих разметку 1.15.1 или 1.15.2, должно быть равно ширине велосипедной дорожки.

6.2.19 Разметка 1.16.1 - 1.16.3 должна применяться для обозначения направляющих островков, при этом разметку 1.16.1 следует применять в местах разделения транспортных потоков противоположных направлений, разметку 1.16.2 - в местах разделения транспортных потоков одного направления (см. рисунок А.13) и разметку 1.16.3 - в местах слияния транспортных потоков (см. рисунок А.12). На островках, имеющих большую площадь, разметку 1.16.1 - 1.16.3 допускается выполнять в соответствии с рисунком А.9.

6.2.20 Разметка 1.17.1 должна применяться для обозначения мест остановок маршрутных транспортных средств и стоянок легковых такси, за исключением обособленных от основной проезжей части остановочных площадок. Протяженность

разметки 1.17.1 должна определяться с учетом числа одновременно останавливающихся или стоящих транспортных средств, но не менее 30 м для остановок троллейбусов, автобусов и 20 м - для стоянок такси (см. рисунок А.16).

Разметка 1.17.2 должна применяться для обозначения границ зоны остановочного пункта трамвая, расположенного на одном уровне с проезжей частью.

6.2.21 Разметка 1.18 должна применяться для указания разрешенных на перекрестке направлений движения по полосам (см. рисунки А.6, А.12, А.13 и А.15). При этом должны последовательно наноситься две (три) или более стрел с расстоянием между ними от 20 до 30 м. Основание стрелы, ближайшей к перекрестку, должно быть на уровне начала разметки 1.1, разделяющей потоки попутных направлений движения.

Разметка с изображением тупика должна наноситься перед пересечениями дорог с проезжими частями, разделенными бульваром, либо широкой разделительной полосой, когда поворот на ближайшую проезжую часть запрещен. Данную разметку не наносят, если ширина бульвара или разделительной полосы позволяет нанести стрелы без изображения тупика в соответствии с условиями, приведенными в настоящем пункте.

6.2.22 Разметка 1.19.1 и 1.19.2 должна наноситься в местах, где уменьшается число полос движения в данном направлении, или в сочетании с разметкой 1.6 перед разметкой 1.1 или 1.11, разделяющей транспортные потоки противоположных направлений при ограниченной видимости (см. 6.2.3 и 6.2.13, рисунки А.3, А.4, А.7, А.8 и А.12). При этом должны последовательно наноситься две (три) или более стрел с расстояниями между ними 15, 30, 45 м и .. (30, 60, 90 м и ..).

6.2.23 Разметка 1.20 должна применяться для обозначения приближения к разметке 1.13 и наноситься на каждой полосе движения.

Расстояние между основанием треугольника разметки 1.20 и разметкой 1.13 должно составлять от 2 до 10 м (от 10 до 25 м, см. рисунок А.12).

6.2.24 Разметка 1.21 должна применяться в сочетании с разметкой 1.12, если установлен знак 2.5 «Движение без остановки запрещено», и наноситься на каждой полосе движения.

Расстояние между разметкой 1.21 и 1.12 должно составлять от 2 до 10 м (от 10 до 25 м, см. рисунок А.5).

6.2.25 Разметка 1.22 должна применяться в сочетании с разметкой 1.18 для обозначения номера дороги или маршрута в случаях, когда дорога пересекается с другой дорогой равной или более высокой категории, либо когда маршрут в месте пересечения с другой дорогой меняет свое направление.

Разметка 1.22 должна наноситься посередине каждой полосы движения, соответствующей направлению маршрута, перед перекрестками и за ними.

Разметка с буквой «Е» должна применяться на дорогах, в установленном порядке предназначенных для международного движения.

Разметка 1.22 должна наноситься на расстоянии 1,0 м от разметки 1.18 (см. рисунок А.13).

6.2.26 Разметка 1.23 должна наноситься на полосы, обозначенные знаком 5.9 и предназначенные для движения только маршрутных транспортных средств (см. рисунок А.15).

Разметку 1.23 допускается наносить на полосы торможения на остановочных пунктах маршрутных транспортных средств (см. рисунок А.16).

Разметка 1.23 должна наноситься по оси полосы движения основанием в сторону движущихся по ней транспортных средств. В начале полосы на расстоянии 10 м от границы пересечения проезжих частей наносят первую разметку, а через 20 м - вторую.

Разметку 1.23 следует повторять после остановочного пункта маршрутных транспортных средств, расположенного далее 50 м от перекрестка.

СТ РК 1412-2017

На перегоне длиной более 200 м разметку 1.23 следует повторять через 200 м. В зависимости от конкретных условий данное расстояние может быть изменено.

6.2.27 Разметка 1.24.1, 1.24.2 наносится при недостаточной видимости дорожных знаков. Место нанесения дорожной разметки должно соответствовать требованиям по установке предупреждающих и запрещающих знаков (см. рисунок А.17).

Разметку 1.24.1, 1.24.2 при необходимости допускается дублировать на всем протяжении обозначаемого участка.

Для получения реального изображения горизонтальной разметки с места водителя, линейные размеры должны быть скорректированы с учетом перспективы изображения в зависимости от скорости движения транспортного средства.

6.2.28 Разметка 1.24.3 наносится в середине площадки выделенной для парковки транспортных средств для инвалидов. Ширина одного машиноместа, предназначенная для инвалида, должна быть достаточной для свободного перемещения инвалидной коляски, но не менее 4 м (см. рисунок А.11).

Разметку 1.24.4 допускается применять для дублирования знака 5.42 «Фотовидеофиксация». Разметку 1.24.4 наносят в том же поперечном сечении дороги со знаком «Фотовидеофиксация». На многополосных дорогах разметку 1.24.4 наносят на каждой полосе, за исключением случаев, когда фиксация осуществляется по выделенной полосе.

Разметку 1.24.4 допускается применять самостоятельно. При этом разметку 1.24.4 наносят вне населенного пункта на расстоянии не менее 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии не менее 100 м до начала участка дороги, на котором может осуществляться фиксация, и далее через каждые 500 м на всем его протяжении, на выделенной полосе для маршрутных транспортных средств - на расстоянии не менее 25 м от разметки 1.23. При наличии примыканий или пересечений разметку 1.24.4 повторяют после каждого перекрестка.

Разметку 1.24.4 наносят посередине каждой полосы, предназначенной для движения в данном направлении, основанием в сторону движущихся по ней транспортных средств.

6.2.29 Разметка 1.25 наносится на всю поверхность искусственной неровности. Перед установкой искусственной неровности должны быть установлены знаки 1.16.1 и 3.24, в поле которой должен быть обозначен предел ограничения скорости (см. рисунок А.17).

6.2.30 Разметку 1.26 и 1.27 наносят на дорожках, обозначенных знаками 4.5.4 и 4.5.5.

Разметку наносят по оси дорожки (полосы), основанием в сторону движущихся по ней велосипедистов или пешеходов, в ее начале и конце и повторяют:

- через 20 м после начала дорожки;
- после каждого перекрестка, выезда с прилегающей территории, пересечения с пешеходной или велосипедной дорожкой;
- на перегонах длиной 500 м и более - через 200 м.

6.2.31 На дорогах общего пользования ширина линий разметки 1.1, 1.3 - 1.7, 1.9 - 1.11, 1.17, а также граничных линий разметки 1.16.1 - 1.16.3 должна быть от 10 до 15 см.

6.3 Вертикальная разметка

6.3.1 В вертикальную разметку входят линии и обозначения, наносимые на элементы опор мостов, путепроводов, торцевые поверхности порталов тоннелей, на парапеты, ограждения, бордюры и другие дорожные сооружения и элементы оборудования дорог с целью повышения их видимости участниками дорожного движения.

6.3.2 Разметка 2.1.1 - 2.1.3 должна применяться для обозначения вертикальных элементов дорожных сооружений, расположенных в пределах обочины или находящихся на расстоянии менее 1,0 м от края проезжей части при наличии тротуара или

разделительной полосы, а также в других случаях, когда эти элементы представляют опасность для движущихся транспортных средств (см. рисунки А.18, А.20 и А.21).

При большой ширине вертикальной поверхности допускается размечать только ближайший к проезжей части край на ширину 0,5 м, а при большой высоте - на высоту 2,0 м (см. рисунок А.21).

6.3.3 Разметка 2.2 должна применяться для обозначения нижнего края пролетного строения тоннелей, мостов и путепроводов при расстоянии от него до покрытия дороги менее 5,0 м. Разметку наносят над серединой каждой полосы, по которой осуществляется движение в сторону дорожного сооружения (см. рисунки А.18 - А.20).

Допускается нанесение разметки 2.2 на пролетных строениях по всей ширине проезжей части, по которой осуществляется движение в сторону сооружения.

6.3.4 Если разметку 2.1 или 2.2 невозможно нанести непосредственно на поверхность дорожных сооружений, она должна выполняться на щитах, прикрепляемых к этим сооружениям или устанавливаемых непосредственно перед ними.

6.3.5 Разметка 2.3 должна применяться для обозначения круглых тумб в случаях, когда они располагаются на разделительных полосах или островках безопасности (рисунок А.22).

Белые полосы разметки 2.1 - 2.3 на участках дорог, не имеющих искусственного освещения, допускается выполнять из световозвращающих материалов.

6.3.6 Разметка 2.4 должна применяться для обозначения расположенных в пределах дорожного полотна сигнальных столбиков, надолб, опор ограждений, стоек дорожных знаков и т. п. (см. рисунок А.22).

Нижний конец черной полосы разметки 2.4 должен быть обращен в сторону проезжей части.

6.3.7 Разметка 2.5 должна применяться для обозначения боковых поверхностей начала дорожных ограждений (на протяжении не менее 10 м), установленных на прямых участках дорог, а также по всей длине ограждений на развязках в разных уровнях, кривых в плане с радиусом менее 50 м, крутых спусках (см. рисунок А.22).

6.3.8 Разметка 2.6 должна применяться для обозначения боковых поверхностей дорожных ограждений во всех других случаях, кроме установленных в 6.3.7 (см. рисунок А.22).

Ограждающие и направляющие устройства, обозначенные разметкой 2.4 - 2.6, должны иметь световозвращающие элементы. Эти элементы должны быть справа по направлению движения красного цвета, а слева - белого или, что более предпочтительно, желтого. Плоскость световозвращающего элемента должна быть по возможности перпендикулярной к направлению движения транспортных средств.

6.3.9 Разметка 2.7 должна применяться для обозначения поверхности возвышающихся островков безопасности, бордюров на кривых в плане с радиусом менее 50 м, в местах сужения дороги и на других опасных участках (см. рисунки А.21 и А.22).

Размеры элементов разметки 2.7 черного и белого цветов соответственно следует принимать: для островков безопасности - 0,2 и 0,4 м, а для бордюров - 0,5 и 1,0 (1,0 и 2,0) м.

7 Правила применения дорожных светофоров

7.1 Дорожные светофоры должны соответствовать требованиям ГОСТ 33385.

Группы, типы, исполнения дорожных светофоров, виды и расположение их сигналов должны соответствовать требованиям настоящего стандарта (см. приложение Д).

7.1.1 Настоящий стандарт устанавливает две группы светофоров по назначению:

Т - транспортные;

СТ РК 1412-2017

П - пешеходные.

В каждой группе светофоры делятся на типы и исполнения в соответствии с приложением Д.

7.1.2 Светофорам присвоены индексы, в которых первая буква соответствует группе, цифра - типу светофора, последующие буквы - его исполнению (при наличии). Последующие буквы имеют следующие значения:

- п - исполнение с правой дополнительной секцией;
- л - исполнение с левой дополнительной секцией;
- пл - исполнение с правой и левой дополнительными секциями;
- г - исполнение с горизонтальным расположением сигналов;
- ж - исполнение с дополнительным сигналом желтого цвета;
- д - исполнение с двойным сигналом.

Изображения и расположения сигналов светофоров, а также их индексы приведены в приложении Д (приложение не определяет конструктивные особенности светофоров).

7.1.3 Цвета светофильтров сигналов светофоров и размеры их рабочих поверхностей по вариантам конструкции светофоров должны соответствовать приведенным в таблице 7.

7.1.4 Конфигурация и ориентация стрелок на светофильтрах сигналов светофоров Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл, Т.2.1, Т.2.2, Т.2.3, Т.3.п, Т.3.л должны соответствовать регулируемому направлению (направлениям) движения транспортных средств. Число указываемых на одном свето фильтре направлений не должно превышать двух.

7.2 Дорожные светофоры должны применяться для регулирования очередности пропуска транспортных средств и пешеходов, а также для обозначения опасных участков дорог.

7.3 Транспортные светофоры типа 1 должны применяться для регулирования движения транспортных средств на перекрестках во всех направлениях, установленных дорожными знаками и (или) дорожной разметкой, с соблюдением требований приоритета в соответствии с Правилами дорожного движения по [5].

7.3.1 Светофоры исполнений Т.1.1, Т.1.1.г, Т.1.2, Т.1.2.г, Т.1.3, Т.1.3.г должны применяться в случае одновременного пропуска транспортных средств во всех разрешенных направлениях на данном подходе к перекрестку.

Допускается применение светофоров данных исполнений и в особых случаях - на железнодорожных переездах (по согласованию с организациями, содержащими их), пересечениях с трамвайными линиями, сужениях проезжей части и т. п.

7.3.2 Светофоры исполнений Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл должны применяться для раздельного пропуска транспортных потоков в определенных направлениях с одного подхода к перекрестку в исключительных случаях, если в конкретных условиях по техническим или экономическим соображениям невозможно использование светофоров типа 2.

Допускается использовать вместо светофоров исполнений Т.1.1.пл, Т.1.2.пл, Т.1.3.пл соответствующие светофоры исполнений Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.3.п, Т.1.3.л.

Для улучшения видимости дополнительной секции светофоры исполнений Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл должны быть оборудованы экранами белого цвета прямоугольной формы с закругленными углами и выступать за габариты светофора на 120 мм. Допускается форма экрана, повторяющая контуры светофора.

Таблица 7 - Вариант конструкции светофора

Индексы светофоров	Вариант конструкции светофора	Сигнал светофора				
		красный	желтый	зеленый	зеленый дополнительный	лунно белый
		Диаметр (габаритные размеры) рабочей поверхности				
Т.1, Т.2	I	200	200	200	-	-
	II	300	300	300	-	-
	III	300	200	200	-	-
Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.1.р	I	200	200	200	200	-
	II	300	300	300	300	-
	III	300	200	200	200	-
Т.1.г	I	200	200	200	-	-
	II	300	300	300	-	-
Т.3	I	100	100	100	-	-
Т.3.п, Т.3.л	I	100	100	100	100	-
Т.4	I	600×550	-	600×550	-	-
Т.4.ж	I	600×550	600×550	600×550	-	-
Т.5	I	-	-	-	-	100
Т.6, Т.6.д	I	200	-	-	-	-
	II	300	-	-	-	-
Т.7	I	-	200	-	-	-
	II	-	300	-	-	-
Т.8, П.1	I	200	-	200	-	-
	II	300	-	300	-	-
Т.9	I	200	200	200	-	-
Т.10	I	-	-	-	-	200
П.2	I	200×200	-	200×200	-	-
	II	300×300	-	300×300	-	-
Т.11	I	200	-	-	-	-
	II	300	-	-	-	-

7.4 Транспортные светофоры типа 2 должны применяться для регулирования движения в определенных направлениях в случаях, когда движущийся по их разрешающему сигналу транспортный поток не имеет пересечений (слияний) в пределах перекрестка с транспортными потоками других направлений движения, а также пересечений с пешеходными потоками (бесконфликтное регулирование). В этом случае каждому направлению движения транспортных средств должен соответствовать свой светофор.

Использование светофоров типа 2 предпочтительней, чем светофоров типа 1.

Допускается установка транспортных светофоров типа 2 над каждой соответствующей полосой движения, если режим работы светофорного объекта предусматривает различную длительность и (или) последовательность сигналов для этих полос.

Транспортные светофоры типа 2, расположенные над проезжей частью, не дублируют.

7.5 Транспортные светофоры типов 1 и 2 с сигналами диаметром 300 мм (вариант конструкции II) могут применяться:

- на магистральных дорогах и площадях;
- на дорогах с максимально допустимой скоростью движения более 60 авт./сут;
- в неблагоприятных условиях видимости;
- при установке на арках и консолях (см. рисунок А.24).

Светофоры типов 1 и 2 с сигналами диаметром 300 и 200 мм конструкции III могут устанавливаться со стороны второстепенных дорог перед пересечениями в вышеперечисленных условиях.

СТ РК 1412-2017

Светофоры типов 1 и 2 с сигналами диаметром 200 мм (вариант конструкции I) могут применяться во всех остальных случаях при условии обеспечения видимости сигналов светофоров всеми участниками дорожного движения.

Совместное применение транспортных светофоров типов 1 и 2 на одном подходе к перекрестку допускается, когда транспортные потоки, регулируемые соответствующими светофорами, отделены друг от друга приподнятыми островками или разделительными полосами.

7.6 Транспортные светофоры типа 3 должны применяться в качестве повторителей сигналов светофоров типа 1 при затруднении их видимости водителем первого транспортного средства, остановившегося у стоп-линий на крайней полосе проезжей части данного направления.

Допускается применять эти светофоры для регулирования движения велосипедистов в местах пересечения дороги велосипедной дорожкой.

Транспортные светофоры типа 3 должны размещаться под соответствующими светофорами исполнений Т.1.1, Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.2, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.3, Т.1.3.п, Т.1.3.пл.

Размещение транспортных светофоров типа 3 должно обеспечивать видимость их сигналов водителем первого транспортного средства, остановившегося перед дорожным знаком 5.33 «Стоп-линия» или дорожной разметкой 1.12 «Стоп-линия» на крайней полосе, ближайшей к этому светофору.

7.7 Транспортные светофоры типа 4 должны применяться для регулирования въезда на отдельные полосы проезжей части (реверсивное движение).

Целесообразность введения реверсивного регулирования с использованием транспортных светофоров типа 4 должна рассматриваться при одновременном наличии следующих условий:

- интенсивность движения транспортных средств в часы пик составляет более 500 ед./ч на полосу движения в более загруженном направлении;
- суммарная интенсивность движения транспортных средств в более загруженном направлении превышает интенсивность встречного движения более чем на 500 ед./ч;
- указанная неравномерность движения систематически изменяется по направлениям в течение суток или по дням недели;
- проезжая часть дороги имеет три и более полосы движения в обоих направлениях.

Транспортные светофоры типа 4 должны устанавливаться в начале регулируемой полосы над ней и повторяться таким образом, чтобы расстояние между этими светофорами обеспечивало видимость водителями транспортных средств сигналов не менее двух последовательно установленных светофоров.

7.8 Транспортные светофоры типа 5 должны применяться только для бесконфликтного регулирования движения трамваев, а также маршрутных автобусов и троллейбусов, движущихся по специально выделенной полосе. В других случаях для регулирования движения этих видов транспортных средств должны использоваться транспортные светофоры типа 1 и 2.

7.9 Транспортные светофоры типа 6 должны применяться для регулирования дорожного движения через железнодорожные переезды, разводные мосты, причалы паромных переправ, в местах выезда на дорогу специальных транспортных средств.

Необходимость установки транспортных светофоров типа 6 на железнодорожных переездах определяется соответствующей нормативной документацией, утвержденной уполномоченным органом.

7.10 Транспортные светофоры типа 7 должны применяться для обозначения нерегулируемых перекрестков или пешеходных переходов.

Транспортные светофоры типа 7 должны применяться при следующих условиях:

- не обеспечена видимость опасного участка на расстоянии, достаточном для остановки транспортного средства при движении со скоростью, допустимой на предыдущем участке дороги;

- интенсивность движения транспортных средств и пешеходов на обозначаемом участке составляет более 50 % от норм для условий 1 и 2 пункта 7.16.

7.11 Транспортные светофоры типа 8 должны применяться для регулирования движения на внутренних территориях предприятий, организаций и т. п., и при временном сужении проезжей части, когда организуется попеременное движение по одной полосе.

Допускается использование в этих случаях транспортных светофоров типа 7 и 2.

7.12 Транспортные светофоры типа 9 должны применяться для регулирования движения на велосипедных дорожках, обозначенных знаком 4.5.1, в местах их пересечения с дорогой.

Размещение транспортных светофоров типа 9 должно обеспечивать видимость их сигналов велосипедистами с расстояния не менее 50 м.

7.13 Транспортные светофоры типа 10 должны применяться для регулирования дорожного движения через железнодорожные переезды.

7.14 Транспортные светофоры типа 11 должны применяться в случаях использования специального приема светофорного регулирования с регулируемым конфликтом (см. рисунок А.34). Данный прием допускается в случаях необходимости пропуска интенсивного левого поворота при нецелесообразности применения светофоров Т.1.л или Т.1.пл, из-за невозможности выделения полосы для левого поворота. Применение светофора Т.11 допускается на дорогах с одной или двумя полосами для движения в каждом направлении.

Применение схем регулирования с бесконфликтным пропуском транспорта с левым поворотом в конце фазы регулирования (см. рисунок А34 б) допускается только при запрещении левого поворота и разворота для встречного направления.

Транспортные светофоры Т.11 необходимо располагать левее относительно дублирующего светофора Т.1, на расстоянии не менее 1 м, либо сверху на расстоянии не менее 300 мм. При отсутствии дублирующего транспортного светофора Т.1 допускается размещение светофора Т.11 с тыльной стороны красного сигнала светофора Т.1 для встречного направления.

7.15 Пешеходные светофоры типов 1 и 2 должны применяться для регулирования движения пешеходов через проезжие части дорог.

На пешеходных переходах, которыми регулярно пользуются слепые, в дополнение к светофорной сигнализации допускается применение звуковой сигнализации, работающей в согласованном режиме с пешеходными светофорами.

На пешеходных переходах вне перекрестков допускается дооборудование светофорного объекта пешеходными вызывными устройствами.

Размещение пешеходных светофоров типа 1 и 2 должно обеспечивать видимость их сигналов пешеходами с противоположной стороны пересекаемой проезжей части дороги.

Пешеходные светофоры типа 1 и 2 должны размещаться на тротуарах с обеих сторон проезжей части, а при наличии островка безопасности или разделительной полосы - и на них, если число полос движения в одном направлении более четырех.

Пешеходными светофорами 1 и 2 должны быть оборудованы все пешеходные переходы, расположенные на регулируемом перекрестке.

7.16 Транспортные светофоры типов 1, 2 и пешеходные светофоры должны устанавливаться при наличии хотя бы одного из следующих пяти условий.

Условие 1. В течение 8 ч (суммарно) рабочего дня недели интенсивность движения транспортных средств не менее указанной в таблице 8.

Таблица 8 - Интенсивность движения транспортных средств

Число полос движения в одном направлении		Интенсивность движения транспортных средств ед./ч	
главная (более загруженная дорога)	второстепенная (менее загруженная) дорога	по главной дороге в двух направлениях	по второстепенной дороге в одном, наиболее загруженном направлении
1	1	750	75
		670	100
		580	125
		500	150
		410	175
		380	190
2 и более	1	900	75
		800	100
		700	125
		600	150
		500	175
		400	200
2 или более	2 или более	900	100
		825	125
		750	150
		675	175
		600	200
		525	225
		480	240

Условие 2. В течение 8 ч (суммарно) рабочего дня недели интенсивность движения не менее:

- 600 ед./ч (для дорог с разделительной полосой 1000 ед./ч) по главной дороге в двух направлениях;

- 150 пешеходов пересекают проезжую часть в одном, наиболее загруженном направлении в каждый из тех же 8 ч.

Для населенных пунктов с численностью жителей менее 10000 человек нормативы по условиям 1 и 2 составляют 70 % указанных.

Условие 3. Условия 1 и 2 одновременно выполняются по каждому отдельному нормативу на 80 % и более.

Условие 4. За последние 12 месяцев на перекрестке совершено не менее трех дорожно-транспортных происшествий, которые могли бы быть предотвращены при наличии светофорной сигнализации (например, столкновения транспортных средств, движущихся с поперечных направлений, наезды транспортных средств на пешеходов, переходящих дорогу, столкновения между транспортными средствами, движущимися в прямом направлении и поворачивающими налево со встречного направления). При этом условия 1 или 2 должны выполняться на 80 % или более. Интенсивность движения транспортных средств в зависимости от числа полос движения в одном направлении приведена в таблице 8.

Условие 5. На пешеходных переходах в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан на дорогах, имеющих 3 полосы или более для движения транспортных средств в одном направлении.

Транспортные светофоры типов 1, 2 и 8 следует дублировать, если движение, регулируемое этими светофорами, осуществляется по двум и более полосам и в конкретных условиях невозможно обеспечить выполнение требования распознаваемости сигналов в соответствии с 7.11.

7.17 Необходимость введения светофорного регулирования, осуществляемого светофорами типов 1 и 9 (или 3) в месте пересечения дороги и велосипедной дорожки, должна рассматриваться в случае, если велосипедное движение имеет постоянный характер, а его интенсивность превышает 50 вел./ч.

7.18 При наличии на дороге нескольких проезжих частей, предназначенных для движения в одном направлении и отделенных друг от друга разделительными полосами, для регулирования движения по каждой из них должен применяться самостоятельный светофор (см. рисунок А.23).

7.19 Размещение дорожных светофоров (кроме транспортных типов 3, 9 и пешеходных) должно обеспечивать видимость их сигналов с расстояния не менее 100 м с любой полосы движения, на которую распространяется их действие. В противном случае должны предварительно устанавливаться дорожные знаки 1.8 «Светофорное регулирование».

Допускается дооборудование светофоров типа 1 и 2 экранами прямоугольной формы с закругленными углами. Экраны должны выступать за габариты светофора на 120 мм, цвет лицевой поверхности экрана - черный, с контрастной линией белого цвета шириной 40 - 80 мм, расположенной по наружному периметру экрана. Контрастная линия должна выполняться из световозвращающей пленки 1-го типа по СТ РК 1125.

7.20 Светофоры должны устанавливаться на специальных колонках, кронштейнах, прикрепляемых к существующим опорам или стенам зданий, на консольных или рамных опорах, а также подвешиваться на тросах - растяжках.

Специальные колонки и опорные элементы консольных или рамных опор должны располагаться вне проезжей части дороги или быть ограждены от возможного наезда на них транспортных средств.

Способ установки каждого светофора определяется при проектировании светофорной сигнализации, исходя из требований: необходимости обеспечения видимости сигналов светофоров, необходимости сохранения зеленых насаждений, защиты от механических повреждений, дизайна светофорного объекта.

7.21 Высота установки светофоров от нижней точки корпуса до поверхности проезжей части (см. рисунки А.23 и А.24) должна составлять:

- для транспортных светофоров (кроме типов 3 и 9):
- при расположении над проезжей частью - не менее 5 м;
- при расположении сбоку от проезжей части - не менее 2 м;
- для транспортных светофоров типа 3 и 9 - от 1,5 до 2,0 м;
- для пешеходных светофоров - не менее 2 м.

При установке на одной опоре с транспортными светофорами типов 1, 2 и пешеходные светофоры не должны располагаться выше них.

На протяжении одной дороги высота установки светофоров и их удаление от проезжей части должны быть по возможности одинаковы.

7.22 Расстояние от края проезжей части до светофора, установленного сбоку от проезжей части, должно составлять от 0,5 до 2,0 м (см. рисунок А.23).

При обеспечении видимости сигналов пешеходного светофора допускается его удаление от края проезжей части до 5,0 м.

7.23 Расположение светофоров относительно стоп-линий должно обеспечивать распознаваемость их сигналов водителями первых, стоящих у нее, транспортных средств (см. рисунок А.25).

Расстояние в горизонтальной плоскости от транспортных светофоров до стоп-линий на подходе к регулируемому участку должно быть не менее 10 м при установке их над проезжей частью и не менее 3 м при установке сбоку от проезжей части. Расстояние в горизонтальной плоскости от пешеходных светофоров до ближайшей границы пешеходного перехода должно быть не более 1 м (см. рисунок А.25).

7.24 Светофоры не должны устанавливаться на расстоянии менее 1 м от контактных проводов трамвая или троллейбуса до любой точки корпуса светофора.

СТ РК 1412-2017

7.25 Транспортные светофоры должны размещаться в соответствии со следующими вариантами, предпочтительность использования которых для различных типов и исполнений светофоров указана в таблице 9.

Таблица 9 - Предпочтительность размещения светофора по вариантам

Индексы светофора	Назначение светофора	Предпочтительность размещения светофора по вариантам								
		а	б	в	г	д	е	ж	з	и
Т.1, Т.8	Основной	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	6	1	2	3	-	4	5	-
Т.1.п с сигналом «направо»	Основной	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	-	-	-	-	1	-	-	2
Т.1.л	Основной	-	-	1	2	3	-	4	5	-
	Дублирующий	-	-	-	-	1	-	2	3	-
Т.1.п с сигналом «прямо»	Основной	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	-	-	-	-	-	1	2	-
Т.1.пл	Основной	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	-	1	2	3	-	4	5	-
Т.1.г	Основной	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 с сигналами «прямо»	Основной	1 ¹⁾	2	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	1 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 с сигналами «направо» или «прямо и направо»	Основной	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 с сигналами «налево» или «прямо и налево»	Основной	-	3	1	2	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	1 ²⁾	-	-	-	-	-	-	-
Т.2 с сигналами «направо» и «налево»	Основной	1	-	1	-	-	-	-	-	-
	Дублирующий	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Т.3, Т.3.п с сигналом направо» или «нпрямо»	Основной	1								
Т.3.л	Основной	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Т.4, Т.4.ж	см. 7.7									
Т.5	Основной	1 ³⁾	2	-	-	-	-	-	-	-
Т.6, Т.6.д, Т.7, Т.10	Основной	1 ⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.9	Основной	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Т.11	Основной	-	-	-	-	-	-	1	2	-

Примечание - а - перед перекрестком справа от проезжей части;
 б - перед перекрестком над проезжей частью;
 в - перед перекрестком слева от проезжей части на разделительной полосе, направляющем островке, или островке безопасности;
 г - перед перекрестком слева от дороги. Вариант может применяться на дорогах с односторонним движением транспортных средств. При двустороннем движении вариант допустим при числе полос встречного движения не более двух, при этом светофоры должны размещаться на консольных опорах;
 д - на территории перекрестка слева на разделительной полосе, направляющем островке или островке безопасности пересекающей дороги;
 е - на территории перекрестка справа на разделительной полосе, направляющем островке или островке безопасности пересекающей дороги;
 ж - за перекрестком на разделительной полосе, направляющем островке или островке безопасности;
 з - за перекрестком слева от дороги;
 и - за перекрестком справа от дороги.
 Варианты ж, з, и могут применяться только в случаях, если расстояние между стоп-линией и светофором не превышает 25 м.

¹⁾ Вариант используют при отсутствии на данном подходе к перекрестку светофоров исполнения 1.2 с сигналами «направо».

²⁾ Может применяться только при использовании вариантов в и г размещения основного светофора.

³⁾ При регулировании движения трамваев, следующих по обособленному полотну, допускается размещение в междупутье.

⁴⁾ Допускается устанавливать один светофор типа 7 на центральном островке или подвешивать его над центром перекрестка.

7.26 Все светофоры, установленные на одном светофорном объекте (кроме светофоров типа 4), должны работать во взаимозависимых режимах.

Любой светофорный объект, входящий в систему координированного регулирования движения, должен иметь возможность работать в индивидуальном автоматическом режиме, независимо от работы других светофорных объектов.

7.27 При работе светофоров должна соблюдаться следующая последовательность включения сигналов:

- в транспортных светофорах типов 1 - 3 - красный - красный с желтым - зеленый - желтый - красный... Допускается применять последовательности: красный - зеленый-желтый- красный..., красный - желтый - зеленый -желтый - красный...;
- в транспортных светофорах типов 4, 8 - повторное включение красного и зеленого сигнала в соответствии с рабочим режимом объекта;
- в транспортных светофорах типа 5 - в соответствии с режимом работы светофорного объекта и направлением движения маршрутных транспортных средств;
- в транспортных светофорах типов 6, 7 и 10 - попеременное включение двух сигналов или мигание одного сигнала;
- в транспортных светофорах типа 9 - в соответствии с режимом работы светофорного объекта и направлением движения велосипедистов;
- в пешеходных светофорах - поочередное включение красного и зеленого сигналов в соответствии с рабочим режимом объекта.

7.28 Режим работы светофорной сигнализации с использованием транспортных светофоров типов 1 - 3, 8, 9 и пешеходных светофоров должен предусматривать мигание зеленого сигнала в течение не менее 3 с непосредственно перед его выключением.

Допускается отсутствие мигания зеленого сигнала на светофорных объектах, управляемых аппаратурой, которая не позволяет осуществить такой режим, вплоть до ее замены.

В случае применения схем организации движения для пропуска транспорта с частичным конфликтом, когда бесконфликтный пропуск для данного направления осуществляется в начале фазы регулирования (см. рисунок А.34 а), должно быть обеспечено выключение транспортного светофора типа 11 с миганием сигнала в течение не менее 3 с перед его выключением.

Для информирования водителей о времени, оставшемся до окончания времени горения зеленого сигнала, допускается применение цифровых табло.

7.29 Режим работы светофорного объекта должен предусматривать перевод работы транспортных светофоров типов 1, 3 и 9 в режим желтого мигания в периоды резкого и продолжительного спада интенсивности движения, если это не противоречит требованиям безопасности движения.

7.30 При регулировании движения транспортными светофорами исполнений Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.ж, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл недопустимо постоянное действие какой-либо комбинации сигналов (например, красный сигнал с сигналом дополнительной секции).

7.31 Длительность параметров светофорного управления зависит от интенсивности конфликтующих потоков и размеров планировочной характеристики пересечений.

Рекомендуемая длительность работы светофоров должна составлять:

- длительность цикла регулирования от 25 до 120 с;
- длительность основного такта от 7 до 30 с;
- длительность промежуточного такта от 2 до 8 с.

7.32 Для информирования водителей и пешеходов о времени, оставшемся до окончания времени горения сигнала светофора, вновь устанавливаемые светофорные объекты должны быть оборудованы индикаторами или табло обратного отсчета времени,

СТ РК 1412-2017

в случае, если это позволяет сделать внедряемый режим работы светофорной сигнализации на объекте. Пример пешеходного светофора с табло обратного отсчета времени приведен в приложении Д.

7.33 На регулируемых перекрестках пешеходам допускается переходить дорогу между противоположными углами перекрестка (по диагонали) при наличии дорожной разметки 1.14.1 и пешеходных светофоров. При желтом мигающем сигнале светофора или неработающих светофорных объектах переход пешеходами между противоположными углами перекрестка (по диагонали) не допускается.

8 Правила применения дорожных ограждений и направляющих устройств

8.1 Общие требования

8.1.1 Дорожные ограждения должны соответствовать требованиям ГОСТ 33128 и подразделяются на две группы:

- первая группа - ограждения барьерного и парапетного типов, предназначенные для предотвращения вынужденных съездов транспортных средств с земляного полотна дороги, проезжей части мостов, путепроводов, эстакад, столкновений со встречными транспортными средствами, наездов на массивные предметы и сооружения, расположенные в полосе отвода дороги.

Высоту ограждений следует назначать от 0,75 до 0,8 м;

- вторая группа - сетки, конструкции перильного типа и т. п., предназначенные для упорядочения движения пешеходов и предотвращения выхода на проезжую часть людей и животных (скота, оленей, лосей и т. п.). Высоту ограждений следует назначать от 0,8 до 1,5 м. Высота пешеходных удерживающих ограждений (перил) должна быть не менее 1,1 м.

8.1.2 Направляющие устройства подразделяют на: сигнальные столбики, тумбы с искусственным освещением, направляющие островки и островки безопасности.

Сигнальные столбики и тумбы предназначены для обеспечения видимости внешнего края обочин и опасных препятствий в темное время суток и при неблагоприятных метеорологических условиях. Высоту сигнальных столбиков и сигнальных тумб следует назначать от 0,75 до 0,8 м.

Направляющие островки предназначены для разделения движения транспортных потоков по направлениям. Приподнятые над проезжей частью островки следует выполнять высотой от 0,15 до 0,2 м.

Островки безопасности предназначены для выделения на проезжей части зон для остановки пешеходов.

8.2 Дорожные ограждения

8.2.1 Ограждения первой группы следует устанавливать:

- на обочинах автомобильных дорог I категории в виде удерживающих ограждений по ГОСТ 33128;

- на мостах, путепроводах, эстакадах;

- на подходах к искусственным сооружениям в пределах длины участков дороги с высотой насыпи 3 м и более, а при меньшей высоте насыпи - на расстоянии не менее 18 м в каждую сторону от начала и конца переходной плиты сооружения, если длина пролета искусственного сооружения превышает 10 м;

- на центральной разделительной полосе городских скоростных дорог, магистральных улиц и дорог общегородского значения непрерывного движения и дорогах грузового движения при условии соблюдения требований 5.2.2;
- на разделительной полосе дорог вне населенных пунктов независимо от интенсивности движения транспортных средств;
- на обочинах дорог в пределах насыпей с откосами круче 1:3 при условиях, указанных в таблице 10;
- на обочинах дорог, расположенных на склонах местности крутизной более 1:3 (со стороны склона);
- на обочинах дорог, расположенных параллельно железнодорожным линиям, болотам и водным потокам глубиной более 2 м, оврагам и горным ущельям на расстоянии до 25 м от края проезжей части, при перспективной интенсивности движения не менее 2000 ед./сут и до 15 м при перспективной интенсивности движения менее 2000 ед./сут;
- на обочине или разделительной полосе у опор путепроводов, деревьев с диаметром стволов более 10 см, консольных или рамных опор информационно-указательных дорожных знаков, расположенных на расстоянии менее 4 м от края проезжей части, при перспективной интенсивности движения не менее 2000 ед./сут;
- в местах размещения водопропускных труб.

Таблица 10 - Минимальная высота насыпи

Участки автомобильных дорог	Продольный уклон дороги, ‰	Минимальная высота насыпи, м, при перспективной интенсивности движения, ед./сут, не менее	
		500	2000
Обочины прямолинейных участков дорог и кривых в плане радиусом более 600 м. Обочина с внутренней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	до 40	4,0	3,0
Обочины прямолинейных участков дорог и кривых в плане радиусом более 600 м. Обочина с внутренней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	40 и более	3,5	2,5
Обочина с внешней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	до 40		
Обочины на вогнутой кривой в продольном профиле, сопрягающей встречные уклоны с алгебраической разностью 50 ‰ и более	-		
Обочина с внешней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	40 и более	3,0	2,0
Примечание - Допускается вместо установки дорожных ограждений по согласованию с землепользователями устраивать откосы насыпей крутизной 1:4 при интенсивности движения более 2000 ед./сут и 1:3 - при интенсивности движения 2000 ед./сут и менее.			

8.2.2 Ограждения первой группы должны быть расположены:

- с внешней стороны предохранительной полосы мостов, путепроводов, эстакад на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части;
- при отсутствии препятствий - на оси разделительной полосы;
- при наличии опор путепроводов, освещения, консольных или рамных опор информационно-указательных дорожных знаков - вдоль оси разделительной полосы, на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части и не менее величины расчетного поперечного прогиба ограждения от ограждаемого препятствия (см. рисунок А.26 и таблицу 11);

СТ РК 1412-2017

- на обочине - ограждения барьерного типа на расстоянии на 0,25 м меньше величины расчетного поперечного прогиба, а ограждения парапетного типа - на расстоянии 0,5 м от бровки земляного полотна (см. рисунок А.27);

- при наличии на обочине опор путепроводов, освещения, информационно-указательных дорожных знаков допускается установка барьерных металлических ограждений на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части до лицевой поверхности ограждения и не менее величины расчетного поперечного прогиба до ограждаемого препятствия. Нахлесточные соединения секций балок и концевых элементов барьеров безопасности необходимо выполнять по направлению движения транспортных средств согласно СТ РК 1278. Ограждения парапетного типа допускается располагать в соответствии с рисунком А.28.

Таблица 11 - Номер конструкции дорожного ограждения для установки на обочинах дорог

Категория дороги	Число полос движения в обоих направлениях	Ширина обочины, м	Расчетный поперечный прогиб ограждения, м	Номер конструкции дорожного ограждения для установки на обочинах дорог		
				прямолинейные участки дорог в плане и кривые в плане радиусом более 600 м	кривые в плане радиусом менее 600 м	
					с внешней стороны кривой	с внутренней стороны кривой
I	4 - 6	3,75	1,40	2, 5	2, 3, 5	4, 6
		3,50	1,25	5	2	4
II	2 - 3	3,75	1,40	2, 3, 5	2, 3, 5	4, 6
		3,50	1,25	2, 5	2, 3, 5	4, 6
III	2	2,50	1,25 -	5, 6 8	6	
IV	2	2,0	1,25	9	-	-
			-	8	7	8

Примечание - Расчетный поперечный прогиб определен из условия вынужденного съезда автомобиля не далее, чем из крайней правой полосы.

8.2.3 При заданном расстоянии от кромки проезжей части до ограждаемого препятствия конструкцию ограждения следует выбирать в соответствии с таблицами 11 и 12, исходя из расчетной величины поперечного прогиба (см. рисунки А.26 и А.28).

В горной местности на кривых в плане радиусом менее 600 м следует устанавливать жесткие ограждения парапетного типа.

Тросовые ограждения на дорогах следует устанавливать на снегозаносимых участках, а также на опасных участках с повышенной аварийностью.

Не допускается применять ограждения барьерного типа с использованием тросов на дорогах I и II категорий, мостах и путепроводах, в пределах длины отвода ограждений на подходах к этим сооружениям, а также в случае ограждения препятствия, если расстояние между тросами и препятствиями менее 2,5 м.

Тросовое ограждение должно соответствовать требованиям ГОСТ 31994 к уровню удерживающей способности, который выбирают с учетом степени сложности дорожных условий, а также прогибу, рабочей ширине и минимальной высоте.

Таблица 12 - Номер конструкции ограждения для установки на разделительной полосе шириной

Наличие опор освещения и дорожных знаков на разделительной полосе	Номер конструкции ограждения для установки на разделительной полосе шириной, м		
	3	4	5 - 6
Отсутствуют	10	11 (1,5)	11 (1,5)
Имеются	10	10	1,5

Примечание - В скобках указаны допустимые поперечные прогибы барьерных металлических ограждений.

8.2.4 Сопряжение ограждений на искусственных сооружениях и подходах к ним следует выполнять без разрывов с постепенным доведением жесткости ограждений на подходах до жесткости ограждений на искусственных сооружениях на длине от 12 до 16 м посредством уменьшения шага стоек. При необходимости отклонения линии ограждения в плане на подходах к мостам, путепроводам, эстакадам его следует выполнять с соотношением не менее 20:1.

8.2.5 Ограждения второй группы должны устанавливаться:

- на центральной или боковой разделительной полосе шириной не менее 1 м в виде конструкции перильного типа или сеток напротив остановок маршрутных транспортных средств с подземными или надземными пешеходными переходами в пределах остановочной площадки и на протяжении не менее 20 м в каждую сторону за ее пределы, при отсутствии на разделительной полосе удерживающих ограждений для автомобилей;

- на тротуаре в транспортном тоннеле в виде конструкций перильного типа при интенсивности движения пешеходов более 100 чел./ч на одну полосу тротуара;

- у наземных пешеходных переходов со светофорным регулированием в виде конструкций перильного типа с двух сторон дороги на протяжении не менее 50 м в каждую сторону от пешеходного перехода, а также на участках, где интенсивность пешеходного движения превышает 1000 чел./ч на одну полосу тротуара при разрешенной остановке или стоянке транспортных средств и 750 чел./ч при запрещенной остановке или стоянке;

- на разделительной полосе дорог и (или) улицах населенных пунктов независимо от интенсивности движения транспортных средств;

- на нерегулируемых и регулируемых пешеходных переходах в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан по «лабиринтному» типу и в виде конструкций перильного типа с двух сторон дороги на протяжении не менее 50 м в каждую сторону от пешеходного перехода (см. рисунок А.43);

- в границах нанесенной дорожной разметки для стоянки людей с ограниченными возможностями (инвалидов) (см. рисунок А.11).

Удерживающие пешеходные ограждения (перила) должны устанавливаться у внешнего края тротуара на мостовом сооружении или на насыпи высотой более 1 м. Удерживающая способность перил должна быть не менее 1,27 кН.

8.2.6 Ограждения второй группы должны быть расположены:

- на расстоянии не менее 0,3 м от лицевой поверхности бордюра (в виде конструкций перильного типа);

- на середине разделительной полосы, а при наличии опор путепроводов, освещения, консольных или рамных опор информационно-указательных дорожных знаков - вдоль оси разделительной полосы, на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части для ограждений из сеток и не менее 0,5 м для ограждений перильного типа.

Удерживающие пешеходные ограждения (перила) должны быть расположены у внешнего края тротуара на насыпях на расстоянии не менее 0,3 м от бровки земляного полотна.

8.2.7 Ограждения из сеток или решеток устанавливают для предотвращения выхода животных на проезжую часть автомобильных дорог I категории, а также II и III категорий, проложенных через (вдоль) заповедники (-ов) и (или) вдоль пастбищ.

Ограждения устанавливают с двух сторон дороги по границе полосы отвода, за исключением мест пересечений с автомобильными и железными дорогами, а также с водными преградами (реками, каналами и т. п.).

8.3 Направляющие устройства

8.3.1 Сигнальные столбики по ГОСТ 32843 применяют в соответствии с требованиями ГОСТ 33151.

8.3.2 Тумбы с искусственным освещением должны устанавливаться в населенных пунктах в начале разделительной полосы и перед торцевыми частями подпорных стенок транспортного тоннеля, а также на приподнятых островках безопасности и направляющих островках.

Тумбы могут не устанавливаться при наличии на указанных элементах освещаемых дорожных знаков или светофоров.

8.3.3 Направляющие островки должны устраиваться при суммарной интенсивности движения на перекрестках не менее 1000 ед./сут, когда число поворачивающих транспортных средств составляет не менее 10 % на дорогах вне населенных пунктов и не менее 20 % - в населенных пунктах.

8.3.4 Островки безопасности должны устраиваться на наземных пешеходных переходах при интенсивности движения транспортных средств не менее 400 ед./ч на одну полосу проезжей части и расстоянии между тротуаром и краем островка не менее 7,5 м для размеченных островков и не менее 10,5 м - при наличии защитных элементов (рефюжей).

8.3.5 На нерегулируемых пешеходных переходах, в районе массового скопления людей и остановочных пунктов общественного транспорта для разделения транспортного и пешеходного потока у края тротуарной части допускается установка дорожных блокираторов (боллардов) для исключения наезда на пешеходов. При этом ширина между дорожными блокираторами должна составлять не менее 2,0 м, а высота - 0,5 м.

9 Правила применения сборных искусственных неровностей и шумовых полос

9.1 Искусственные сборные неровности должны соответствовать требованиям ГОСТ 32964, а шумовые полосы - ГОСТ 33025.

9.2 Правила применения искусственных сборных неровностей и шумовых полос по ГОСТ 33151.

9.3 Для информирования водителей участки дорог с искусственными сборными неровностями должны быть оборудованы дорожными знаками 1.16.1 «Искусственная неровность», 3.24 «Ограничение максимальной скорости» и дорожной разметкой 1.25, предупреждающими о наличии искусственных неровностей (см. рисунок А.17).

9.4 В местах устройства шумовых полос устанавливают дорожные знаки 1.16.1 «Искусственная неровность» и 3.24 «Ограничение максимальной скорости». Знаки не устанавливают при устройстве шумовых полос вдоль края проезжей части и/или по ее оси.

9.5 Знак 1.16.1 «Искусственная неровность» применяют в сочетании с табличкой 7.1.1 «Расстояние до объекта».

9.6 Ограничение максимальной скорости назначают исходя из максимально допустимой расчетной скорости движения через неровность или шумовые полосы.

Приложение А
(информационное)

Рисунки к правилам применения технических средств регулирования движения

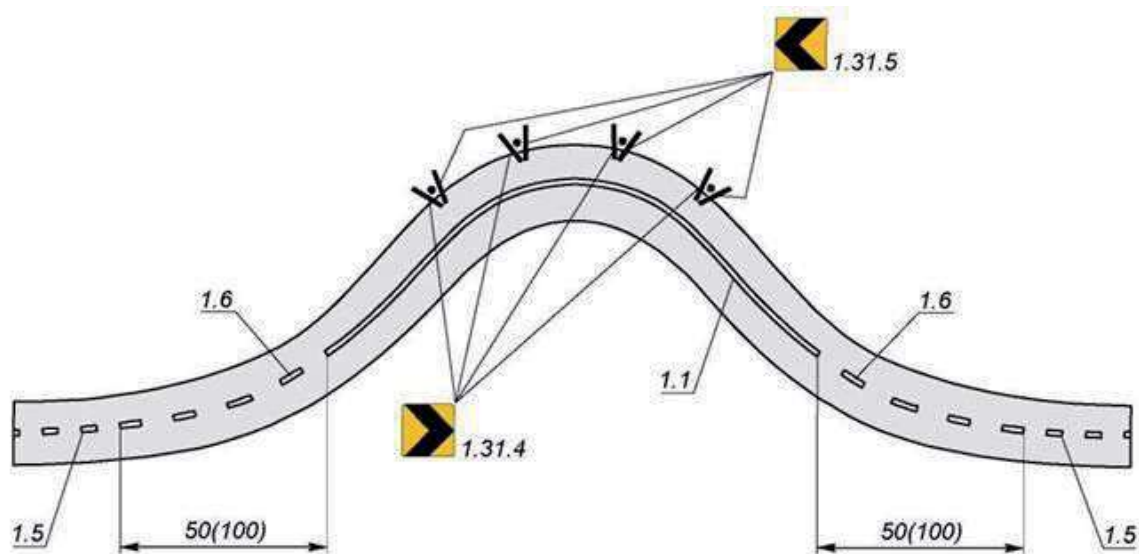

Рисунок А.1 - Направление поворота

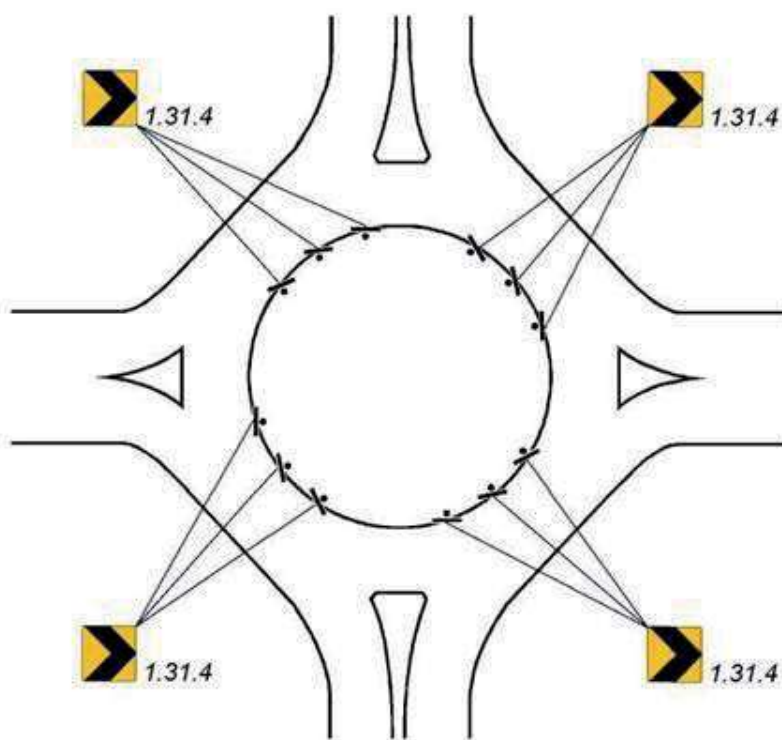
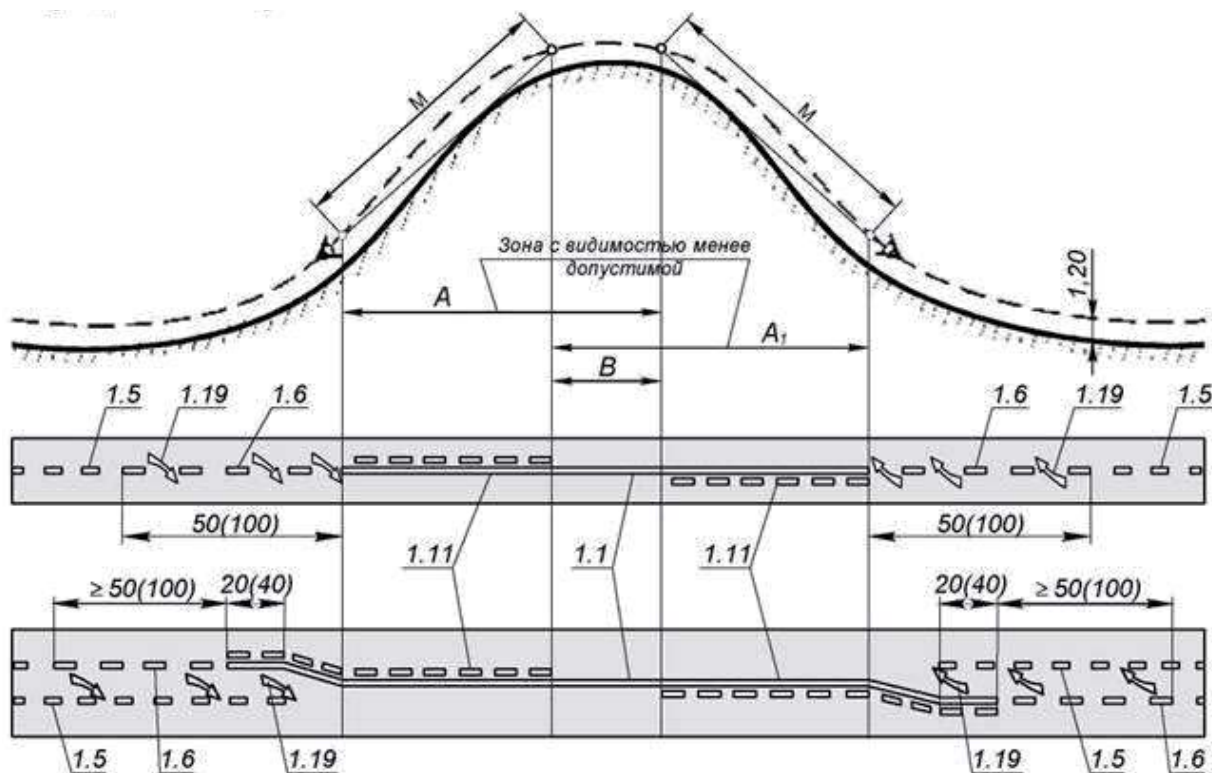

Рисунок А.2 - Направление поворота

M - минимальное расстояние видимости, обеспечивающее безопасность движения при данной скорости, м.

Рисунок А.3 - Участки дорог с необеспеченной видимостью

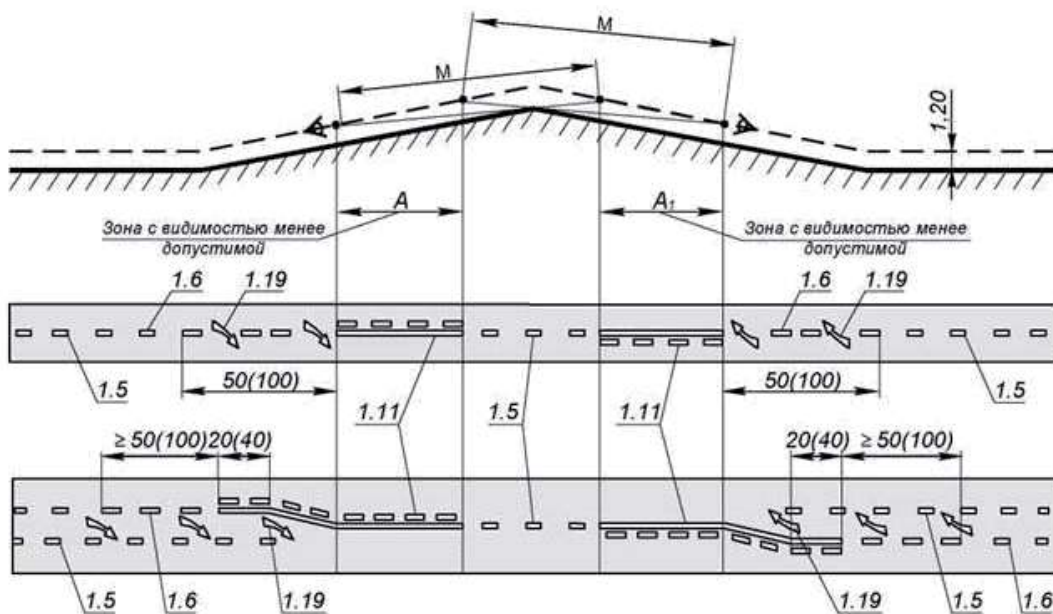

Рисунок А.4 - Участки дорог с необеспеченной видимостью

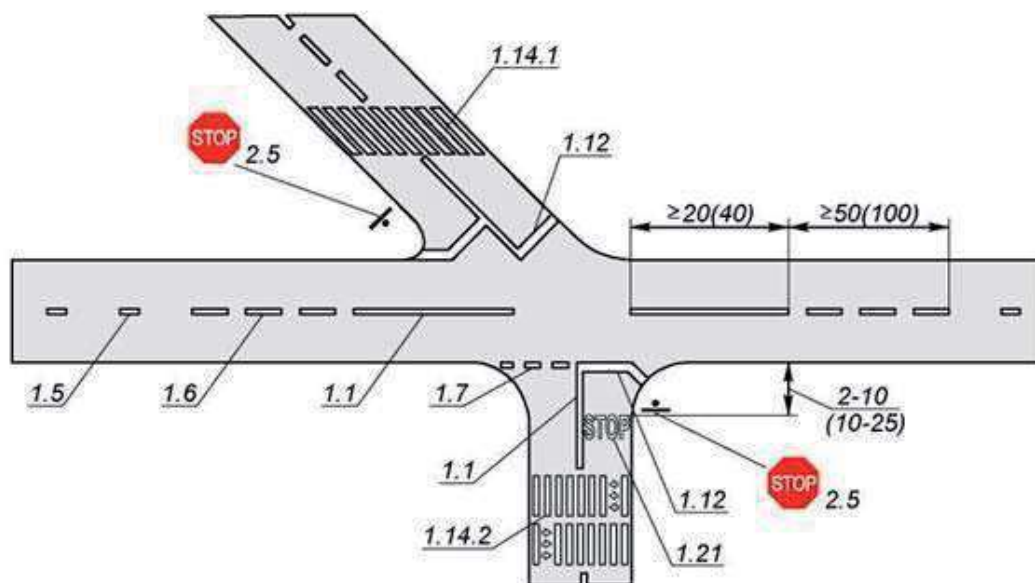

Рисунок А.5 - Перед перекрестками, видимость на которых не соответствует требованиям действующих строительных норм и правил, и при интенсивности движения по пересекающей дороге

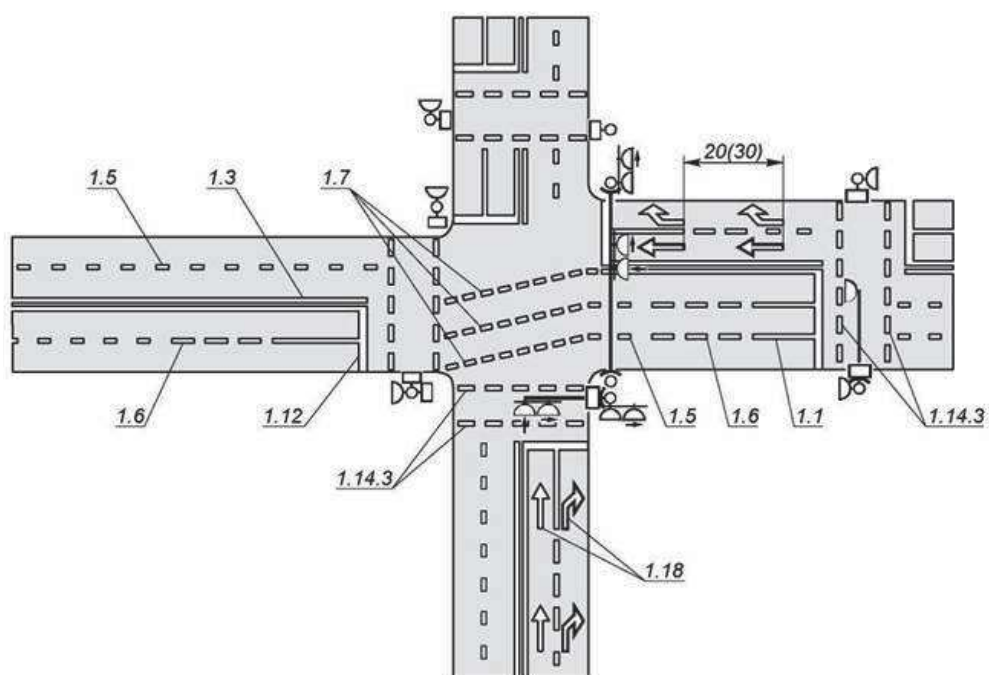

Рисунок А.6 - Перед перекрестками, видимость на которых не соответствует требованиям действующих строительных норм и правил, и при интенсивности движения по пересекающей дороге

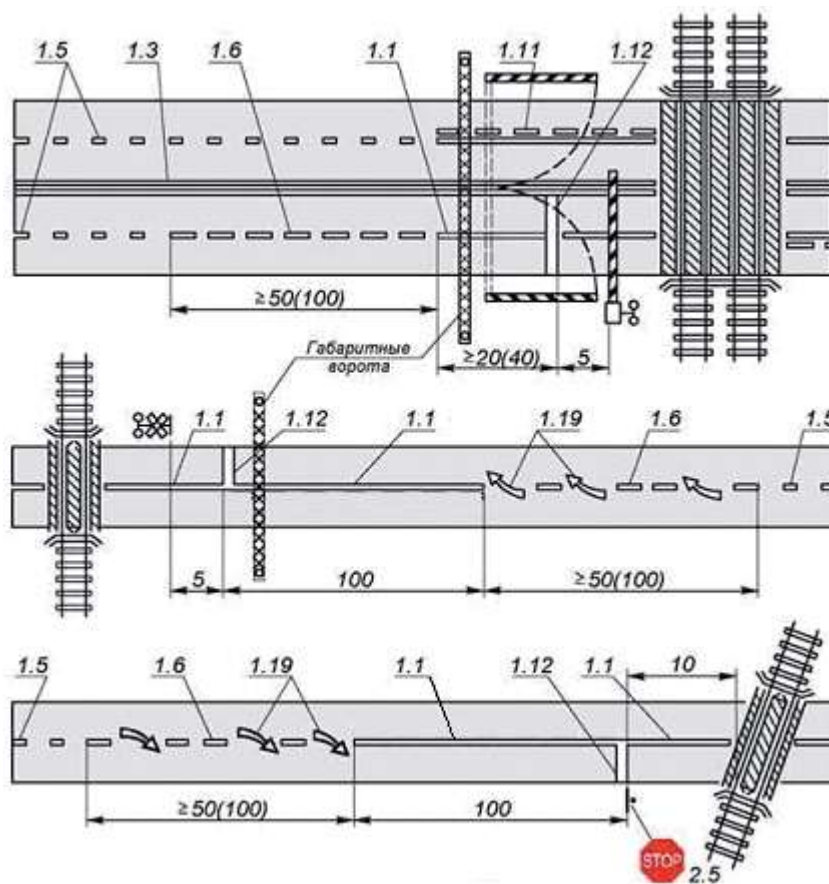

Рисунок А.7 - Перед перекрестками, пешеходными переходами и железнодорожными переездами

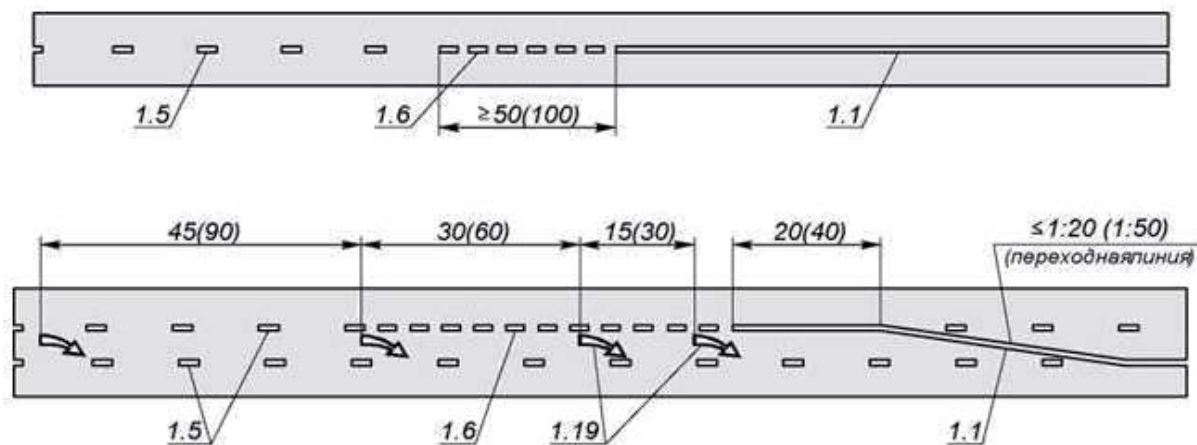

Рисунок А.8 - Перед препятствием

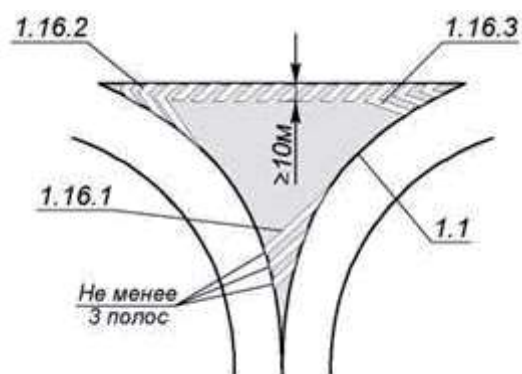

Рисунок А.9 - Для обозначения границ участков проезжей части, на которые въезд запрещен

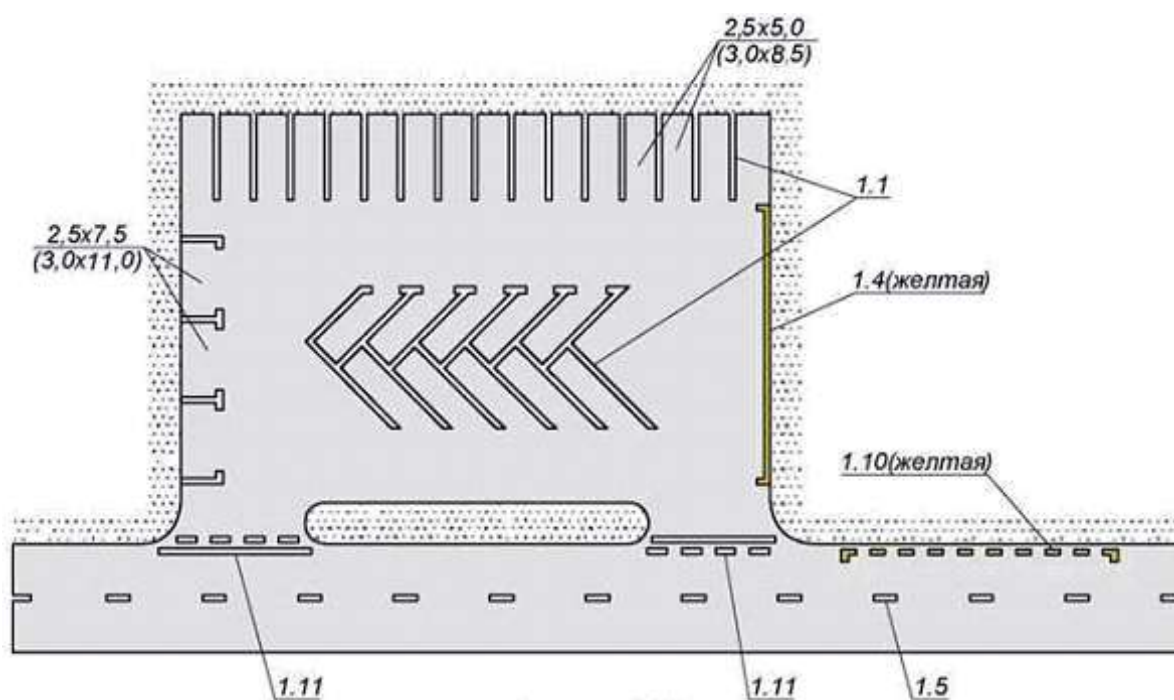
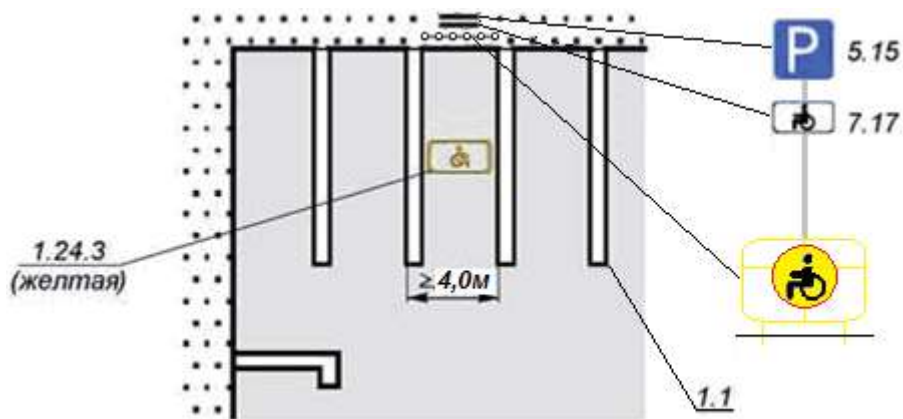

Рисунок А.10 - Для обозначения границ стояночных мест транспортных средств

○-○-○-○-○ - ограждение, устанавливаемое в местах стоянки людей с ограниченными возможностями (инвалидов).

Рисунок А.11 - Знаки «Инвалид»

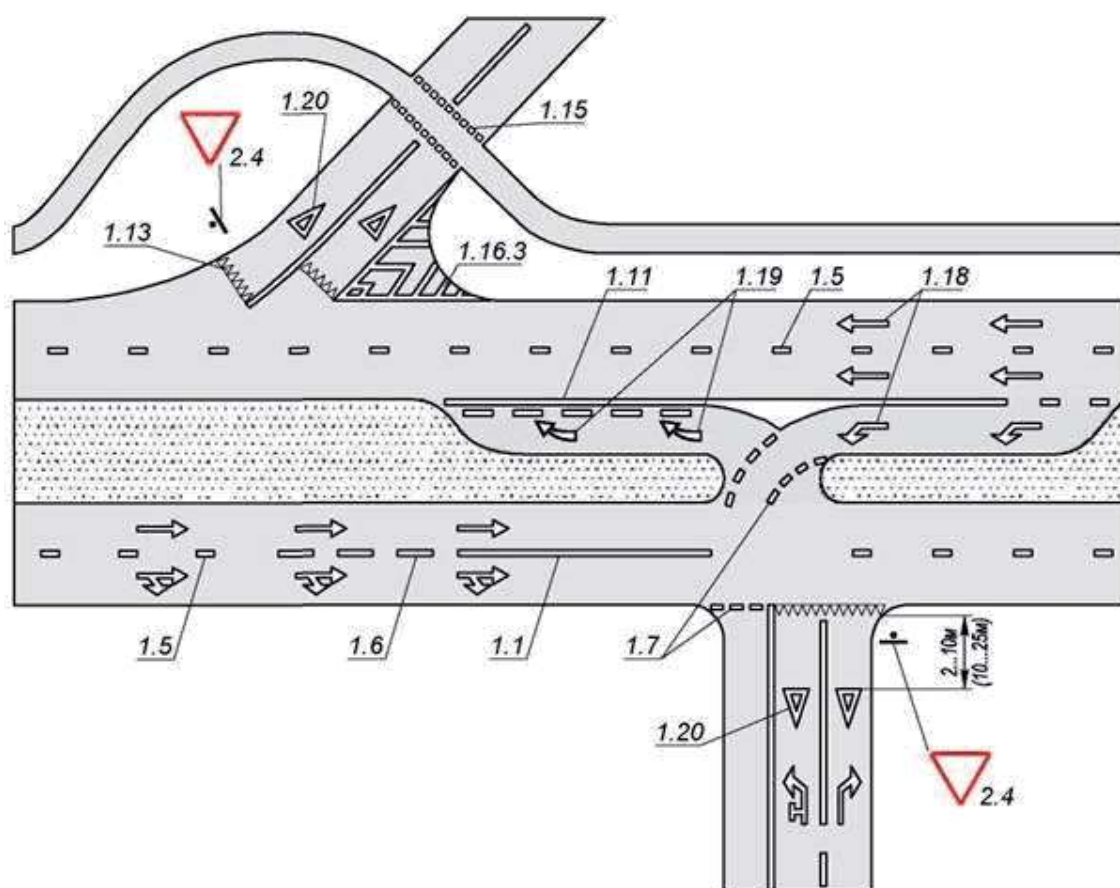

Рисунок А.12 - «Уступите дорогу»

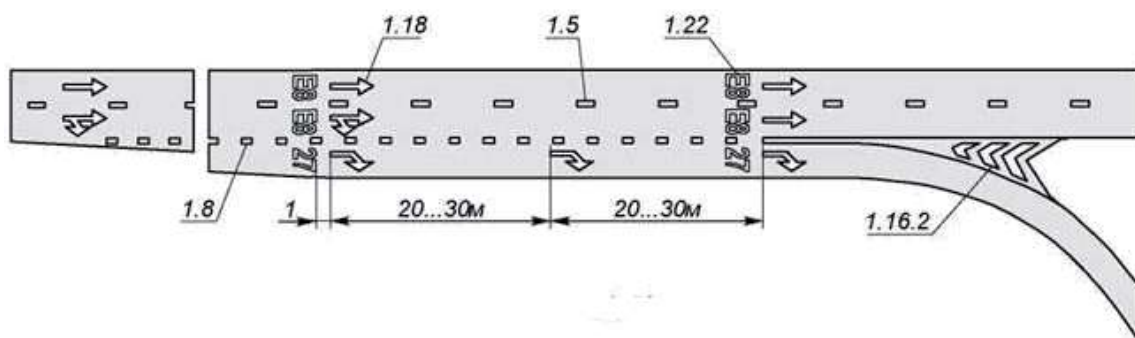

Рисунок А.13 - Должна применяться для обозначения границы между полосой разгона или торможения и основной полосой движения

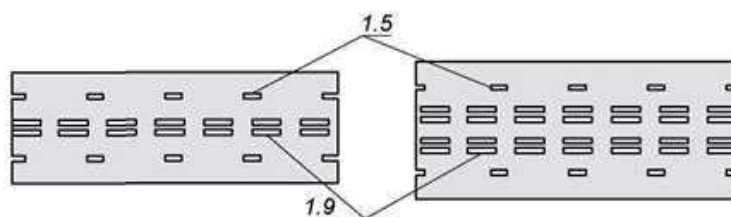

Рисунок А.14 - Обозначения границ полос движения, предназначенных для реверсивного регулирования

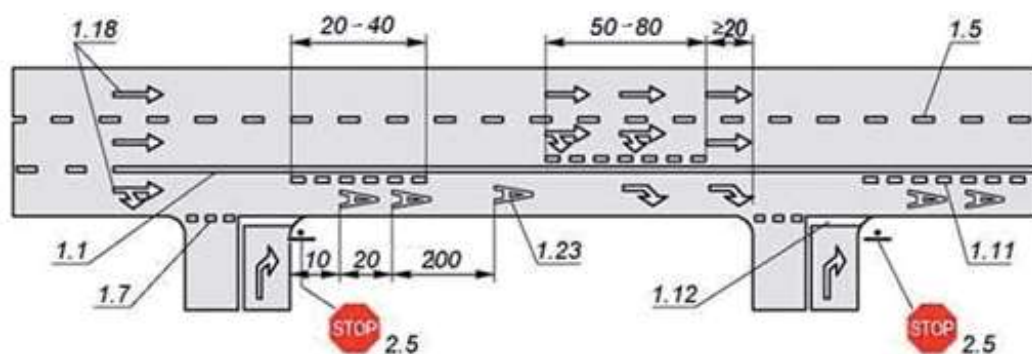

Рисунок А.15 - Маршрутные транспортные средства

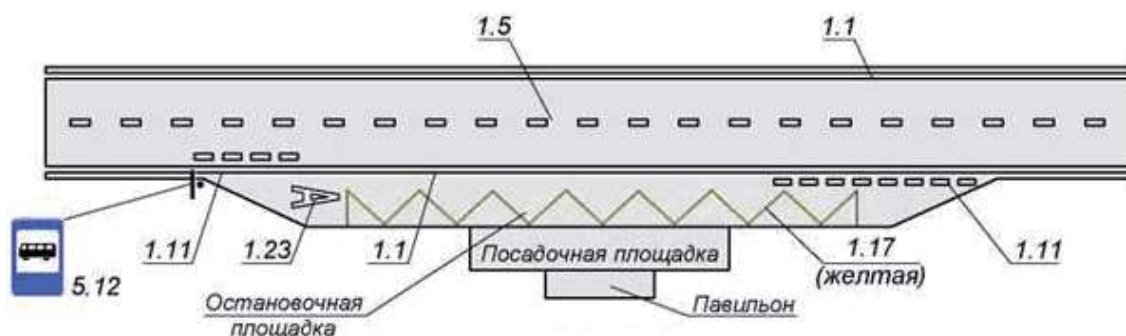

Рисунок А.16 - Место остановки автобуса и (или) троллейбуса

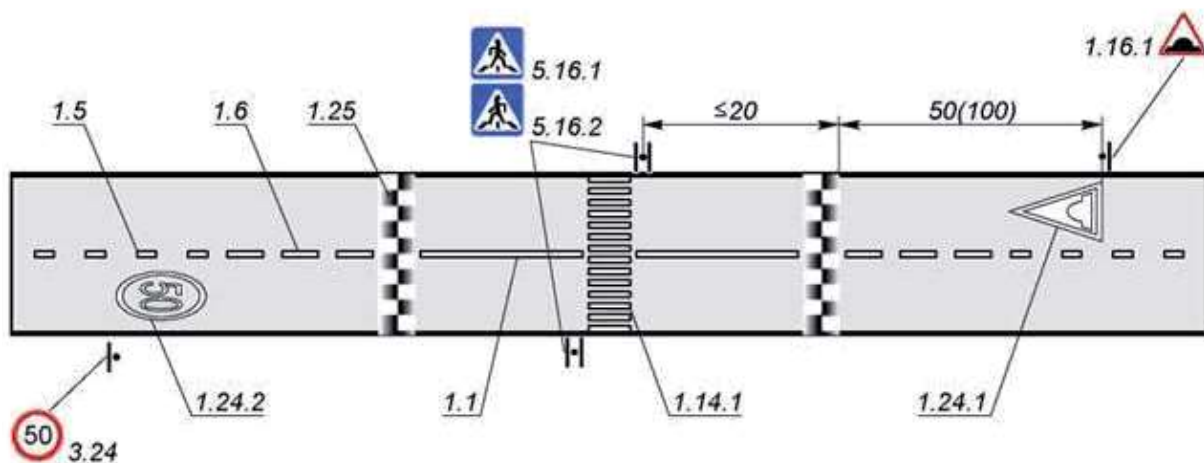

Рисунок А.17 - «Искусственная неровность»

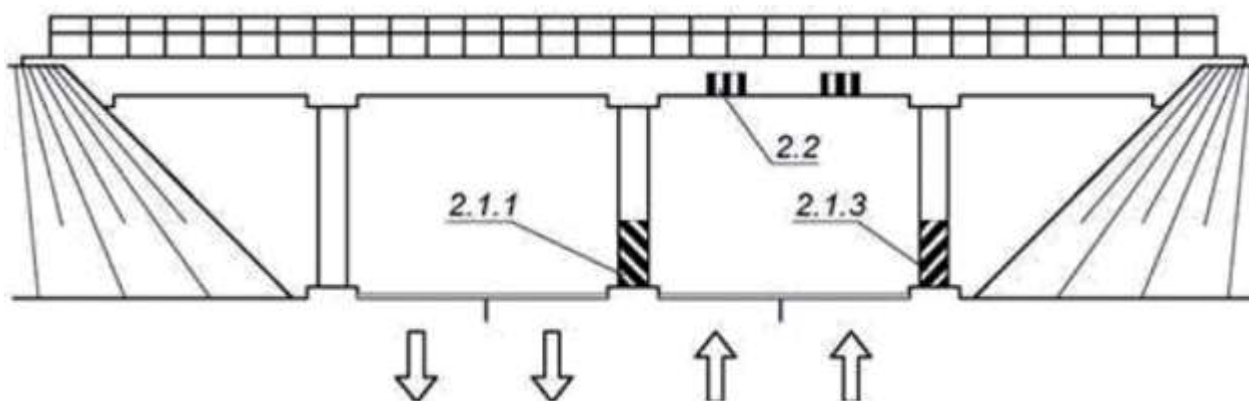

Рисунок А.18 - Должна применяться для обозначения вертикальных элементов дорожных сооружений

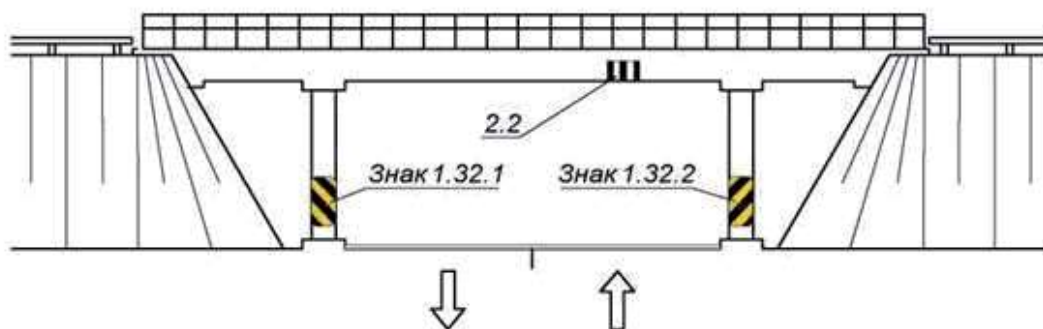

Рисунок А.19 - Объезд препятствия

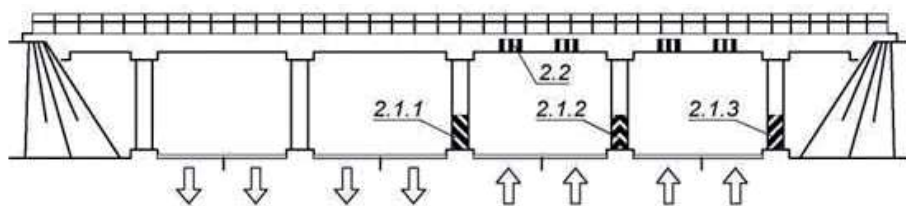

Рисунок А.20 - Должна применяться для обозначения нижнего края пролетного строения тоннелей

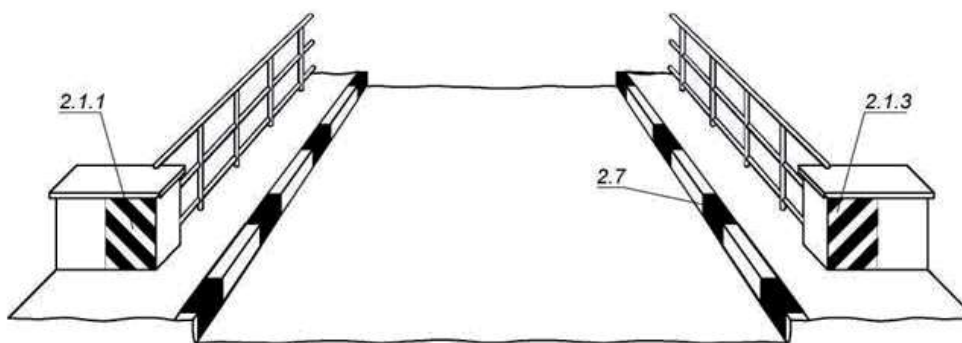

Рисунок А.21 - Должна применяться для обозначения нижнего края пролетного строения тоннелей

Рисунок А.22 - Обозначение объездов островков безопасности и различного рода опасностей

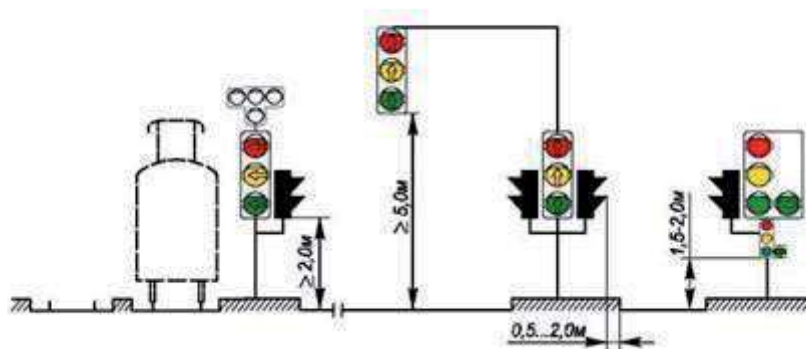

Рисунок А.23 - Самостоятельный светофор

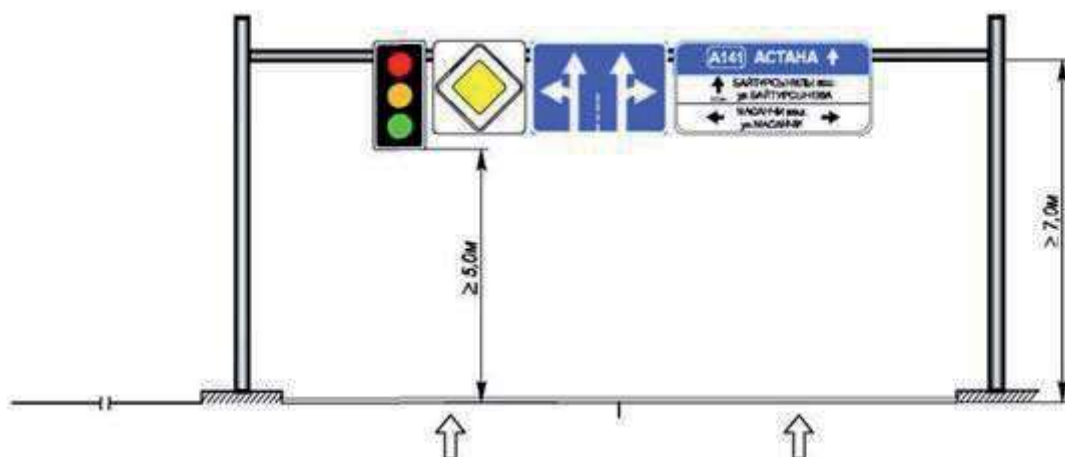

Рисунок А.24 - При установке на арках и консолях

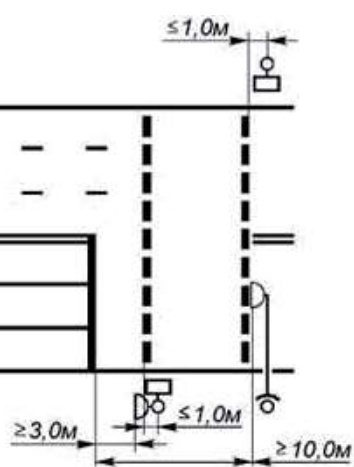
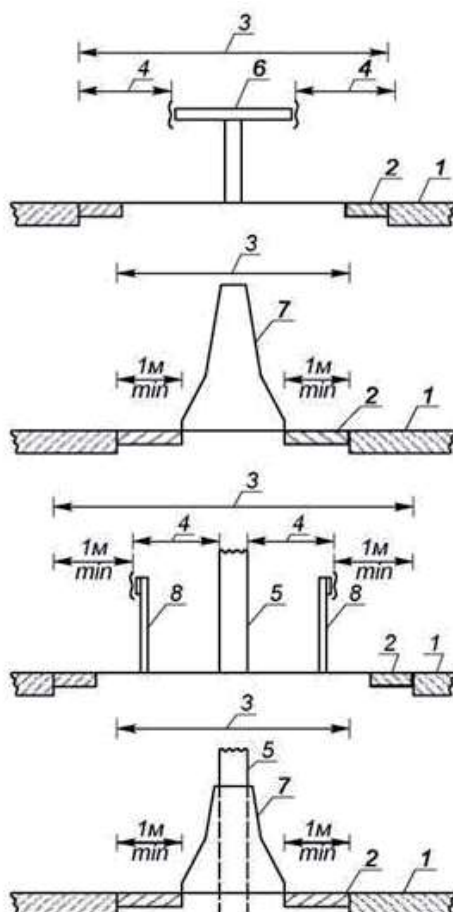
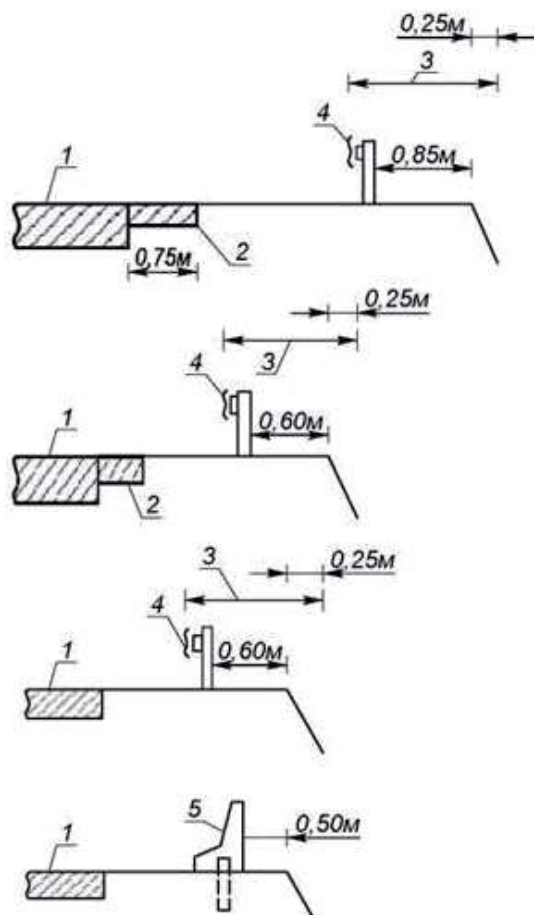

Рисунок А.25 - Расположение светофоров

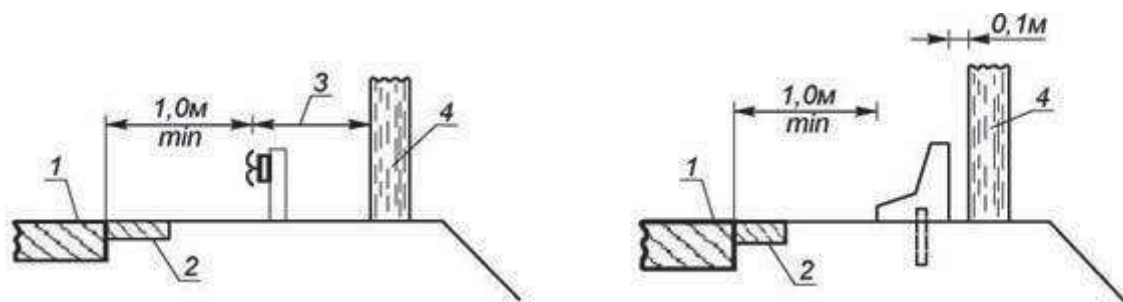
1 - проезжая часть; 2 - краевая укрепительная полоса; 3 - ширина укрепительной полосы;
 4 - расчетный поперечный прогиб ограждения; 5 - препятствие; 6 - барьерное двустороннее
 металлическое ограждение; 7 - двустороннее железобетонное ограждение парапетного типа;
 8 - барьерное одностороннее металлическое ограждение

Рисунок А.26 - При наличии опор путепроводов

1 - проезжая часть; 2 - краевая укрепительная полоса; 3 - расчетный поперечный прогиб ограждения; 4 - барьерное одностороннее металлическое ограждение; 5 - парапетное одностороннее ограждение.

Рисунок А.27 - Ограждения

1 - проезжая часть; 2 - краевая укрепительная полоса; 3 - расчетный поперечный прогиб ограждения; 4 - препятствие.

Рисунок А.28 - Поперечный прогиб

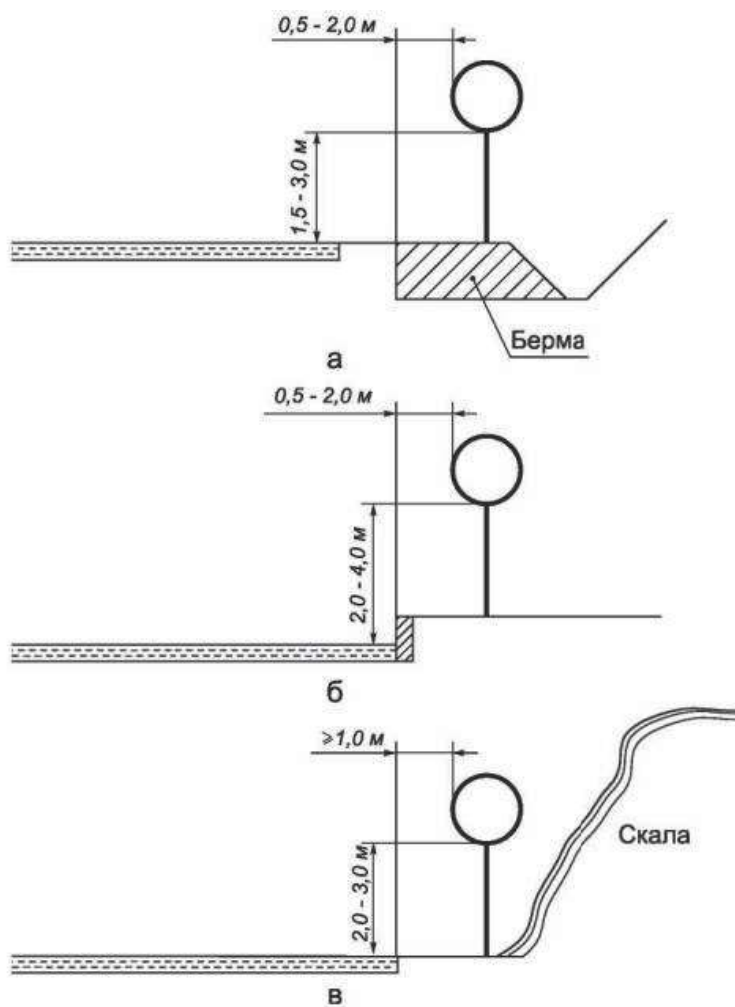

Рисунок А.29 - Типовое размещение знаков в поперечном профиле дороги: а - вне населенных пунктов; б - в населенных пунктах; в - на обочине в стесненных условиях

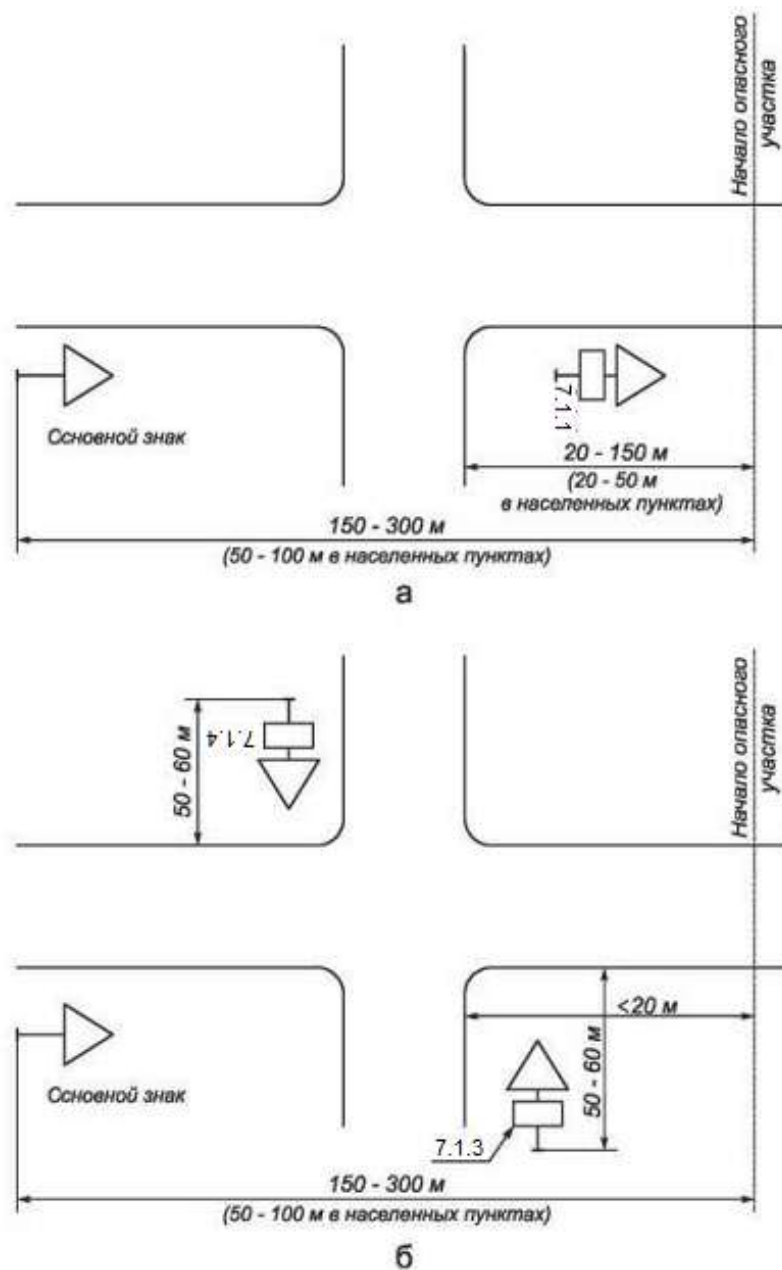

Рисунок А.30 -Установка предупреждающих знаков: а - между основным знаком и началом опасного участка имеется перекресток; б - расстояние между перекрестком и опасным участком менее 20 м

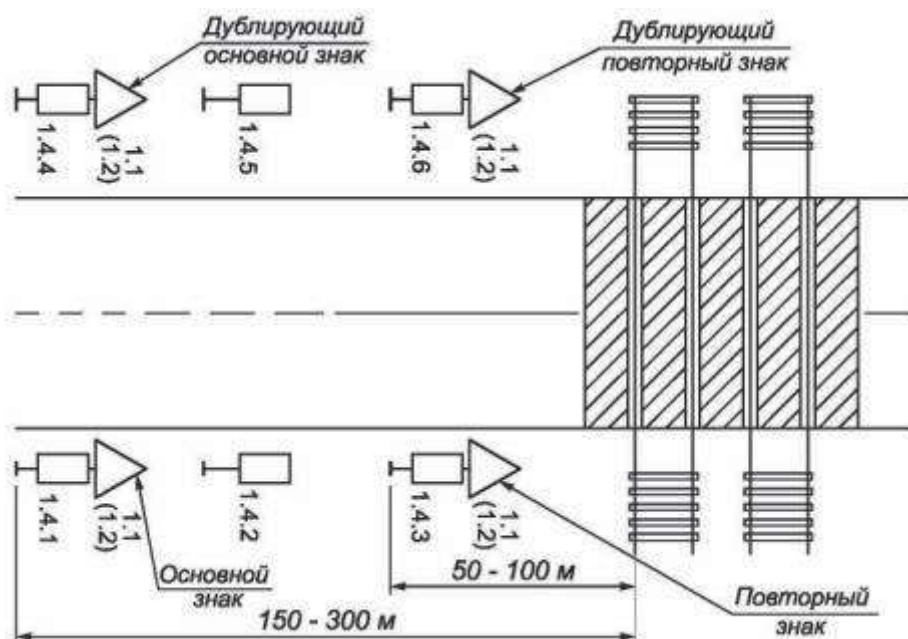

Рисунок А.31 - Размещение знаков 1.4.1 - 1.4.6

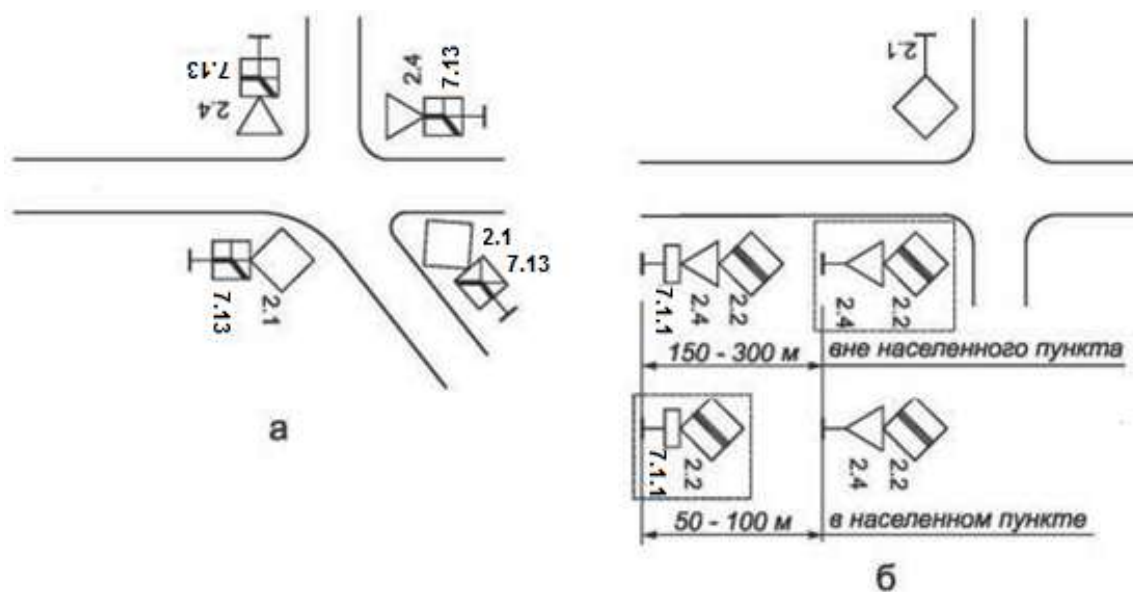

Рисунок А.32 - Размещение знаков приоритета на главной дороге: а - в населенном пункте перед перекрестком, на котором главная дорога изменяет направление; б - в конце главной дороги. Пунктиром обозначены знаки, установка которых допускается

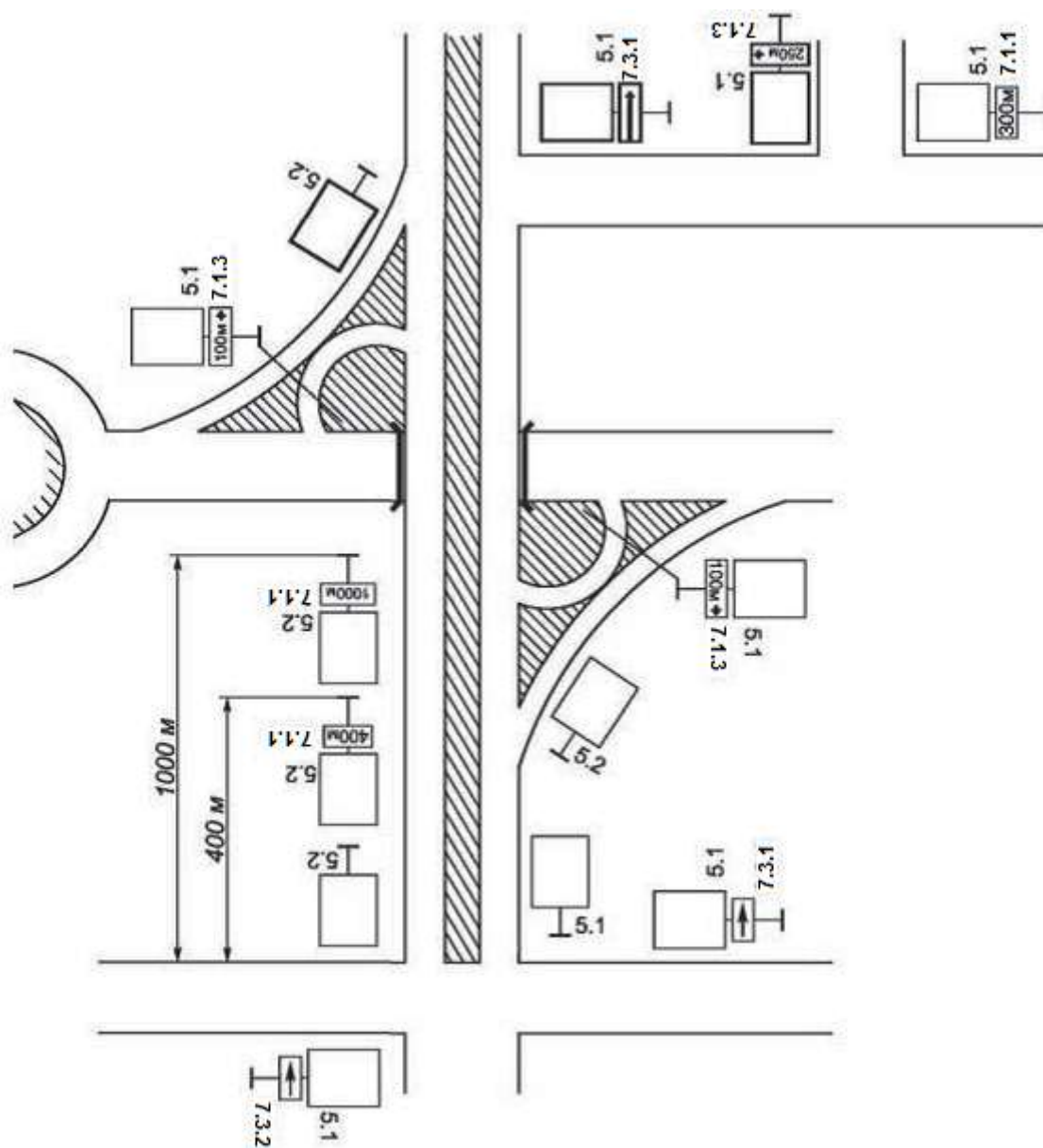
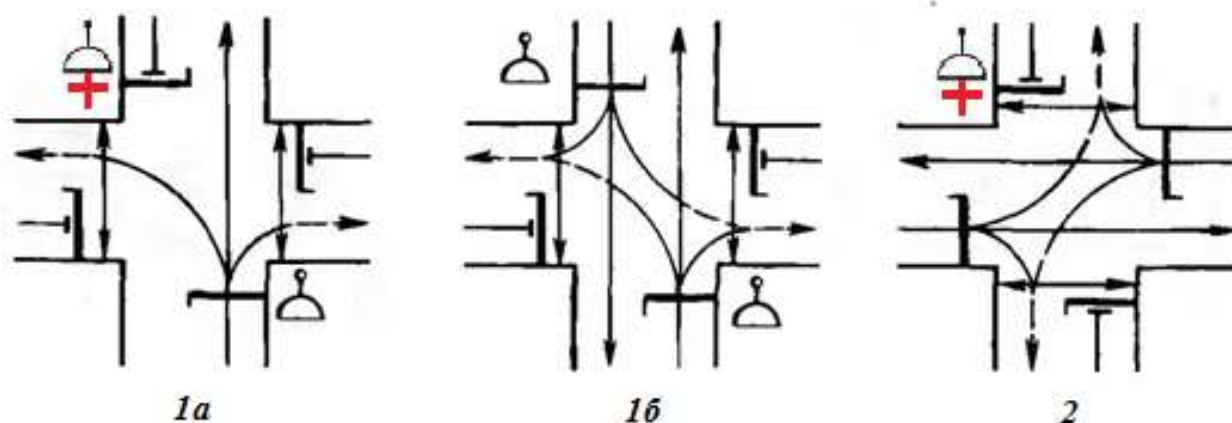
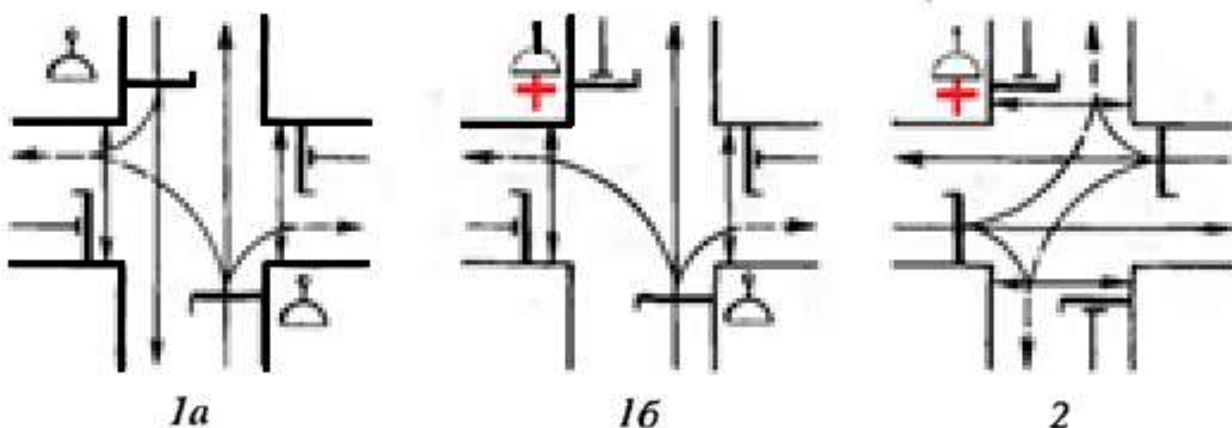

Рисунок А.33 - Пример расстановки знаков 5.1 и 5.2

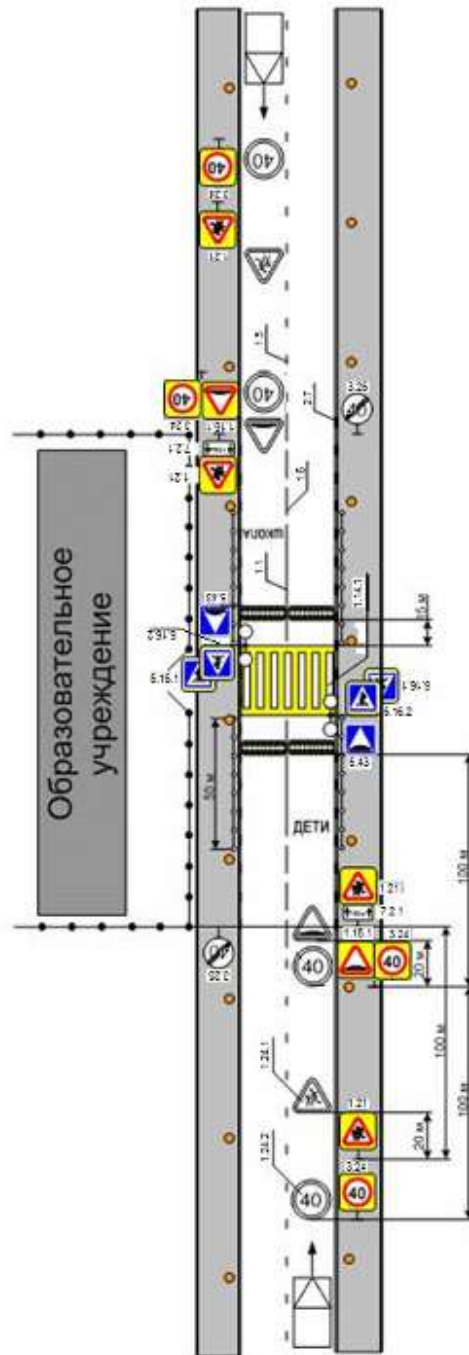
Режим работы светофорной сигнализации на перекрестке**Пропуск интенсивного левоповоротного потока с частичным конфликтом**

Вариант а) бесконфликтный пропуск в начале фазы регулирования

Режим работы светофорной сигнализации на перекрестке**Пропуск интенсивного левоповоротного потока с частичным конфликтом**

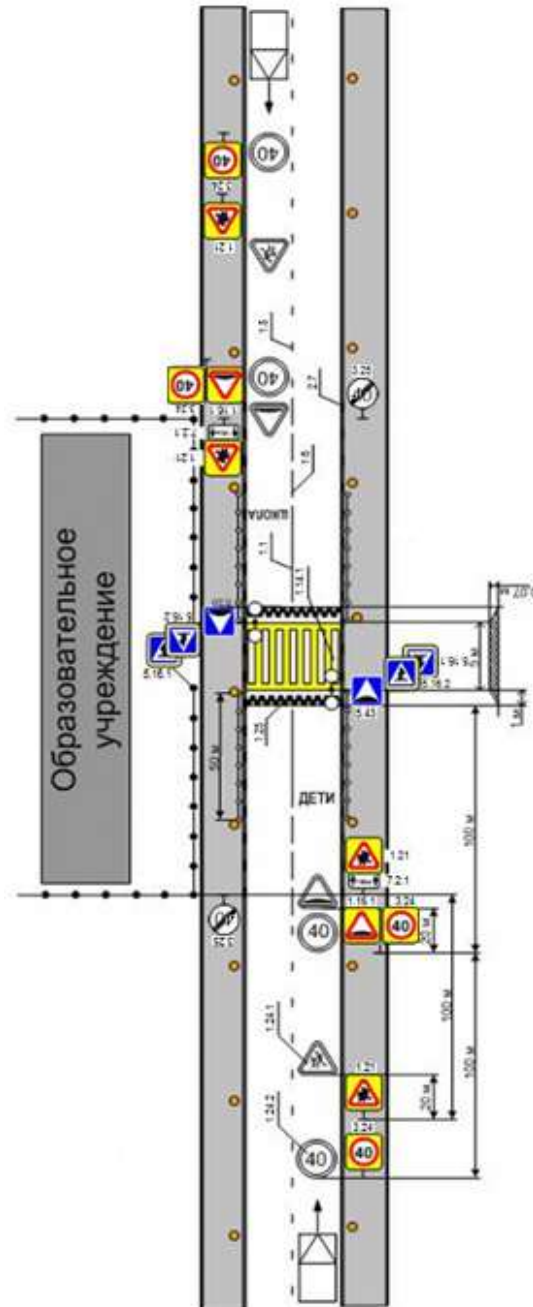
Вариант б) бесконфликтный пропуск в конце фазы регулирования

Рисунок А.34

- ограждение образовательного учреждения; - пешеходные ограждения;
 - искусственное освещение; - дорожный светофор типа Т.7 (двустороннего исполнения);
 - искусственная неровность; - разметка 2.7.

Рисунок А.35 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения нерегулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при двухполосном движении транспортных средств

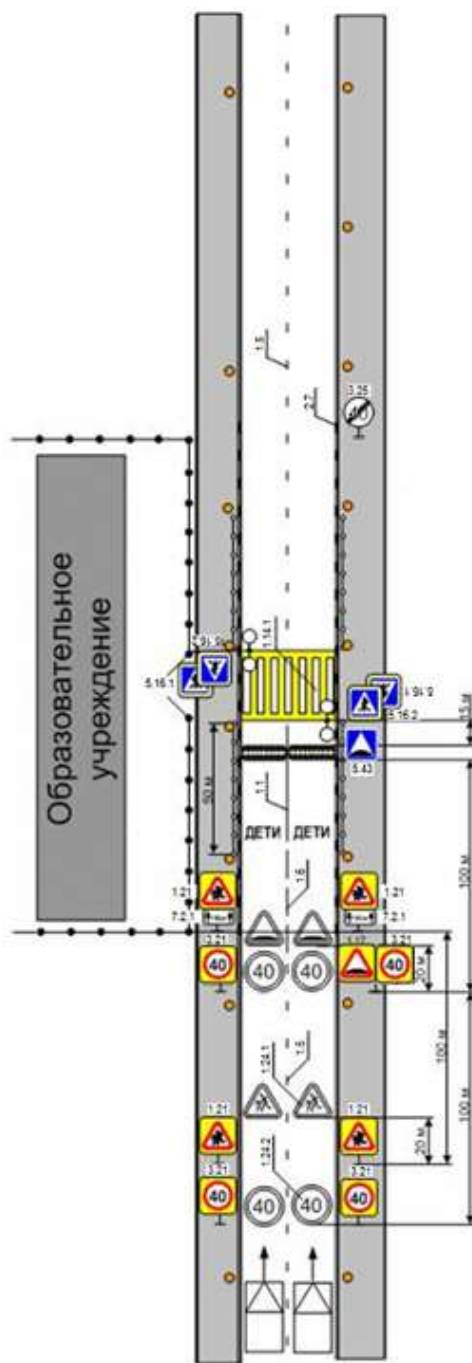
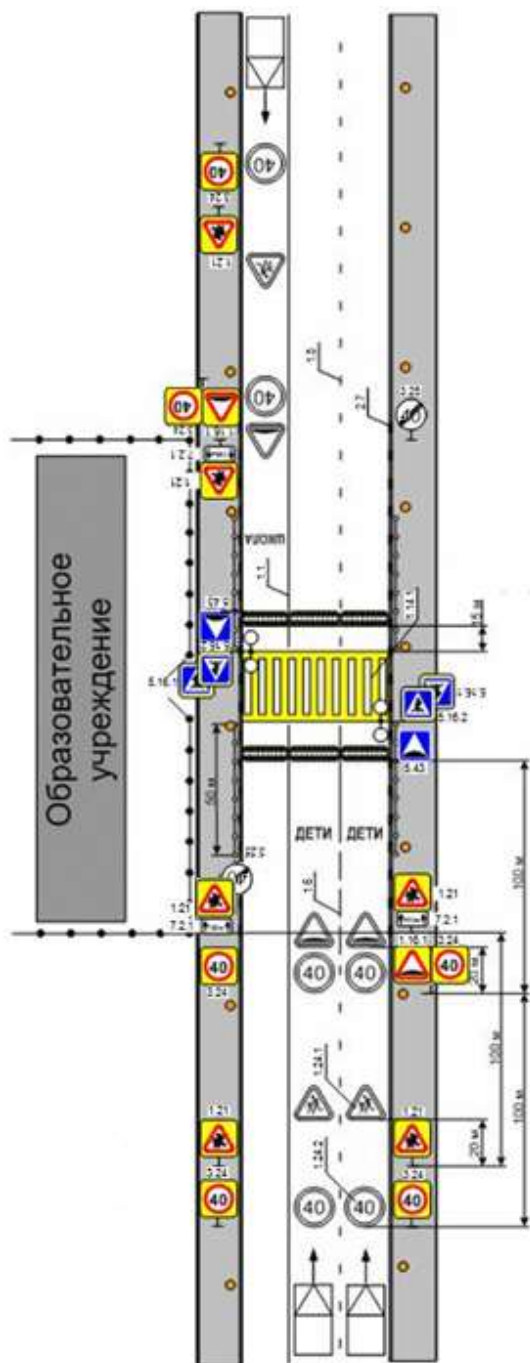
—●—●—●—●—●— - ограждение образовательного учреждения; —○—○—○—○—○—○— - пешеходные ограждения;
 ● - искусственное освещение; ○—○ - дорожный светофор типа Т.7 (двустороннего исполнения);
 - разметка 2.7.

Рисунок А.36 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения нерегулируемого пешеходного перехода, выполненного с использованием монолитной трапециевидной искусственной неровности, в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при двухполосном движении транспортных средств

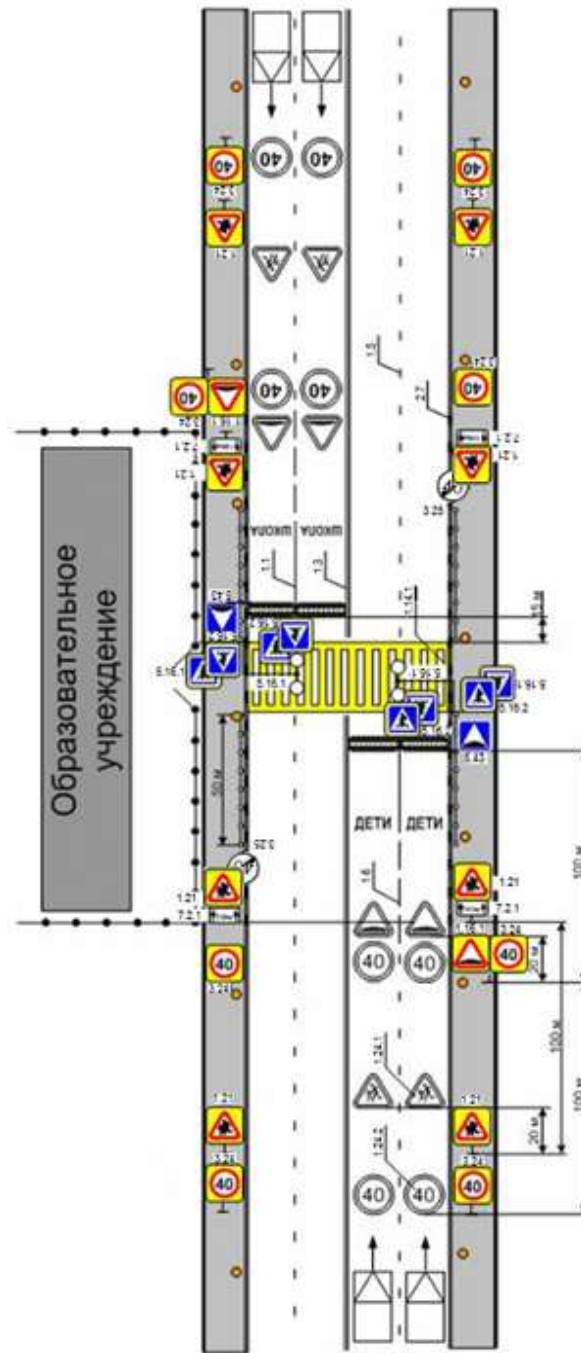
- ограждение образовательного учреждения; - пешеходные ограждения;
 - искусственное освещение; - дорожный светофор типа Т.7 (двустороннего исполнения);
 - искусственная неровность; - разметка 2.7.

Рисунок А.37 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения нерегулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при двухполосном одностороннем движении транспортных средств

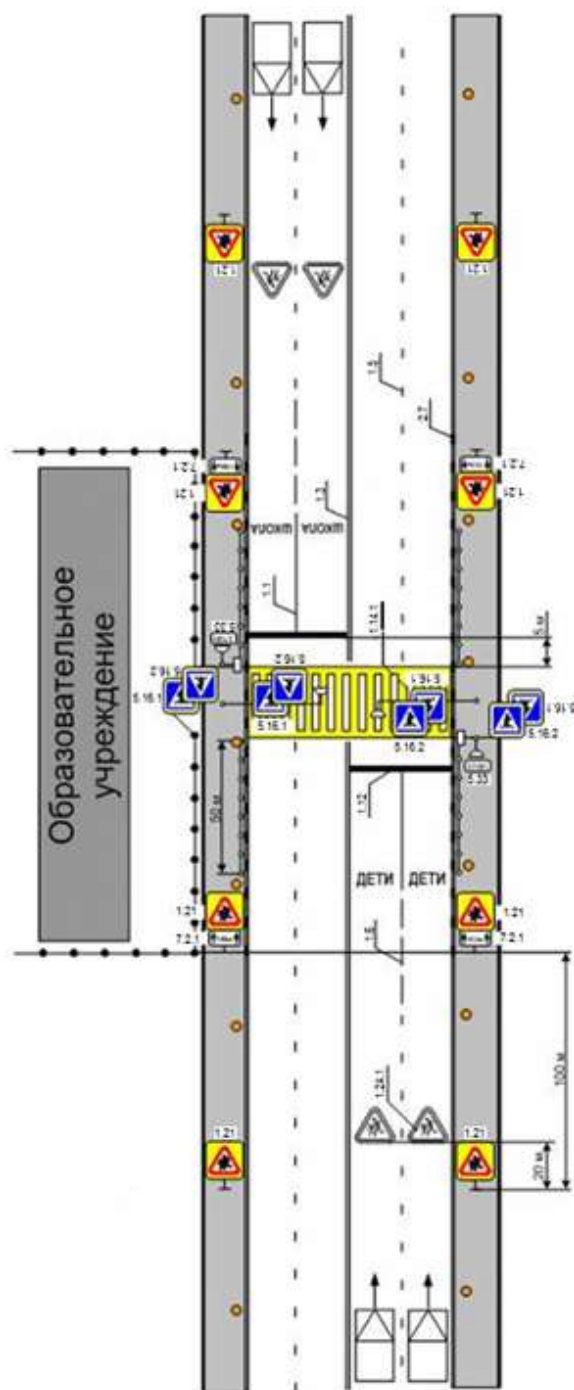
- ограждение образовательного учреждения; - пешеходные ограждения;
 - искусственное освещение; - дорожный светофор типа Т.7 (двустороннего исполнения);
 - искусственная неровность; - разметка 2.7.

Рисунок А.38 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения нерегулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при трехполосном движении транспортных средств

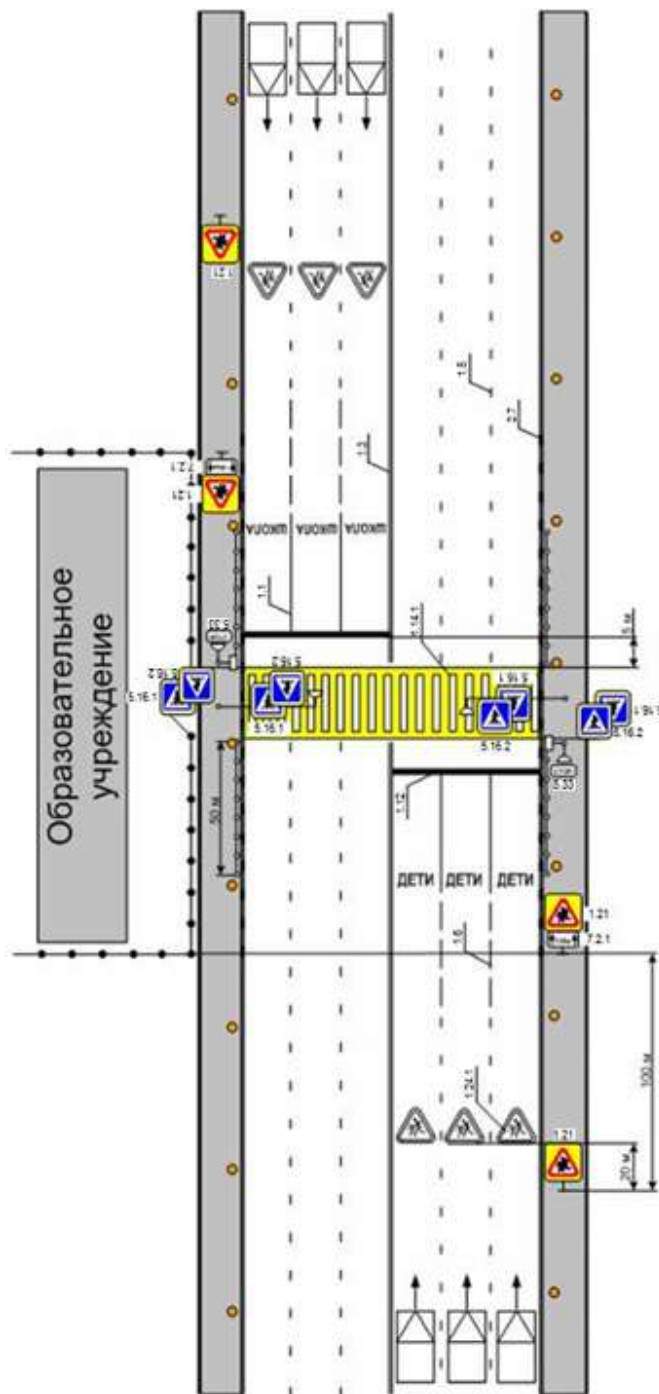
- ограждение образовательного учреждения; - пешеходные ограждения;
 - искусственное освещение; - дорожный светофор типа Т.7 (двустороннего исполнения);
 - искусственная неровность; - разметка 2.7.

Рисунок А.39 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения нерегулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при четырехполосном движении транспортных средств

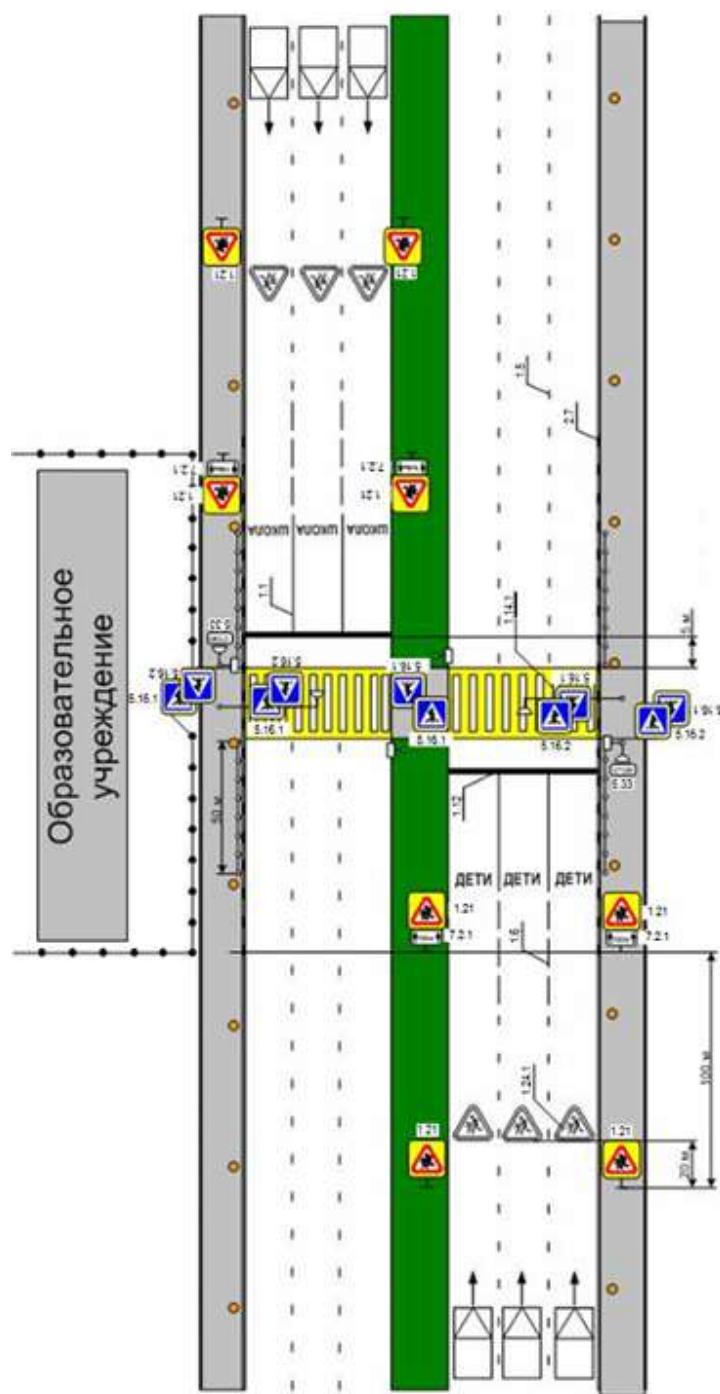
—●—●—●—●— - ограждение образовательного учреждения; —○—○—○—○— - пешеходные ограждения;
 ● - искусственное освещение; —▬—▬—▬—▬— - разметка 2.7.

Рисунок А.40 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения регулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при четырехполосном движении транспортных средств

- ограждение образовательного учреждения; - пешеходные ограждения;
 - искусственное освещение; - разметка 2.7.

Рисунок А.41 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения регулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при шестиполосном движении транспортных средств

- ограждение образовательного учреждения;
 - пешеходные ограждения;
 - искусственное освещение;
 - разметка 2.7.

Рисунок А.42 - Типовая схема обустройства техническими средствами регулирования дорожного движения регулируемого пешеходного перехода в непосредственной близости от дошкольных образований, учебных заведений (организаций, учреждений) и в местах массового посещения граждан при шестиполосном движении транспортных средств с разделительной полосой

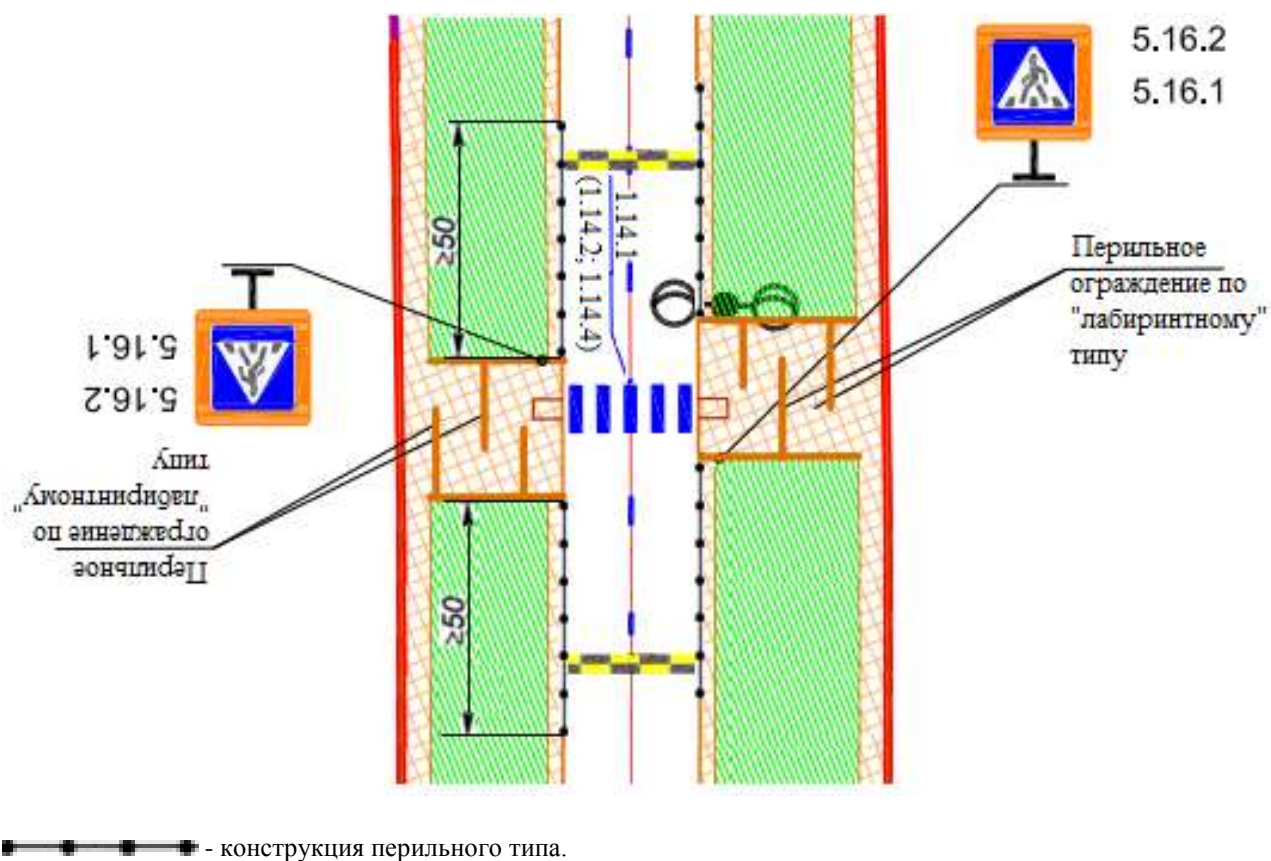
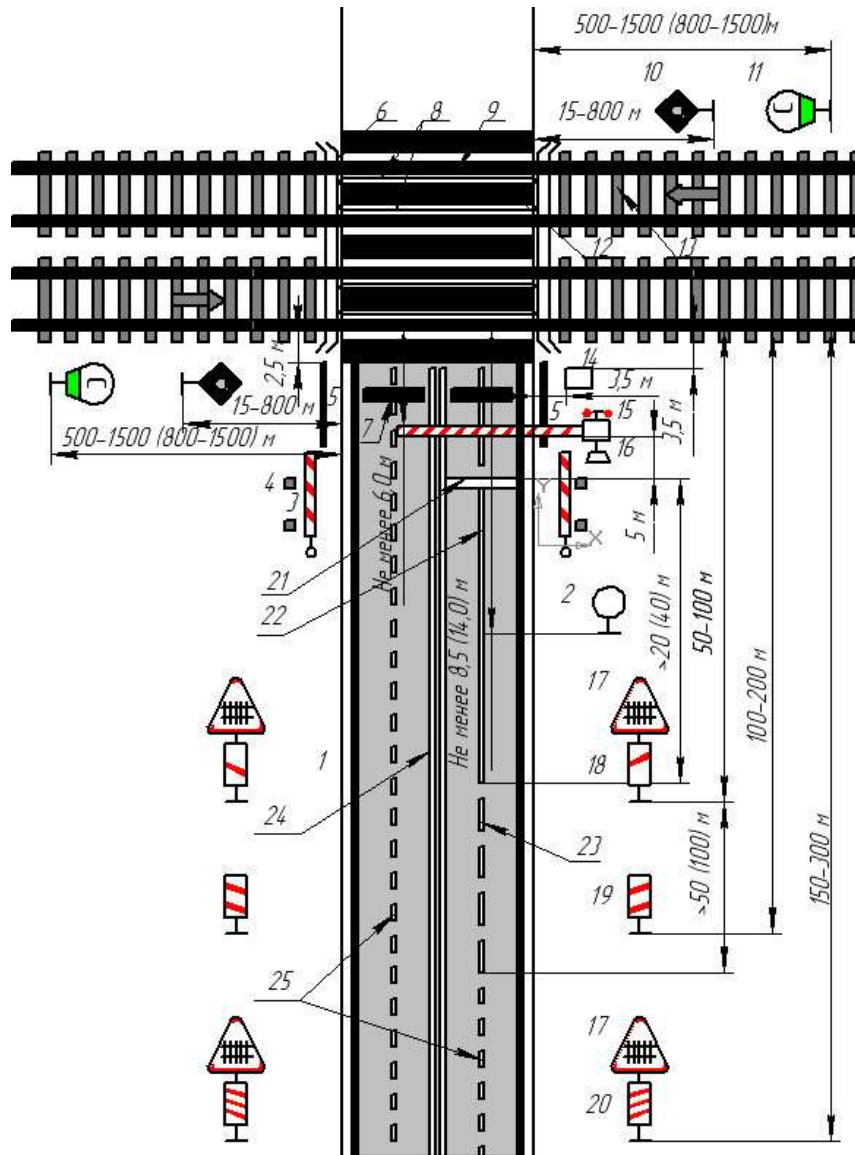

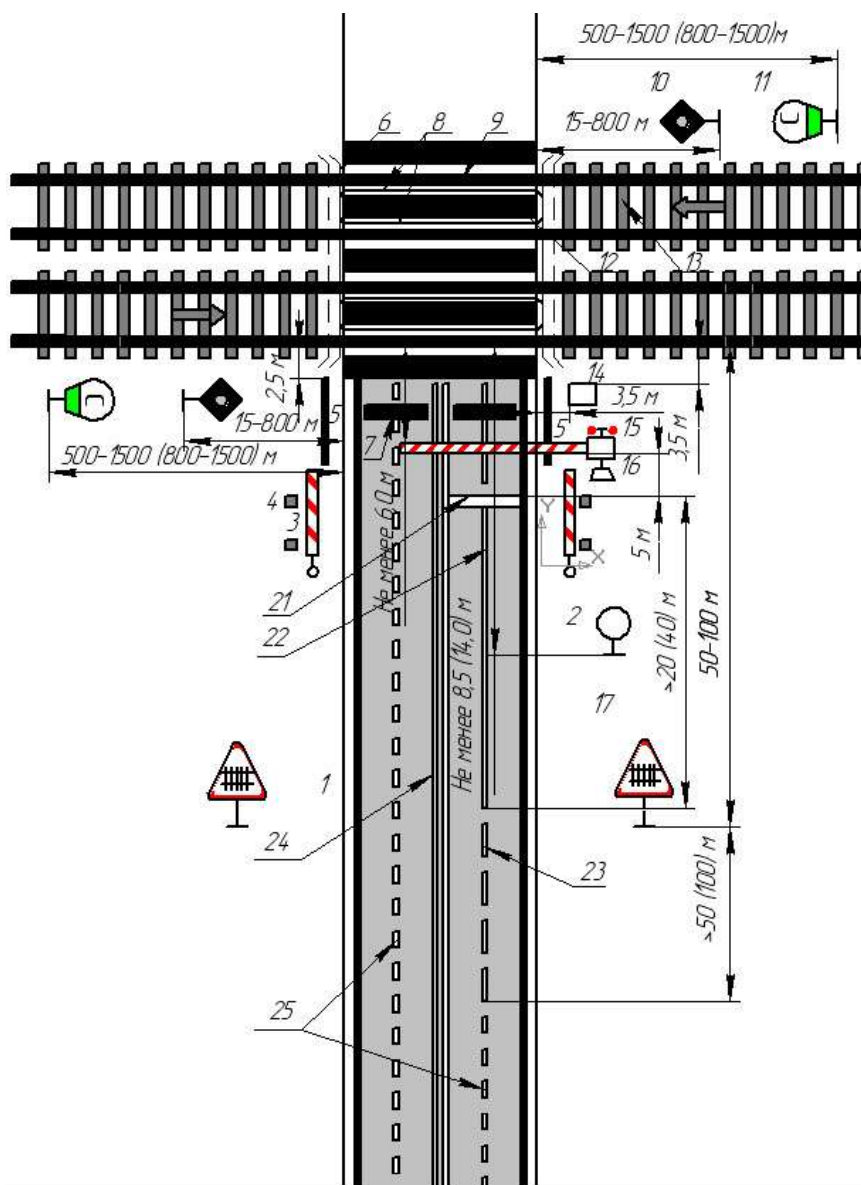
Рисунок А.43 - Перильное ограждение по «лабиринтному типу»

Примечание - В скобках указаны расстояния от железнодорожного переезда до сигнальных знаков «С» при скорости движения более 120 км/ч.

1 - кромка проезжей части автомобильной дороги; 2 - дорожный знак 3.13 «Ограничение высоты»; 3 - запасные горизонтально-поворотные шлагбаумы; 4 - направляющие столбики; 5 - перила (ограда); 6 - водоотводные лотки; 7 - устройство заграждения железнодорожного переезда; 8 - контррельсы; 9 - путевые рельсы; 10 - заградительный светофор; 11 - сигнальный знак «С»; 12 - покрытие настила переезда; 13 - трубка или стойка для установки красного щита и сигнального фонаря; 14 - здание переездного поста; 15 - светофор переездной сигнализации; 16 - автоматический шлагбаум или электрошлагбаум; 17 - дорожный знак 1.1 «Железнодорожный переезд со шлагбаумом»; 18, 19, 20 - дорожные знаки 1.4.1 - 1.4.6 «Приближение к железнодорожному переезду»; 21 - дорожная разметка 1.12 «Стоп-линия»; 22 - дорожная разметка 1.1; 23 - дорожная разметка 1.8; 24 - дорожная разметка 1.3; 25 - дорожная разметка 1.6.

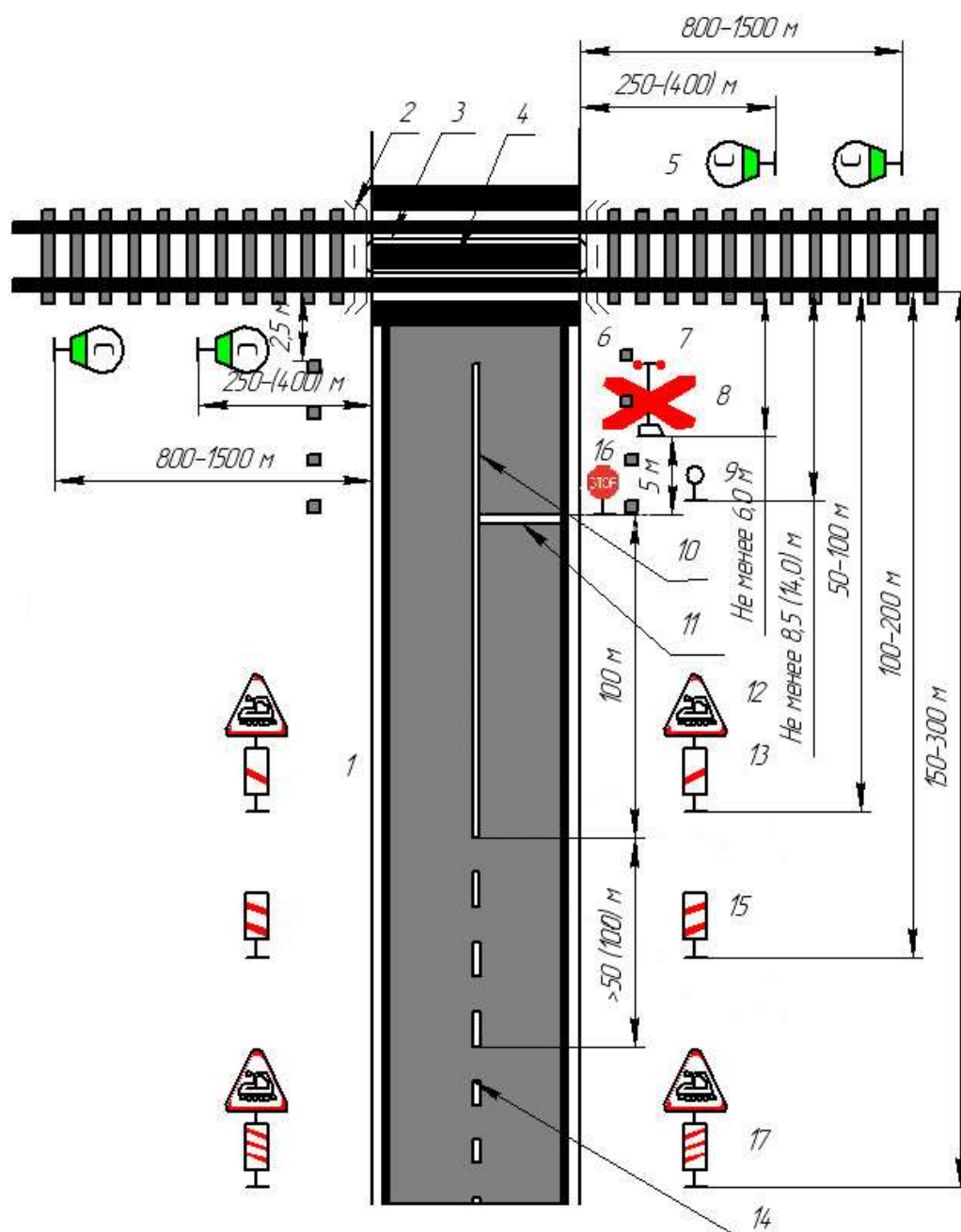
Рисунок А.44 - Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения железнодорожных переездов с дежурным вне населенных пунктов со шлагбаумами

Примечание - В скобках указаны расстояния от железнодорожного переезда до сигнальных знаков «С» при скорости движения более 120 км/ч.

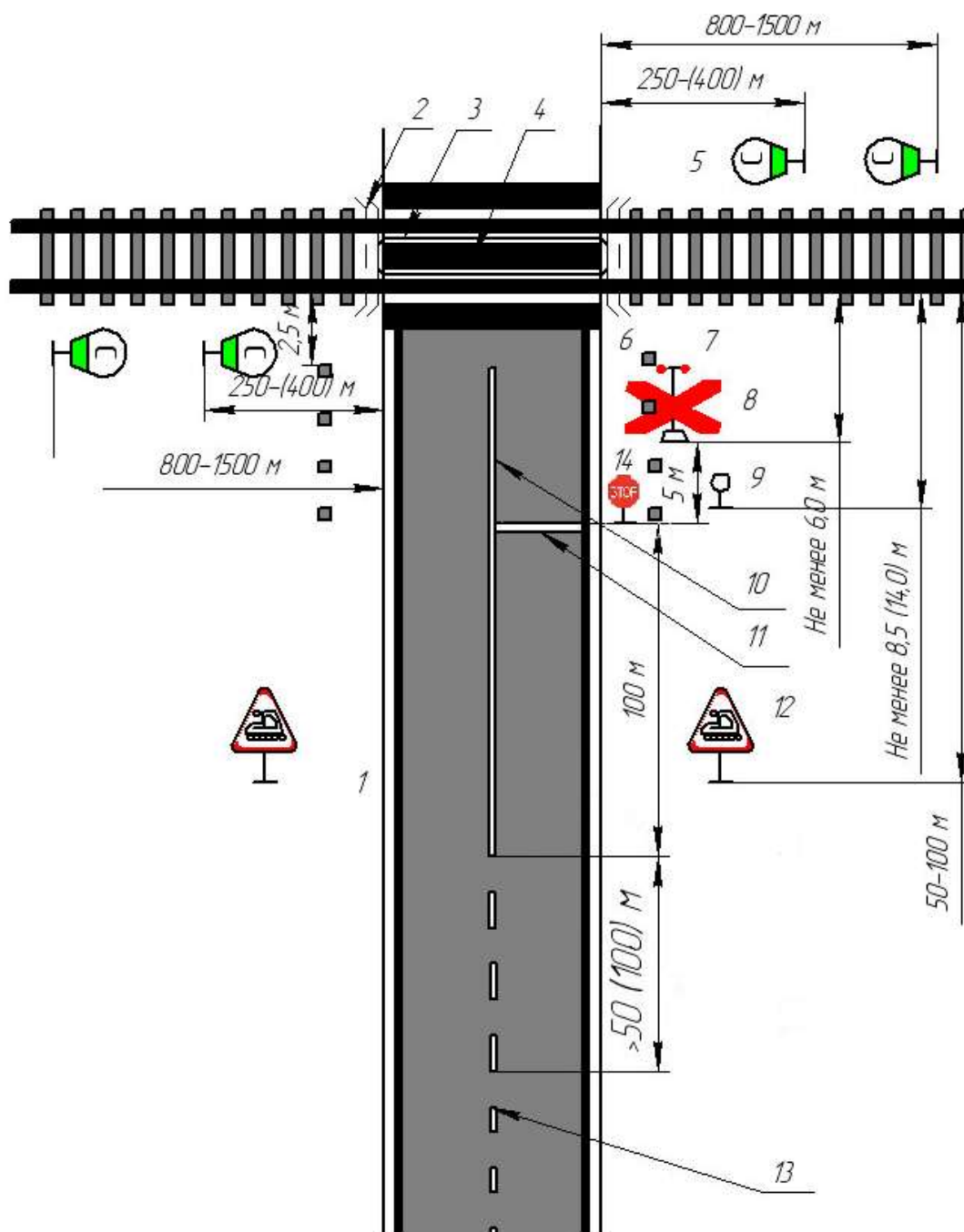
1 - кромка проезжей части автомобильной дороги; 2 - дорожный знак 3.13 «Ограничение высоты»; 3 - запасные горизонтально-поворотные шлагбаумы; 4 - направляющие столбики; 5 - перила (ограда); 6 - водоотводные лотки; 7 - устройство заграждения железнодорожного переезда; 8 - контррельсы; 9 - путевые рельсы; 10 - заградительный светофор; 11 - сигнальный знак «С»; 12 - покрытие настила переезда; 13 - трубка или стойка для установки красного щита и сигнального фонаря; 14 - здание переездного поста; 15 - светофор переездной сигнализации; 16 - автоматический шлагбаум или электрошлагбаум; 17 - дорожный знак 1.1 «Железнодорожный переезд со шлагбаумом»; 21 - дорожная разметка 1.12 «Стоп-линия»; 22 - дорожная разметка 1.1; 23 - дорожная разметка 1.8; 24 - дорожная разметка 1.3; 25 - дорожная разметка 1.6.

Рисунок А.45 - Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения железнодорожных переездов с дежурным в населенных пунктах со шлагбаумами

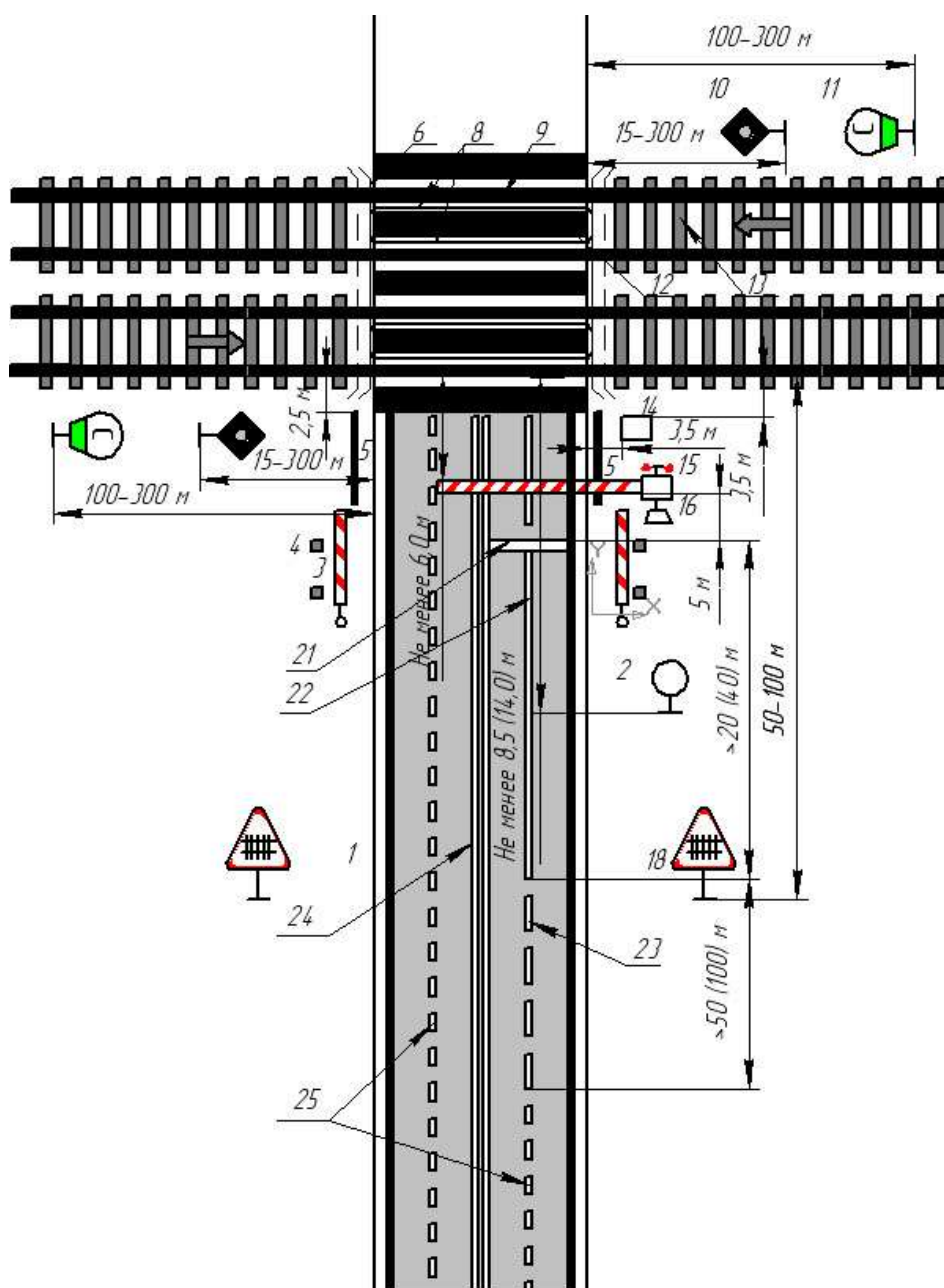
1 - кромка проезжей части автомобильной дороги; 2 - водоотводные лотки; 3 - контррельсы; 4 - покрытие настила переезда; 5 - сигнальный знак «С»; 6 - направляющие столбики; 7 - светофор переездной сигнализации; 8 - дорожный знак 1.3.1 «Однопутная железная дорога»; 9 - дорожный знак 3.13 «Ограничение высоты»; 10 - дорожная разметка 1.1; 11 - дорожная разметка 1.12 «Стоп-линия»; 12 - дорожный знак 1.2 «Железнодорожный переезд без шлагбаума»; 13, 15, 17 - дорожные знаки 1.4.1 - 1.4.6 «Приближение к железнодорожному переезду»; 14 - дорожная разметка 1.6; 16 - дорожный знак 2.5 «Движение без остановки запрещено».

Рисунок А.46 - Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения железнодорожных переездов без дежурного и шлагбаумов вне населенных пунктов

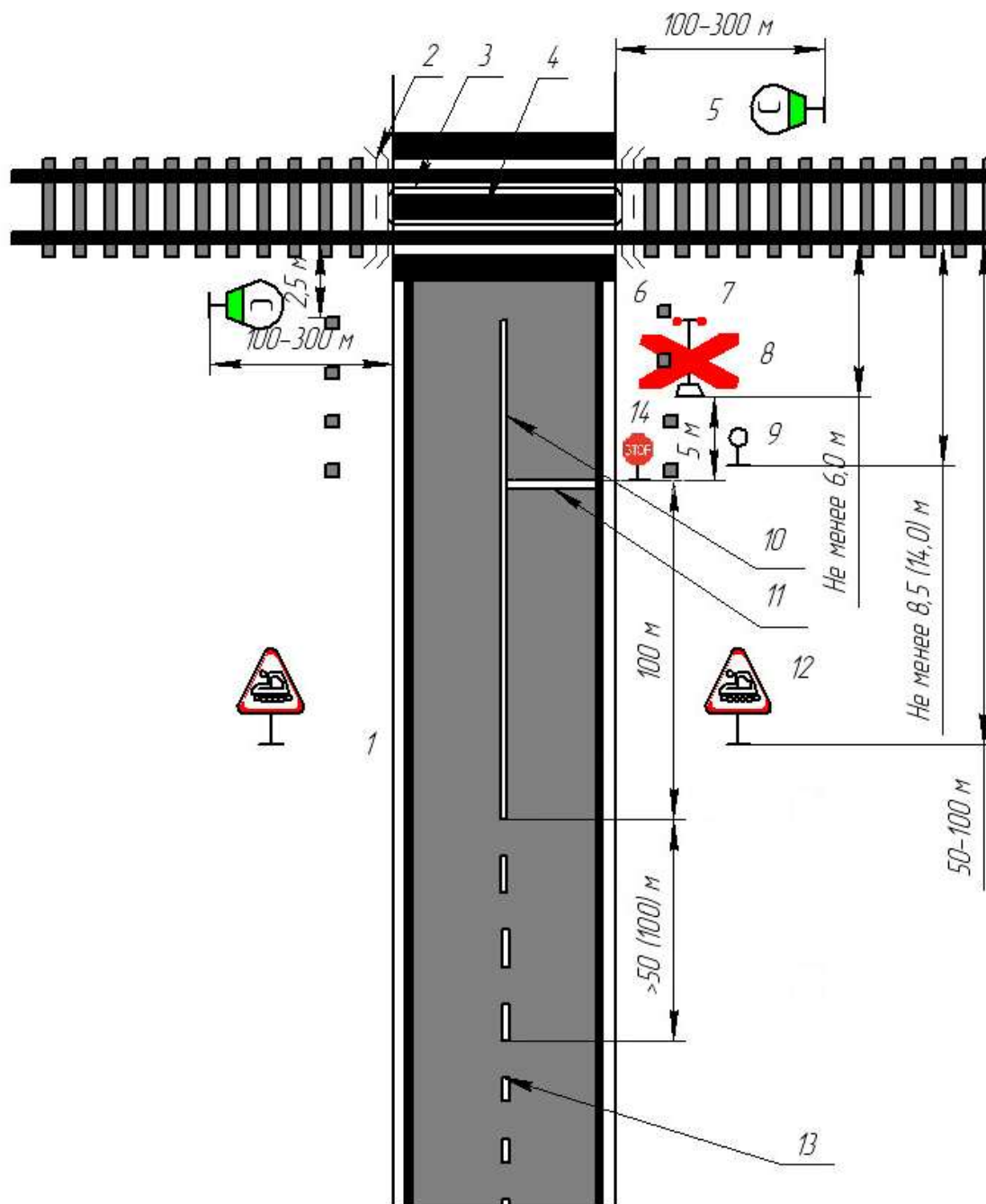
1 - кромка проезжей части автомобильной дороги; 2 - водоотводные лотки; 3 - контррельсы; 4 - покрытие настила переезда; 5 - сигнальный знак «С»; 6 - направляющие столбики; 7 - светофор переездной сигнализации; 8 - дорожный знак 1.3.1 «Однопутная железная дорога»; 9 - дорожный знак 3.13 «Ограничение высоты»; 10 - дорожная разметка 1.1; 11 - дорожная разметка 1.12 «Стоп-линия»; 12 - дорожный знак 1.2 «Железнодорожный переезд без шлагбаума»; 13 - дорожная разметка 1.6; 14 - дорожный знак 2.5 «Движение без остановки запрещено».

Рисунок А.47 - Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения железнодорожных переездов без дежурного и шлагбаумов в населенных пунктах

1 - кромка проезжей части автомобильной дороги; 2 - дорожный знак 3.13 «Ограничение высоты»; 3 - запасные горизонтально-поворотные шлагбаумы; 4 - направляющие столбики; 5 - перила (ограда); 6 - водоотводные лотки; 8 - контррельсы; 9 - путевые рельсы; 10 - заградительный светофор; 11 - сигнальный знак «С»; 12 - покрытие настила переезда; 13 - трубка или стойка для установки красного щита и сигнального фонаря; 14 - здание переездного поста; 15 - светофор переездной сигнализации; 16 - автоматический шлагбаум или электрошлагбаум; 18 - дорожный знак 1.1 «Железнодорожный переезд со шлагбаумом»; 21 - дорожная разметка 1.12 «Стоп-линия»; 22 - дорожная разметка 1.1; 23 - дорожная разметка 1.8; 24 - дорожная разметка 1.3; 25 - дорожная разметка 1.6.

Рисунок А.48 - Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения железнодорожных переездов необщего пользования с дежурным и со шлагбаумами

1 - кромка проезжей части автомобильной дороги; 2 - водоотводные лотки; 3 - контррельсы; 4 - покрытие настила переезда; 5 - сигнальный знак «С»; 6 - направляющие столбики; 7 - светофор переездной сигнализации; 8 - дорожный знак 1.3.1 «Однопутная железная дорога»; 9 - дорожный знак 3.13 «Ограничение высоты»; 10 - дорожная разметка 1.1; 11 - дорожная разметка 1.12 «Стоп-линия»; 12 - дорожный знак 1.2 «Железнодорожный переезд без шлагбаума»; 13 - дорожная разметка 1.6; 14 - дорожный знак 2.5 «Движение без остановки запрещено».

Рисунок А.49 - Обустройство техническими средствами регулирования дорожного движения железнодорожных переездов без дежурного необщего пользования и без шлагбаумов

Приложение Б
(информационное)

Дорожные знаки по СТ РК 1125

1 Предупреждающие знаки

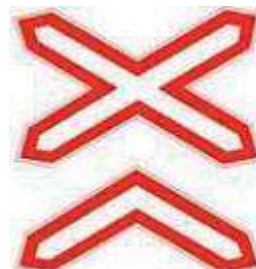
1.1
Железнодорожный
переезд
со шлагбаумом

1.2
Железнодорожный
переезд
без шлагбаума

1.3.1
Однопутная
железная
дорога

1.3.2
Многопутная
железная
дорога

1.4.1

1.4.2

1.4.3

Приближение к железнодорожному переезду

1.4.4

1.4.5

1.4.6

1.5
Пересечение
с трамвайной
линией

1.6
Пересечение
равнозначных
дорог

1.7
Пересечение
с круговым
движением

1.8
Светофорное
регулирование

1.9
Разводной
мост или паромная
переправа

1.10
Выезд
на набережную

1.11.1

1.11.2

Опасный поворот

1.12.1

Опасные повороты

1.12.2

1.13

Крутой спуск

1.14

Крутой подъем

1.15
Скользкая
дорога

1.16
Неровная
дорога

1.16.1
Искусственная
неровность

1.17
Выброс
гравия

1.18.1

1.18.2
Сужение дороги

1.18.3

1.19
Двустороннее
движение

1.20
Пешеходный
переход

1.21
Дети

1.22
Пересечение
с велосипедной
дорожкой

1.23
Дорожные
работы

1.24
Перегон скота

1.25
Дикие животные

1.26
Падение камней

1.27
Боковой ветер

1.28
Низколетающие
самолеты

1.29
Тоннель

1.30
Прочие
опасности

1.31.1

1.31.2
Направление поворота

1.31.3

1.31.4

1.31.5

Направление поворота

1.32.1

1.32.2

Объезд препятствия

1.32.3

1.33
Опасная обочина

1.34
Затор

2 Знаки приоритета

2.1
Главная дорога

2.2
Конец главной дороги

2.3.1
Пересечение
со второстепенной
дорогой

2.3.2

2.3.3

2.3.4

2.3.5

Примыкание второстепенной дороги

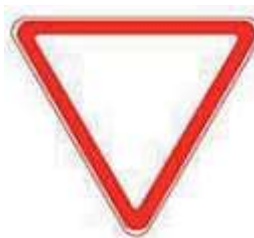

2.3.6

2.3.7

Примыкание второстепенной дороги

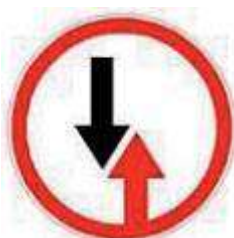
2.4

Уступите дорогу

2.5

Движение без остановки запрещено

2.6

Преимущество встречного движения

2.7

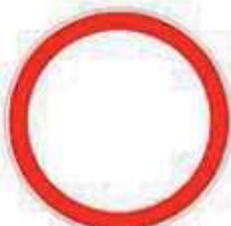
Преимущество перед встречным движением

3 Запрещающие знаки

3.1

Въезд запрещен

3.2

Движение запрещено

3.3

Движение механических транспортных средств запрещено

3.4

Движение грузовых автомобилей запрещено

3.5
Движение
мотоциклов
запрещено

3.6
Движение
тракторов
запрещено

3.7
Движение
транспортных
средств с прицепом
запрещено

3.8
Движение
гужевых повозок
запрещено

3.9
Движение
на велосипедах
запрещено

3.10
Движение
пешеходов
запрещено

3.11
Ограничение
массы

3.12
Ограничение
нагрузки на ось

3.13
Ограничение
высоты

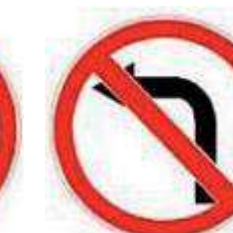
3.14
Ограничение
ширины

3.15
Ограничение
длины

3.16
Ограничение
минимальной
дистанции

3.17.1
Таможня

3.17.2
Опасность

3.17.3
Контроль

3.18.1
Поворот
направо
запрещен

3.18.2
Поворот
налево
запрещен

3.19
Разворот
запрещен

3.20
Обгон
запрещен

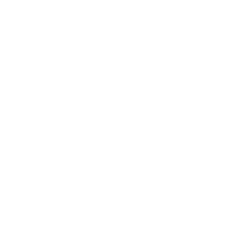
3.21
Конец
зоны запрещения
обгона

3.22
Обгон грузовым
автомобилем
запрещен

3.23
Конец
зоны запрещения
обгона грузовым
автомобилем

3.24
Ограничение
максимальной
скорости

3.25
Конец
зоны ограничения
максимальной
скорости

3.26
Подача
звукового сигнала
запрещена

3.27
Остановка
запрещена

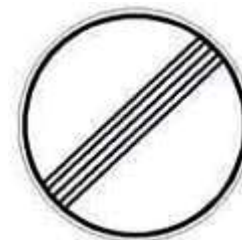
3.28
Стоянка
запрещена

3.29
Стоянка
запрещена
по нечетным
числам месяца

3.30
Стоянка
запрещена
по четным
числам месяца

3.31
Конец
зоны всех
ограничений

3.32
Движение
транспортных средств
с опасными грузами
запрещено

3.33
Движение
транспортных средств
со взрывчатыми и легковоспламеняющимися
грузами запрещено

4 Предписывающие знаки

4.1.1
Движение
прямо

4.1.2
Движение
направо

4.1.3
Движение
налево

4.1.4
Движение прямо
или направо

4.1.5
Движение прямо
или налево

4.1.6
Движение направо
или налево

4.2.1
Объезд препятствия
справа

4.2.2
Объезд
препятствия
слева

4.2.3
Объезд препятствия
справа или слева

4.3
Круговое
движение

4.4
Движение
легковых
автомобилей

4.5
Велосипедная дорожка
или велосипедная
полоса
движения

4.5.1
Конец велосипедной
дорожки или
велосипедной полосы
движения

4.5.4
Пешеходная и велосипедная дорожка с
разделением движения

4.5.5

4.5.6

Конец пешеходной и велосипедной
дорожки с разделением движения

4.5.7

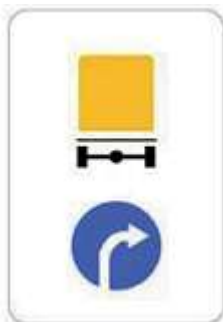
4.6
Пешеходная
дорожка

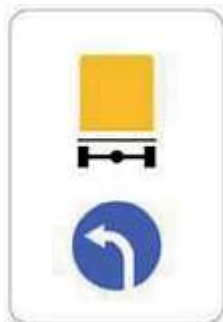
4.7
Ограничение
минимальной
скорости

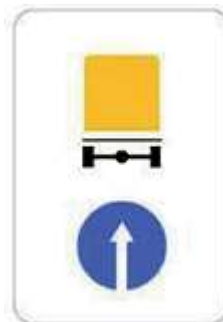
4.8
Конец
зоны ограничения
минимальной
скорости

4.9.1

4.9.2

4.9.3

Направление движения транспортных средств с опасными грузами

5 Информационно - указательные знаки

5.1
Автомагистраль

5.2
Конец
автомагистрали

5.3
Дорога
для автомобилей

5.4
Конец дороги
для автомобилей

5.5
Дорога
с односторонним
движением

5.6
Конец дороги
с односторонним
движением

5.7.1

5.7.2

Выезд на дорогу с односторонним движением

5.8.1 Направление движения по полосам

5.8.2
Направления движения по полосе

5.8.2a

5.8.3
Начало полосы

5.8.3a
Обязательная
минимальная скорость
на различных полосах
движения

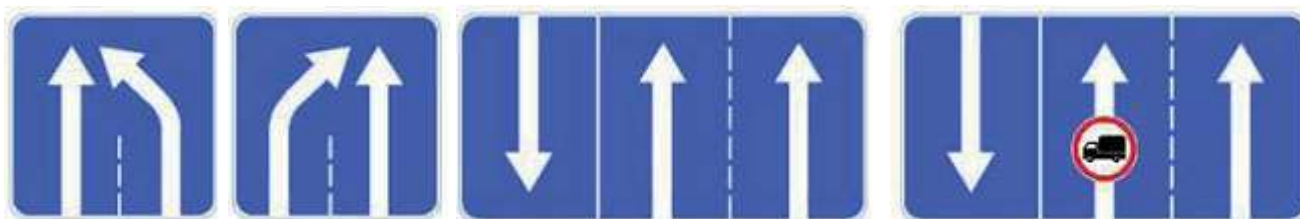

5.8.4

Начало полосы

5.8.4a

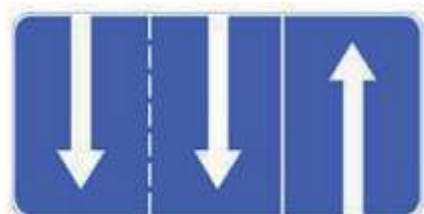
5.8.5

Конец полосы

5.8.6

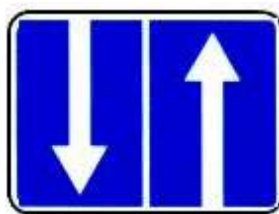
5.8.7

Направление движения по полосам

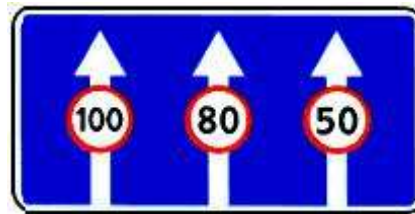
5.8.8

Направление движения по полосам

5.8.8a

Направления движения по полосам

5.8.9

Ограничения скорости, действующие на различных полосах движения

5.9

Полоса для маршрутных транспортных средств

5.9.1

Конец полосы для маршрутных транспортных средств

5.10.1

Дорога с полосой для маршрутных транспортных средств

5.10.2

Выезд на дорогу с полосой для маршрутных транспортных средств

5.10.3

5.10.4

Конец дороги с полосой для маршрутных транспортных средств

5.10.5

Дорога с полосой для велосипедистов

5.10.7

Конец дороги с полосой для велосипедистов

5.10.8

Выезд на дорогу с полосой для велосипедистов

5.10.9

5.11.1

Место для разворота

5.11.2

Зона для разворота

5.12

Место остановки автобуса и (или) троллейбуса

5.13

Место остановки трамвая

5.14

Место стоянки легковых такси

5.15
Место стоянки

5.16.1
Пешеходный переход

5.16.2

5.17.1
Подземный пешеходный переход

5.17.2

5.17.3
Надземный пешеходный переход

5.17.4

5.18.1
Рекомендуемая
скорость

5.18.2
Конец действия знака
«Рекомендуемая скорость»

5.19.1

5.19.2
Тупик

5.19.3

5.20.1*

5.20.1*

Предварительный указатель направлений

5.20.1*

5.20.1*

Предварительный указатель
направлений

5.20.2*

Предварительный указатель направления

5.20.2*

* Знаки индивидуального проектирования (здесь и далее).

5.20.3
Схема
движения

5.21.1*

5.21.1*

Указатель направления

5.21.2*
Указатель направлений

5.22*

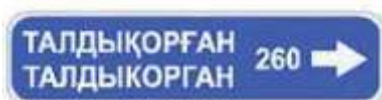
5.23*

5.22a
Начало
населенного
пункта

5.23a
Конец
населенного
пункта

5.24*
Начало
населенного
пункта

5.25*
Конец
населенного
пункта

5.26*
Наименование объекта

5.27*
Указатель расстояний

5.28
Километровый
знак

5.29.1
Номер маршрута

5.29.2
Номер маршрута

5.30.1

5.30.2

5.30.3

Направление движения для грузовых автомобилей

5.31*
Схема объезда

5.32.1

5.32.2

Направление объезда

5.32.3

Направление объезда

5.33

Стоп-линия

5.34.1

Предварительный указатель перестроения на другую проезжую часть

5.34.2

5.35

Реверсивное движение

5.36

Конец реверсивного движения

5.37

Выезд на дорогу с реверсивным движением

5.38

Жилая зона

5.39

Конец жилой зоны

5.40
Общие ограничения
максимальной
скорости

5.41
Площадка для
аварийной
остановки

5.42
Фотовидеофиксация

5.43
Искусственная
неровность

5.44
Зона с
ограничениями
стоянки

5.45
Конец зоны с
ограничениями
стоянки

5.46
Зона с
ограничением
максимальной скорости

5.47
Конец зоны с
ограничением
максимальной скорости

5.48
Пешеходная зона

5.49
Конец пешеходной
зоны

6 Знаки сервиса

6.1
Пункт первой
медицинской
помощи

6.2
Больница

6.3
Автозаправочная
станция

6.3а
Автозаправочная
станция на сжиженном
нефтяном газе

6.3б
Автозаправочная
станция на сжатом
природном газе

6.4
Техническое
обслуживание
автомобилей

6.5
Мойка
автомобилей

6.6
Телефон

6.7
Пункт питания

6.8
Питьевая вода

6.9
Гостиница
или мотель

6.10
Кемпинг

6.11
Место отдыха

6.12
Пост дорожной
полиции

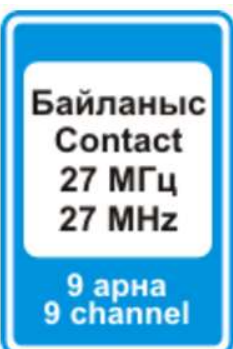
6.13
Пост транспортного
контроля

6.14
Полиция

6.15
Зона приема
радиостанции,
передающей
информацию
о дорожном движении

6.16
Зона радиосвязи
с аварийными
службами

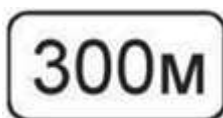

6.17
Бассейн или пляж

6.18
Туалет

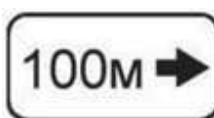
7 Знаки дополнительной информации (таблички)

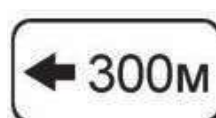
7.1.1

7.1.2

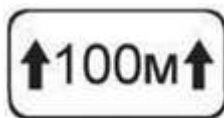

7.1.3

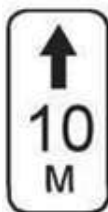

7.1.4

Расстояние до объекта

7.2.1

7.2.2

7.2.3

7.2.4

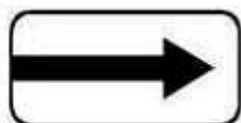
Зона действия

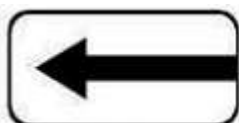
7.2.5

7.2.6

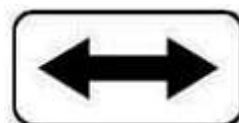

7.3.1

7.3.2

Направление действия

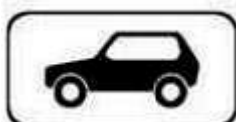
7.3.3

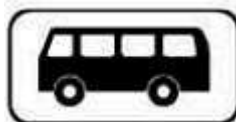
7.4.1

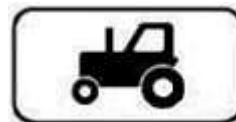
7.4.2

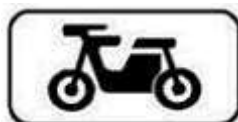
7.4.3

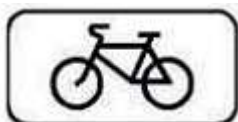
7.4.4

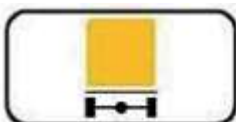
7.4.5

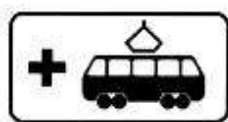
7.4.6

7.4.7

7.4.8

7.4.8a

7.4.9

Вид транспортного средства

Вид маршрутного транспортного средства

Туристический автобус

7.4.9

7.4.10

7.4.11

7.4.12

7.4.13

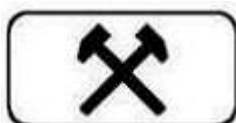
7.4.14

Кроме вида транспортного средства

7.5.1

Субботние, воскресные и праздничные дни

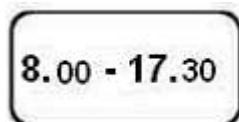
7.5.2

Рабочие дни

7.5.3

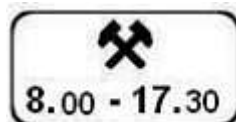
Дни недели

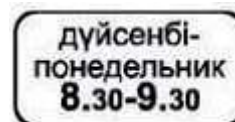
7.5.4

7.5.5

7.5.6

7.5.7

Время действия

7.6.1

7.6.2

7.6.3

7.6.4

7.6.5

7.6.6

7.6.7

7.6.8

7.6.9

7.6.10

7.6.11

7.6.12

7.6.13

7.6.14

7.6.15

7.6.16

7.6.17

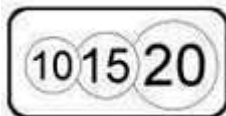

7.6.18

Способ постановки транспортного средства на стоянку

7.7
Стоянка
с неработающим
двигателем

7.8
Платные
услуги

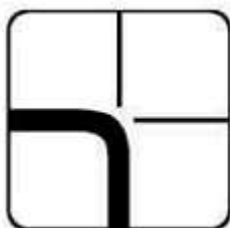
7.9
Ограничение
продолжительности
стоянки

7.10
Место
для осмотра
автомобилей

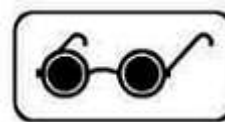
7.11
Ограничение
разрешенной
максимальной
массы

7.13
Направление
главной дороги

7.14
Полоса
движения

7.15
Слепые
пешеходы

7.16
Влажное
покрытие

7.17
Инвалиды

7.18
Кроме
инвалидов

7.19
Класс
опасного
груза

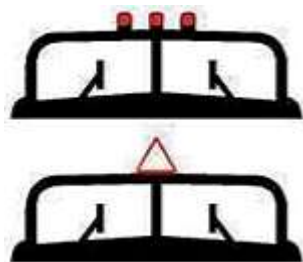

7.21.1
Вид маршрутного
транспортного средства

7.22
Работает эвакуатор

8. Опознавательные и иные знаки

Опознавательные
знаки автопоезда

Шипы

Учебное транспортное
средство

Глухой водитель

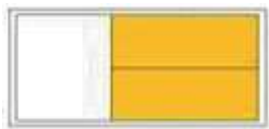
Перевозка детей

Инвалид

Врач

Опасный груз

Ограничение скорости

Крупногабаритный груз

Отличительный знак
транспортного средства РК

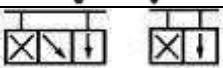
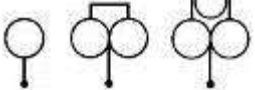

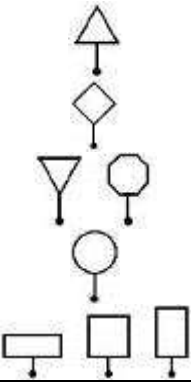

Длинномерное транспортное
средство

Приложение В
(информационное)

Условные обозначения технических средств регулирования дорожного движения

Таблица В.1 - Условные обозначения технических средств регулирования дорожного движения

Условное обозначение объекта	Описание объекта
	Транспортный трехсекционный светофор Т.1 с креплением на светофорной колонке или мачте освещения
	Пешеходный светофор П.1 или П.2
	Транспортный трехсекционный светофор с дополнительной секцией Т.1.л с креплением к стене здания
	Транспортный трехсекционный светофор Т.2 со стрелкой направо, прямо и направо ¹⁾
	Транспортный светофор Т.5
	Транспортный светофор Т.5 с включенными сигналами, разрешающими движение прямо и налево, направо и налево ²⁾
	Транспортные светофоры Т.4.ж, Т.4
	Транспортные светофоры Т.6, Т.6.д, Т.6.д с Т.10
	Транспортные светофоры Т.7
	Транспортный светофор Т.11 с креплением на светофорной колонке или мачте освещения
	Схематическое изображение режима работы светофорной сигнализации (зеленый - зеленый мигающий - желтый - красный - красный с желтым - зеленый...)
	Сигнал трамвайного светофора Т5, разрешающий движение в соответствующем направлении
	Знаки ³⁾ : - предупреждающие - приоритета 2.1 или 2.2 - приоритета 2.4 и 2.5 - запрещающие, предписывающие - особых предписаний, информационные, сервиса, дополнительной информации (таблички)
	Крепление дорожного знака к тросовой растяжке ⁴⁾

Окончание таблицы В.1

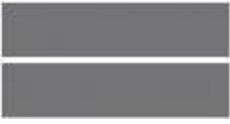
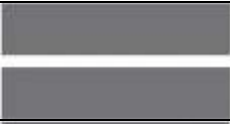

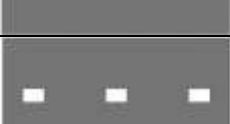

Условное обозначение объекта	Описание объекта
	Светофорный объект (применяется на схеме улично-дорожной сети)
<p>¹⁾ Прочие символы, используемые на рабочей поверхности рассеивателей, обозначают аналогично этим в соответствии с направлением стрелки, изображенной на светофоре.</p> <p>²⁾ Прочие варианты сигналов светофора обозначают аналогично этим в зависимости от разрешенных направлений движения.</p> <p>³⁾ Рядом с условным обозначением знака должен быть его номер по СТ РК 1125. Значения параметров, стрелки и наименования объектов на знаках наносят и на их условные обозначения.</p> <p>⁴⁾ Прочие способы установки знаков обозначают аналогично светофорам.</p>	

Приложение Г
(информационное)

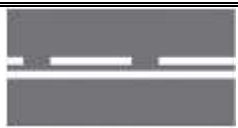
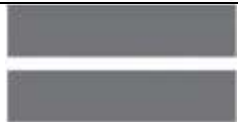

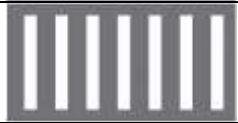

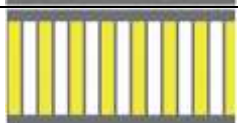

Разметка дорожная по СТ РК 1124 и ГОСТ 32953

Г.1 Горизонтальная дорожная разметка

Таблица Г.1 - Горизонтальная дорожная разметка

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
1.1		Разделение транспортных потоков противоположных направлений. Обозначение границ полос движения. Обозначение края проезжей части. Обозначение границ участков проезжей части, на которые въезд запрещен. Обозначение границ мест стоянки транспортных средств
1.2		Обозначение края проезжей части на автомагистралях
1.3		Разделение транспортных потоков противоположных направлений
1.4		Обозначение границ мест, где запрещена остановка транспортных средств
1.5		Разделение транспортных потоков противоположных направлений. Обозначение границ полос движения.
1.6		Обозначение приближения к сплошной линии дорожной разметки
1.7		Обозначение границ полос движения в пределах перекрестка
1.8		Обозначение границы между полосой ускорения или замедления (переходно-скоростной полосой) и основной полосой проезжей части
1.9		Обозначение границ полос движения, на которых осуществляется реверсивное регулирование. Разделение транспортных потоков противоположных направлений
1.10		Обозначение мест, где запрещена стоянка транспортных средств

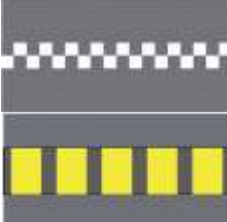

Продолжение таблицы Г.1

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
1.11		Обозначение мест, где необходимо разрешить движение только со стороны прерывистой линии. Разделение транспортных потоков противоположных или попутных направлений в местах, где необходимо ограничить маневрирование на проезжей части.
1.12		Обозначение места остановки транспортных средств - стоп - линия
1.13		Обозначение места, где водитель обязан уступить дорогу
1.14.1		Обозначение пешеходного перехода при $4,0 \leq P \leq 6,0$ м
1.14.2		Обозначение пешеходного перехода при $P \geq 6,00$ м
1.14.3		Обозначение регулируемого светофорами пешеходного перехода
1.14.4		Обозначение нерегулируемого пешеходного перехода в местах повышенной опасности
1.15.1		Обозначение переезда для велосипедистов
1.15.2		
1.16.1		Обозначение островков, разделяющих транспортные потоки противоположных направлений
1.16.2		Обозначение островков, разделяющих транспортные потоки одного направления

Продолжение таблицы Г.1

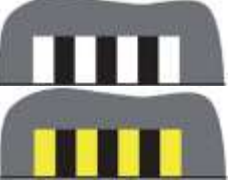

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
1.16.3		Обозначение островков, в местах слияния транспортных потоков
1.17.1		Обозначение остановок маршрутных транспортных средств (автобусы, троллейбусы) и стоянок такси
1.17.2		Обозначение границ зоны остановочного пункта трамвая, расположенного на одном уровне с проезжей частью
1.18		Обозначение направления движения по полосам
1.19.1		Обозначение приближения к сужению проезжей части или к сплошной линии продольной разметки 1.1
1.19.2		Обозначение приближения к сужению проезжей части или к разметке 1.1 или 1.11
1.20		Обозначение приближения к поперечной разметке 1.13
1.21		Обозначение приближения к поперечной разметке 1.12
1.22		Обозначение номера дороги

Окончание таблицы Г.1

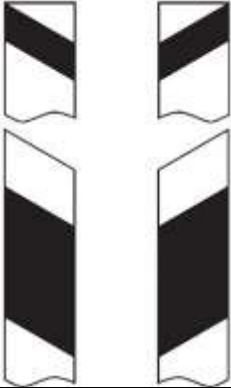

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
1.23		Обозначение полосы проезжей части, предназначенной исключительно для движения маршрутных транспортных средств (автобусы, троллейбусы)
1.24.1		Дублирование предупреждающих дорожных знаков
1.24.2		Дублирование запрещающих дорожных знаков
1.24.3		Дублирование дорожного знака «Инвалиды»
1.24.4		Дублирование информационно-указательных знаков
1.25		Обозначение искусственных неровностей
1.26		Обозначение велосипедной дорожки
1.27		Обозначение пешеходной дорожки

Г.2 Вертикальная дорожная разметка

Таблица Г.2 - Вертикальная дорожная разметка

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
2.1.1- 2.1.3		<p>Обозначение вертикальных поверхностей дорожных сооружений (опор мостов, путепроводов, торцевых частей парапетов и т.п.)</p> <p>2.1.1 - слева от проезжей части; 2.1.2 - на проезжей части; 2.1.3- справа от проезжей части</p>
2.2		<p>Обозначение нижнего края пролетного строения путепроводов и мостовых ферм</p>
2.3		<p>Обозначение круглых тумб и островков безопасности</p>

Окончание таблицы Г.2

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
2.4		Обозначение сигнальных столбиков, надолб, опор тросовых ограждений и т.п.
2.5		Обозначение боковых поверхностей ограждений дорог на опасных участках
2.6		Обозначение боковых поверхностей ограждений дорог
2.7		Обозначение бордюра на опасных участках и боковых поверхностей возвышающихся островков безопасности

Приложение Д
(информационное)

Светофоры

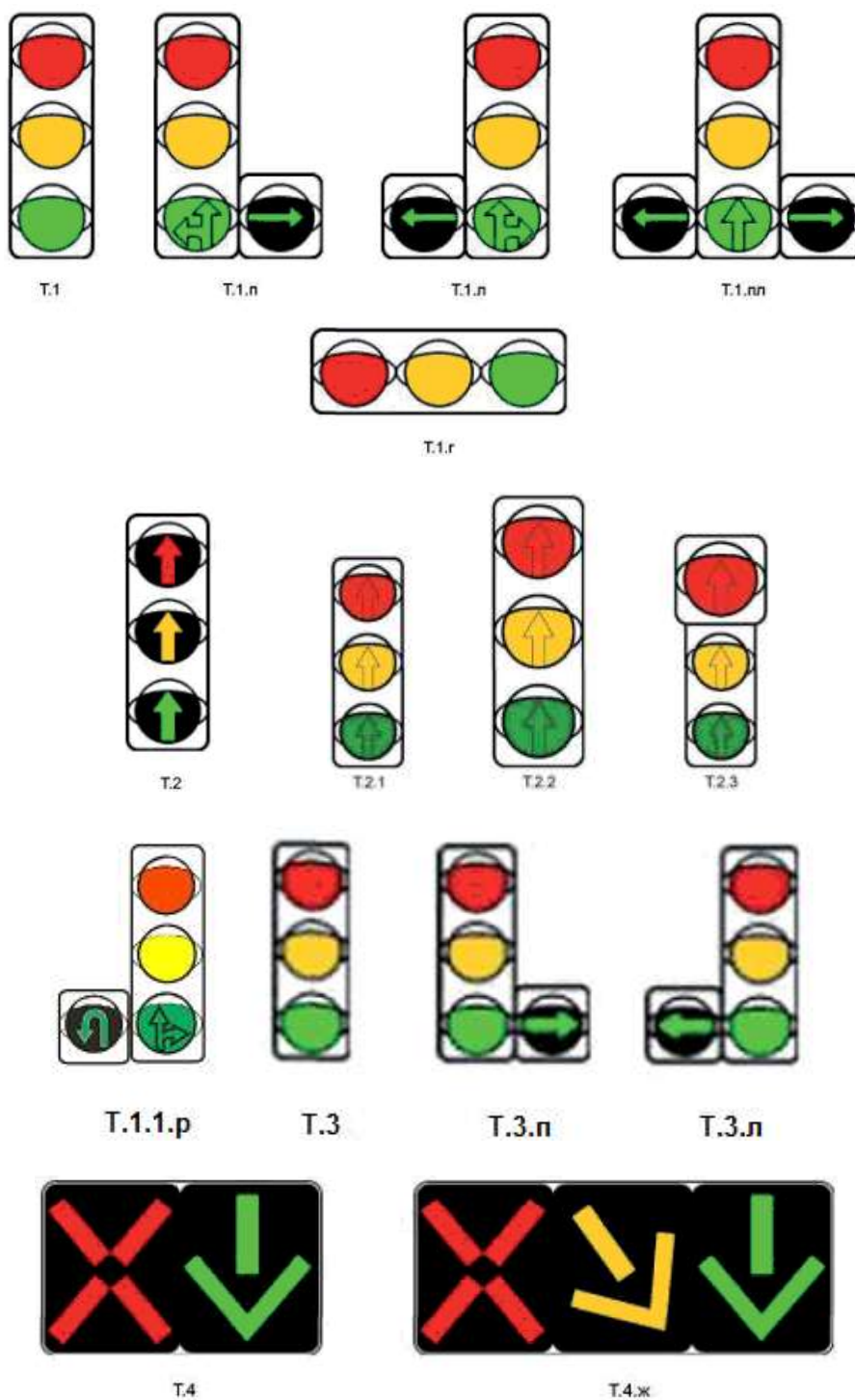

Рисунок Д.1 - Транспортные светофоры

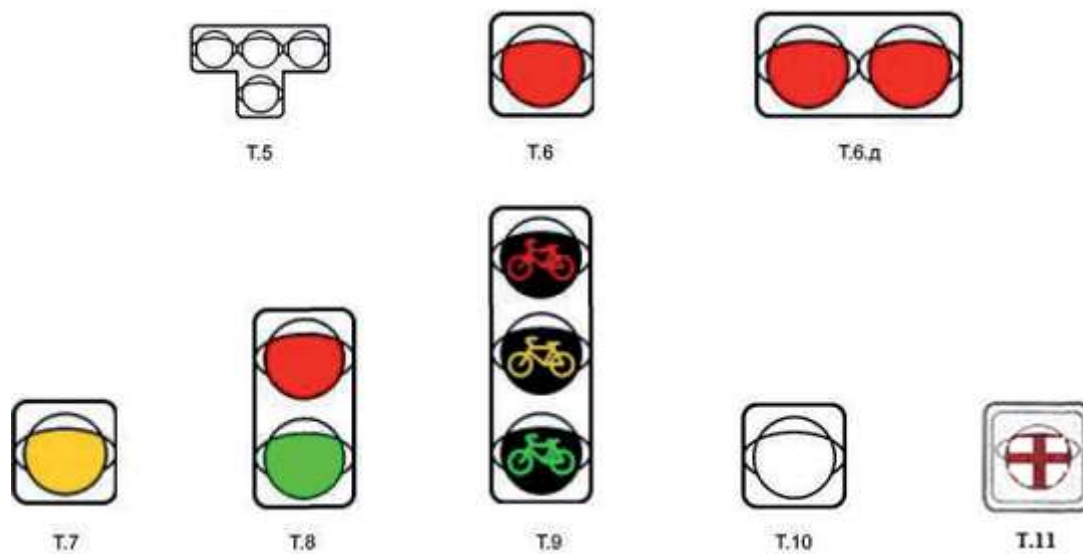

Рисунок Д.1 (продолжение)

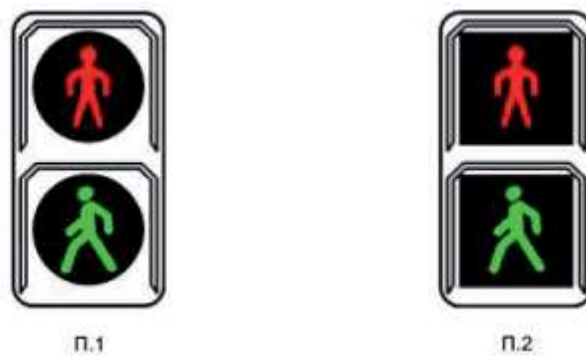

Рисунок Д.2 - Пешеходные светофоры

Рисунок Д.3 - Пешеходный светофор с табло обратного отсчета времени

Библиография

[1] Технический регламент Таможенного союза «Безопасность автомобильных дорог», утвержденный Решением Комиссии Таможенного союза от 18 октября 2011 года № 827.

[2] Закон Республики Казахстан «О дорожном движении» от 17 апреля 2014 года № 194-V ЗРК.

[3] Закон Республики Казахстан «Об автомобильных дорогах» от 17 июля 2001 года № 245.

[4] Закон Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте» от 4 июля 2003 года № 476.

[5] Правила дорожного движения, Основные положения по допуску транспортных средств к эксплуатации, перечень оперативных и специальных служб, транспорт которых подлежит оборудованию специальными световыми и звуковыми сигналами и окраске по специальным цветографическим схемам, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 13 ноября 2014 года № 1196.

[6] Правила перевозки опасных грузов автомобильным транспортом и перечень опасных грузов, допускаемых к перевозке автотранспортными средствами на территории Республики Казахстан, утвержденные приказом Министра по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 17 апреля 2015 года № 460.

[7] ЦП-483 Инструкция по эксплуатации железнодорожных переездов железных дорог России, утвержденная Министерством путей сообщения Российской Федерации от 21 июля 1997 г. (с изменениями и дополнениями и о применении на территории Республики Казахстан «Инструкции по эксплуатации железнодорожных переездов железных дорог России» на основании приказа Министра транспорта и коммуникаций Республики Казахстан за № 97 от 20 июля 1994 года по согласованию с МВД Республики Казахстан).

УДК 656.13:625.746:006.354

МКС 93.080.30

Ключевые слова: знаки дорожные, разметка дорожная, светофоры дорожные, ограждения дорожные, направляющие устройства, сборные искусственные неровности, шумовые полосы, правила применения.

Басуға _____ ж. қол қойылды Пішімі 60x84 1/16
Қағазы офсеттік. Қаріп түрі «KZ Times New Roman»,
«Times New Roman»
Шартты баспа табағы 1,86. Таралымы _____ дана. Тапсырыс _____

«Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты»
республикалық мемлекеттік кәсіпорны
010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел данғылы, 11 үй,
«Эталон орталығы» ғимараты
Тел.: 8 (7172) 27-08-01, 79-34-22